

ITALIJA / NEZAUPNICA

Danes glasovanje

Nemiri v parlamentu
med Amatovim govorom

VOJMIR TAVCAR

RIM - Giuliano Amato bo sele danes zjutraj zvedel, če mu bo poslanska zbornica potrdila zaupanje in zavrnila predlog DSL, da bi odslovili sedanjio vlado ter jo nadomestili z drugo, z "vlado preokreta", osnovano na drugačni vecini. Vendar vse kaze, da bo predsednik vlade lahko mirno spal in da izid danasnega glasovanja ne bo presenetljiv. Tako izhaja iz včerajšnje razprave in iz izjav voditeljev strank večinske koalicije. Vprašanje pa je, ali bo dvodnevno soocanje, ki ga je izzvala DSL, lahko osnova za drugacen odnos vladne koalicije zlasti z republikanci in demokraticno levico.

Giuliano Amato je sinoči v skoraj uro in pol dolgi repliki skusal govoriti tako, da bi bil volk sit in koza cela, vprašanje pa je, ali mu je zlasti ob moralnem vprašanju to uspelo. S svojimi izjavami o nedolžnosti svojih ministrov je razhudil predvsem misovce, ki jih je predsednik Giorgio Napolitano moral zelo energično miriti, z regionalizacijo pa Severno ligo. Premier je začel od daleč s predpostavko, da se je sam nameraval predstaviti parlamentu in zahtevati novo legitimiranost za nadaljnje delo, potem ko se je končala faza programskega dela in se država sprijema z novimi, vse večjimi problemi.

Glede dosedanje faze dela je s ponosom poudaril dosežene rezultate, ki po njegovi oceni niso bili majhni tako na gospodar-

skem področju, kot v boju proti organiziranemu kriminalu in nakazovanju reform. Nato pa je začel z navajanjem problemov, ki jih je treba reševati, da bo Italija dobila tisto "novo", ki ga potrebuje. In v tem okviru je predsednik vlade nakazal možnost odpiranja, drugečnega soocanja med silami, ker soocanje in dialog lahko obrodita boljše rešitve kot celna kontrapozicija. Vlada in večina, ki jo podpira, nista zainteresirani, da bi na velikih strateskih temah iskali rešitve sami.

Najbolj sporno pa je bilo moralno vprašanje, ki se ga je Amato lotil v zaključnem delu. In pri tem izhajal iz predpostavke, da je treba - in to morajo storiti vsi - razširjenost administrativne in politične korupcije v Italiji.

Priznal je, da je korupcija glavni vzrok delegitimiranosti italijanske politike, zavzel se je za neodvisnost in ločitev oblasti, vendar poudaril, da vsaka institucija mora uresničevati svojo oblast z velikim občutkom za mero, "moralna prenova mora zajeti vse tiste, ki jih mora zajeti, in ne samo tiste, ki so kot politični nasprotniki javno obsojeni na kriz". Bettino Craxi, ce prevedemo Amatove besede, ne sme torej biti edini zrtveni kozel.

Za voditelja DSL Achilleja Occhetto si je "Amato s svojo repliko sam polomil kosti", Marco Pannella pa je bil delno prepričan in se bo najbrz vzdral.

NEMČIJA / MONETARNI UKREPI

Bundesbanka znižala nekatere obrestne mere

Za Evropo premalo

MARTA KOS / KÖLN

FRANKFURT - Čeprav je predsednik nemške centralne banke Schlesinger se pred dnevi poudarjal, da razmere se ne dopuščajo znižanja obresti, so frankfurtski bančniki včeraj le storili pomemben korak: diskontno obrestno mero so znižali za 0,25 odstotka na osem odstotkov, lombardno pa za pol odstotka na devet odstotkov. Zadnjic je banka znižala obresti 15. septembra lani.

Kritik na račun nemške denarne politike je bilo v zadnjem času vedno več. Ze popravki menjalnih tečajev funta, lire, peze in eskuda so pritiskali na Nemce. Zadnjo kritiko so doživeli, ko se je za zmanjšanje vrednosti denarja odločila Irska. Piko na i je dodala komisija

Evropske skupnosti v najnovšem gospodarskem poročilu, ki je Nemčijo odkrito obtožila, da je kriva za slab gospodarski položaj v Evropski skupnosti.

Nemške banke si bodo po ukrepu centralne banke pri njej lahko ceneje izposojale denar in kredite pod ugodnejšimi pogoji ponujale tudi svojim strankam. Za oslabljeno nemško konjunkturo je to vsekakor pomemben korak. Vprašanje pa je, ali bo znižanje obresti tudi pomagalo nemskemu in evropskemu gospodarstvu. Manevrski prostor, za katerega so prej govorili, da znižanja ne dopuščajo, se praktično ni spremenil. Znamenj o stabilizaciji nemškega gospodarstva prav tako se ni. Prav nasprotno. Januarja je bila inflacija kar 4,4 odstotna, cene pa se še vedno niso umirile. Dejansko bi frankfurtski bančniki se vedno morali vztrajati pri dosedanjih obrestih, očitno pa je bil pritisk iz tujine prevelik.

Po mnenju nekaterih je zadnje znižanje obresti zgolj simbolično. Ne glede na to, da je znižanje minimalno, so na trgu kapitala obresti v Nemčiji v zadnjih tednih stalno padale. Hipoteke za nakup hiš so na primer ze dva odstotka cenejše kot preteklo jesen. Tudi drugi krediti se ze zdavnaj neodvisno razvijajo od temeljne obrestne mere, ki jo določajo v Frankfurtu. V tem smislu je centralna banka le potrdila tisto, kar se je dejansko ze zgodilo.

SP V SMUČANJU / VREME ŠE NAGAJA

Pod streho šele prva preizkušnja

Možne spremembe v programu

MORIOKA - Na svetovnem prvenstvu v alpskem smučanju so končno leuspleli spraviti pod streho prvo preizkušnjo. V kombinacijskem slalomu za ženske je bila najhitrejša Avstrijka Anita Wachter (na sliki), solidno pa je na-

stopila tudi Slovenka Urška Hrovat, ki je zasedla peto mesto. Med Italijankami je bila najboljša Morena Gallizio, ki pa kljub četertemu mestu ni bila posebej zadovoljna, saj je storila precej napak v obeh voznjah.

Ob stalnih težavah z vremenom pa se obetajo novi zapleti, če bo res prišlo do spremembe tekmovalnega programa, kot je včeraj ze napovedal predsednik mednarodne smučarske zveze Marc Hodler.

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Misovci obsojeni zaradi napada na prof. Pahorja

Napad na prof. Sama Pahorja, do katerega je prišlo predlanskim blizu Trga Unità, je včeraj dobil svoj epilog na sodišču, ki je obsodilo tako misovskega občinskega svetlovalca Roberta Menio kot tudi njegovega somišljenika Piera Tononija. S to razsodbo so v Trstu prvič upoštevali zakon iz leta 1975, ki kaznuje razpohovanje narodnostne mižnje: to pomeni, da je prof. Pahor škodo utrpel ne kot navaden državljan, temveč kot pripadnik slovenske narodnostne skupnosti.

..... stran 4

Morda zadnji kongres radikalne stranke

Radikalna stranka Marca Pannelle je včeraj imela v Rimu svoj kongres, ki bo morda zadnji. Ko bi namreč stranka ne dosegla števila 30.000 članov, kar bi bilo dovolj, da bi se samofinancirala, jo bodo razpustili. Morda je prav ta napoved prilikala včeraj na kongres ves italijanski politični vrh.

..... stran 4

Deželne volitve: SSK s svojim znakom in s povezavo

Stranka Slovenske skupnosti bo sodelovala na junijskih deželnih volitvah s svojim znakom in v povezavi z drugo stranko. Tako je predljudnim odločil strankin deželni svet, ki je razpravljati tudi o bližnjih pogajanjih za posodobitev Osima.

..... stran 5

Družba ENEL na »obisku« v FJK

V prizadevanjih, da bi se čim bolj približala odjemalcem svojih storitev, je javna družba za električno energijo ENEL priredila v Trstu srečanje in posvet s predstavniki tiska iz dežel Triveneta. Predstavila jim je svojo dejavnost in strateske cilje, ki si jih je zastavila za čim večjo notranjo zadostnost pri uporabi električne energije in ob strogem spoštovanju okolja.

..... stran 5

Statistika: porast rojstev v Trstu

Demografski pregled za leto '92, ki ga je včeraj na tiskovni konferenci predstavilo pristojno občinsko odbornišvo, nesporno zagotavlja, da se število rojstev v Trstu iz leta v leto veča in da glede upada prebivalcev mesto ni več izreden primer., ker se uvršča v italijansko povprečje.

..... stran 6

V Tržiču hlod pomečkal delavca

V tržiskem pristanišču se je pripetila smrtna nesreča na delu.

..... stran 8

Gospodarska stran s kmetijskimi novicami

Kaj je razburilo prebivalce in lastnike gozdov pri Slivnem in kakšno delo nas čaka v februarju na polju in v vrhu, lahko med drugimi novacami preberete na gospodarski strani.

..... stran 10

Razkol v FPÖ

Po porazu na referendumu o tujcih je Haiderjeva svobodnjaška stranka takorekoč v razsulu. Včeraj jo je zapustilo pet uglednih poslancev, Evropa pa je avstrijske svobodnjake zaradi Haiderjevih skrajnih stališč skoraj povsem osamila

..... stran 15

SLOVENIJA / POGOVORI S SOCIALISTIČNO INTERNACIONALO

Glas za združitev levice

Predsednik najmočnejše mednarodne politične organizacije Pierre Mauroy se je pred zasedanjem v Atenah posvetoval s predsednikom Milanom Kučanom

BOGO SAMSA

LJUBLJANA - V sredo in četrtek je bil v Sloveniji gost slovenske levice predsednik Socialistične internacionale Pierre Mauroy, nekdanji predsednik francoske vlade in generalni tajnik francoske socialistične stranke. Predsedstvo socialistične internacionale je prevzel za Willijem Braandtom na lanskem oktobrskem berlinskem kongresu.

V Ljubljani je začel pogovore v sredo zvečer na delovni večerji, ki sta jo priredila predsednik socialdemokratov Jože Pučnik in predsednik socialdemokratske prenovne Peter Bekes. Včeraj se je pogljobljeno pogovarjal z njunima strankama, s strankami združene levice, liberalnimi demokrati in demokrati.

Na živahni tiskovni konferenci pa je podrobneje poročal o daljšem dveurnem razgovoru s predsednikom Milanom Kučanom. »To je bil zelo bogat pogovor,« je poudaril na tiskovni konferenci, »nanašal se je predvsem na socializem v svetu.« Gosta je

posebej zanimal Kučanov pogled na vojno v BiH, v Srbiji in na možne rešitve krize na prostoru nekdanje Jugoslavije.

Predsednik Pierre Mauroy je orisal socialistično internacionalo kot najmočnejšo tovrstno organizacijo, edino, ki ima resnično svetovne razsežnosti, saj njene članice upravljajo najpomembnejše države sveta. Organizacija ima dolgo tradicijo in se je stalno prilagajala spremembam. Ne pristaja na vmesno pot med socializmom in kapitalizmom, pač pa se zavzema za demokratični socializem, ki pomeni svobodo, socialno pravičnost in je tudi zato odločno proti komunizmu. Zdaj je v ospredju demokracija, ki jo po vsemu svetu pri našajo svobodne volitve. Na bližnjem zasedanju vodstva v Atenah 10. februarja bodo govorili predvsem o ideologiji, doktrini modernega demokratičnega socializma, pa tudi o lastni organizaciji.

Predsednik Mauroy se je zavzel za združevanje sloven-

ske levice, saj jo to samo krepi. Veselijo ga mladi politiki, optimizem nove Slovenije in velike perspektive, ki jih ima država. Socialdemokratska stranka ima ze status opazovalke, Mauroy pa pričakuje vključevanje tudi drugih slovenskih socialdemokratskih strank na prihodnjem kongresu internacionale.

Evropa je počasi in premeditlo posredovala v jugoslovanski krizi, ker se tudi sama sele gradi. Glede Bosne in Hercegovine, Makedonije in Srbije pa je mnenja, da morajo biti zelo odločni: postaviti morajo pred sodišče zločince in najti ustrezno rešitev, ker je bila ponujena zavrnjena. Če Srbija noče miru, je treba dosledno izvesti blokado in zaostriiti osamitev. O vojaški sili in o tej možnosti pa bodo razpravljali v Atenah.

Zvečer je predsednik Mauroy odpotoval v Makedonijo, kjer so v vladi leve sile, ki sodelujejo z internacionalo. Iz Makedonije se bo vrnil v Pariz in od tam ponovno odpotoval v Atene.

NOGOMETNO SP 1994

Organizatorji upajo na izdaten zaslužek od prodaje vstopnic

NEW YORK - Dve tretjini za Ameriko, ena tretjina za ostali svet: tako so sklenili organizatorji svetovnega nogometnega prvenstva 1994 kar zadeva razdelitev vstopnic za tekme, ki jih bodo odigrali na 9 različnih igriščih v devetih ameriških mestih. Prvenstvo se bo začelo 17. junija, poprečna cena vstopnice pa je 58 dolarjev.

Predvidevajo, da bodo

s prodajo listkov iztržili preko 200 milijonov dolarjev, organizatorji pa upajo, da jim bo od tega zneska ostalo približno 25 milijonov čistega dobička, ki je namenjen ameriški nogometni zvezi. Naj omenimo, da je italijanska federacija po mundialu '90 prejela približno polovico te vsote. Na sliki: z včerajšnje tiskovne konference organizatorjev.

Srečanje Milan Kučan - Pierre Mauroy (Foto: TRIO)

HRVAŠKA / TRI DNI PRED VOLITVAMI

Boji pri Zadru ne pojenjajo

Naš poročevalec v Biogradu

MIRAN J. LESIAK

ZADAR, BIOGRAD NA MORU - V zadrskem zaledju se zmeraj potekajo srditi topniški spopadi med enotami in tako imenovane Srbske republike Krajina in hrvaško vojsko. Kaže, da so srbske sile včeraj napadle hrvaske položaje vzdolž dalmatinske »meje« med Hrvasko in Krajino. V Biogradu na moru so bili namreč po enodnevnem premoru v četrtek zjutraj ponovno prisiljeni razglasiti splošno nevarnost. Topovske in tankovske granate, ki so jih Srbi izstrelili s šest do sedem kilometrov oddaljenih položajev na mesto, okoliske vasi in na bližnji otok Pašpan, so povzročile gmoatno škodo, o morebitnih človeških žrtvah pa tukajšnji uradni viri ne poročajo. Splošna nevarnost je trajala cel dan, mesto je popolnoma opustelo, predstavniki hrvaske vojske v Biogradu pa so nam zardili, da na srbske napade ne odgovarjajo. Po informacijah, ki prihajajo na to stran bojišča, naj bi biogradske območje napadli Arkanovi Tigri.

Na zadrskem področju so najhuje obstrelevali letališče Zemu-

nik, ki so ga hrvaske sile zavzele pred nekaj manj kot stotinami dnevi. Srbi napadajo letališče s kaselnimi bombami. V poveljstvu hrvaske vojske se zmeraj odklanjajo kakršnekoli neposredne stike z novinarji, toda na podlagi eksplozij in zvočkov topniških udarov, ki jih je mogoče slišati tudi v Zadru, lahko sklepamo, da obstreljevanje poteka v obeh smereh.

Kljub spopadom pa hrvaško poveljstvo v jakom rezervistom dovoljuje krajše dopuste. Tudi to in (sicer redki) brezskrbni komentarji nižjih oficirjev na račun topniških obstreljevanj kažejo, da so hrvaske enote v Dalmaciji bržčas izjemno močne in dobro organizirane in da jih topniška vojna ne skrbi. Srbski viri celo trdijo, da so Hrvati na območju Skradina nad Sibenikom presli v ofenzivo, zaradi česar naj bi se s tega območja pričelo organizirano evakuirati srbsko prebivalstvo. V Zadru takšne trditve zanikajo. Enot Unproforja v Zadru pa se v dogajanje na tem delu bojišča neposredno ne vmesava.

ZAGREB - Srbsko vprašanje na Hrvaskem se bo morda že jutri znalo pred ZN. Hrvaski minister za obrambo Gojko Susak potuje v New York na povabilo lorda Owna in Cyrusa Vancea, ki sta napovedala trojni sestanek o kninski krizi. Na Hrvaskem niso objavili podatka, kdo bo zastopal uporniške Srbe iz Knina, po vsej verjetnosti pa bo to njihov vodja Goran Hadžić. To je prvič, da so Hrvati pristali na pogovor s Srbi iz tako imenovane Krajine, njihov pristanek pa je posledica zelo močnega pritiska Butrosa Galija. O tem lahko sklepamo tudi iz izjave Cedrica Thornberryja, direktorja za civilne zadeve Unproforja, ki je v Zagrebu izjavil, da je ključ za mir med Srbi in Hrvati v neposrednih pogajanjih, kar naj bi bilo tudi stališče vodilnih predstavnikov ZN. Napovedal je tudi možnost, da bi temu vprašanju posvetili posebno mirovno konferenco, saj je po njegovem uresničitev Vanceovega plana na Hrvaskem - odvisna od tempa pogajanj med Srbi in Hrvati. Vse to prica o tem, da se položaj na Hrvaskem zelo zapleta.

Goran Moravček

VESOLJE / USPEL NOČNI POSKUS RUSKIH KOZMONAVTOV

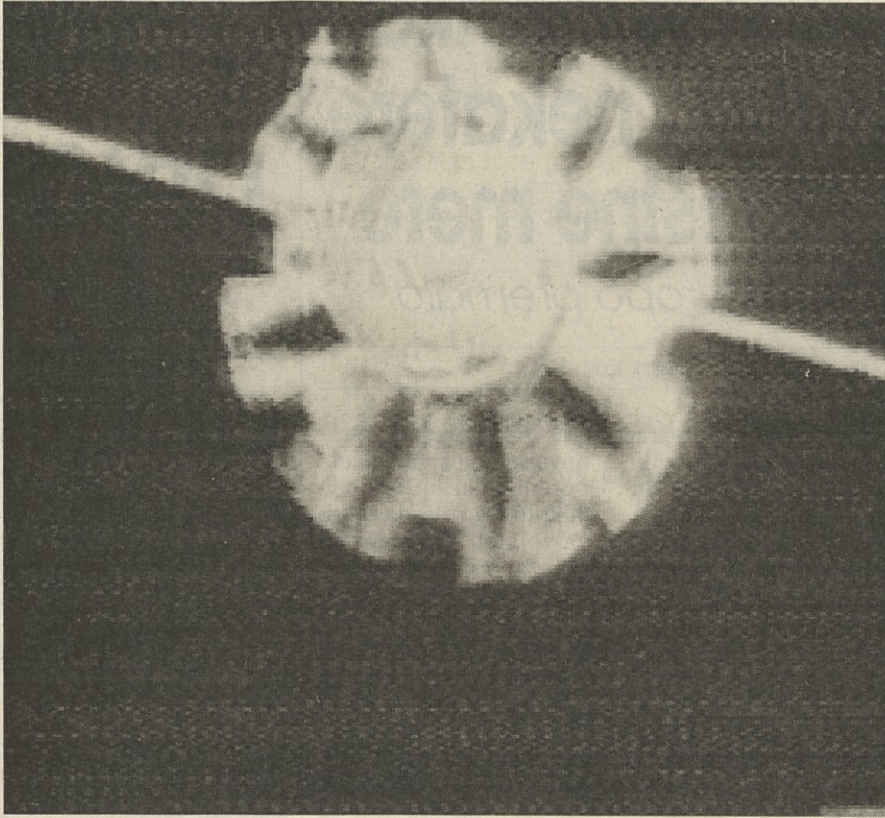
Sončno svetlobo usmerila na evropska mesta

Zaenkrat še ni mogoče predvidevati, ali bo imel poskus lahko tudi praktične posledice pri varčevanju z energijo

LUIGI SANDRI, ANSA

MOSKVA - Poskus, ki sta ga izvedla ruska kozmonavta Genadi Manakov in Aleksandr Polescuk na vesoljski postaji mir, bi utegnil v bolj ali manj daljši bodočnosti zagotoviti veliko količino čiste energije za potrebe Zemlje. Vesoljca sta s pomočjo reflektorja s premerom 20 m usmerila snop sončne svetlobe na Zemljo, kjer so osvetlili nekatera območja ovita v nočno temo. Poskus se je začel ob 3.45 po moskovskem času in je trajal do 9. ure. Manakov in Polescuk sta prisla v postajo Mir 26. januarja z vesoljsko ladjo Sojuz tm-16. Včeraj sta odklopila transportni modul Progres m-15, ki je v oddaljenosti kakih 150 metrov razvil svoj reflektor, ki ima obliko marjetice ali velikega deznika, s katerim so koncentrirali sončno svetlobo, sicer samo za nekaj sekund na zemeljsko površino. Svetloba je dosegla Lion, Zenevo, Bern, Stuttgart, München, Prago, Lodz, Brest in Gomel v Belorusiji, zaradi slabih vremenskih razmer pa je niso povsod opazili.

Postavlja se vprašanje, če bo poskus ostal le poskus, ali pa če bo imel praktične posledice. Nekateri trdijo, da je bil to začetek smotnega in ce-

Tako izgleda veliko ogledalo, s katerim sta kozmonavta uspešno izvedla poskus (AP)

nenega izkoriščanja ekološke čiste sončne energije. Če bi pet let s pomočjo sončne energije osvetljevali večje območje bi prihranili do 5 milijonov ton nafte.

Pristasi tega sistema trdijo, da bi sončna energija lahko rešila problem človeškega obzotja v arktičnih deželah. Profesor Sirimiatnikov, ki je avtor projekta, trdi, da so možnosti eksploatacije sončne

energije brezkončne. Lahko bi, denimo, osvetlili mesta ponoci, ali pa kemijska območja za časa setve, ali pa bi lahko osvetlili polarne območja.

Niso pa vsi tako optimistično razpoloženi. Nekateri so močno skeptični, čeprav ne zanikajo, da je eksperiment zelo zanimiv.

Sirimiatnikov navaja nadaljnje prednosti izkoriščanja sončne energije. Lahko bi recimo osvetlili

področja, ki jih prizadevanje naravne katastrofe in ki ponavadi ostanejo brez energije. Vse to ob dejstvu, da je sončna energija povsem čista.

Reflektor, s katerim so odbili sončno svetlobo na Zemljo, je premazan s tanko, 5-mikronske plastično plastiko. V programu je še druga faza eksperimenta, ko se bodo poslužili mnogo večjega reflektorja.

POGLED

Slovensko - slovenske zdrahe

MIODRAG DJURDJEVIĆ

Bratislava

Leto 1993 je od mrtvih znova obudilo »neodvisno« Slovaško. Po 48 letih je Slovaški kom spet omogočeno, da začnejo »graditi svojo državnost«, za katero so bili prepričani, da je v CSFR niso imeli dovolj. Se ena država, pa kaj, boste rekli, če ne bi bilo Bavarcev, ki so se pred tisocletjem začeli svoj Drang nach Osten z ustanovitvijo »Vzhodne marke«, danes Avstrije, pa Slovenci in Slovaki danes nemara tvorili en narod, večji in močnejši!

In glej vraga, na dobri poti so, da spet postanejo isti - za druge namreč. Če pustimo ob strani diplomate, regionalne politične analitike in kaksne-ke kozmopolitskega entuzijasta, lahko mirno ugotovimo, da je sivo

povprečje odeto v sivino geopolitičnega poznavanja sveta. Celotno intelektualci in bodočimi poslovneži.

Ko sem bil pred letom dni na študentsko-menedžerskem srečanju na univerzi v St. Gallenu, me je neko jutro kolega s Harvarda (!) pobaral, ali je naš predsednik nekdanji bokser. Nejeverno sem majal z glavo in mu dopovedoval, da to ne drži, on pa je vztrajal, češ da je to prebral v časopisu International Herald Tribune. Šele naslednji dan sem ugotovil, da je Slovenijo zamenjal s Slovaško. Tiste dni sem se nekemu Špancu zaman pojasnjeval, da v zahodni Sloveniji ni modrih celad, sploh pa ne bojov. Moja je o tem nekaj slišal na televiziji in

dejstva pomešal z zahodno Slavonijo. Decembra lani me je v Milanu neka angleška studentka - po tem, ko sem ji že pojasnil, kaksne probleme imamo s predstavljanjem, od kod smo - na koncu vprašala, ali je Slovenija v Rusiji. Če ne bi teden dni prej dobil pisma s čikaške poslovnice (!), kjer so (tajnice?) državo SOLVENI

pritraknile v Soviet Union, bi se smejal. Tako se nisem.

Podobnih zadev je bilo še nekaj: od tega, da Slovenija ne preusmerja Donave, do tega, da z madzarsko manjšino ni problemov - skratka: kakor je to zabavno, lahko sčasoma postane tudi nevarno. Slovenija je v svetu dokaj neznan država, za razliko od danes

opevane Bosne in - tudi - Hrvaske, saj se o njej zelo malo govori in piše. Nastanek Slovaske bo zapletel veliko stvari. Nenazadnje vas najbrž le malo loci Ruando in Burundi, St. Kitts in Nevis ter St. Vincent in Grenadino, Severne Mariane in Marshallove otoke ...

Če upostevamo, da je angleščina v današnjem svetu če ne lingua franca

pa vsaj najdominantnejši jezik, kar se kaže prek takšnih svetovnih medijev, kot so CNN, Sky, Time, Newsweek, The Economist, če dnevnega časopisa sploh ne omenjamo, ter v tem, da je uradni jezik številnih držav, se Sloveniji obeta obilica zapletov. Pri tem imam v mislih mešanje pojmov na splošno - stvari se skozi konkretne (na primer poslovne) stike razčistijo.

To bi se utegnile prirediti, če bi Slovaki začeli vztrajati, da se jih kliče kot Slovence in njihovo državo Slovensko, kakor ji sami pravijo, in če bi zgoraj omenjeni mediji to sprejeli. V tem so uspele Moldavija, ki je postala Moldova, Kirgizija je postala Kirgistan, Zgornja Volta Burkina

Faso, Cejlon Sri Lanka, namesto Burme pa imamo Myanmar ... Res je sicer, da je Zhongguo za druge Kitajska in da Misir ostaja Egipt, vendar je to tako po njihovi želji.

Ali Slovaški v tem trenutku ustreza, da jih drugi zamenjujejo s Slovenci? Njihova zastava je na las podobna slovenski. Manjkata samo se SLO na avtomobilskih skodah in - slovski tolar ... Zato utegne postati ena od nalog slovenske vlade prav pogajanje s Slovaško o mednarodneem nastopanju obeh držav. Sicer bo treba neposredno prositi »velike uradnike«, naj se do Slovaske vedejo tako kakor se v tem hipu se do Belorusije, ki je na zahodu nočejo preimenovali v Belarus.

NOVICE

»Trdno sem sklenil velike težave prestatiti«

LJUBLJANA - Sinoci so člani Društva slovenskih pisateljev nastopili na literarnem večeru, ki ga že vrsto let v sodelovanju s Cankarjevimi domom prireajo v počastitev kulturnega praznika. Nastopili so Nevin Birsa, Ervin Fritz, Alojz Ihan, Matjaz Kocbek, Marko Kravos, Andrej Medved, Vida Mokrin-Pauer, Boris A. Novak, Iztok Osojnik, Denis Poniž, Ada Škerl, Milan Vincentič in Ivo Volarič. Naslovni stavek je letosnji motto, na katerega so pesniki ubrali svoje recitacije, uvodno besedo pa je spregovoril predsednik društva Dane Zajc. (L.B.N.)

Italija bo kmalu priznala Makedonijo

RIM - Predsednik italijanske vlade Giuliano Amato se je v včerajšnjem posegu v parlamentu dotaknil tudi zunanje-političnih vprašanj s posebnim poudarkom na probleme Balkana. Ob tem je napovedal, da Italija glede Makedonije ne bo v imenu solidarnosti v dvanajsterici podpirala dejanske krivice: nepriznanje Makedonije zaradi težav, ki bi jih s tem imela Grčija. »Na raznih ravneh delamo, da bi bilo priznanje Makedonije mogoče,« je poudaril Amato.

V Beninu papežev dialog z animisti in muslimani

COTONOU (BENIN) - Papež Pavel II. je včerajšnji dan v celoti posvetil dialogu s privrženci animističnih verstev v Beninu, s posebnim poudarkom na vudujevcem. Papež zaznava pozitivne prvine v teh verovanjih, ki odražajo prastaro človeško in družbeno harmonijo. Se lažji je bil za papeža dialog z muslimani. Kot v Assisiju za mir v BiH so tudi v Beninu imani in mule s papežem skupno molili, tokrat za napredek te afriške države.

V neapeljski bolnici privekali na svet peterčki

NEAPELJ - »Srečna sem, od vsega začetka smo vedeli, da čakamo pet deklic in doma imamo že pet zibelk, ki odo sprejele naše otroke.« Tako je povedala 28-letna Annunziata Iavarone, ki je predvčerajšnjim v neapeljski bolnici Loreto Mare povila peterčke, katerih teža gre od 1, 2 kg do 1, 5 kg. Ker v omenjeni bolnici niso imeli na razpolago inkubatorjev, so novorojenčke, katerih zdravstveno stanje je dobro, raznestili po drugih neapeljskih bolnicah. Iavaronejeva je dve leti poročena s 27-letnim Pietrom Malafrontejem, v prejšnjih mesecih pa se je v nekem zasebnem centru podvrgla zdravljenju za povečanje rodnosti.

Nastop nove slovenske vlade je pomembna, tako rekot zgodovinska zadeva. Med tolikimi raznolikimi strankami doseči kompromis, ki omogoča sestavo skupne vlade, v naših pogojih političnega pluralizma in politične kulture ni majhna stvar. Pot do tega je bila nedvomno težka. Dokaz za to, koliko nasprotij ima sedanji vladni kompromis, so mnoge spletke, natolcevanja in zakulisne igre, ki so se pletle vse do izvolitve ministrov v parlamentarnih in strankarskih kuloarjih ter se ponekod drugje in trdo preizkusale živce slovenske ja-

vnosti. Zagotovo pa ni dobro, da so se pletle tudi v okoljih, kjer se ne bi smele. Zdaj je verjetno mnogim že jasno, da številna natolcevanja nekaterih »mojstrov peresa in govorjenj« v slovenskih medijih ob nastajanju sedanje vlade niso nikakršen slučaj, se manj pa poskus resne politične analize dogajanja, temveč za novinarje in urednike gotovo nenavadna prizadevanja za »neposredno delanje politike«. Kajti skorajda nasladno, a zato nič manj puhoglavo dlakoceljenje in seciranje dveh medstrankarskih sporazumov pac ne more imeti

drugačnega namena, kot spreti dve strani, da bi lahko v igro vstopila tretja ali pa vsaj drugačna politična opcija. Ni nenavadno, da to počno ljudje, ki so tudi do sedaj prednjačili predvsem po neprestanem iskanju novih gospodarjev, vse bolj neznosno pa to postaja predvsem zato, ker s svojim neslanostimi obremenjujejo osrednje slovenske medije. Bruhanje zolca na levo, ki jo nekdo pozna zgolj iz svojega nedavnega lastnega, tedaj zagotovo spletkarskega in nadvse preracunljivega udeleževanja v njej, je zagotovo neprofesionalno in moralno

JOZE OSTERMAN

nadvse problematično, na koncu pa, ko vsa stvar propade, za poklic in časopis tudi smešno ali vsaj zalostno.

Podoben bes in gnev ob isti temi se je - seveda ne tako neprisilno - pojavil tudi v po imenu tako ugledni ustanovi, kot je slovenski kongres. Po poročilih medijev sta imela tam glavno besedo sicer dva slovenska politična fosila, kakršna sta gospoda Starman in Malensek, pa vendar ... Škoda, če vseslovenski kongres dopusti, da mu

skrojita podobo takšna duhova! Politiziranje, ki se je tu zgodilo na način, ki smo ga že skoraj pozabili, je žal postavilo pod vprašaj smiselnost obstoja ustanove, ki je izrabila svojo avreolo vseslovenskosti in nepolitičnosti za izbruh sovražnosti do aktualnih političnih razmerij v Sloveniji. Vsekar je zelo zalostno dejstvo, da je slabih pet let po vzniku nedvomno plemenite ideje Vlada Habjana, poročene na plenumu kulturnih delavcev, prislo do takšne farse prav na konferenci za Slovenijo, torej zamatno domovino; nadaljevanje vsega tega nam utegne po-

novno, kot v najbolj zadržih casih, zapreti vrata do Slovencev po svetu, ki jim slovenske stvari verjetno niso mar na način, kot ga je izprical očitno mizerni ljubljanski zbor.

Opravlja imamo torej z dvema stvarima, ki sta za nas trenutek dovolj tipični in zaskrbljujoči. Pod krinko objektivnosti, javnega interesa in neobremenjenosti medijev oziroma ustanov se delajo razdiralnosti in stvari, ki v svojem spletkarstvu - vmesavanju v zadeve, ki niso njihove - osu- pljajo. Čeravno delujejo arhaično in umsko ubozno, pa to hkrati opogumlja vse

tiste, ki v razdiranju in razkolih ter vrtenju zgodovine nazaj vidijo edino pot, kako razčistiti nekatere dileme in slovenski svet ponovno postavljati na glavo. Nastajanje novih, pragmatičnih povezav na slovenski politični sceni je seveda po duhu povsem sprto s takim početjem; zato je odgovornost vladne koalicije, da vlada res uspešno dela, se posebej velika. Sedanji slovenski pragmatizem je tisto dogajanje, ki nas lahko hitro utri v normalno demokracijo in učinkovito družbo, ki se bo znala ukvarjati predvsem s svojo sedanjo- stjo in prihodnostjo.

Arhitekti bi morali poskusiti z obnavljanjem skupnih razumnih in vrednostnih temeljev stroke

Arhitekt Janez Kozelj je izredni profesor za arhitekturo mesta na Soli za arhitekturo v Ljubljani, je pisec dela Tipologija mestne stanovanjske arhitekture in njena sovisnost z morfologijo mestnega prostora, avtor stanovanjske hiše novi pglezen na Poljanah v Ljubljani. Tokrat je na Piranskih dnevih arhitekture skupaj z arhitekti Petrom Pahorjem, Božem Podlogarjem in Juretom Sadarjem prejel priznanje Piranesi za skupinsko delo pri projektu prve faze stanovanjske zgradbe Novi Tabor v Ljubljani. Pri projektu je avtor urbanistične zasnove polkareja in največje stavbe v njem tipa »Hof«, ki kot določilo celovitosti zgradbe opredeljuje poglobitve regulacijske crte, geometrijo stravnega otoka, stične in skupne arhitekturne elemente in »katera je ze po svojih tipoloških značilnostih in v merilu, na lokaciji poustvarjena, manjkajoča arhitektura utrditve«. Je tudi tisti, ki je povabil svoje kolege različnih generacij in izkušenj k sodelovanju na natečaju in deloval kot koordinator celote.

Prejeli ste priznanje za skupinsko delo. Enakopravno sodelovanje več arhitektov, za Slovenijo ni značilno.

Vsekakor ne pri skupinah, kjer gre za sodelovanje med enakovrednimi in

enakopravnimi avtorji, torej med samimi močnimi ustvarjalnimi osebnostmi, in to ne glede na uveljavljeni delež dejanskega ali odločilnega prispevka h končni rešitvi določenega problema. Takšne skupine, ki jih poznam ali sem v njih celo sodeloval, imajo praviloma kratek rok obstoja. Po pomembnejši skupinski uveljavitvi se običajno ne priznava več prvenstva objektivno vodilne osebnosti in skupina razpade, ko si tudi vsi drugi začno pripisovati umisljene zasluge. Po drugi strani pa je tudi res, da vsa cast in slava pripade le tistemu, ki uveljavi svoja stališča pri razvijanju temeljne zamisli oziroma pri zastavitvi celostne zasnove, medtem ko tudi povsem samostojni prispevki drugih sodelujočih arhitektov običajno niso ustreno priznani. Vendar se podobna vprašanja postavljajo pri vsakršnem drugem skupinskem delu. Pripisana egocentrična narava arhitektov ima torej svoj izvor v tistem osebnem videžu idealnega, skratka, v umetniškem presežku, h kakršnemu slehemo arhitekturno delo vsaj teži, če ga ze ne more ustvariti. Prav ta narava ovira pot k spoznanju, da gre lahko tudi pri skupnem delu za individualno ustvarjanje, da torej tudi iz takšnega načina dela lahko nastane skladna

skupinska stvaritev, ki je rezultat stalnih soocanj, preverjanj in medsebojnih interakcij med raznovrstnimi avtorskimi idejami. Za takšno delo pa je potrebno najmanj pripadati določeni delovni filozofiji, imeti torej skupni teoretski temelj in premisljen sistem vrednot. Vse to pa so obeležja arhitekturne smeri ali, kot smo včasih rekli, razvidnega sloga, ki dopušča v okvirih bolj ali manj stroge zavezanosti skupni doktrini se vedno dovolj svetlobe za individualno poustvarjanje. V nasprotju z dogajanjem drugod v svetu se pri nas od nekdajne skupine Kras ze dajl čas niso izoblikovale nove in polarizirale različne arhitekturne smeri oziroma pomembnejše skupine njihovih protagonistov. Z izgovarjanjem na veljavo postmodernega pluralizma vsakršne sorte, se je stroka povsem razcepila prav v vprašanih objektivnega vrednotenja kvalitete v arhitekturi. Vzrokov za nekritično samozadovoljstvo stroke ze ob samem videžu idealnega, skratka, v umetniškem presežku, h kakršnemu slehemo arhitekturno delo vsaj teži, če ga ze ne more ustvariti. Prav ta narava ovira pot k spoznanju, da gre lahko tudi pri skupnem delu za individualno ustvarjanje, da torej tudi iz takšnega načina dela lahko nastane skladna

BRUNO URH

priljubljenost za skupno ustvarjanje. Tudi tistih, ki bi ze po zahtevnosti problema terjali skupno delo. Te zagatnosti se je očitno zavedala tudi žirija natečaja za ureditve območja Novi Tabor v Ljubljani, ko se je odločila, da z enakovre-

dno prvo nagrado zaupa po obseznosti razmeroma majhno stranovanjsko cetr kar dvema avtorskima skupinama. S tako odločitvijo je pravzaprav avtorje zavezala, da se pri konkretnem delu preizkusijo v strpnem sporazumevanju

in usklajevanju med obeh avtorskima skupinama na enem nivoju in znotraj skupin na drugem nivoju soustvarjanja celovitosti.

Prav tako ni zaupanja v stroko samo.

V razmerah, ko se sorodni arhitekturni problemi

razrešujejo na povsem nasprotno načine, v primerih, ko hoče eno arhitekturno delo po vsej sili spodbijati drugo, ko je za ene priznana kvaliteta v obeh drugih vredna vsakršnega zanicevanja, takrat celotna stroka vse bolj izgublja zaupanje javnosti in z njim tudi možnost, da nanjo vpliva. Med ljudstvom zato velja arhitektura za nepotrebno, če ne celo škodljivo dejavnost. Na splošno je mogoče reči, da bi v takšnih razmerah arhitekti morali poskusiti z obnavljanjem skupnih razumnih in vrednostnih temeljev stroke. Za pot k pridobivanju ponovnega strokovnega sporazumevanja in javnega zaupanja bi bili nujni vsaj skupna umetniška volja in soodgovornost za ustvarjanje skladne celote in različnosti. Obcutek za upoštevanje odnosov med novim in obstoječim, med posamičnim in obicim, med individualnim in skupnim, nikakor ni slutnja obvezne skupne strokovne doktrine, ampak zgolj etični temelj za skupno prizadevanje individualistov.

Arhitekti različnih generacij imajo različne pristope do reševanja sorodnih vprašanj, tudi končna podoba takšne arhitekture je potem heterogena. V primeru stanovanjske zgradbe Novi Tabor pa deluje arhitektura enotno. Zakaj?

Zavestno smo se držali načela o harmoničnosti ali vsaj nenasprotnosti pri uveljavljanju osebnih pogledov na strukturne zakonitosti in izraznost arhitekturnih oblik. Prednost pred lastnim izrazom smo dali poustvarjanju v neposredni okolici ze navzoče kvalitete in za ta del mesta značilne arhitekture. Nujen razvojni presežek je ze v tem, da smo povsem na novo, torej tudi z drugačno vsebino, preuredili večji del stavbnega otoka in izoblikovali dve novi ulici, ki sta posledici podelitve nekdanje neurejene kompleksa pretežno delavnice in skladišč na tem mestu. Poustvarjanje obstoječega je bil nas skupni okvir, temu pa je sledila težnja, da poskusamo nedvoumno, razpoznavno izraziti razumnost razrešitve problemov stanovanjske arhitekture.

Arhitektura kareja je tudi vzpostavljane nove fasade na vsaj tri ulice. Kakšen je bil pristop vaše skupine? Gre za razvijanje treh različnih uličnih konceptov, za kontinuiteto obstoječega?

Izraz enotnosti ali nasprotno temu fragmentarnosti je v prvi vrsti rezultat reprezentacije različnih meril posamičnih stavb oziroma kril. Vse stiri stavbe imajo različno tipologijo. To pa zato, ker se odzivajo na različne lege stavb v obodu kareja in

iscejo hkrati smiselno navezavo na sosescino. Skratka, kare leži med stiri ulicami, ki imajo povsem različen značaj, upoštevanje teh različnosti pa se kaže tudi v prilagojenih zasnovah stavb v kareju. Različnost potemtakem ni vprašanje oblikovne estetike, ampak je strukturalno, in ne zgolj površinsko obeležje posameznih stavb. Poleg tega je zanimiva tudi skušnja o tem, kako ustvariti videz enotnosti, ki ni enolična, čeprav je oblikovana s skromnim izborom arhitekturnih motivov, elementov in kombinacij gradiv fasade. Zavestno omejen izbor arhitekturnih elementov, povzetih iz tradicije ljubljanske mestne stanovanjske arhitekture, je usmerjal naso pozornost lahko le k vprašanju njihove kompozicije. Podoba enotnosti namrec izhaja iz ponavljanja istovrstnih elementov, vendar dela sele to ponavljanje razlike v kompoziciji delov bolj očitne. Pri tem ima individualna težnja po razlikovanju manj možnosti, da preide v kaos ali eksces. Skratka, z manj narediti več! Odpovedovanje pri skupnem delu je torej zgolj pot k samodisciplini, iz katere se razvija zanesljivejši občutek za skladnost in za spoštovanje soobstoja drugih. To pa dejansko ne zamejuje ustvarjalnih možnosti.

LITERATURA / KNJIGA

Imena kot fragment življenja

SIMON BIZIAK

Bog ne daj, da bi se pri ocenjevanju upovedenega ujeli v past stereotipne delitve na mosko in zensko literaturo, češ da je razlika med prvo in drugo tolikšna, kolikor je dalec od glave do srca.

Pa vendar se ne moremo znebiti vtisa, da je knjižni prvenec Marije Mercina značilna knjiga Zenske.

Ne v slabsalnem pomenu cenene patetike ali samopomiljoče vdanosti v uso, do, a kljub temu zenske, ki je to bolj, kot je dano videti le površnemu opazovalcu. Gre za izredno tenkocutno prozo subtilne in pronolijive spemljevalke življenja, ki pa noce dajati dokončnih odgovorov, skromno priznavajo, da jih niti ne pozna.

Imena so avtobiografija, zamejena v natančno določen čas in predvsem prostor (Vipavska dolina), prežeta z osebnimi stiskami in zenskimi samospraševanjem.

»Nikoli ne mores vnaprej vedeti, koga bos s pisanjem prilikal,« zapiše Mercina, in v tej luci lahko razumemo njeno prozo, ki se napaja iz osebne izkušnje in na njenem temelju gradi lastno življenjsko filozofijo.

Imena so zato le

Marija Mercina, Imena, samozaložba, Nova Gorica 1992

fragment, odblesek ljudi in krajev, ki so zaznamovali določen trenutek bivanja in se kot engram vtisnili v spomin, saj »imena so imela svojo moč, ki pa je nisi poznal, ker ti niso bili razvidni vsi pomeni.«

Pod imenom se je skrivala podoba.

Kdor bi v Imenih iskal jezikovne in stilске bravure, ne bo našel nicesar presenetljivo novega, čeprav ne gre spregledati suverenega obvladovanja tehnike pisanja, zanimive zgradbe v zaokroženo zgodbo življenja povezanih novel in mitičnega izročila, ki je kot nevsiljiv tujek vtakano v besedilo.

Odnos Mercinove do matere in predvsem očeta zaznamuje njeno pripovedništvo.

Mati je, kot smo v

literaturi ze vajeni, simbol predanosti, pa tudi odločnosti, oče pa se nam ne kaže zgolj kot pravičen in strog razsodnik, ampak tudi kot ljubeč in nežen moski.

Gre pravzaprav za upovedovanje parafraziranega Elektrinega kompleksa, pri čemer mati ni več nasprotnica, pač pa pot k očetu kot simbolu dobrega in predvsem moskega.

In okrog takih in drugačnih moskih (seveda tudi zensk) se plete avtoricina življenjska zgodba.

Mercinova v liricni, prikrito razpoznavni, a vendar dovoli literarizirani maniri pripoveduje prezečeno resnico o odnosu med ljudmi (moski - zenska, otroci - starsi...) ter potrjuje, da je to svet, najsi bo kakršenkoli že, konec koncev le falokratice in vagnocentričen hkrati.

Reakcija na vedno znova potrjevano dejstvo je seveda stresna.

Vseeno se Mercina ne umika, optimizem je kljub trpkosti njen kreda, kajti »vse se vrti in celo vrata so vrtljiva.«

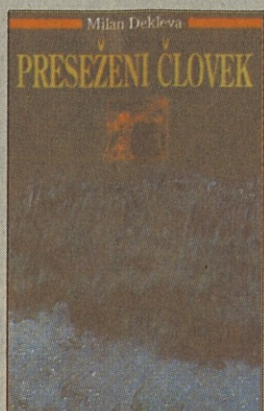
Na eni strani jih odpremo, na drugi zapremo. In potem ponovno odpremo. Na koncu zapahne-mo. Sele na koncu...

KLOBUK DOL! / PESMI

Na obzorju molka

MATEVŽ KOS

Na zemlji nismo doma, samo gostujemo, se glasi eden od izrekov, ki jih srečamo v novi pesniški zbirki Milana Dekleve. Ta izrek, ce mu prislusnemo dovolj pozorno, po svoje ze »uresnicuje« temelje poetike Preseženega cloveka. Kako razumeti naslov knjige? Odgovor ponuja citirani izrek, seveda na prefriganu pesniški način: clovek ni protagorovski homo mensura niti descartovski subjekt, ki si vse, kar mu prihaja nasproti, jemlje kot objekt. Clovek pa tudi ni nietzschejanski subjekt volje do moci, »nadclovek«, ki ga je Nietzsche ekstatično poimenoval »gospodar zemlje«. Deklevov »subjekt« ni nikakršen gospodar zemlje, saj na zemlji samo gostuje. Gostovati na zemlji pomeni biti obsojen na brezdodomnost in »nepredvidljivost poti«. Pot je nepredvidljiva v svoji brezcilnosti: cilja nima zato, ker clovek po skušnjavi zloma Cloveka ni (več) dovolj mocan, da bi si ga postavil sam. Potem, ko se izkaze, da »Resnice ni« - da je niti v imanenci niti v transcendenci - umešnost pesnjenja dobi bistveno nove razseznosti. Sele zdaj lahko postane »izpopolnjevanje jezika«, vendar ne jezika, ki bi stremel k cim večji »avtoreferencialnosti« - to je pripeljal do zloma modernizma -

Milan Dekleva, Preseženi clovek (izreki), založba Mihelač, Ljubljana 1992, (spremna beseda Tomo Virk), trda vezava, 1260 str

pač pa jezika, ki je ves čas, kot je v svoji spremni besedi lepo pokazal Tomo Virk, v dialogu z ozadiju Preseženega cloveka, ni radovednost, pač pa izhaja iz cudenja. Najprej nad tem, da stvari so, potem pa, da so takšne, kakršne so. Deklevovi izreki sveta ne poimenujejo, da bi ga »obvladali« in se manj, da bi ga napravili za nekaj »zgolj pesniškega«. Potrepijivo

se skušajo dokopati do tistega, kar je misel Zahoda in njegovega cloveka, da se je lahko vzpostavila v skladu s svojo notranjo logiko, morala postaviti v oklepaj. Vendar pa Deklevova poezija ni »kritika« takšnega ali drugačnega sveta. Kritika ne more biti ravno zato, ker se odpoveduje avtoriteti Resnice. Ce bi iz Preseženega cloveka in njegovih upešnenih paradoksov na vso silo želeli potegniti kakšen »imperativ«, potem bi to lahko bila le neka »etika, ki pa je, in to na specifičen in subtilen način, po svojem bistvu pesniška: vztrajati v jeziku, kljub temu, da je vse, kar recemo, lahko a priori »nesmisel«. Vztrajanje v takšni drži pa povzroca vsakokratno zaganjanje k mejam jezika. Deklevova umešnost pesnjenja dosega z zadnjo knjigo svoj novi vrh ravno zato, ker se k mejam jezika zaganja v eni najbolj pogumnih oblik, kot jo predstavlja jo redkobesedni izreki, ki se ne ustrasijo velicine tistega, kar želijo »povedati«. Čeprav dobro vedo, da se »tisto« lahko le »pokaže«, ne pa »izreče«.

S Preseženim clovkom je Dekleva močno presegel večji del sodobne slovenske pesniške produkcije. Ne nazadnje je tudi v tej preseznosti ena od pomembnih razseznosti njegove poetske izbrusene in elegantne knjige.

LITERATURA / KNJIGA

Med službo in zemljo

MATEJ BOGATAJ

Kmecka povest je eden redkih do konca razvitih in povsem uveljavljenih zanzrov v slovenski literaturi. hkrati pa gre za tisto zvrst čtiva, ki se ga kljub trivialnosti ali močno izraženi poučnosti niso sramovali pisati nekateri starejši pripovedniki, zato so o problemih kmetstva, ki je bil v Sloveniji najbolj razširjeni sloj, brez zadrege pisali skoraj vsi, od Jurčica do Cankarja, od Potrca do Finzgarja, od Voranca do Bevka.

Med najbolj produktivne in uspešne avtorje sodobne kmečke povesti, ki jo gojita predvsem književna zbirka Kmečkoga glasu in Presernova družba, sodi gotovo in predvsem Ivan Sivec, ki v Zeninu proti svoji volji ohranja in povzema značilnosti tega zanra, hkrati pa ga z inovacijami tudi presega in posodablja.

V Zeninu proti svoji volji meša dve ravni: kmečko, predstavlja jo poba, ki bo ob kmetijo, ce se ne poroci, in urbano, kamor spada radijski novinar, ki med pravo gradiva za reportažo naleti na prvega, mu na vse mogoče načine isče nevesto, potem pa se z edino res ustrezno kandidatko poroci kar sam. Tako gre to.

Sivec obravnava velik del za kmečko

Ivan Sivec, Zenin proti svoji volji, Presernova družba, Ljubljana 1992, trda vezava, 186 strani

povest značilne tematike; spor za zemljo, med različnimi generacijami ali pa med predstavniki iste generacije, govori o propadnju kmetij in domacijskosti, vmes vpleta ljudske običaje, »nastopajo« vaški mogotci in opravljivke in podobno.

Ob tem spremljamo radijskega novinarja, s pozicije katerega je povest pripovedovana; ta kmetstvo občuti le se kot nekaj pretkelega, do kmetovanja ima nekaksen cudno nostalgiceen odnos, predstavlja mu predvsem neke vrste praspomin na idilo, torej na drugo možnost eksistence.

In ravno v tej distanciranosti propovedovalca, ki z urbanega bivanja gleda na kmetstvo, pa v sa-

mem koncu, ko neveste ne dobi (potrebni) kmet, temveč mestni prihajač, se pokaže nezmožnost prave, domacijske kmečke povesti.

Da je zanzr mogoče pisati le se z nostalgijo in le tako, da ga posodabljam, kaže tudi odnos do dela na zemlji; to je lahko »pristno« le, ce je igrano, ce se namrec tudi kmēje zavedajo, da se gre do folkloro.

Povedano drugace: to, da se z nevesto poroci mestni, ki se gre zenitnega posrednika, in to na sam dan poroke, ne da bi se kmečki sploh pojavil, kaže, da kmeta v kmečki povesti sploh ni (več) - ostaja pa kmecka povest.

Površen in morda prehitro in neproblematično speljan konec pa ustreza tonu Sivecvega pripovedovanja, ki je lahko tno, polno duhovitosti, pogreht zimzeljnih vicev in nevsiiljivo podanih modrosti, ki spadajo k temu zanzru.

Storija je gladko povedana, enako dobro kot kmečki je podan tudi radijski del, v katerega so vpleteno resnične osebnosti, nastopajo tudi parapsihologi kot varuhi duhovnosti.

Nasploh bi lahko torej rekli, da je Sivec uspešno napisal berljivo zanzrsko knjigo.

NOVICE

Veliko hrupa med poslanci zaradi posega finančne straže v Montecitorio

RIM - Milanska preiskava o podkupninah je včeraj močno razburila duhove poslancev zaradi nesrečne poteze preiskovalcev. Epizoda, ki je bila včeraj v središču polemik in komentarjev, se je dogodila že v torek: neki podpolkovnik finančne straže se je namreč javil pri glavnem tajništvu poslanske zbornice in na osnovi naloga milanskih sodnikov zelel imeti vpogled v proračunske dokumente socialistične stranke v letih od 1985 do lani. Predsednik parlamenta Giorgio Napolitano, ki ga je glavni tajnik takoj obvestil, je takoj telefoniral milanskemu državnemu pravniku Borrelliju in protestiral zaradi kršenja pravil, ki urejajo odnose med parlamentom in sodno oblastjo, nakar se mu je Borrelli opravičil za poseg finančne straže.

Epizoda pa je imela v palaci Montecitorio, kjer se je odvijala razprava o nezaupnici Amatovi vladi, zelo velik odmev. Ob zaključku razprave o nezaupnici je predsednik Napolitano prebral sporočilo o tem, kako je potekal dogodek, nekateri poslanci (predvsem iz socialističnih vrst) pa so ga glasno kontestirali in izvivzvali. Sam Craxi je v pogovoru s novinarji ironiziral o početju predsednika Napolitana, ki da ni dovolj odločno nastopil v obrambo parlamenta.

Železarne Pittini sodelujejo s Slovenijo

RIVOLI DI OSOPPO - Furlanski industrijec Andrea Pittini, lastnik železarn grupe Ferriere Nord (Severne železarne) s sedežem v Rivoliju pri Osoppu, je sklenil pomemben sporazum s Slovenskimi železarnami. »Gre za sporazum o tem, kaj bomo izdelovali mi in kaj oni, torej za kooperacijo,« pravi Pittini.

Grupa Ferriere Nord ima največje objekte prav v severnofulanskem Rivoliju, pred časom pa je odkupila se nekaj manjših obratov drugod po Italiji. Sodelovala je tudi pri preureditvi škedenjske železarne v Trstu, a je nact sel po vodi.

Grupa s Slovenijo že sodeluje, zlasti z železarno na Jesenicah. Morda bo Pittinija zanimal tudi nakup delnic Slovenskih železarn, ki so sedaj v procesu privatizacije.

Pittinijeva grupa prodaja svoje izdelke v več držav, v zadnjem času kar veliko na Kitajsko in v Arabske emirate. Lani so uresnili promet v znesku 400 milijard lir, krize pa zasedaj ne občutijo. (M.W.)

Delegati ES v Zagrebu

TRST - Delegacija Stalne konference krajevnih in regionalnih oblasti Evropskega sveta bo v prihodnih obiskala Hrvaško na povabilo tamkajšnjega sabora. Naloga delegatov bo slediti poteku nedeljskih volitev na Hraskem. Delegacijo sestavlja pet opazovalcev iz Skotske, Nemčije, Francije, Avstrije in Italije. Slednji je deželni

Faletti v hišnem priporu

MILAN - Pierfranco Faletti, bivši član upravnega sveta ENEL, ki je v ustanovi zastopal PRI (od leta 1981 do 1991) in ki je bil v okviru preiskave o podkupovanju aretiran v Milanu, bo odslej v hišnem priporu. Falettija, ki je bil po izginotju Giovannija Manzija imenovan za predsednika Sea, je v preiskavo vpletel Ottavio Pisante, in sicer v zvezi s podkupninami, ki naj bi jih podjetnik placal, da bi si zagotovil zakupe ENEL. Kot je dejal Falettijev zagovornik, odv. Vittorio d'Aiello, se bo zadeva po zaslišanju njegovega varovanja nesluteno razvila. Faletti naj bi namestniku državnega pravdnika Di Pietru izcrpno orisal vlogo članov upravnega sveta ENEL, ki so bili zadolženi za pridobivanje glasov, finančnih sredstev in uslug. Slika, ki jo je podal Faletti, pa naj bi se skladala s tisto, ki jo je orisal Valerio Bitetto, bivši član upravnega sveta ENEL.

RIM / TAJNIK PSI SPET ZAVRNIL OBTOŽBE

Craxi: bojevita samoobramba

V stranki pa se stopnjuje odpor proti tajniku Martinazzoli (KD) branil delo sodnikov

VOJMR TAVCAR

RIM - Scenarij se ponavlja: predvčerajšnjim četrti jamstveno obvestilo milanskih sodnikov, včeraj srečanje tajnika PSI Bettina Craxija z novinarji, njegova daljša izjava in zavračanje obtožb, nato pa hiter odhod, preden bi novinarji lahko sploh formulirali kaksno vprašanje. Samo oder je bil nekoliko drugačen: ne več nacionalni strankin sedež v Ul. del Corso, pač pa sedež poslanske skupine PSI v palaci Montecitorio.

In tudi vsebina včerajšnjega Craxijevega samozagovora se ni veliko razlikovala od prejšnjih, saj je socialistični tajnik spet ozigosal delo milanskih sodnikov kot »absurdno in povsem nepravilno« ter podčrtal »slabonamernost preiskovalcev«. Ugotovil je, da je s smrtjo upravnega tajnika Vincenza Balzama »zmanjkalo pomembno pričevanje, ki bi lahko pojasnilo marsikateri aspekt«, takoj nato pa spet napadel voditelje ostalih strank in jim očital, da se izogibajo resnici o finansiranju strank »dokler jim bo to se mogoce«, medtem ko je on »v zbornici povedal vse o nepravilnih aspektih finansiranja«. V tem okviru se je zlasti razhudil nad tistimi, »ki si z neverjetno nesramnostjo zugažuje in obtožujejo upajo dvigniti prst«, nato pa ponovil predlog o parlamentarni preiskavi, ki naj bi raziskala načine finansiranja političnih sil.

Bojevita obramba socialističnega tajnika doslej ni bila učinkovita v odnosu do sodnikov, pa tudi v stranki sami vzbujajo močan odpor, ki se kaže na različne načine: vpisovanje je upadlo, nekatere sekcije so se razblinile, druge so demonstrativno spremenile simbol in se vrnile k

staremu ter izključile Craxijev nageljn, javne zahteve po tajnikovem odstopu se množijo. Interpreti tega slabega pocutja na periferiji so bili deželni tajniki, ki so se včeraj na lastno pobudo sesli v Bologni. Izbira tega mesta ni bila naključna. »Hoteli smo se izogniti rimski spektakularizaciji,« je poudaril tajnik Emilie Romagne Gabriele Gherardi, tajnik FJK Alessandru Colautti pa pribil: »Hoteli smo se tudi izogniti tistemu ostudnemu plesu, ki nas vodi v pogubo«. V dokumentu, ki so ga sprejeli po srečanju, deželni tajniki zahtevajo, spostovanje sklica nacionalne skupščine, odstop strankinega vsedržavnega vodstva in izvolitev novega tajnika. Vendar to ne sme biti prehodni sekretar, pač pa sposobna osebnost, ki bo lahko začela učinkovito akcijo za prenavljanje stranke. In ce bi bilo sklicanje nacionalne skupščine odloženo? Zbrani deželni tajniki niso imeli dvomov: sklicali bi deželne kongrese.

Zaenkrat pa ne kaže, da bi pogajanje med raznimi krili socialistične stranke obrodilo rezultate. Po sredinem

pogovoru med Claudiom Martellijem in predsednikom vlade Giulianom Amatom, si je pravosodni minister vzel čas za premislek. Ali bo sprejel hipotezo prehodnega tajništva, ki mu jo je baje nakazal Amato z obljubo, da bi ga podprl na izrednem kongresu, ki naj bi bil sklican v najkrajšem času? Martelli bo morda spregovoril danes, včerajšnji pozdrav radikalnemu kongresu pa mu je služil kot moznost, da je kot perspektivo italijanske levice omenil Demokratično stranko, katere zametek bi lahko bila transnacionalna radikalna stranka.

Razdaljo od socialističnega tajnika pa je včeraj spet poudaril demokratski lider Mino Martinazzoli. KD s Forlanijem lahko izkaze človeško solidarnost socialističnemu zavezniku, toda s tajnikom Martinazzolijem brani delo in neodvisnost milanskih sodnikov. Če Craxi caka, da se bodo z njim znašli v preiskovalnem vrtnicu se drugi tajniki strank in bodo nato skupaj iskali izhod, s katerim bi se izognili sodstvu, mu Martinazzoli ve vnaprej odreka podporo.

RIM / RADIKALCI RAZMIŠLJAJU O MOŽNOSTI RAZPUSTA

Morda zadnji kongres Pannellove stranke

Na kongresu prisoten ves italijanski politični vrh

RIM - V ponedeljek se bo morda razpustila in po nekaj desetletjih zapustila italijansko politično in družbeno sceno. Toda po enem od tistih absurdov, ki so možni samo v družbi, kot je italijanska, ki preživlja globoko krizo, v trenutku agonije doživlja splošno pohvalo, splošno pozornost in dosega tisti politični rezultat, ki bi ga najbrž niti ne sanjala, ko je bila na višku moči in medijske odmevnosti.

Vabilu radikalne stranke, ki je včeraj začela drugi del svojega 36. kongresa in ki se bo najbrž razpustila, ce ne bo dosegla cilja 30.000 članov, so se včeraj odzvali najvisji predstavniki italijanske države in politične družbe. Tuje delegate je sprejel predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro, v hotelu Ergife, kjer se je zbralo okoli 500 delegatov transnacionalne stranke, sta prisla predsednika senata in poslanske zbornice Giovanni Spadolini in Giorgio Napolitano, pozdravil je predsednik vlade Giuliano Amato, prisotna je bila kopica ministrov in ob njih kopica vsedržavnih tajnikov strank (odsotna je bila predvsem levica: DSL, SKP, Mreža), nad 100 poslancev (Napolitano jim je saljivo zažugal, češ »zakaj ste spricali seji parlamenta«), prisoten je bil generalni direktor Rai Gianni Pasquarelli (kljub

Marco Pannella in predsednik vlade Amato med včerajšnjim kongresom (AP)

njegovi prisotnosti pa dnevnik Rai niso posvetili kongresu velike pozornosti). In vzporedno z začetkom odločilnega dela kongresa se je veliko poslancev (med njimi je tudi nekaj demokratistjanov) odločilo, da sprejme izkaznico transnacionalne stranke. Vzporedno s pozornostjo je tudi nesporni lider radikalcev Marco Pannella zbral v teh dneh nebroj pohval in priznanj.

Predsednik vlade Giuliano Amato je v svojem pozdravu podčrtal, kako so na začetku vsi gledali na Pannellov predlog o transnacionalni dimenziji

kot na neke vrste »plemenito utopijo«, medtem ko postaja danes po splošnem priznanju nujna realna dimenzija politike. XX. stoletje ima po besedah italijanskega premiera veliko nalog: prenesti in raztegniti na množice tista načela enakosti in svobode, ki so jih izoblikovala prejšnja stoletja, vendar so doslej uravnavala le odnose med in v elitah. In za uresničitev te naloge je, kot uči izkusnja tega konca stoletja, transnacionalnost nujna.

Po pozdravnih pogovorih sta povzela besedo tajnik Sergio Stanziani in

Marco Pannella, ki sta poudarila protislovje med sedanjo odmevnostjo stranke in njenimi finančnimi težavami in apelirala, da bi stranka vendar dosegla dovolj številno italijansko članstvo (30.000 vpisanih), ki bi s članarinami zagotovilo PR zadostno gmotno osnovo za njeno delo. »Zelim, da bi bilo dovolj članov, da bi postalo nemogoče to, kar se zdi danes neizbežno: konec te radikalne stranke,« je poudaril Stanziani in s tem nakazal tisti Damoklevjev meč, ki bi visel nad delom in razpravo kongresa. (VT)

SODIŠČE / NA TRŽAŠKI PRETURI

Zaradi napada na prof. Pahorja obsojena misovca Tononi in Menia

Pomen včerajšnje razsodbe pa zagotovo presega odmerjeno kazen

DANIEL BIZJAK

Z leve: prof. Pahor, odv. Berdon in Giacomelli, Tononi, Menia in Rosolenova (f. Ferrari)

TRST - »Po zalostni izkušnji s procesom proti Robertu Menii in somisljenikom zaradi napada na slovenske manifestante 26. oktobra 1989, je zaključek tega procesa spodbuden. Zdi se namreč, da sodstvo končno prihaja k spoznanju, da neofasističnih izpadov ne gre podcenjevati. To dejstvo je posebej pomembno sprico zadržanja politikov, od krajevnih do rimskih, ki s svojimi izjavami o uravnovešeni zaščiti slovenske manjšine in s svojimi zakonskimi osnutki, ki gredo proti dolocilom italijanske ustave, dejansko vodijo politiko, ki je odlična moralna podpora nosilec idej, ki jih je zgodovina že zdavnaj povzela.«

Tako je menil prof. Samo Pahor ob koncu včerajšnjega procesa na tržaski preturi, kjer sta se misovska predstavnika, tržaski občinski svetovalec ter glavni tajnik MSI »za Trst, Istro, Reko in Dalmacijo« Roberto Menia in pokrajinski tajnik »Fronte della Gioventù« prav tako »za Trst, Istro, Reko in Dalmacijo« Piero Tononi morala sprijazniti z dejstvom, da tudi zanje pač veljajo zakoni, ki veljajo za vse ostale državljane, cesar pred leti ne bi mogli trditi. Piero Tononi, ki je bil obtožen, da je 6. oktobra predlanskim v bližini Trga Unità napadel in udaril prof. Pahorja, je bil obsojen na

dva meseca zapora pogojno ter na povračilo moralne in materialne škode v znesku 2 milijonov lir, Roberto Menia zaradi zalitev na 500 tisoč lir ter na nadaljnji milijon lir zaradi moralne in materialne škode, a oba morata se poravnati sodne stroške in izplačati Pahorjevo zagovorniku, odv. Bogdanu Berdonu, milijon lir. Proti tretjemu obtožencu na včerajšnjem procesu, Alessii Rosolen, pa so sodniki menili, da ne gre postopati zaradi »povračilne ukrepa«, češ da ji je prof. Pahor vrnil milo za drago (Rosolenova je bila obtožena zalitev). Vsekakor gre podčrtati se en vidik včerajsje razsodbe, ki je prav tako, ce ne celo se bolj pomemben. V zadnjem času namreč vse bolj prodira spoznanje, kam lahko privede narodnostna mrznja kot tudi

spoznanje, da je treba tiste, ki jo razpihujejo, zaustaviti. Zakon v tem smislu obstaja že od leta 1965, lani pa so ga prvič uveljavili na nekem rimskem procesu, in prav na ta zakon se je skliceval tudi Pahorjev zagovornik Berdon, ki je po procesu povedal: »Vzorna obsojena misovčev je izredno važna. Odmerjena kazen in visina odškodnine prof. Pahorju pričata, da je sodnik upošteval utemeljitev zahtev, ki so slonele na zakonu 654 iz leta 1975. Ta zakon, ki kaznuje razpihovanje narodnostne mrznje, so sedaj v Trstu pravzaprav prvič upoštevali (italijansko sodstvo ga je prvič uveljavilo decembra lani, na nekem procesu v Rimu, op. ur.). Gre torej za priznanje, da je prof. Pahor škodo utrpel ne kot navaden državljan, temveč izključno kot

priladnik slovenske narodnostne skupnosti.« Včerajšnji proces na tržaski preturi (pretor Manila Salvà, javni tožilec Luigi Dainotti) je bil nadaljevanje obravnave, ki se je začela že 17. decembra lani, ko so zaslišali nekaj prič. Zatem bi se bil moral nadaljevati že 18. januarja letos, ko pa je zagovornik misovčev, odv. Giacomelli, prošil za odložitve. Včeraj so najprej zaslišali Tononija, nakar je bil na vrsti Menia, ki je v bistvu trdil, da jih je Pahor ze s svojo prisotnostjo izžival in da je zastave, ki so visele na občinski palaci, označil kot »cunje«. Isto je ponovila Rosolenova.

Javni tožilec Dainotti je s svoje strani menil, da politični kontekst, v katerem so se dogodki odvijali (tiste dni bi bili morali prepeljati jugoslovanske tanke skozi

Trst, a na Trgu Unità so pripravljali oder za demonstracijo) nimajo pomena, treba je upoštevati dejstva, o katerih govorijo obtožnica, ta pa so dokazana, saj je agent s kvesture, ki je bil med pričami, pač verodostojen: ni pa dokazano, da je Pahor koga zalil, kot ni dokazov, da je zahteval, naj snamejo italijansko zastavo. Pahor dobro ve, je dejal Dainotti, da italijanske zastave ne morejo sneti, taka zahteva bi bila absurd. Lahko pa je zahteval, da snamejo zastavo Liste za Trst, ki tam ni imela mesta. Zato je zahteval, da zaradi zalitev Menio in Rosolenovo priznajo za kriva in obsodijo na plačilo 500 lir globe, za Tononija, ki je Pahorja udaril, pa pet mesecev zapora s splošnimi olajševalnimi okoliščinami.

V svojem posegu je odv. Berdon naglasil, da se je v bistvu vse začelo s Pahorjevim prihodom na trg, kot da sama njegova prisotnost koga moti, vznemirja. A tako zadržanje je treba premostiti, je dejal, in med drugim poudaril, da je slo za reakcijo skupine, to skupino pa so vodili prav obtoženci, slo je za spodbujanje k narodnostni mrznji (pri teh besedah je Menio kar odneslo iz dvorane).

Zadnji je posegel Giacomelli, njegovo izvajanje, da ni slo za »etnično zalitev«, da so bile zalitve obojstranske in da je Pahor izzival, da Tononi ga ni udaril, itd, pa očitno niso prepričale sodnika.

FJK: SKP proti reformi

TRST - Delegacija Stranke komunistične prenove je bila včeraj dopoldne na razgovorih s predstavniki deželne komisije za zdravstvo. Slednjim je obrazložila svoje kritične poglede na zdravstveno reformo, v državnem in deželnem merilu, ki bi, so poudarili, prizadela predvsem najbolj šibke sloje prebivalstva - to je starejše osebe in bolnike.

Ta stalisca so nato predstavniki delegacije obrazložili se na tiskovni konferenci, ki je bila takoj nato na sedenju stranke v Ul. Tarabocchia in na kateri so poudarili, da deželni nactr predvideva znatna znižanja dajatev za zdravstvo, zmanjšanje prostorov za bolnike v bolnišnicah, odpravo nekaterih bolniških ustanov in privatizacijo drugih, kar vse bi slo, so poudarili, na škodo najšibkejših slojev prebivalstva.

Zahtevali so, da se odgovorne oblasti zavzamejo za boljše in učinkovitejšo zdravstveno službo, za povečanje zmogljivosti že obstoječih zdravstvenih ustanov in za uvedbo vseh služb, ki bodo lahko v pomoč bolnikom in ostarelim osebam. (nl)

ZDRUŽENI TRGOVCI na OPČINAH

se zahvaljujejo in pozivajo cenjene odjemalce, da naj dvignejo nagrade žrebanja »ZLATO NA OPČINAH« do sobote, 6. februarja.

IZZREBANE STEVILKE

1° VW Golf 1800 cc
2° 5.000.000 v zlatih žetonih
3° 3.000.000 v zlatih žetonih

št. 51685 OBLAČILA PODOBNIK
št. 334636 SAL. MAIDA
št. 97013 DEAR IMP.-EXP.

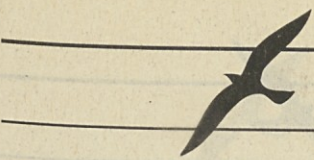
Od Min. št. 45725

1.000.000

4° št. 217357 GOST. VETO
5° št. 164028 ZLATARNA SOSSI
6° št. 260531 ULGHERI-PAVAT
7° št. 23343 ULGHERI-PAVAT
8° št. 43372 AVT. CAZZADOR
9° št. 98304 TECNOUTENSILI
10° št. 483572 SAINT HONORE
11° št. 462758 OBLAČILA DRIOLI
12° št. 161138 ZLATARNA SOSSI
13° št. 91419 PEKARNA SOSSI

REZERVE

1° št. 403684 RESTAVRACIJA DIANA
2° št. 416574 KERAMIKE SCLIP
3° št. 186160 OBUVTE MALALAN
4° št. 170754 DRAGUL. MALALAN
5° št. 426583 OBUVTE MALALAN
6° št. 499500 KAR. GUSTIN
7° št. 345868 OBUVTE MALALAN
8° št. 265937 PEKARNA SOSSI
9° št. 410443 TECNOUTENSILI
10° št. 108383 OBLAČILA RINASCITA
11° št. 398702 RESTAVRACIJA DIANA
12° št. 65873 SALON MAIDA
13° št. 212747 DRAGUL. MALALAN

ENEL / V TRSTU POSVET S PREDSTAVNIKI KRAJEVNEGA TISKA

Načrti za omejitev energetske odvisnosti

Družba ENEL med preobražanjem in novo strategijo

TRST - Skoraj 30 let, od leta 1963 do 1992, je Italiji električno energijo zagotavljal javni ekonomski zavod ENEL, ki je bil ustanovljen po nacionalizaciji tega sektorja leta 1962. Julija lani pa je ENEL postal delniška družba, ki je trenutno v popolni lasti zakladnega ministrstva, njena privatizacija in torej plasiranje na borzno tržišče pa vsaj se v naslednjih dveh letih ni predvidena. Zakon o preustroju državnih koncernov v delniške družbe je namreč družbi ENEL potrdil izrazito javno vlogo in ji priznal potrebo po zaščiti nedeljivosti podjetja, ki mu je v treh desetletjih omogočila doseči vidne rezultate na vseh področjih in se uvrstiti med največja elektricna podjetja na svetu.

Družba je taces vsekar sredi procesa preobrazanja, ki pa naj ne bi bil samo problem njenih upravljalcev in tehnikov, ampak želi vanj pritegniti tudi odjemalce svojih storitev. Od tod zamisel o vrsti srečanj oziroma razprav s predstavniki krajevnih sredstev obveščanja na terenu, eno izmed katerih prav sedaj poteka v Trstu. Osrednji del prireditve za dežele Triveneta je s celodnevno razpravo potekal včeraj v

VLASTA BERNARD

Trstu, danes pa bodo udeleženci - kakih 70 novinarjev, ki zastopajo okrog 75 medijev - odpotovali v Conegliano Veneto na ogled tamkajšnje naprave ENEL.

Po uvodnih pozdravih predsednika Novinarske zbornice dežele Veneto Michelangela Bellinettija in vodje rimskega tiskovnega urada ENEL Franca Perne, sta osrednji tehnični poročili podala odgovorni za stike z javnostjo in za komunikacije Roberto Caravaggi in direktor okrožja ENEL za Triveneto Stefano Ramponi, medtem ko je zadržanega predsednika družbe Franca Viezzolija zastopal njegov tehnični asistent Dario Merluzzi. Popoldanski del zasedanja pa je bil posvečen razpravi z novinarji in predstavitvi projekta za ustanovitev informacijskega centra in muzeja hidroelektrarne v prostori ukinjene hidroelektrarne v kraju Malnisio v pordenonski pokrajini.

Caravaggi je svoje poročilo posvetil italijanskemu električnemu sektorju nasplošno, ki ga je poglobljeno analiziral in nakazal dokaj optimistične perspektive, se zlasti na področju odvi-

snosti države od uvoza elektricne energije. V zadnjih letih je Italija uspela pokrivati okrog 83 odstotkov svojih potreb po tej vrsti energije, v bližnji prihodnosti pa naj bi se ta delež z dograditvijo novih energetskih struktur in z razumno politiko cen (ki so v Italiji nižje kot v ostalih industrializiranih državah), precej povečal. Kot zanimivost naj povemo, da je Italija v okviru sporazuma o vzajemni energetski pomoči lani iz Slovenije uvozila 179 milijonov kWh elektricne energije, izvozila pa 51 milijonov kWh, medtem ko je npr. iz Avstrije uvozila samo 55 milijonov kWh. V celoti je italijanski uvoz lani dosegel 36.664 milijonov kWh, izvoz pa 1.366 kWh, kar pomeni, da je primanjkljaj znašal več kot 35 tisoč kWh elektricne energije.

Ozemeljsko so storitve družbe ENEL organizirane v osem meddeželnih okrožij, eno izmed njih pa je prav okrožje Triveneta, ki ima sedež v Benetkah. Na tem območju delujejo štiri termoelektrične centrale - od katerih je ena (Trizic) v Furlaniji-Juljski krajini, tri pa v Venetu - in 145 hidrocentral, ki pokrivajo

več kot 30 odstotkov vse hidroelektrične proizvodnje v državi. V načrtih ima štiri nove hidrocentrale, in sicer tri v pokrajini Pordenon in eno v Amaru na Videmskem. Prenosno električno omrežje je v tem delu Italije urejeno tako, da lahko posreduje ostalim delom države energijo, ki jo uvažamo iz Avstrije in Slovenije. V Furlaniji-Juljski krajini zaposluje ENEL 1.500 oseb (celo okrožje 7.500) in zagotavlja energijo več kot 500 tisoč neposrednim odjemalcem, leta 1991 pa so njene investicije v nasi deželi znašale 222 milijard lir na skupnih 790 v celem okrožju Triveneta.

Poročili s kopico tehničnih podatkov sta oba glavna poročevalca zaključila s poglavjem o posebni skrbi, ki jo v zadnjih letih ENEL posveča okolju in odnosu z odjemalci svojih storitev. V tem okviru pa gre največja pozornost mladim, v prvi vrsti solarjem. Le-tim je bilo n.p.r. v solskem letu 1991/92 na območju Triveneta posvečeno več kot 1.100 srečanj, pri katerih je sodelovalo 745 sol in skoraj 38 tisoč učencev, medtem ko si je naprave družbe ENEL v istem času ogledalo več kot 23 tisoč mladih obiskovalcev.

SANDOR TENCE

TRST - Slovenska skupnost z velikim obzalom jemlje na znanje, da ni prodiral njen znani predlog o osnovanju skupne slovenske (nadstrankarske) liste za junijske deželne volitve. SSK bo zato sla na volitve s svojim volilnim znakom. Strankin deželni svet, ki je zasedal predsinocnim v Devinu, je pooblastil deželno tajništvo, »da naveže stike z demokratično usmerjenimi strankami in preveri možnost sprejemljive tehnične volilne povezave, kot jo predvideva nova deželna zakonodaja«. V danih pogojih, so ugotovili v Devinu, ni druge možnosti, da se ohrani zastopstvo SSK v deželni skupščini.

Tradicionalni znak lipove vejice in povezava z neko drugo stranko. To je torej najpomembnejši sklep sredinega zasedanja, na katerem so bili nekateri vsekakor mnjenja, da bi morala stranka na volitve samo s svojim volilnim znakom, brez vsakršnih povezav z ostalimi strankami. S tem postopkom bi morala SSK za izvolitev svoje deželne svetlovalca zbrati najmanj deset tisoč glasov. Večina članov deželne sveta pa je bila mnenja, da bi bila

V PRIČAKOVANJU VOLILNE PREIZKUŠNJE 13. JUNIJA

SSk in volitve: lasten znak v povezavi z drugo stranko

Propadel politični predlog stranke o slovenski nadstrankarski listi

Člani deželnega sveta Slovenske skupnosti na sestanku v Devinu (foto Ferrari)

taka, imenujmo jo nacerla ali pokončna pot, v tem trenutku zelo tvegana in napačna. Od tod realistična resitev, ki seveda odpira druga vprašanja, v prvi vrsti, s katero stranko se bo SSK volilno povezala. Odločitev o tem, kot je napovedal predsednik deželne sveta Marjan Terpin, bo padla v prihodnjih tednih, saj se hoče tajništvo o tem zelo pomembnem vprašanju posvetovati s strankinimi sekcijami in s svojimi volilci.

O razgovorih z ostalimi slovenskimi kompo-

mentami je obsirno poročal deželni tajnik Ivo Jevnikar. Slovenske komponente DSL, SKP in PSI, je dejal, so na srečanjih podčrtale, da bi bil slovenski nastop brez sodelovanja manjšini naklonjenih oziroma naprednih italijanskih sil v nasprotju s tradicionalnimi in idejnimi izbirami teh skupin. »Slovenska komponenta DSL sprico položaja, ki se iz dneva v dan razvija, ni izključila možnosti nadaljnjega dogovarjanja, ostali dve komponenti pa sta možnost slovenskega samostojnega na-

stopa na dezelnih volitvah izključili« je se dejal Jevnikar. Rekel je tudi, da nova zakonodaja postavlja v dvom izvolitev vseh slovenskih dezelnih predstavnikov in torej ne samo onega na listi SSK.

Glede bližnjih italijansko-slovenskih pogajanj je SSK potrdila dve temeljni zahtevi: novi sporazumi morajo zajamčiti enako raven zaščite tako slovenski manjšini v Italiji kot italijanski v Sloveniji, od Rima in od Ljubljane pa SSK pričakuje, da bosta obravnavala slovensko manjšino

kot subjekt ter da jo bosta pritegnila k obravnavi zanj ziviljenjskih vprašanj. Za to bo SSK oblikovala strokovno komisijo, ki bo neposredno spremljala to problematiko, kar mora veljati tudi za skupno slovensko prestavnostvo.

Deželni svet Slovenske skupnosti je z večino glasov odločno odklonil znane predloge o omejitvi okrnitvi Kraske gorske skupnosti. Po mnenju SSK je krasko ozemlje, ne glede na pokrajinske meje, naravna, gospodarska in cloveska enota. KGS bi morala v tem sklopu tudi upravljati bodoci Kraski park, da bodo lahko tudi domačini direktno vplivali na ta projekt. Osnutek ustavnega zakona, ki ga trenutno obravnava parlament in ki priznava deželni upravi polno pristojnost za urejanje krajevnih uprav, bi lahko po mnenju SSK brez težav premostil oviro, ki jih postavlja državna zakonodaja o krajevnih upravah.

To razclenjeno stališče bo deželni svetovalec Jevnikar iznesel in dosledno zagovarjal na sejah raznih svetovalskih komisij in na zasedanju deželne sveta, ki bo posvečeno nactovanju "preureditvi" vseh gorskih skupnosti iz nase dežele.

FIRENCE / USPEŠNA POLICIJSKA AKCIJA

Mafija načrtovala atentat na sodnika Vigno

Državnega pravdnika naj bi ubili z razstrelivom - 11 oseb aretiranih - Pripravljali so tudi ugrabitev podjetnika

Florentinski državni pravdnik Pierluigi Vigna (AP)

FIRENCE - Okrožna direkcija za boj proti mafiji (DDA) in Firenc je onesposobila kriminalno mafijsko tolpo, ki je načrtovala bombni atentat proti florentinskemu državnemu pravdniku Pierluigiju Vignu ter ugrabitev nekega podjetnika, cigar imena niso objavili.

Podatke o policijski operaciji, ki so jo pripravljali že nekaj mesecev, je včeraj na tiskovni konferenci objasnili sam Vigna s sodelavcem DDA, ki sta koordinirala preiskavo. Operacija je privedla do aretacije 21 oseb, drugih deset zapor-nih nalogov pa so naslovili na osebe, ki so se pri-prte iz drugih razlogov. Najbolj znan med aretiranimi je 42-letni Gaetano Nicotra, doma iz Mister-

bianca blizu Catanie, ki je se pred nekaj leti zbežal iz Sicilije, da bi se izognil krvavemu obračunavanju med nasprotnima mafijskima klanoma prav v Misterbiancu. Nicotra se je takrat z družino prese-lil v Toskano, kjer se je spet bavil s kriminalno dejavnostjo, med drugim z razpečevanjem mamil in z ugrabitvami.

Vigno naj bi mafijci ubili z razstrelivom, ki naj bi ga postavili v nekem lokalu, kamor je sodnik zahajal. Načrt, ki so ga preiskovalci razkrili s pomočjo skesancev in s telefonskim prisluškovanjem, je predvideval tudi več terorističnih dejanj, tako da bi umor sodnika lahko kasneje pripisali levim teroristom.

TRGOVINA / NOVA DOLOČBA BO VELJAVNA OD APRILA

Tudi krošnjarji bodo morali izdati kupcu davčno potrdilo

Težave pa imajo z nabavo elektronskih blagajn

NEVA LUKES

TRST - S prvim januarjem je v Italiji stopil v veljavo zakon, s katerim so tudi krošnjarji (torej prodajalci različnega blaga na prostem - v glavnem na trgih) dolžni izdati kupcem račune o ceni nakupljenega blaga. Tako naj bi se tudi krošnjarji vključili v kategorijo vseh ostalih trgovcev, ki so to obvezni storiti že več let.

Pa se je v državi vse že na začetku zataknilo. Zakon je bil tu, predpisi znani vsem, le elektronskih blagajn ni bilo dovolj, da bi lahko nova določila stopila v veljavo.

Tako so odgovorni rok za začetek izvajanja novih določil podaljšali (zaenkrat neke do aprila) kar pomeni, da lahko krošnjarji se naprej prodajajo svoje blago, ne da bi morali pri tem izdati kupcu tudi davčno potrdilo.

Kako je tukaj v našem mestu z izvajanjem novih ukrepov, smo se pozanimali pri krošnjarjih samih, ki jih enkrat zasledimo pri Sv. Jakobu, drugič na Trgu Perugini, tretjič v Rojanu in še na drugih trgih v samem mestu in v predmestju.

»Mi z nabavo elektronskih blagajn nismo imeli težav,« so nam povedali nekateri krošnjarji. »Imamo jih že, a jih nismo začeli uporabljati, dokler pac ni rešeno to vprašanje za vse krošnjarje v državi.«

Seveda niso nad novimi predpisi prav nič

Stojnica na Rusem Mostu (foto Križmančič)

navdušeni in imajo ob tem številne pripombe.

»Predvsem delamo vedno na odprtem prostoru - ob slabem in lepem vremenu. Nas delovni urnik se zčenja jutraj, konca pa ob 13. uri. Ob ponedeljkih ne prodajamo, kot tudi mnogi od nas niti ob sredo. Torej je nas čas, ko lahko prodajamo izdelke zelo omejen. Poleg tega pričakujejo kupci, da dobijo pri nas blago po nižjih cenah. In tudi to v glavnem vedno drži. Če pa se bomo morali spoprijeti z vsemi novimi ukrepi, izdati davčno potrdila za vsak nakup, potem bomo morali seveda pomisliti tudi na

spremembo cen artiklov, ki jih prodajamo. In tudi to je dvorezen nož. Morda bi tako laze krili nove stroške, ki nas bodo z novimi uredbami kakali, izgubili pa bomo prav gotovo številne kupce, ki so sedaj zaradi ugodnejših cen kupovali pri nas, namesto v trgovinah.«

Povsem drugačno je seveda mnenje trgovcev, ki že morajo obvezno izdati davčna potrdila za vsak nakup. »Krošnjarji so bili nam trgovcem, predvsem tistim, v bližini katerih so imeli le-ti svoje stojnice, pravzaprav velika konkurenca. Ker niso plačevali raznih dajatev in davkov, ki

jih moramo plačevati vsi trgovci, so seveda lahko prodajali razne artikle po nižjih cenah. Seveda moramo upoštevati, da je njihov delovni urnik krajši, da so izpostavljeni vremenskim prilikam in neprilikam. Vendar menimo, da je potrebno vso zadevo pravilno in posteno urediti.«

Odgovorni nimajo nobenih pomislekov. Če se v vsej državi začena z resnim pristopom do vprašanja plačevanja davkov in do odkrivanja davčnih utajevalcev, potem je po njihovem mnenju potreben tudi nadzor nad prodajo istega blaga, za katerega ni bilo do sedaj potrebne dokumentacije in informacij in so torej lahko krošnjarji prodajali in tako tudi služili brez vsakršne evidence in torej večkrat z laze prisluženim dobikom.

Kako se bodo vse stvari »zavrtlele?« Kako bo vsa zadeva stekla? Krošnjarji so vse prej, kot optimisti.

»Fatta la legge, trovato l'inganno,« nam je zrecitiral znani italijanski pregovor eden tistih, ki so večkrat kupovali različne predmete, predvsem oblačila na stojnicah. »Vse se bo tako izteklo, da bomo na škodi prav mi kupci. Trgovci ne bi bili trgovci, če ne bi skrbel za svoj zaslužek. Torej bodo tudi krošnjarji prilagodili cene novim predpisom. Oskodovani bomo v glavnem mi, ki smo do sedaj prav na teh stojnicah na trgih večkrat dobili blago, ki je bilo v trgovinah precej dražje.«

NOVICE

V Vidmu odprli razstavo Agriest

VIDEM - Kmetijstvo v Italiji proizvaja letno za okrog 60 tisoč milijard lir prometa, zaposluje za dva milijona ljudi. Furlanija - Juljska krajina pa sodeluje k ustvarjanju tega bogastva za okrog 1.200 - 1.300 milijardami. Te podatke je podal sen. Paolo Micolini, predsednik senatne komisije za kmetijstvo, ob včerajšnjem odprtju 28. izdaje Agriesta na razstavnem prostoru v Torreanu pri Vidmu. Pri kmetijski razstavi sodeluje skoraj 300 kmetijskih podjetij iz treh Benecij, predvidenih je tudi več strokovnih srečanj. Najpomembnejše bo jutri in bo posvečeno kmetijski politiki v okviru GATT, udeležil pa se ga bo tudi minister za kmetijstvo.

Pet načrtov za pospeševanje zaposlovanja v FJK

TRST - V pristojni deželni komisiji so včeraj predstavili pet načrtov za pospeševanje zaposlovanja, na osnovi katerih bodo v Furlaniji - Juljski krajini ustvarili več kot 200 delovnih mest. Pet načrtov, ki jih bo moral odobriti upravni svet agencije za delo, zajema različna področja in razna teritorialna območja. V Trstu načrt zadeva zadružno Socialna agencija, ki deluje predvsem na področju rehabilitacije psihično prizadetih, v goriski pokrajini pa za drugo Isola d'oro iz Gradeza, ki naj bi zaposlila delavce bivše Safica. Nastala bo tudi nova podjetniška dejavnost v Rajblu, ki naj bi zaposlila vsaj del bivših delavcev Weissenfelsa.

RIM / SREČANJA Z UV IN SVP

SKP bo pripravila tehnične predloge o zastopanosti manjšin v parlamentu

RIM - Skupina Stranke komunistične prenovе v dvodromnem odboru za ustavne reforme je sklenila, da ne bo sodelovala v zadnji fazi oblikovanja »volilne goljufije«, s katero KD, PSI in DSL po njeni oceni skušajo za vsako ceno ohraniti prednost v parlamentu, četudi se jim volilna osnova iz dneva v dan krči.

Kljub temu pa bodo komunistični parlamentarci Cossutta, Magri in Ersilia Salvato predlagali več popravkov k novemu volilnemu sistemu in sicer tedaj, ko bo o tem meritorno razpravljala ustavna komi-

sija v vsaki veji parlamenta.

Tedaj bo SKP predložila tudi popravke glede zajamčene zastopanosti narodnih manjšin, o katerih so se že dogovorili minulo jesen, o njihovi tehnični izvedbi pa so se prejšnje dni nekajkrat srečali s sen. Stojanom Speticem, kajti samo predložitev dokončne besedila volilne reforme omogoča izdelavo ustreznih popravkov.

Spetic se je te dni sestal tudi s predstavniki drugih zastopanih manjšin in sicer senatorjem Cesarejem Dujanijem (Union Valdo-

taine) in Rolandom Rizom (SVP). Soglasali so z nacelom skupnega nastopa, da se priznanim mejnim manjšinam zagotovi ustrezno zastopstvo, tudi mimo večinskega volilnega sistema. V bistvu bi trem manjšinam (franco-ski, nemski in slovenski) morali zajamčiti nekaj več kot deset mest v obeh vejah parlamenta, kar je vsega poldrugi odstotek vseh razpoložljivih mest. Ne gre torej za velik odmik od novega volilnega sistema, pač pa samo za preizkusno demokratične obcutljivosti italijanske države.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo trzasega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. - Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst
Tisk: VITA, Videm

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevoed 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532938

Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-113121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax: 0463-318506

Prodajno naročninska služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevoed 24. maja 1, tel. 0481-535723, fax 0481-532938

Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publist
tel: 040-7796611, fax: 040-768697

Italija: podružnice SPI

Cene oglasov
Italija: 1 oglašni modul (širina 1 stolpce vsina 42 mm) 80.000 LIT,
finančni in legalni 120.000 LIT, ob prazniških povikih 20%; mali oglasi
850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.200 LIT - 40 SIT
Naročnina za Italijo: letna 300.000 LIT plačljiva do 31.1.93.
za Slovenijo: mesecna 1.200 SIT

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6.-12.1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

NOVICE

Predavanje Pavla Stranja o Palestini

»Zgodovina Palestine - pravičen mir, ki ga zaman pričakujejo že tri generacije«, to je naslov predavanja, ki ga bo imel drevi, ob 20. uri na sežu SKP v Ul. Tarabochia 3 prof. Pavel Stranj. Predavanje bo popestril prikaz diapozitivov. Večer prireja trzaski odbor organizacije »Salaam Ragazzi dell' Olivo«, ki skrbi za pomoč palestinskemu ljudstvu, zlasti otrokom.

Fotografski natečaj žensk za ženske

Miljski korožek Zveze ženske Italije »8. marec« prireja v sodelovanju s sindikalno organizacijo upokojenk in pod pokroviteljstvom Miljske občine fotografski natečaj, ki se ga lahko udeležijo vse ženske naše dežele. Naslov natečaja je Ena ženska, toliko žensk. Vsaka udeleženka lahko pošlje največ tri posnetke, katerih večji rob ne sme presegati 45 cm. Fotografije je treba poslati najkasneje do 5. marca na naslov Miriam Zecchi, Ul. D. Alighieri, 43 - Milje.

Natečaj planinskega društva XXX Ottobre

Planinsko društvo XXX Ottobre prireja ob 75. obletnici ustanovitve natečaj pod naslovom »CAI XXX Ottobre v solah«, ki je namenjen učenecem osnovnih, srednjih in višjih šol iz trzaskе pokrajine; natečaj je razdeljen na tri specifične argumente: za osnovnosolce: izlet s XXX Ottobre; za srednjėsolce: izkušnja v gorah; za višješolce: zaščitno okolje goratih predelov. Udeleženci natečaja bodo lahko sodelovali z risbo, ali pa z italijanskim pismenim prispevkom.

Sprejem na prefekturi

Trzaski prefekt Sergio Vitiello, ki zapusca naše mesto in bo prevzel to funkcijo v Rimu, je sinoči priredil na prefekturi poslovalni sprejem, ki so se ga udeležili številni predstavniki trzaskеga upravnega, političnega, gospodarskega in kulturnega življenja.

TRŽAŠKA OBČINA / DEMOGRAFSKI PREGLED ZA LETO '92

Statistični podatki rušijo zakoreninjene predsodke

Predstavili so tudi analizo o "Razvoju šolske populacije"

BRED PAHOR

Statistični podatki večkrat spodbijajo splošno uveljavljene predsodke: oboroženi z neoporečnimi statističnimi izračuni in grafikoni so odgovorni za programski, statistični in študijski sektor pri trzaski Občini odločno mnenja, da pravilo tokrat velja tudi za Trst. Včeraj so namreč na trzaskem zupanstvu predstavili »Demografsko poročilo za leto 1992« in posebno raziskavo o »Razvoju šolske populacije«, obe se strogo držita trzaskih občinskih meja. Kot so poudarili na včerajšnji tiskovni konferenci, Trst glede upada prebivalstva ni več poseben primer, temveč se povsem uvršča v državno povprečje in odraža splošne trende (npr. osip prebivalcev v velikih mestih). Pozitivno noto pa demografskemu gibanju daje porast števila rojstev, ki so ga v trzaski občini zasledili leta 1988 in ki se je nadaljeval vse do danes, s čimer je prišlo do zelo zaznanevega zasuk. Povsem razumljivo je, da je oziroma da bo višje število novorojenčkov v obdobju 88-92 vplivalo tudi na šolsko populacijo. Priznati je treba, da je statistika večkrat prav zanimiva veda, ki rada

preseneča: med novorojenčki zadnjega obdobja so namreč fantki v veliki prednosti, kar med drugim pomeni, da bo število žensk v najbolj rodnem obdobju (med 23. in 35. letom) po prvem desetletju naslednjega tisočletja zelo upadlo. Statistika pa seveda ne more predvideti, če in koliko žensk se bo v Trst primozilo.

Ostanimo pri podatkih, s katerimi je včeraj postregla občinska služba za statistiko, ki jo vodi Paolo Marras, trenutno pa sektor sodi pod okrilje odbornika za splošne zadeve Lapanja. Razlog za sklic včerajšnje tiskovne konference gre predvsem iskati v nekoliko presenetljivih - vsaj glede na splošno mnenje - zaključkih: po oceni odgovornih za statistični pregled so namreč prišle do izraza nekatere težnje, ki so pomenljive bolj zaradi "kvalitete" kot "kvantitete". Stevilčno vzeto zbrani podatki, ki so povzeti po vsedržavnem popisu prebivalstva iz leta 1991, niso tako zaznavni, vendar pa nesporno pričajo o preobratu.

Glede na zadnji popis - podatkov se niso uradno potrdili - šteje Trst približno 230.000 prebivalcev, letni padec prebivalcev pa znaša 1 odstotek, kar je povprečen podatek za mesta v Italiji. V Trstu celo zaključni izračun nekoliko blazita porast rojstev in izenačenje med tistimi, ki se iz mesta izseljujejo oziroma vanj priseljujejo.

Z včerajšnje tiskovne konference (Foto Krizmančič)

Najbolj pozitiven podatek se nanasa na porast rojstev, ki se je s 1.238 novorojenčkov v letu '87 povzpela na 1.588 v lanskem letu, kar znaša 5 odstotkov letnega porasta. To pa tudi pomeni, da bo v mestu čez pet let 15 osnovnosolskih razredov več. Glede na leto '87 se je lani rodilo kar 30 odstotkov več otrok.

V Trstu se zadnje case rojeva več fantkov, ki prednajo pred puncami za 6 odstotkov; okoli 40. leta starosti se razmerje uravnovesi, med starejšo populacijo pa je odločno več žensk kot moških. Med 80-letniki je žensk kar dvakrat več, s stotico pa se lahko ponasajo samo 4 moški in kar 24 žensk, najstarejši občan je seveda ženska, ki ima za sabo že 108 pomladi.

In še kratka opomba glede izseljevanja in priseljevanja: zbrani podatki spodbijajo zelo razširjene trditve, da se večina mladih Trzaccanov izseljuje, ker doma ne najde primerne zaposlitve.

slitve.

Statistični podatki pa pravijo, da se več mladih priseljuje kakor odsekuje, v splošnem pa se število priseljenih-odseljenih izenačuje.

V šolski populaciji je seveda porast rojstev zaznaven z nekajletno zamudo: osnovnosolska poslopja bodo spet bolj obljubena od šolskega leta 93/94 dalje, "spico" pa naj bi - glede na sedanje podatke - dosegla v letu 98/99. V šolskem letu 93/94 bi moralo biti v prvih razredih 1311, osnovno solo pa naj bi obiskovalo 6689 otrok; pet let kasneje pa naj bi število prvosolčkov naraslo na 1511, vseh osnovnosolcev pa naj bi bilo 7233.

Glede nižjih srednjih sol pa izračuni pravijo, da se bo število dijakov dvignilo sele v novem tisočletju, potem ko se bo ob izteku tega se znizalo in zdrknilo pod 4000. Se najtežje je bilo izdelati predvidevanja glede višje srednje sole: tokratna raziskava je v bistvu povzela zaključke prejšnje analize o potencialni populaciji v našem mestu, ki za naslednje desetletje napoveduje 50-odstotni osip glede na število dijakov iz leta 87/88.

V nadaljnjem petletju naj bi se položaj nekoliko umiril.

LUKA / PREDLOG IZ BENETK

Bo šel čez Kras še en naftovod?

Ce bo vlada dokončno preusmerila tankerje iz Benetk v Trst, kot se nagibajo mnoga pristojna telesa, bodo morali za to zgraditi naftovod, ki bo povezoval trzasko luko z Venetom.

To so sporočili strokovnjaki konzorcija "Venezia Nuova", ki naj bi bil neke vrste režiser te velike gospodarske operacije v vrednosti skoraj dvesto milijard lir. Nov naftovod naj bi povezoval Trst s krajem Lugugnana v Venetu, ki je terminal raznih naftovodov Padske nizine. Iz lagunskega mesta naj bi na osnovi teh projektov preusmerili v Trst vsako leto približno štiri milijone in pol ton naftnih derivatov. Za to obstajajo v pristaniscu ze primerna skladišča, manjka pa, kot receno, naftovod.

Strokovnjaki menijo, da bi morala biti prostornina tega naftovoda najmanj dvajset palcev, o trasi se seveda se ne govori, čeprav vprašanje seveda ni postranskega pomena. Trzaska luka je, kot znano, zacelna "postaja" velikega naftovoda družbe SIOT, ki povezuje naše mesto z bavarskim Ingolstadtom. Iz luke pa se vije tudi bencinovod, da ne go-

vorimo o raznih elektrovodih in podobnem. Ko govorimo o načrtovanem naftovodu, nam pride takoj misel na Kras, ki je zaradi teh struktur že utrpel zelo veliko škodo.

O novem naftnem terminalu bo najbrž tekla beseda na drevišni izredni seji trzaskеga občinskega sveta, ki bo sicer posvečena skrajno negotovi usodi plovnih družbe Lloyd Triestino. Tudi včeraj je bila na zupanstvu vrsta političnih sestankov, na katerih je bilo govora o Lloyd in o rimskim pogajanjih. Obstaja realna možnost, da bo drevi občinska skupščina oblikovala in seveda odobrila enotno politično stališče o tem kolčljivem problemu.

To je tudi želja delavcev Lloyda in njihovih sindikalnih predstavnikov, ki se (upravičeno) bojijo, da se bo tudi ta občinska seja izrodila v neplodno politično soocanje med strankami, ki ne bo na koncu koristilo prav nikomur. Pomoč ogroženim družbi je včeraj popoldne prišla s strani deželne vlade, ki je pripravljena (tudi finančno) konkretno pomagati za rešitev vseh njenih trzaskih dejavnosti.

VZHODNI KRAS / SREČANJE VAŠKIH PREDSTAVNIKOV NA POKRAJINI

Kako rešiti težave v cestnih povezavah med Bazovico, Gropado in Padričami

Predstavniki vasi so v spremstvu rajonskih svetovalcev nakazali možne rešitve

Ceprav so si Bazovci, Gropajci in Padričarji oddaljili med sabo le za dober streljaj, jih sedaj že nekaj casa locuje velika razdalja. Potem ko so zaradi namescanja metanovodnih in vodovodnih cevi ter elektricnega kabla preorali pokrajinsko cesto od padriške cerkvice do bazovskega pokopališča in namenili pot med Bazovico in Gropado samo avtobusnemu prometu (z izjemo redkih kmetovalcev, ki lahko gredo s kmetijskimi vozili do svojih zemljisc), gredo povezave med vasmi preko Hudega leta. To povzroca prebivalstvu ogromne težave. Ce zeli denimo nekdo iz Gropade z avtomobilom do najblizjega postnega urada, lekarne ali pokopališča, mora prevoziti neskončno pot, tako da pride prej v Trst kot v Bazovico. Sprico vsega tega narasca med prebivalstvom nezadovoljstvo, se zlasti ker se ga drži prepričanje, da bi težave zaradi neprevozne ceste lahko omilili z ustreznimi ukrepi, zacensi z namestitvijo semaforjev med Bazovico in Gropado, ki bi urejali izmenicno enosmerno voznjo.

Se hujša od sedanjega nezadovoljstva je zaskrbljenost, kako bo v naslednji fazi del, ko bodo cesto vrtali v vaseh, to je v Padričah in Trebčah. Kako bo tedaj potekal promet? Bo pokrajinska uprava enostavno odredila zaprtje daljšega odseka ceste, ali pa bodo dela napredovala po krajših fazah, da bo mogoče omiliti težave? Odgovora na vsa ta vprašanja se ni, čeprav si prizadejate vasi že daljša prizadevajo, da bi vrtanje

ceste cim manj ohromilo življenje vasi. Nekaj pa so le dosegli. Včeraj so se namreč na pobudo vzhodnokraskega rajonskega sveta lahko sestali z nekaterimi odgovornimi od pokrajinske uprave (Grandi in Benet) ter avtobusnega podjetja ACT (Pagliari), iznesli svoje nezadovoljstvo nad dosedanjim ravnanjem, predlagali alternativne rešitve (namestitve semaforjev) ter nakazali možne rešitve v naslednjih fazah napredovanja del (v Padričah in Trebčah naj dela potekajo na krajših odsekih ceste, tako da bo mogoče cim boljše razporejati izhode iz vasi tako za osebna vozila kot za avtobusni promet). Srečanja na Pokrajini so se poleg predsednice rajonskega sveta Morove

in dveh predstavnikov udeležili Alojz Krizmančič in Pepi Zagar za Bazovico, Karel Grgič za Padriče ter Florinco Carli in Milan Cuk za Trebče.

Kaj pa odgovori? Predstavniki Pokrajine in ACT (manjkala sta seveda najpomembnejša sogovornika, to sta gradbeno podjetje, ki izvaja dela in medobčinsko podjetje ACEGA) so pokazali razumevanje in posluh za vse kritike, pripombe in zlasti predloge, vendar dokončne besede niso izrekli. Vse to bodo se proučili, so rekli, medtem pa naj rajonski svet izdela skupaj s predstavniki prizadetih vasi podrobnejši seznam predlogov, nakar bo temu prvemu stiku sledilo drugo in, upajmo, plodnejše srečanje.

Predstavniki kraških vasi na Pokrajini (f. Krizmančič)

UGIBANJA GASILCEV / VELIKA EKOLOŠKA ŠKODA

Ali je bil požar na Vejni namerno podtaknjen?

Gasilci so sele ob zori pogasili velik požar, ki je izbruhnil v sredo popoldne na Vejni in se hitro razširil po celotnem obronku, tako da so se plameni nevarno približali tamkajšnjemu svetiscu in Furlanski cesti. V akciji gasenja je sodelovalo približno petdeset gasilcev z Opčin, z mesta in starega pristaniska, katerim so prišočili na pomoč tudi deželni gozdni cuvaj in nekateri prostovoljci. Zaradi požara, ki so ga opazovali celo iz Istre, so za nekaj casa zaprli Furlansko cesto med svetilni-

kom in Kontovelom. To je ustvarilo nekaj težav, posebno v avtobusnem prometu med mestom in krasko planoto, ki je bil do poznih nočnih ur seveda popolnoma ohromljen.

Gasilci so, kot vedno, zelo previdni glede vzrokov tega velikega požara, sumijo pa, da je bil namerno podtaknjen. Ogenj namreč ne izbruhne kar tako sam od sebe. Res je, da smo v sušnem obdobju in da je gozd takorekoč izpostavljen požarom, kot kaže pa ni zagorelo na enem samem kraju. Zato gasilci in sile

javnega reda pozivajo občane, naj bodo previdni in naj ob najmanjšem zublju takoj obvestijo pristojna telesa.

Vejna je glede požarov od vedno močno izpostavljeno območje. Njeni obronki med Naseljem S. Nazario in Trstenikom so namreč zelo izpostavljeni vetrovom in burji, vegetacija je zato zelo suha in primerna za požare.

Dezelna gozdna služba je prav zaradi tega okrepila varnost na celotnem področju, njeni voditelji pa ugotavljajo, da imajo žal na razpolago

premalo osebja za nadzorno službo, ki je torej hooes nooes pomanjkljiva. Prav zaradi tega računajo na sodelovanje občanov.

Prav zaradi nevarnosti požarov so pred leti nekoliko razširili Napoleonsko cesto, to za Trzaccane zelo priljubljeno pešpot, ki povezuje Naselje S. Nazario z Obeliskom. Sirsa in urejena pot pa, kot vidimo, ne zadostuje za zajezitev velikih požarov, kot je bil včerajšnji in zaradi katerega so morali celo evakuirati Marijino svetisce na Vejni.

STIKI

Sporazum o sodelovanju med trzasko in puljsko univerzo

Med univerzama iz Trsta in Pulja se na področju varstva okolja obeta tesno sodelovanje. O tem je namreč tekla beseda na včerajšnjem sestanku v Trstu, ki so se ga poleg rektorja trzaskе univerze Giacoma Burrusa udeležili docenti iz Pulja in Trsta. Sklenili so, da bodo sodelovanje pričeli s proučevanjem atmosferskega onesnazevanja, kraških vodnih pojavov, uničevanja trdih mestnih odpadkov ter gospodarskih in zakonodajnih aspektov varstva okolja. V ta namen so podpisali tudi poseben protokol, ki odpira novo poglavje v odnosih med mestoma na znanstveno raziskovalni ravni.

RAZSTAVE / GIAN BATTISTA ROSI V TK GALERIJ

Izpiljena tehnika in natančna izbira barv

Štiri razstave mladih trzaskih umetnikov

Marianna Accerboni in Gian Battista Rosi (f. Ferrari)

BOJANA VATOVEC

Z razstavo mladega trzaskęga slikarja Gian Battista Rosija je zopet polnokrvno zazivila dejavnost v Galeriji TK. Kot je v uvodnem nagovoru povedal ravnatelj Galerije Franko Vecchiet, je to prva izmed starih razstav skupine mladih trzaskih umetnikov, ki se bodo zvrstile tesno ena za drugo. Ostali člani skupine so Gianfranco Carpani, Davide Skerlj in Claudio Buralnello. Kot je se povedal Vecchiet, je to v zadnjih desetih letih edina v Trstu delujoča skupina mladih umetnikov.

Delo Gian Battista Rosija je nato predstavila Marianna Accerboni, ki je na kratko orisala različne, a komplementarne izvore njegovega ustvarjanja. Slikarjevo poetično in viharno, zadržano in agresivno notranje doživljanje se izraža skozi neoekspressionistično izpovedovanje, v katerem je ob enem zaznaven metafizični pridih. Poleg tega njegova velika platna, ki prikazujejo veličanske mline na veter, osamljene sipine severnih plaz in rdece ozarjene piramide, odlikuje izpiljena slikarska tehnika, ki se je je priučil v dolgih letih studija bodisi na potovanjih bodisi v slikarskih solah, kakršni sta denimo sola v Muzeju Revoltella in sola slikarja Vedove. Poleg tega so za Rosija značilne barve, ki si jih privlači sam, kot je opisal številnim prisotnim na otvoritvi.

GOSTOVANJE / DRAMSKA SKUPINA MLADIH

Openski Zmajček v Cankarjevem

Igrico je KD Tabor pripravilo v prejšnji sezoni

Ob koncu januarja je manjša dramska skupina SKD Tabor z Opcin gostovala v ljubljanskem Cankarjevem domu z mladinsko igro Mihe Mateta »Zmajčkov rojstni dan«.

Mlada 16-clanska skupina otrok pretežno iz enotne srednje sole (nekaj članov pa je iz osnovne in višje sole) je igrico uprizorila ob koncu leta 1991 na Opcinah, kasneje pa z njo gostovala po različnih krajih tu in onstran meje do poletnega nekajdnevnega uspešnega nastopnja v Mariboru in okolici.

Igro, ki učinkuje zaradi privlačnih glasbenih vložkov kot nekakšna mala glasbena komedija, je uspešno režirala Olga Lupinc. Scena je nastala po zamisli in v realizaciji Milosa Jugovica. Z umetniško podobo in kostumi sta sodelovali Magda Tavcar in Breda Varl. Razgibane glasbene vloške za igrice je ustvaril Miran Kosuta. Vse pesmice iz te igrice pa tudi iz ostalih igrice, ki so jih uprizorili pri SKD Tabor, lahko poslušate tudi s kasete »Odrček poje«, ki jo je medtem izdalo opensko društvo.

Neprecenljiva je bila pri vsaki uprizoritvi, predvsem za svetlobne učinke, pomoč odrskega mojstra Marija Sosica.

Za mlade igralce in setalko iz njihovih vrst Sara Babudri je bilo zdaj gostovanje v mali dvo-

Po uspešnem nastopu skupinska slika pod Prešernovim kipom

rani Cankarjevega doma posebno pomembno. Večja organizacijska zavzetost v Ljubljani bi morebiti privabila v dvorani nekaj več publike, vendar je bilo vzdušje kljub temu vse-skozi praznično in igralci v najboljši formi. Za to je bil dokaz, poleg odobravanja med samo igro, tudi navdušen končni aplavz mlade publike in njihovih spremljevalcev.

Mladi openski igralci: Dunja Fabjan, Masa Stranj, Diego Spera, Andrej Petaros, Staška Cvelbar, Jan Ferluga, Ivana Franco, Mira Fabjan, Peter Senizza, Tamara Giorgi,

Mara Sossi, Kristjan Ferfolja, Martin Sossi, Vinko Bandelj in Katarina Sossi so povsem upravičeno lahko ponosni na svoj uspeh.

Zmajčkov rojstni dan so uprizorili v slovenski prestolnici, in v navzočnosti avtorja Mihe Mateta (ta je tudi posrbel z nekaj besedami za primeren uvod v nastop).

Za tem si je openska skupina vodeno ogledala Cankarjev dom, izvedeli so marsikaj novega in zanimivega, ter ped odhodom obiskali se nekatere zanimivosti slovenskega glavnega mesta. (jcc)

Od jutri nov tv kulturni tednik za FJK

Od jutri N.E. Magazine TV namesto oddaj Nord-Est: na deželnem sedežu RAI so se namreč odločili, da po dolgem nizu - na sporedu je bilo več kot 100 oddaj - zamenjajo naslov, dolžino in deloma tudi vsebino televizijskega kulturnega tednika. Prvič bo oddaja N.E. Magazine TV na sporedu jutri popoldne ob 15.15, trajala bo približno 50 minut, v njej bo pet prispevkov, v mnenjskem delu pa bosta nastopila Fulvio Tomizza in Carlo De Incontra. Prvi niz oddaj bo trajal do junija, pri njih bo kot režiser sodeloval najprej Mario Licalsi, nato Euro Metelli, oddaje pa bodo kot programisti-režiserji oblikovali Mario Mirasola, Andrea Notarnicola in Piero Pieri. Kot je pojasnil odgovorni za program deželnega sedezja RAI Marcello Lenghi, N.E. Magazine TV ne bo obravnaval izključno kulturnih dogodkov, temveč bo del prostora namenil delovanju raznih javnih struktur, zlasti socialnih služb.

KD VALENTIN VODNIK vabi na PROSLAVO OB DNEVU SLOVENSKE KULTURE

Ob priložnostnem razmisljanju Marija ČUKA bo nastopil MoPZ VESNA iz Kriza pod vodstvom Iva Lesnika.

Danes, 5. t.m., ob 20.30 v društvenih prostorih.

K D » I. GRUDEN« iz Nabrežine vabi na PROSLAVO DNEVA SLOVENSKE KULTURE

ki bo v nedeljo, 7. t.m., ob 17.30 v društvenih prostorih.

SKD IGO GRUDEN in SD SOKOL NABREŽINA sklicujeta

redni občni zbor članov

ki bo v društvenih prostorih danes, 5. februarja, ob 19.30 v prvem ter OB 20. URI V DRUGEM SKLICANJU. Vabljeni!

Zavljie - Ul. Flavija 89. FERNETICI (tel. 416212) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA Lekarna odprta od 20.30 do 8.30. Ul. Mazzini 43 (tel. 631785).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELEVITA. Urad za informacije KZE-USL.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 39911.

Telefonska številka centralne KZE-USL: 39911.

Zdravstvena dežurna služba. Nočna služba ob 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

KINO

ARISTON - 16.30, 18.25, 20.20, 22.15 »Sister Act - Una svitata in abito da suora«, r. Emile Ardolino, i. Woopie Goldberg.

EXCELSIOR - 17.15, 19.40, 22.00 »Luna di file« r. Roman Polanski.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.45, 18.30, 20.15, 22.00 »Body of evidence«, i. Madonna.

NAZIONALE I - 16.15, 22.15 »Trappola in alto mare«.

NAZIONALE II - 15.45, 17.60, 20.00, 22.00 »Guardia del corpo«, i. Kevin Costner, Whitney Houston.

NAZIONALE III - 16.00, 18.00, 20.00, 22.15 »Il pasto nudo«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

NAZIONALE IV - 16.00 18.15, 20.15, 22.15 »Il dannò«, r. Louis Malle. Prepovedan mladini pod 14. letom.

GRATTACIELO - 17.00, 19.30, 22.00 »Dracula« r. Francis Ford Coppola.

MIGNON - 16.30, 18.25, 20.20, 22.15 »Sister Act - Una svitata in abito da suora«, r. Emile Ardolino, i. Woopie Goldberg.

EDEN - 15.00 - 22.10 »La prima volta di Maurizio Paradiso - Il segreto di Maurizio«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 17.00, 18.40, 20.20, 22.10 »La bella e la bestia«.

LUMIERE - 17.00, 18.40, 20.20, 22.15 »Delitti e segreti«.

ALCIONE - 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »Puerto Escondido«, r. Gabriele Salvatores, i. Diego Abatantuono, Valeria Golino.

RADIO - 15.30 - 21.30 »Il buccetto è l'estasi«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

PRIREDITVE

KD ROVTE - KOLONKOVEC - Ul. Monte Sernio 27 - prireja ob dnevu slovenske kulture FILMSKI VECER jutri, 6. februarja, ob 20. uri.

SKD BARKOVLJE - Ul. Cerreto 12 - vabi v nedeljo, 7. februarja, na DAN SLOVENSKE KULTURE. Gost večera bo Boris Pangerc, ki bo predstavil svojo knjigo MAJENKA. Peli bodo Fantje izpod Gmade, ki jih vodi Ivo Kralj, Napovedovalka Sandra Poljsak. Zacetek ob 17. uri.

SLOVENSKI KULTURNI KLUB, Ul. Donizetti 3, vabi jutri, 6. februarja, na PRAZNIK SLOVENSKE KULTURE. Ob zaključku LITERARNEGA, LIKOVNEGA IN FOTOGRAFSKEGA NATECAJA bo na ogled razstava likovnih in fotografskih del, člani gledališkega krožka SKK pa bodo izoblikovali recital literarnih prispevkov. Komisiji bosta razglasila zmagovalce natečajev. Nagrade bo podelila Draguljarna Malalan z Opcin. Zacetek ob 18.30.

KD KRASKI DOM vabi jutri, 6. februarja, ob 20.30 v Kulturni dom na Colu na počastitev DNEVA SLOVENSKE KULTURE. Gostoval o amaterski oder Jaka Stoka s Proseka - Kontovela s humoresko v narecu »Nasi graju na radio«, režija Grago Gorup. Vabljeni!

STRANKA KOMUNISTIČNE PRENOVE - Krozec Kras vabi nocoj, v Ljudski dom in Krizu na praznik včlanjevanja.

STRANKA KOMUNISTIČNE PRENOVE - Krozec Kras, obvesca vse člane in simpatizerje, da bo kongres v nedeljo, 7. t.m., ob 9. uri v Prosvetnem domu na Opcinah.

DRUSTVO SLOVENSKEGA UPOKOJENCEV - Trst prireja 10. t.m. Prešernovo proslavo v Gregorčičevi dvorani v TRSTU. Ul. sv. Franciska 20. Program: priložnostne besede prof. Kosute, recitacije Mire Sardoč. Vabljeni.

KD S. SKAMPERLE vabi vse člane in prijatelje na PRAZNIK SLOVENSKE KULTURE, ki bo jutri, 6. t.m., ob 17. uri v društvenih prostorih (Vrdelska cesta) z otvoritvijo razstave Iva Petkovska in recitalom Prešernovih poezij Staneta Raztresena.

OBVESTILA

V DOMU NA BRDINI na Opcinah bo 7. februarja ob 11. uri predavanje »Kako si z bioenergetskimi masažami (shiatsu, reiki) pomagamo pri revmatičnih in drugih obolenjih. Sledijo praktični prikazi. Priporočamo, da pijete zeliščni čaj in si ga tudi prinesete s seboj. Vabljeni.

SEKCIJA SLOVENSKE SKUPNOSTI za Sv. Jakob prireja v nedeljo, 7. t.m., ob 10. uri na sedežu šentjakobskega kulturnega društva v Ul. Concordia 8 javno srečanje. O aktualnih krajevnih vprašanjih,

Karlo Grgič

Na Padricah se danes sreca z Abrahamom

Iskreno mu čestitajo in želijo se na mnoga zdrava in srečna leta v krogu svojih dragih in skupnosti

Gozdna zadruga Padrice

KD Slovan Koordinacijsko združenje vzhodnokraskih vasi.

Prisel je mali

Erik, ki bo bratcu Alexu pomagala, da bo pri Kuretovih vedno bolj živahno.

Silvanu in Marini čestitamo, novorojenčku pa želimo sreče in veselja. Godba na pihala iz Ricmanj

političnem položaju na Trzaskem in o položaju Slovencev v Italiji bodo govorili Robert Petaros, Peter Mocnik, Samo Pahor, Ivan Peterlin in Martin Breclj.

IZLETI

SKD CEROVILJE-MAVINJE priredi v nedeljo, 7. februarja, smučarski izlet na Monte Elmo (Sesto Val Pusteria). Cena izleta je 23.000 lir, odhod je predviden ob 6. uri iz Sesljana - center. Vabljeni vsi smučarji in ljubitelji snega. (Za informacije tel. na st. 299798 ob 20. do 22. ure.)

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - tajništvo Trst - vabi na 34. OBČNI ZBOR v ponedeljek, 15. februarja, ob 8. uri v prvem in ob 8.30 v drugem sklicanju.

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE sporoča, da je novi urnik poslovanja: ob torkih od 11.30 do 13.00, ob sredo od 17.00 do 18.30, ob četrtkih od 9.30 do 11.00 in ob petkih od 15.30 do 16.30. Tajnik je na razpolago članom ob sredo od 16. do 17. ure.

ČESTITKE

2. februarja je praznovan rojstni dan Sergio Zampieri predsednik KD Rovte-Kolonkovec. Odborniki želimo, da bi bil zdrav in cil ter delaven kot vedno.

MALI OGLASI

OSMICO je odprl Usaj v Nabrežini. Toci belo in crno vino.

OSMICO ima Lupinc v Praprotnu.

OSMICO je odprl v Ricmanjih 118 Berto Pregarc. Toci belo in crno vino.

OSMICA je odprta do 23. t.m. na Zajci farmi v Repniču.

OBČINA TRST MEDSEKTORSKA URBANISTIČNA SLUŽBA Trst, 17. decembra 1992

Prot. št. S.A.I.U. — 92-43207/1917 PREDMET: Varianta št. 61 S.o.r.n., poimenovana »Določitev področij, namenjenih radiotelevizijskim primoprejemnim tehnološkim napravam« - sprememba - obvestilo o deponiranju.

ZUPAN

upoštevajoč komisarski sklep št. 2654 z dne 8.8.92, katerega neoporečnost je D.N.O. ugotovil na seji dne 15. 9. 1992 in s katerim se sprejema varianta št. 61, poimenovana »Določitev področij, namenjenih radiotelevizijskim primoprejemnim tehnološkim napravam«;

na podlagi d. z. št. 52 z dne 19. 11. 91; upoštevajoč, da je dne 9. 11. 1992 bilo v Deželnem uradnem vestniku zadevno sporočilo;

obveščam,

da je načrt zgoraj omenjene variante S. o. r. n. deponiran v glavnem tajništvu (oglasna deska) za 30 (trideset) dni zaporedoma in sicer od 18. januarja 1993 do 17. februarja 1993. da si ga v omenjenem roku lahko vsi zainteresirani ogledajo in sicer ob delavnikih od 8. do 14. ure ter ob praznikih od 9. do 12. ure;

da lahko v omenjenem roku lahko vsakdo predloži občni »opombe«, lastniki s S.o.r.n. vezanih nepremičnin pa »ugovore«;

da morajo biti »opombe« in »ugovori«, v originalu sestavljeni na ustreznem kolkovnem papirju, predloženi v treh izvodih.

ISCENO vajenca elektricarja. Tel. na st. 229100.

ODDAJAM v najem zobno ambulanto ali dvosobno ali trisobno stanovanje za urad v središču mesta. Tel. na st. 948080.

PRODAM avto fiat regata 100 weekend 1600, letnik 1986, po ugodni ceni. Tel. na st. (0481) 21771.

PRODAM avto lancia prisma 1600 IE, letnik 1989 po ugodni ceni. Tel. na st. 229332.

PRODAM alfo 164 twin spark, letnik 88 z ABS in klimatizatorjem po 18.500.000 lir. Tel. na st. (0481) 532038.

PRODAM čistilno napravo za dimnik. Informacije po tel. na st. (0481) 21771.

PRODAM stojnico z dovoljenjem za prodajo rozu in lončnic na Rdecem mostu. Tel. na st. 225365.

LJUBITELJU zivali podarimo cudovitega psika mešanih staršev, starega 60 dni. Tel. na st. 571236.

VODILNO PODJETJE Domovip Italia potrebuje osebe z lastnim avtomobilom. Podjetje nudi plačo sorazmerno z uspehom pri prodaji in po veljavnih normativih. Interesenti se lahko zgledajo v torek, 9. februarja, ob 16.30 v Ronkah, Ul. Roma 76.

24 - LETNI FANT z višješolsko izobrazbo in dolgoletnimi izkusnjami v risanju autocad isče delo kot risar, tudi z lastnimi pripomočki. Tel. 212164 ob jutranjih urah.

PRODAM elektricni vilicar TMC FB 15 z akumulatorjem in elektronskim vodenjem; nosilnost 1500 kg v odličnem stanju. Za ogled tel. 040-367273.

PRIREDITVE

+

Dne 3. februarja nas je zapustila nasa draga

Ottilia Zudich por. Zeriul

Pogreb bo danes, 5. februarja, ob 12.15 iz mrtnišnice glavne bolnišnice v ricmanjsko cerkev.

Zalostno vest sporočajo moz Guerrino, sin David, hčere Nives z Marianom in Elizabeth, Sonja z Fabiom in Matteom ter Tiziana s Pinom in Carolino.

Krmenka, Opcine, Prebeneg, 5.2.1993

Ob prerani smrti Otilije Zudich por. Zeriul izreka obcuteno sozalje mozu in družini

Stranka komunistične preнове občine Dolina

Ob prerani smrti drage Otilie izreka obcuteno sozalje mozu Guerrinu in otrokom z družinami

KD Primorsko - Mackolje.

Zalovanju se pridružujejo

svakinja Marija, Giuliana z družino, Orietta in Walter.

Ob izgubi drage mame Otilie Zeriul izreka globoko sozalje hčeri Nives

zene iz Prebenega

+

Nepricakovano nas je zapustil nas dragi

Fabio Samez

(GUIDO)

Pogreb bo v soboto, 6. t.m., ob 12.15 iz mrtnišnice glavne bolnišnice v Dolino.

Zalostno vest sporočajo sin Franco, mati Giovanna, sestra Nina in Edda, svaka, vnuki Giorgio, Mauro in mala Martina ter drugo sorodstvo.

Trst, 5.2.1993 (Pogrebno podjetje Zimolo)

D.T.T.Z. »Z. Zois«

izreka Valentini in družini Sardo iskreno sozalje ob prerani izgubi dragega očeta Bruna.

Valentina

ob tem težkem trenutku smo ti ob strani.

Linda, Andrea in prijatelji iz Repna.

KRAŠKI PUST / MRZLIČNE PRIPRAVE

Podkupovanje letos obvezna pustna tema

Najavljenih že enajst alegoričnih voz

Protagonisti letosnjega 26. Kraskega pusta so znani, z njimi pa tudi tematike, ki so si jih izbrali v borbi za najbolj prestižno zamejsko pustno lovoriko. Posamezni vozovi se bodo predstavili desetisociglavi množici in ocenjevalni komisiji s sledecimi imeni:

Podlonjer I.: Tangenti Craxiane, Podlonjer II.: Tangentopoli, Mackolje: Puffi, Sv. Ivan: La arca de noi, Bazovica: Press-hit parade, Opcine: Openski smučar, Salez-Zgonik: Morski pes, am, am! Trnovca: Ameriska krava, Praprotn: Tangenti, Sempolaj: Konkurencija prihaja iz Sempolaja, Gropada: Padrice: Kazin.

Dane pri Sezani niso se javile naslova svojega vozu. Le-ta naj bi bil znan

najkasneje v petek, 5. februarja, ko bo v Domu Brdina sestanek vseh sodelujočih na letosnjem kraskem pustu.

Organizatorji obvesčajo, da je tudi naslov sempoaljskega voza »zacasen«, ker pa je »pesniško« zelo zadet, bo verjetno ostal nespremenjen.

Med novostmi gre omenjati tudi spremembo uradnega imena vozu iz zgonisne občine. Voz bo nosil odslej polno ime Salez-Zgonik namesto prejšnjega kraskega SAZGO.

Odbor Kraskega pusta je v zadnjih tednih res marljivo delal, to delo pa se je tudi izplačalo. Dobra dva tedna pred pustno manifestacijo je izbral pustnega kralja in njegovo družico. Kralj prihaja le-

tos iz Repnica, kraljica pa bo domaćinka, Openka.

Odbor se medtem se vedno ukvarja z enim od bistvenih pustnih vprašanj: finansiranjem. Trzaska občina se ni odzvala na vabilo za prispevek (kot da Opcine ne bi bile v trzaski občini!), na Pokrajino so pustni delavci ponesli »karjolo papirjev«, od katerih pričakujejo, da bodo denarno kaj zalegli, od Dezele ni bilo odgovora. Edino upanje ostajajo tako ze spet zasebniki, trgovci in podjetniki, ki so se ze v prejšnjih letih lepo izkazali s sponzoriziranjem Kraskega pusta.

Naj bo kakorkoli ze, 26. Kraski pust bo! Tako zagotavlja njegov odbor in vsi vaski pustni odbori.

VČERAJ-DANES

Danes, PETEK, 5. februarja 1993

AGATA Sonce vzide ob 7.21 in zatone ob 17.17 - Dolzina dneva 9.56 - Luna vzide ob 15.42 in zatone ob 5.56.

Jutri, SOBOTA, 6. februarja 1993

DOROTEJA

VREME VČERAJ: temperatura zraka 10 stopinj, zračni tlak 1036,9 mb ustaljen, brezvetrje, vlaga 46-odstotna, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 8,6 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI RODILI SO SE: Alex Lucia Vinciguerra, Margherita Vardabasso, Genny Ardito, Cristian Potocnik.

UMRLI SO: 91-letna Doroteja Krall, 60-letni Fabio Samez, 83-letna Anna Luches, 52-letna Sabina Narciso, 79-letna Amadea Marchesi, 71-letna Tecla Guido, 83-letna Anna Vicentin, 72-letni Carlo Easman, 93-letna Francesca Makuc.

LEKARNE

Od ponedeljka, 1. do nedelje, 7. februarja 1993

Normalen urnik lekarn: od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30.

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Ul. Combi 17 (tel. 302800), Naselje sv. Sergija - Trg 25. Aprila 6 (tel. 281256), Zavljie - Ul. Flavija 89 (tel. 232253).

FERNETICI (tel. 416212) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30. Ul. Combi 17, Naselje sv. Sergija - Trg 25. Aprila 6, Ul. Mazzini 43,

ČEVLJI

TORBICE

NABREŽINA 79

CENTER

Nadaljuje se sezonska razprodaja.

Pohitite!

NOVICE

V Podgori o gradnji jezua

V prostorih nekdanje osnovne šole v Podgori bo danes, ob 20. uri javna skupščina, ki jo sklicujeta Rajonska sveta za Podgoro in Strazice. Razpravljali bodo o gradnji jezua na Soci. Na skupščino so posebej povabili župana, člane občinskega odbora, predsednike rajonskih svetov ter predstavnike naravovarstvenih združenj. Vabljeni so seveda tudi vsi, ki jih vprašanje zanima.

Primorje v avstrijskem zgodovinopisju

V okviru dejavnosti Instituta za versko in družbeno zgodovino, se nadaljujejo predavanja o nemški kulturi v Gorici. Tako bosta danes, s pričetkom ob 16.30, v dvorani P. Cocolin dve predavanji na to temo. Prof. Grete Walter Kligenstein z grške univerze bo govorila o Primorju v avstrijskem zgodovinopisju. Zatem pa bo Alberto Lucchitta predaval na temo: Doprinos Nemcev h gospodarskemu razvoju Gorice. Naslednje predavanje bo v petek, 12. februarja

Interpelacija o goljufijah

Goljufija z listki državne loterije in mile kazni, predvsem pa dejstvo, da Država se ni zahtevala povračila na tak način pridobljenega denarja bo se dolgo predmet polemik in tudi, kot kaže, dober razlog v predvolilnem boju. Severna Liga je tako, preko svojih parlamentarcev, vložila interpelacijo, zakaj se vlada ni predstavila kot civilna stranka in poskrbela za postopek da se vrne nepošteno pridobljeni denar. Interpelacijo sta poslanca Asquini in Visentin naslovila ministru za finance.

Kako je bilo z deli za prenovu sedeža INAIL v Gorici?

Občinski svetovalec PSI Pini je na župana Tuzzija naslovil pisno vprašanje glede poteka postopka za oddajo del v zakup za preureditev palače INAIL v Gorici. Zeli imeti točna pojasnila o tem, kakšen postopek se je upošteval, koliko je znal končni znesek, vključno s poviški, oziroma spremembami med izvajanjem del in če so bile ugotovljene morebitne nepravilnosti med izvajanjem del. Gradbeni poseg naj bi izvedli pred osmimi leti.

S sedeža CISL

V okviru sindikalne zveze CISL so že lani in prejšnja leta uvedli posebno svetovalsko službo za davčne zadeve. Podobne usluge sicer nudijo tudi v sklopu dejavnosti drugih sindikalnih zvez. Center CAAF (Centro autorizzato di assistenza fiscale) v Gorici, bo začel delovati v ponedeljek, 8. t.m. in bo odprto do 13. marta. V uradu v ulici Manzoni 5 se lahko zglasijo vsi odvisni delavci in upokojenci, ki te dni prejemajo potrdila o dohodkih v letu 1992 in ki bi radi pravocasnno uredili dokumentacijo v zvezi s prijavo dohodkov. S sabo naj prinesejo potrdila delodajalcev (mod 101), oziroma druga potrdila o dohodkih.

Avtoceste - oba kraka imata prednost glede izvedbe

O prednostnih avtocestnih povezavah bodo ponovno razpravljali na posebni konferenci, ki jo pripravlja Dežela Furlanija Julijska krajina, s posebnim ozirom na koriščenje 94 milijard, ki jih za gradnjo avtocestnih povezav namenja zakon za obmejna področja. Tako glasi odgovor vladnega podtajnika Valda Spinija na vprašanje poslanca PSI Renzullija. Slednji je izpostavil vprašanje in opozoril na dejstvo, da se v razvojnem načrtu cestnega omrežja v Sloveniji daje prednost odseku Razdrto - Sezana. Renzulli medtem zagovarja stališče (ki je tudi stališče goriske pokrajinske uprave), da imata prednost oba odcepa avtoceste, tisti proti Sezani in tisti proti Gorici. Tako stališče se oslanja tudi na člen št. 12 zakona za obmejna področja, kjer ni govora o prednostnih posegih.

Program združenja La Meridiana

Združenje La Meridiana, ki ima svoj sedež v Javnem večnamenskem socialnem centru v ulici Baia-monti pripravlja tudi v februarju vrsto pubud za starejše občane. V soboto, 6. februarja, je napovedan ogled operne predstave v Trstu, 11. februarja, obisk na sedežu dnevnika Il Piccolo, 18. februarja, bo pustna prireditev, 22. februarja, pustno srečanje na Rojcah.

Iskanje novih zaveznikov

Iskanje novih, sirsih zavezništov. Tako bi lahko imenovali srečanje med predstavništvom DSL ter predstavništvom Giabania la Rete in Ljudskega gibanja Maria Segnija. Pobudo je dalo občinsko tajništvo DSL, skupaj z občinskimi svetovalci. Govor je bil o upravnih krizi na občini ter o možnih spremembah, tudi v vidu novosti, novega volilnega zakona. Precej pozornosti so na srečanju nadalje namenili obravnavi socialnih vprašanj, od stanovanjske problematike do gospodarstva in ukrepov za omejevanje gospodarske recesije.

Osrednja Prešemova proslava

Zveza slovenskih kulturnih društev in Zveza slovenske katoliške prosvete pripravljata, tudi letos, osrednjo skupno prireditev ob Dnevu slovenske kulture. Prireditev bo v ponedeljek, 8. februarja ob 20.30 v Katoliškem domu v Gorici pod geslom Sredozemlje - zemlja na sredi...Clani PDG iz Nove Gorice Mira Lampe, Aleksander Kroselj in Ivo Barišić bodo v režiji Sergija Verca brali dela primorskih besednih ustvarjalcev. Slavnostni govor bo imela profesorica Marija Čescutova. Pel bo zbor Skala iz Gabrij, pod vodstvom Rozine Konjedic.Prireditve v počastitev praznika slovenske kulture bodo v prihodnjih tednih tudi drugod na Goriškem.

Dražba zemljišča

Občinska uprava v Doberdodu bo na dražbi prodala zazidalno parcelo 1.187 kv. metrov v Jamljah. Osnovna izključna cena znaša 37.585.000 lir. K temu je treba dodati še 19 odstotni davek na dodatno vrednost. Ponudbe samo s poviskom, najmanjši povisek je 500 tisoč lir. Interesenti morajo položiti kavcijo. Ponudbe do 12. ure 22. t.m. Podrobnejša pojasnila nudijo v občinskem tehničnem uradu.

GORICA/VOLITVE

Sedež La Rete

V Gorici ga odprejo jutri

Gibanje za Demokracijo La Rete se organizacijsko utrjuje tudi na Goriškem v vidu priprav na bližnje deželne, pokrajinske in tudi (v nekatereh občinah) občinske volitve. Jutri popoldne bodo v Morellijevi ulici 40 odprli sedež gibanja, v Trzicu se bo to zgodilo v prihodnjih tednih.

Na včerajšnjem srečanju z novinarji so člani koordinacijskega odbora, Bernardo De Santis, Marjan Cefarin in Gino Cocianni pojasnili smernice in smisel delovanja gibanja, ki se bo zagotovo predstavilo na prihodnjih deželnih volitvah, medtem ko se razmišljajo o nastopu na volitvah za obnovo goriskega pokrajinskega sveta in za obnovo občinskega sveta v Trzicu in nekaterih manjših občinah.

Odlocitve oziroma izbire močno pogojuje volilni sistem, je na srečanju, na izrecno vprašanje, pojasnil inz. Cefarin. Najboljša rešitev bi bil sveda samostojni nastop na deželnih volitvah, vendar pa bo treba prav zaradi kvorumov, zelo verjetno iskati zavezništva. V vaksni smeri? Vprašanje ostaja zaenkrat še brez odgovora, kajti razmere, tako v državnem, kakor krajevnem merilu, se spreminjajo in čez kakšen te-

den utegne biti splosni položaj povsem drugačen od danasnjega.

Na srečanju z novinarji so člani koordinacijskega odbora pojasnili smisel nastopanja in uveljavljanja gibanja: vrniti politiki pravo vlogo v italijanski in (tudi) goriški stvarnosti. V krajevnem okviru si člani gibanja že dalj časa zelo odmevno (in tudi uspešno) prizadevajo za kakovostno spremembo v vodenju politike in upravljanja v Gorici. Nasprotujejo gradnji šole - vojašnice finančne straže in se zavzemajo za izvedbo referendumov. Glede tega vprašanja se bodo danes sestali z deželnim odbornikom Dariom Tersarjem, ob njegovem obisku v Sovodnjah.

V prihodnjih dneh pa bodo izpeljali, poleg korakov, ki so jih že naredili, novo pobudo glede skandala o milijardnih goljufijah. Zbirali bodo namreč podpise v podporo zahtevi, da Država izterja denar, ki so si ga obojenci na nedavnem procesu, prisvojili z goljufijo.

Na srečanju so tudi pojasnili kako poteka pristop, oziroma včlanjevanje v Gibanje. Predvsem ne želijo ponoviti napak, ki so privedle do razkroja tradicionalnih strank.

PROTEST

Bodo ostali brez vode?

Novembrske visoke vode so izpodkopale v rečno strugo vkopane cevi po katerih dobavljajo vodo iz zajetja pri Fari za občine Zagaj, Sovodnje in Doberdob. Narasla voda spomladi bi utegnla napeljavo v celoti poskodovati in tako bi okrog 3500 prebivalcev omenjenih krajev ostalo brez vode. Na to v posebnem sporočilu opozarja doberdobska občinska uprava in ob tem navaja dejstvo, da so o zadevi razpravljali že v skupščini konzorcija CAFO, sredi decembra in da so bile seznanjene vse pristojne službe s priporočilom za izvedbo takojšnje sanacije.

Zdaj je mimo že poldrugi mesec, ugotavlja doberdobska občinska uprava, vendar se ni jasno, kdaj se bodo potrebna dela za saniranje začela sploh izvajati.

Doberdobska občinska uprava izraza izredno zaskrbljenost sprico pasivnega zadržanja pristojnih deželnih organov (Dezelna služba za civilno zaščito) in zahteva takojšen poseg, da se odpravi nevarnost, da bi prebivalstvo treh občin čez noč ostalo brez pitne vode.

Vodovod preko Soče so napeljali pred tremi leti, potem ko so opustili zajetje pri Petovljah, ki je bilo onesaženo.

OKOLJE / STALIŠČA NARAVOVARSTVENIKOV

Ob strugi Birše treba zagotoviti dovolj prostora za ekspanzijo vodne mase ob izjemnih nalivih

Skrb za večanje gozdnih površin v zgornjem toku

Struga Birše pri Romansu (Foto: Studio Reportage)

Naravovarstveniki na Goriškem, ki so doslej že večkrat posegli v razpravo o urejanju hudournika Birše in odpravljanju nevarnosti poplavl - zadnjič so se vode razlile v novembru - pojasnjujejo svoje gledanje glede urejanja poredca tega vodotoka. Ne nasprotujejo nujnim po-

segom, vendar pa ob tem opozarjajo na nujnost, da se ob izdelavi načrtov upoštevajo različni aspekti, ne nazadnje vprašanje varstva in ohranjanja naravnega okolja.

Večina težav, ugotavljajo v talšem dokumentu v katerem pojasnjujejo njihove poglede,

izvira iz posegov, ki so bili opravljeni v preteklosti in ki pogostoma niso bili usklajeni. Primer takega ravnanja so nasipi, ki dejansko utešnjujejo strugo. Če bi bila nasipa vsaj deset metrov bolj razmaknjena, najbrž poplav, kakršnim smo priča zadnja leta, ne bi bilo. Glavni problem je zagotoviti ob reki dovolj ekspanzijskega prostora za ogromne količine vode, ki se stekajo, hitreje kakor včasih, s flisnatih gricev v Brdih. Včasih je tak prostor predstavljal Prevala. Z melioracijo tega območja, voda zdaj zelo hitro odteka. Poleg Prevala, bi bilo mogoče vodo zdržati tudi v spodnjem delu poredca, že v ravnini. V spodnjem toku bi lahko za zajezitev uporabili nasip načrtovane in nikoli dograjene železnice proge med Coronu in Marianom. In to v razmeroma majhnimi stroški. Skratka: vzdolž hudournika je treba ustvariti prostor, ki bo lahko za nekaj ur zadrževal vodni val.

Vendar to se ni dovolj, če ne bo vzporednih in sistematskih posegov na območju, kjer se Birska napaja. To pa je osrednji del Brd. Erozijska je na flisnatem območju zelo močna, saj vinogradi veliko slabše za-

drzujejo vodo kakor gozd. Naravovarstveniki vztrajajo na stališču, da so gozdnate površine najboljša obramba pred poplavam.

V smer pogozdovanja naj bi sli torej ukrepi na območju Brd, vztrajajo naravovarstveniki, ki ob tem dodajajo, da bo glede sanacije nujno poiskati dogovor tudi s pristojnimi organi na slovenski strani. Odvodnjevanje je namreč pojav, ki gre mimo političnih ali administrativnih meja.

Več prostora gozdovom torej. Na območju Brd zajemajo gozdovi približno tretjino skupne površine, kar je razmeroma precej. Zal pa so razporejeni v glavnem na obrobju Brd (Kalvarija, Krminska gora, vzpetine med Rutarji in Dollem) in je torej njihova vloga pri zadrževanju voda precej omejena. V osrednjem delu Brd, od koder se zbira voda v Birsu, pa prevladujejo vinogradi in prav v tem je tudi razlog hitrega narastanja gladine, zasipavanje, oziroma dvigavanje dna rečne struge in s tem večanje nevarnosti poplavl. Za urejanje Birsu so v zadnjem času namenili milijardo lir.

DEMOGRAFIJA / PODATKI IZ MATIČNIH KNJIG NAŠIH OBČIN

V Sovodnjah nespremenjeno število stalnega prebivalstva

Rodilo se je šestnajst otrok, umrlo prav toliko občanov

PREBIVALSTVO V OBCINI SOVODNJE V OBDOBJU 1988-1992					
	1988	1989	1990	1991	1992
Rojstva	11	21	12	12	16
Smrti	24	23	22	13	15
Pris.	29	30	29	39	30
Ods.	28	25	33	15	31
St. preb.	1.775	1.778	1.764	1.787	1.788

ga steta iz oktobra 1991. Kot receno so v občini Sovodnje v lanskem letu nasteli enako število rojstev in smrti in sicer po 16. Rodili so se: Nika Bagon, Sebastjan Čej, Matteo Collacchioni, Se-

rena Cotic, Soraya Cotic, Jessica Gergolet, Valentina Granzotto, Martina Kovic, Sebastian Longo, Jasmine Moro, Nicholas Nanut, Valentina Nanut, Stephany Semoli, Carlotta Tomsic, Erika Tom-

sic, Alison Visintin. Pri novorojenčkih prevladujejo deklice. Podobno razmerje je tudi med smrtnimi primeri.

Umrli so: Stefaniya Besednjak vdova Krizman, Cristina Cernic, Benito Ceselli, Teresa Devetak, Albina Florenin, Nives Furlan, Caterina Gulini, Francesca Hmeljak, Giuseppina Lukman, Albina Malic, Giuseppina Mozetic, Slava Pisk, Giovanni Seculin, Edgardo Stanzani, Caterina Tomsic, Gisella Vizintin. Priimke in imena smo zabeležili v uradni obliki, tako kakor so zapisani v registrih.

Razmeroma precej izraziti so bili tudi lani migracijski tokovi. Priselilo se je 30 oseb, odselilo pa 31 oseb.

CARINA/AVTOPREVOZNIKI

Zakaj država ne poskrbi za ustrezno število osebja

Goriški avtoprevozniki, včlanjeni v Zvezo industrijcev, ponovno opozarjajo na velike težave in stroške, ki nastajajo zaradi neustreznega števila uslužbencev Carine. Kljub temu, da je po odpravi carinskih pregrad med dvajseterico prislo do viška uslužbencev in bi bila morala Država, ob upoštevanju načel dobre gospodarjenja viške porazdeliti, ostaja stanje v Gorici še naprej kritično. Osebj je pravzaprav se manj kakor prej, piše v daljšem sporočilu Ermínio Giancesini v imenu avtoprevoznikov. Nekaj

uslužbencev je bilo premeščenih, nekaj je bilo upokojitev

Iz Trsta posiljajo prošnje za premešitev osebja na tisto območje.

Tako stanje zaviralno vpliva na gospodarske operaterje, ki se poslužujejo mednarodnega mejnega prehoda v Gorici, kjer postajajo roki čakanja za carinske preglede že nemogoči. Kljub obljubam se ni bila uvedena služba, ki bi omogočala stalen (neprekinjen) prehod meje za tranzitno blago. Pricakovati je še zaostri-tev težav.

MEJA /MILIJARDA V TORBI

Kup lir in dolarjev

Zaklad je nosil 28-letni Ljubljčan

Financi strazniki so v sredo na mednarodnem mejnem prehodu pri Rdeci hiši začasno zasegli cedno vsoto denarja: 714 milijonov lir in 10.000 ameriških dolarjev. Denar je bil lepo spravljen v torbi 28-letnega Ljubljancina Marka Jezerskega, ki se je na mejo pripeljal v avtomobilu s švicarske registracije. Na običajno vprašanje financarja naj bi odgovoril, da nima ničesar za prijavo. Očitno odgovor ni bil dovolj prepričljiv in tako je pozornost padla na torbo v kateri je bil spravljen pravcati zak-

lad. Bilo je potrebno kar nekaj časa, da so financarji, tudi s pomočjo bančnega uslužbenca, presteli denar in nato napravili zapisnik. Po neuradnih vesteh naj bi Jezerskega denar dvignil pri nekem bančnem zavodu v Ljubljani, položil pa naj bi ga pri nekem tukajšnjem zavodu.

Denar so financarji začasno zasegli in izročili v varstvo Državnemu valutnemu zavodu in ga bodo Jezerskega vrnili po plačilu sankcije, ki znaša 15 odstotkov vrednosti. Približno sto milijonov lir.

TRŽIČ / SMRTNA NESREČA V PRISTANIŠČU

Deblo ubilo

Hlod se je premaknil in se zakotalil v morje ter pomečkal Giuseppa Botta

Na delovnem mestu v trziškem pristanišču se je včeraj ponoci smrtno ponesrecil 49-letni član zadruge pristaniških delavcev Giuseppe Bott iz Starancana. Nesreča se je zgodila nekaj po poltretji uri zjutraj, med raztovarjanjem hloedov s panskim ladje Silver Sky. Bott je na pomolu skrbel za odpenjanje spon s katerimi se ogromni hloidi dvigajo, oziroma prekladajo z ladje na pomol. Raztovarjanje so opravljali z ladijskim žerjavom, saj je bila Silver Sky privezana na sistem koncu pomola, ki ga ne doseže pristaniški žerjav. Po vsej verjetnosti je bila ena od spon slabo odpeti in žerjav je med vračanjem na izho-

disčno mesto, premaknil nekaj ton težak hloed.

Bott se je nevarnosti skušal umakniti s skokom v morje, med pomolom in ladijskim trupom. Vendar zama, kajti nekaj trenutkov zatem se je orjasko deblo prevladilo s pomola v vodo in pomečalo nesrečnega. Na pomoč so takoj poklicali gasilce, vendar so le ti iz vode zvlekli le truplo. Deblo je namreč padlo na v vodi plavajočega delavca. Bott je umrl zaradi utopitve in zaradi hudih poškodb.

V trziškem pristanišču so pred dvema tednoma, prav tako med raztovarjanjem ladje, zabeležili podobno nesrečo, le da so bile posledice veliko lažje. Dva delavca

so sprejeli na zdravljenje v bolnišnico.

Pred kakšnim letom pa je v podobnih okoliščinah v trziškem pristanišču umrl sofer tovornjaka. Nanj je namreč padla skladovnica desk in ga dobesedno zmečkala.

Trziško pristanišče je, kakor znano, kar zadeva pretovor lesa med prvimi v Italiji.

Rafaella cuti dolznost, da se zahvali g. dekanu Zorzu, cerkvenemu pevskemu zboru, članom društva Standrez, pevskemu zboru Oton Zupancic in vsem, ki so ji v tako velikem številu cestitali in jo obiskali.

OBVESTILA

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO - SMUCARSKI ODESEK obvešča, da je začasno odgodena dejavnost na Neveškem sedlu in to zaradi neugodnih snežnih razmer. V nedeljo tečaja in izleta ne bo. Dejavnost se bo nadaljevala, kakor hitro bo zanesilo. Obnoveitev dejavnosti bomo pravocasnno sporočili.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV sporoča vozni red avtobusov na pusto vanje v Podbonesec, ki bo 20. t.m. : prvi avtobus ob 15.15 s Travnika, mimo gostilne Primožic, v Podgoro in Standrez, drugi avtobus ob 15.30 iz Sovodnje v Standrez. Društvo vabi člane naj pridejo v maskah.

PRIREDITVE

SPORTNO DRUŠTVO SOVODNJE priredi 20. februarja veselo pusto vanje v Kulturnem domu v Sovodnjah. Ples z ansamblom Biljard, večerja, zrebanje nagrad, zazelene maske. Vabila pri Davorinu, Lucijanu, Gianniju, Mirici in Mirjam.

RAZSTAVE

Dezelna galerija sodobne umetnosti Spazzapan v Gradiscu: do 15. februarja razstava sobodnih goriskih umetnikov. Ogled od 10.30 do 12.30 in od 15.00 do 18.00.

Pokrajinski muzej na gradu: do 28. februarja "Ex universa philosophia - barocni tisk tez iz jezuitskega zavoda."v Gorici

KINO

GORICA VITTORIA 18.00 - 22.00 «Il dannò». Prep. mladini pod 14. letom. CORSO 17.15 - 22.00«Dracula». Rez. F. Ford Coppola.

VERDI 17.30 - 22.00 «Mamma, ho riperso l'aereo».

TRZIC COMUNALE 20.30 Kabaretna in glasbena predstava «Le diable aux cordes».

LEKARNE

DEZURNA LEKARNA V GORICI ALL' ORSO BIANCO - Korzo Italia 10 - tel. 531576.

DEZURNA LEKARNA V TRZICU S. ANTONIO - ul. Romana 147 - tel. 40497.

ČRNE GRADNJE / ZATIKANJE

So za pravni nered res krivi inšpektorji?

Pravni nered ali zlorabe...

MATEJA GODEISA

POSTOJNA - Crne gradnje ne rasejo v postojnski obini nič manj hitro in pogosto kot drugod po Sloveniji. In tudi obrtniki ne delajo "bolj v skladu z zakonom" kot drugod. So mar za nered krivi inšpektorji?

»Vedno bolj je razširjeno mnenje, da vlada na sekretariatu za varstvo oko-lja in urejanje prostora velik pravni nered pri dodeljevanju lokacijskih, gradbenih in uporabnih obrtnih dovoljenj. V posameznih primerih prihaja celo do kršitev vseh zakonskih predpisov s tega področja, tako da je utemeljen sum, da gre za zlorabo položaja zaposlenih v tem sekretariatu. Nekateri posilili so deležni posebnih ugodnosti in privilegijev, ko brez potrebne dokumentacije odpirajo razne delavnice in v njih delajo, občinski uradniki pa vse te crne gradnje in obrtni mirno legalizirajo. Gre za popolni pravni nered, zato je vznemirjenje občanov razumljivo in utemeljeno...« Približno tako je na zadnjem zasedanju občinske skupščine odbornik Jože Mlakar pojasnil težave manjše skupine občanov, ki ga je zaprosila, naj o tem v skupščini sproži vpra-

sanje in zahteva utemeljen odgovor.

Pri domnevni nezakonitosti naj bi konkretno slo za stiri obrtnike, za katere želijo občani vedeti, s kaksno dokumentacijo in pod kakšnimi pogoji delajo.

Ker gre za precej resne obtožbe, je z odgovorom omenjeni sekretariat po-hitel. V njem sekretarka Erika Merse-Logar navaja, kdaj, kako in zakaj so omenjenim stirim privatnikom izdali potrebna dovoljenja oziroma zavrnili vloge za pridobitev ustreznih dovoljenj.

Na podlagi tega tudi zavrača ocitek, da je v sekretariatu za varstvo okolja in urejanje prostora prislo do pravnega nereda in nezakonitosti. Dodaja se, da obrtna dovoljenja izdaja sekretariat za gospodarstvo in ne sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora. Crne gradnje in obrtniki brez dovoljenj pa sodijo v pristojnost medobčinskega inšpektorata. Logarjeva meni, da poskušajo tisti, ki so vprašani "zlobno do-bronamerno" zastavili, diskreditirati upravni organ. Obenem pa njegovega dela ne poznajo dovolj, da bi lahko vprašanje postavili korektno.

Do konca leta bo sistem deloval

FRANC ORESNIK

KOPER - Direktorji primorskih zdravstvenih dvomov si bodo v Kopru naslednji teden ogledali, kako deluje računalniški medicinski informacijski sistem. Koprčani, ki so sistem razvili v zadnjih treh letih skupaj z Metalkinim podjetjem MDS Informacijski inženiring in so zanj dobili več laskavih priznanj. Prijavili pa so se tudi na razpis za izvajanje teh storitev, ki sta jih objavila zdravstvena domova v Ljubljani in Mariboru. Prijavilo se je sicer 16 ponudnikov, zdaj pa med stirim izbranimi iščejo najboljšega. Po mnenju direktorja koprškega zdravstvenega doma Metoda Mezka in soavtorjev sistema, zdravnikov dr. Zlatka Čičigoja in dr. Branka Cveticanina, imajo veliko možnosti, da bi izbrali pravne. Prednost Koprčanov je v tem, da so ob pomoči programerjev, sistem zasnovali zdravniki sami in da so ga že tudi z uspehom preizkusili.

STEČAJI / TPO BATUJE IN KOVINSKA NA REŠETU

Občinska vlada bi pomagala, a ne sme

Izvršni svet zavrača očitke, da ni nič naredil

AJDOVSCINA

Občinski izvršni svet je po sklepu občinske skupščine razpravljal o tem, kaj lahko stori za pomoč dvema kovinarskima kolektivoma v občini: Tovarni poljedelskega orodja (TPO) Batuje in Kovinsko Ajdovščina. Občinska oblast očitno ni naredila vsega, kar bi lahko. Bi stečajni celo komu ustrezali, da bi prikri-li nepravilnosti v podjetjih, predvsem v Kovinskem. Podjetji sta se zaradi dolžniške krize zatekli na Sklad za razvoj, kar zaenkrat se ni prineslo nobenih rezultatov, niti odločitve. Agonija se le podaljšuje. Izvršni svet je ugotavljal, da zadolžitve ne predstavljajo 10 do 20, temveč do 70 odstotkov ocenjene vrednosti nepremičnin - od tega znaša le obveznost po trenutnem stanju zapadlih obveznosti do 20 odstotkov premoženja. Tudi ne drži, da bi banka ne hotela prevzeti terjatev pa tudi hipotekarne obveznosti. Dokazljivih podatkov, da imata podjetji program za 90 odstotkov (TPO) in za 110 delavcev (Kovinsko) tudi ni, medtem ko osnutki zahtevajo najprej strokovno obravnavo.

Vsekakor pa občinska vlada ne more mimo dejstev o izgubljenih trgih, nesposobnosti odplac-

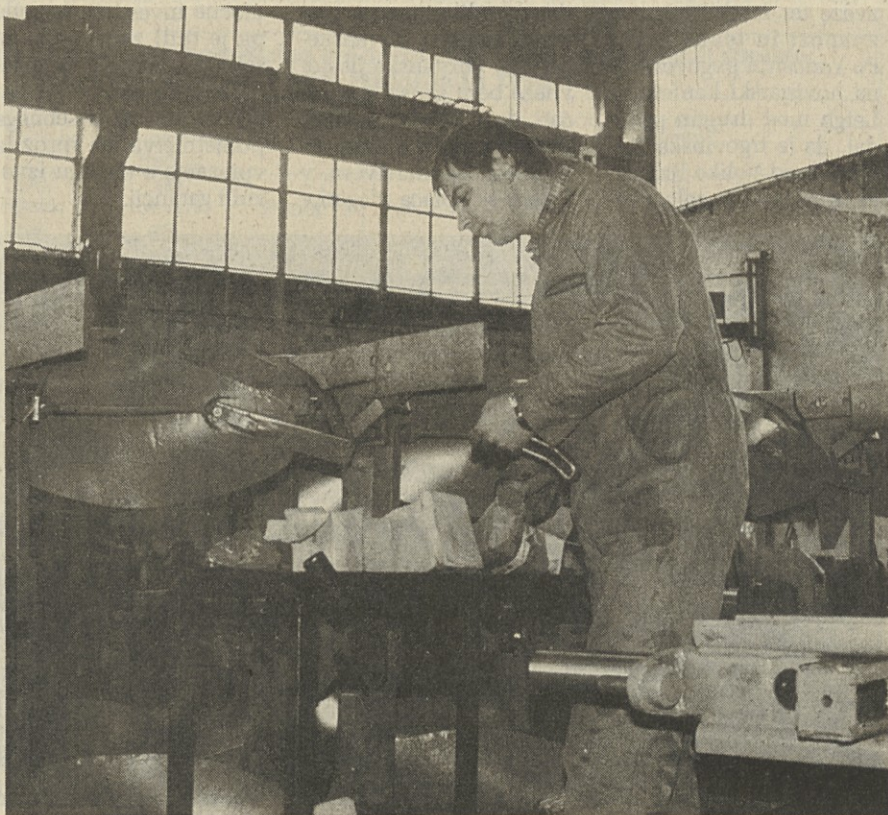
ARTUR LIPOVZ

vanja dolgov, vpraskljivih terjatev do kupcev in tržno problematičnih programov je bilo rečeno. IS je bil tudi (ne povsem uradno) obveščen da je stekel stečajni postopek za TPO Batuje. Občinska vlada je ob upoštevanju dejstva, da se ne more vmešavati v podjetje in da nima vseh

informacij in dejstev, ponudila pogovor in po potrebi tudi pomoč obehma upravnima odboroma v razširjeni sestavi. Predlagala je tudi, naj se ohranijo tržno zanimivi in zato upravičeni deli proizvodnje v realnem obsegu skozi pretehtane strokovne odločitve, kar naj bo izpeljano hitro in

odločno.

Morebitne nepravilnosti naj razišejo ustrezni organi, zaradi česar pa je cakanje neumestno, ker ne rešuje vsebinskih težav. Stare obveznosti podjetij naj se solidari-razajo v skladu z nekaterimi predpisi. Kot pomoč občine pa naj bo dajanje prednosti prezeznim kovinarjem v razvojnih programih in vlaganjih tujcev.

V TPO Batuje pred stečajem - delo teče kljub temnim oblakom (Foto: O' Hara)

NEVARNOSTI / KURJENJE NA PROSTEM

Gorela je le trava

V suhem in vetrovnem vremenu ogenj rad "uide"

VOJKO CUDER

KOPER, NOVA GORICA, POSTOJNA - Spomladansko vreme v teh dneh vabi k prvim poljskim opravilom. Pri kurjenju na prostem so ljudje premalo previdni. Posledice so požari, ki ob suhem vremenu in vetru radi "uidejo" izpod nadzora.

V zadnjih dneh je teh požarov veliko. Največji se je pred dvema dnevo-ma razdivjal na Bajsicah, ko je pogorelo med 400 in 500 hektari suhe trave, grmičevja in nekaj dreves. Skode res ni velike (50 tisocakov), a vendar-le... Požar nastal, ko je Ales S. z Banjsic kuril odpadno listje.

Na Koprskem in na

Krasu so imeli v teh dveh dneh kar nekaj manjših travniških požarov. Med vasema Mavraz in Dol pri Zazidu je zagorela trava v dolžini dveh kilometrov, gorelo je tudi pri Dolenji vasi v sezanski občini, ob lokalni cesti Ankanan-Hrvatini in med Marezigami in Montinjanom. Na Postojnskem in Bistrskem so v teh dneh imeli kar pet požarov: pri Knezaku, nad naseljem Smihel pri Postojni, na gozdni cesti pri naselju Kilovce, na Ratecevem brdu in Podtaboru.

Dokler gori suha trava je ena pesem, ko pa požar uniči gozd ali celo hise ali pride do človeških zrttev, potem...

V požaru na Bajsicah je gorela trava, grmičevje. Lahko bi bilo huje... (foto: O' Hara)

RDEČI KRIŽ / DOBRODELNI PAKETI

"Pri nas lahko dobi pomoč vsakdo"

Na Koprskem je okoli 1800 beguncev, od tega jih je kakih 400 brez statusa

KOPER - Medtem ko nekateri uživajo na italijanskih in avstrijskih smučicah, se drugi vsako sredo zbirajo pred vhodom stavbe koprškega Rdečega križa. To je namreč dan, ko ta humanitarna organizacija odpre vrata vsem, ki po-moči potrebujejo in jo želijo.

Na sedežu RK v Kopru, ki se je spremenil v velikansko skladišče, razdelijo tedensko tudi do 5 ton najrazličnejšega blaga, ob sredah pa prostovoljci, ljudje dobre volje, pripravijo okrog 350 paketov. Kdo so lju-

dje ki prihajajo po pakete? Gre v glavnem za begunce, ki živijo pri družinah in pa za socialno ogrožene Koprčane. Vedeti moramo da se na Koprskem se vedno za-držuje okrog 1800 beguncev, v glavnem iz BiH, od teh jih je 400 brez statusa. »Toda paket lahko dobijo prav vsi, tudi tisti, ki nimajo statusa begunca, če so le prijavljeni na policiji, «pojasnjuje Sonja Budair z Rdečega križa v Kopru. Omeniti je treba, da begunci k nam se vedno prihajajo, kljub temu, da je naša država za lani

(10. avgusta) zanje zaprla svoje meje. Ti begunci se zaradi bojnih, da jih izzenejo iz Slovenije, ne prijavljajo na policiji in so torej pri nas takorekoč "na crno". Ravno zaradi tega pa jim Rdeči križ ne more pomagati.

Paket je sestavljen v glavnem iz prehranbenih izdelkov, iz osnovnih sestavin kot so: moka, olje, kava, sladkor, testenine itd. Kriterij za velikost paketa je seveda število članov v družini. Poleg tega nudi Rdeči križ tudi obleko, obutev, pralne praške, material za osebno higie-

no, kose pohištva, izdelke bele tehnike, skratka vse tisto, kar pride beguncem se kako prav. Izposoditi si je mogoče tudi ortopedske pripomočke in otroške vozčke in tudi nekatere druge potrebne predmete. V istem poslopju, kjer ima sedež Rdeči križ, ordinira (v okviru Rdečega križa) tudi zdravnica, deluje begunska sola in takomenovana "skupina za samopomoč", kjer lahko ljudje, ki preživljajo hude življenjske stiske, poiščejo sogovornike in tolažilno besedo pri njih. (EB)

NOVICE

Potrebne so volitve župana

NOVA GORICA - Potem ko je bil dosedanji župan Sergij Pelhan imenovan za ministra za kulturo republike Slovenije, se je izkazalo tudi njegovo mesto odbornika v družbenopolitičnem zboru občinske skupščine. Na včeršnjem sestanku predsedstva in vodij poslanskih klubov v občinski skupščini zastopanih strank so se dogovorili, da bodo odborniki na seji skupščine, ki bo predvidoma 25. februarja, sprejeli ugotovitveni sklep o potrebnih novih volitvah, kakor jih predpisujeta v takem primeru občinski statut in zakon o volitvah. Volilna komisija naj bi takrat dobila nalogo da naslednje seje skupščine (predvidoma 9. marca) zbrati predloge in izpeljati volitve za novega predsednika skupščine in nadomestnega odbornika v DPZ. Do takrat bo opravljal naloge predsednika skupščine podpredsednik Rajko Novak. (VC)

Vrniti ali (še) ne?

SOLKAN - Glede denacionalizacije gledališke dvorane PDG-ja v Solkanu omenjajo na občinskem IS dva predloga, in sicer, da bi omenjeno stavbo vrnili takrat, ko bo mogoče uporabiti novo gledališko hišo v Novi Gorici (letos jeseni), ali takoj in bi lastnik oddajal stavbo v najem Primorskemu dramskemu gledališču. Končno odločitev bo sprejela občinska komisija za denacionalizacijo. (VP)

TO ob kulturnem prazniku

VIPAVA - V počastitev slovenskega kulturnega praznika bodo danes ob 11. uri vojaški in starešine v tukajšnji vojašnici pripravili krajši program. Najprej bo o pomenu kulture v vojaški organizaciji spregovoril starešina Igor Zezlin. Svoje grafike bo predstavil vojak Izток Seme, trije njegovi kolegi pa bodo recitali pesmi poveljnika Franka Suljkovića. Za glasbo bosta poskrbela izvajalca na kitari in saksofonu. (VP)

Slike Tadeja Pogačarja

KOPER - Danes zvečer bodo v galerijah Loza in Meduza odprli samostojno razstavo slikarja Tadeja Pogačarja iz Ljubljane. Avtor je razstavo poimenoval "Kopernikova hiša", ker jo sestavlja kompozicija iz abstraktnih platen in elementov, ki simbolizirajo nebo. Likovni kritik Tomaz Brejc slikarja Pogačarja uvršča med vodilne mlade ustvarjalce na začetku tega desetletja. Razstavo so pripravile Obalne galerije v sodelovanju z Moderno galerijo iz Ljubljane. (BV)

Dvorana namesto balinišča

SEZANA - Sportno dvorano v Sežani uporabljajo danes tudi učenci sezanske osnovne šole. Pouk sportne vzgoje za osnovnosolce poteka v mali telovadnici TVD Partizan na Ljudski univerzi in v sportni dvorani, kjer telovadijo tudi srednješolci. Ena sama sportna dvorana je za vse potrebe zdalec premalo zato je nova telovadnica v Sežani kravpo potrebna. Podjetje za pripravo in izvedbo investicij Liz inženiring Ljubljana je po naročilu IS izdelalo programsko - projektno nalogo za izgradnjo nove sportne dvorane. Na zadnji seji jo je obravnaval tudi sezanski izvršni svet. Novogradnja je možna kot prizidek k obstoječi sportni hali in sicer z dograditvijo objekta, ki je bil projektiran za potrebe balinarjev. Pokritemu balinišču bo tako mogoče spremeniti namembnost in mu dati novo vsebino. (OKS)

Glasilo Trentarjev

SOCA - TRENTA - Krajevni časopis KS Soca-Trenta Glasilo te dni praznuje prvo obletnico izhajanja. Nastalo je iz potrebe, da bi krajane obeh vasi ob Soci kar najbolje informirali o prizadevanjih za ohranitev življa v njih. Obletnico je časopis zaključil z dvojno številko, kar je se posebej razveselljivo, ko je v zadnjem času prislo do težav. Pokazalo se je tudi, da je v danih okoliščinah popolnoma dovolj, če Glasilo izide le stikrat na leto. Tako bo poslej izšla v vsakem letnem času po ena številka. Delo uredništva bodo nacrtovali tako, da ne bo sovpadalo s časom, ko imajo dopisniki in uredništvo tudi sicer polno dela zaradi turistične sezone ali kmečkih opravil. Glasilo izdaja zadruga Soca - Trenta. Njegov urednik Darko Bradaske vabi k sodelovanju in naročnin. Naročiti se ga da na naslov: Glasilo, Postno lezece, 65232 Soca. (MM)

Pretvornik TV Slovenije

SECOVLJE - V kratkem bodo ob gasilskem domu na Kosti začeli postavljati pretvornik TV Slovenije. Za zdaj samo za prvi program, ko bo denar pa se za drugega. Celotna nalozba znaša 30 tisoc nemških mark. Večji del bo financirala sama TV, po pogodbi pa 30 odstotkov udeležbe pade na KS Secovlje, ki poskuša zbrati denar na razne načine. Secovljanom je na pomoč že priskociła Krajevna skupnost Lucija. (AN)

Premalo izplačanih nadomestil

AJDOVSCINA - Območna organizacija svobodnih sindikatov Vipavska dolina je na osnovi sklepa ustavnega sodišča obvestila članstvo, da ima možnost vložiti zahtevo za povrnitev nadomestil. Gre za brezposlene, ki so med 16. januarjem 1991 in 30. novembrom 1992 prejemali premalo izplačana nadomestila. Ustavno sodišče je poračun omogočilo z razveljavitvijo starih sklepov ministrice za delo, ki so dejansko prikrajšali nezaposlene za revalorizacije nadomestil, ki niso bila usklajena z zakonom, in sicer na osnovi zahtevke republiškega predsedstva ZSSS. Za kakšne višine gre in za kakšno število, ima podatke območni zavod za zaposlovanje, kjer upravičenci tudi izpolnijo obrazec: za nasvet pa se lahko obrnejo na sedež območne sindikalne organizacije (Goriška 17. Ajdovščina, tel. 065/61-116). (AL)

Konec obstrukcije?

NOVA GORICA - V začetku tega tedna so se sestali predstavniki novogoriške Slovenske ljudske stranke in predsedstva novogoriške občine. Razlog - obstrukcija dela občinske skupščine. O zadevi so nasi bralci dobro seznanjeni, saj je Republika večkrat pisala o tem. Dialog je bil, kot smo uspeli zvedeti, strpen in konstruktiven.

PROSTORSKA STISKA / ZDRAVSTVENI DOM

Nadaljevanje gradnje takoj, konec aprila 94

VALTER PREGELJ

NOVA GORICA - Po vtedenskih pogovorih so novogoriški IS, podjetje Gradbena operativna (GO) - Gorica d.o.o. in oba zdravstvena domova (Osnovno varstvo in Zozozdravstvo) pripravili koncept o dokončanju zdravstvenega doma v Novi Gorici.

Podjetje GO - Gorica prevzema vse obveznosti iz generalne pogodbe z nekdanjim SGP - Gorica in načelno sprejema vlogo formalnega investitorja. Tako bo izgradnja druge faze - za katero IS meni, da je potrebno "takoj" obnoviti lokacijsko in pridobiti gradbeno dovoljenje - se naprej namenjena na trgu zna-

nemu kupcu, kjer je novogoriška občina obenem tudi lastnik prostora za osnovno zdravstvo in zobozdravstvo. O višini proračunskih sredstev bo skupščina odločila najkasneje do konca marca. Sicer pa morata zdravstvena domova predložiti devetčlanske-mu gradbenemu odboru, ki mu nacerluje predsednik IS Crtomir Spacapan, predlog o namembnosti prostorov, medtem ko naj bi čim več pritilija in kleti namenili za prodajo drugim kupcem. Če bo slo tako kot je zamisljeno, naj bi bil novi zdravstveni dom v grobem končan aprila prihodnje leto

KOPER, NOVA GORICA, POSTOJNA - Spomladansko vreme v teh dneh vabi k prvim poljskim opravilom. Pri kurjenju na prostem so ljudje premalo previdni. Posledice so požari, ki ob suhem vremenu in vetru radi "uidejo" izpod nadzora.

V zadnjih dneh je teh požarov veliko. Največji se je pred dvema dnevo-ma razdivjal na Bajsicah, ko je pogorelo med 400 in 500 hektari suhe trave, grmičevja in nekaj dreves. Skode res ni velike (50 tisocakov), a vendar-le... Požar nastal, ko je Ales S. z Banjsic kuril odpadno listje.

Na Koprskem in na

Krasu so imeli v teh dveh dneh kar nekaj manjših travniških požarov. Med vasema Mavraz in Dol pri Zazidu je zagorela trava v dolžini dveh kilometrov, gorelo je tudi pri Dolenji vasi v sezanski občini, ob lokalni cesti Ankanan-Hrvatini in med Marezigami in Montinjanom. Na Postojnskem in Bistrskem so v teh dneh imeli kar pet požarov: pri Knezaku, nad naseljem Smihel pri Postojni, na gozdni cesti pri naselju Kilovce, na Ratecevem brdu in Podtaboru.

Dokler gori suha trava je ena pesem, ko pa požar uniči gozd ali celo hise ali pride do človeških zrttev, potem...

V požaru na Bajsicah je gorela trava, grmičevje. Lahko bi bilo huje... (foto: O' Hara)

PROSLAVE / V VSAKI OBČINI

Ponekod se proslave ob slovenskem kulturnem prazniku začenjajo danes

PRIMORSKA - Proslave ob slovenskem kulturnem prazniku se bodo ponekod začele že drevi. V gradu Kromberk bodo ob 19. uri odprli pregledno razstavo del slikarja in ilustratorja Milka Bambica (1905-1991), nastopil bo violinist Rok Klopčič; slavnostne besede k prazniku bo povedal dr. Peter Krečič. Prazniku je posvečena tudi razstava v Pokrajinskem arhivu Nova oblast - nova imena, ki jo bodo prav tako odprli danes. V portotorskem Avditoriju bo proslava jutri zvečer ob 20.30 s slavnostnim koncertom in promocijo kasete evergrinov Petit fleur ansambla Urosa Lajevca. Gost večera bo igralec Boris Cavazza. Prav tako jutri bo proslava v Idriji ob 18. uri, ko bo v rudniški dvorani nastopil idrijski pihalni orkester skupaj z re-

citatorji Gimnazije Jurija Vege. V torek ob običajni uri bo predavanje iz ciklusa Muzejski večeri: strokovnjaki rudarskega instituta in Rudnika živega srebra bodo govorili o zapiranju idrijskega rudnika, v četrtek pa bodo v idrijski galeriji odprli razstavo del Bozidarja Jakca. V Pilonovi galeriji v Ajdovščini bodo v torek, 9. februarja, ob 20. uri nastopili gimnazijci s celovečernim predstavo v režiji Brune Vuga. V Sežani bo proslava v ponedeljek, 8. februarja, ob 20. uri s koncertom Slokarjevega kvarteta pozavn. Istega dne bodo imeli proslavo Koprčani, ob 20. uri v gledališču. Nastopila bosta Mira Sardoč in Stane Staresinić z recitalom Ves ta svet je oder. Govoril bo Tone Partljic, pel pa Obalni oktet.

NOVICE

Pomoč danski kroni

BRUSELJ - Iz belgijske centralne banke so sporočili, da so nemška, francoska, nizozemska in belgijska centralna banka včeraj v skupni akciji priskoci-le na pomoč danski kroni. Guverner belgijske centralne banke Fons Verplaetse je priznal, da se je tudi tečaj belgijskega franka ob odprtju denarnih trgov malce zamajal, vendar je bila po njegovih besedah le posledica nerazumevanja na trgih. Francoski premier Pierre Bérégovoy pa je povedal, da usklajena akcija bank kaže, da se evropski finančni krogi zavajajo nevarnosti, ki prežijo na Evropski monetarni sistem. (AFP)

Poljski trgovinski presežek

VARSAVA - Poljska je v letu 1992 ustvarila trgovinski presežek v višini 512 milijonov dolarjev, kar je veliko povečanje v primerjavi z letom prej, ko je ta znašal 51 milijonov dolarjev; to je v četrti tek sporočila Narodna banka Poljske. Poročilo NBP tudi navaja, da je izvoz dosegel vrednost 13,977 milijarde dolarjev, bil pa je za 9,7 odstotka višji kot leta 1991. Vrednost uvoza je znašala 13,485 milijarde dolarjev, kar je prav tako za 6,1 odstotka več kot leta 1991. Pri NBP so povedali, da je v prvih devetih mesecih leta 1992 trgovinski presežek že dosegel milijardo dolarjev, kasneje pa se je zmanjšal zaradi običajno večjega uvoza novembra in decembra. Vseeno je bil decembra izvoz še zmeraj zelo dinamičen, saj so zabeležili njegovo najvišjo mesечно raven, ki je znašala 1,316 milijarde, kar je več kot mesечно povprečje 1,16 milijarde USD. (Reuters)

Na Kitajskem bodo odpuščali delavce

PEKING - Eden največjih kitajskih proizvajalcev jekla bo moral kmalu odpustiti skoraj dve tretjini svojih delavcev. To je ponovno sporočila ta industrija, ki je v lasti države; morala se bo prilagoditi novim potrebam ali pa oditi v stečaj. Seveda pa ne bo nihče med odpuščenimi delavci pri Wuhan Iron and Steel ostal brezposeln, kot je sporočila agencija Xinhua v sredo. Vsem bodo našli nove službe v državnih podjetjih, pri čemer poudarjajo, da si Kitajski pri svojih najnovejših prizadevanjih za industrijsko učinkovitost skusa pridobiti tudi izkušnje v prestrukturiranju in se tako izogniti terapiji s šokom, bolečim stečajem ali brezposelnosti. Zaradi pre zaposlenosti 120.000 delavcev je letna produkcija jekla na zaposlenega precej pod domačim, predvsem pa pod tujim povprečjem, navaja agencija Xinhua Liu Qijia izjavo generalnega direktorja te državne tovarne. »Če se bo ta položaj še nadaljeval, jeklarski kompleks ne bo več sposoben preživeti v hudi konkurenci doma in na tujem,« je se povedal.

Doslej so zbirali s plačilnega seznama za približno 50.000 delavcev, vendar so večini poiskali drugo delo, poroča agencija Xinhua. (Reuters)

OBISK IZ VB / EDVARD LEIGH

Uspešni pogovori med ministri

Britanci so pripravljeni vlagati v slovensko infrastrukturo, telekomunikacije in turizem

ALENKA L. JAKOMIN

LJUBLJANA - Predstavnik britanskega ministrstva za industrijo in trgovino Edward Leigh se je v okviru tridnevnega obiska v Sloveniji pogovarjal s slovenskim zunanjim ministrom, z ministrom za ekonomske odnose in razvoj, s predstavniki ministrstev za gospodarske dejavnosti in finance, z ministrom za promet in zveze ter z ministrom za znanost in tehnologijo. Po končanih pogovorih je na novinarski konferenci Leigh med drugim povedal, da je trgovinska menjava med Veliko Britanijo in Slovenijo zelo maj-

hna. Cilj pogovorov je bilo povečanje sodelovanja med državama, saj je Velika Britanija pripravljena neposredno vlagati v slovensko gospodarstvo, predvsem v razvoj transportne infrastrukture, telekomunikacij, turizma in civilnega letalstva. Prav tako bi lahko - po besedah ministra Leigha - London kot finančno središče nudil pomoč pri razvoju kapitala slovenskega trga. »Britanske poslovneze bom skušal prepričati, da je Slovenija varna država z razvijajočim se tržnim gospodarstvom, v katero se splača vlagati,«

je se dejal Edward Leigh.

Po besedah slovenskega ministra za ekonomsko odnose in razvoj, Davorina Kračuna, bo britanska vlada Slovenijo podpirala pri čim prejšnjem podpisu sporazuma z Evropsko skupnostjo. Kračun je se povedal, da je slovenska stran britanski izročila predlog sporazuma o zaščiti promocije investicij, izrazila pa je tudi zanimanje za sredstva know-how sklada in sodelovanje na področju razvoja zasebnega podjetništva ter sprožila vprašanje o dajanju izvoznih garancij.

Edward Leigh (levo) med pogovorom z Janezom Sirsetom (Foto: A.Pavlič/TRIO)

SODELOVANJE

Seminar o razvoju podjetij v Avstriji

MURSKA SOBOTA - V obemejnem Pomurju se tudi bančniki dobro zavedajo, da je splošni razvoj regije odvisen od hitrejšega razvoja in uveljavljanja podjetništva.

Za hitrejši razvoj in razcvet podjetništva pa je treba ustvariti usretne pogoje in si pridobiti potrebne izkušnje. Prav zato je LB Pomurska banka d. d. včeraj v sodelovanju z Institutom za pospeševanje podjetništva (WV) pri avstrijsko-stajerski trgovinski zbornici v Gradcu in drugimi strokovnjaki iz sosednje Avstrije v Murski Soboti pripravila seminar na katerem so blizu 100 domačih podjetnikov iz Pomurja seznanili z izkušnjami pri pospeševanju podjetništva v Avstriji.

Priznani avstrijski strokovnjaki iz finančnih, od države neodvisnih - ustanov in Trgovinske zbornice, ki se obnaša finančno tržno, so pomurskim podjetnikom in tistim, ki na pot podjetništva sele stopajo, svetovali, kako premagati pravno finančne ovire na poti k podjetnistvu.

Posebno pozornost so zbrani namenili predstavitvi pospeševanja podjetništva v Avstriji, možnim oblikam organiziranja podjetništva, svetovanju, financiranju in drugim aktivnostim zasebnega podjetništva. (B. H.)

SLOVENIJA / PROMET IN ZVEZE

Veliko vprašanj, malo odgovorov

Prva novinarska konferenca novega ministra - O podrobnostih čez 100 dni

MILE ČUK

Včerašnja tiskovna konferenca, »ki jo je ministrstvo za promet in zveze sklicalo na željo številnih urednikov, seveda pa je njegov sektorski interes, kot je dejal - dobiti čimveč denarja za ceste. Na postavljeni vprašanji, kdaj bodo dokončali cesti-

vati napredka, je Umek dejal, da kot ekonomist podpira integralni proračun in ne posebnih namenskih skladov, seveda pa je njegov sektorski interes, kot je dejal - dobiti čimveč denarja za ceste. Na postavljeni vprašanji, kdaj bodo dokončali cesti-

Slovenskih železnic so predstavniki ministrstva povedali, da so za pripravo tega programa zaprosili nekaj uveljavljenih svetovnih svetovalnih podjetij, tako nacrta, da bo ta naloga opravljena do konca aprila. Sicer pa je glede približeva-

Igor Umek: Vsaka vlada ima 100 dni (Foto: A. P./TRIO)

sti Hrušica-Vrba in Razdrto-Cebulovica, je Umek odgovoril, da sploh ne želi ničesar velikega obljubljati. Kar zadeva povezavo Kopra z Lendavo in možnost, da bi odsek Arja vas proti Ljubljani zaceli graditi že letos, je Umek zatrdil, da ima ta del prednost, vendar je težko govoriti o datumih. V zvezi s sanacijskim programom

nja Evropski narejenega zelo malo, saj v zdajšnjih razmerah se vedno prevladuje družbena lastnina; ne ve se natančno, kaj je javni interes, ustanovljena podjetja pa so mešanica profitnega in javnega interesa. Sicer pa ima vsaka vlada, kot je poudaril Umek, na voljo sto dni za prilagajanje in sprejemanje ustreznih ukrepov.

TRŽAŠKI KRAS / NERAZUMLJIVO ZADRŽANJE DEŽELNE UPRAVE

Redčenje gozdov brez obvestila njihovim lastnikom

V Slivnem vznejevoljil sicer koristen poseg gozdarske službe

Že večkrat smo opozarjali na primere nekorrektnih odnosov raznih krajevnih oblasti do lastnikov zemljišč na trzaskem Krasu, tokrat pa moramo zabeležiti še en tak primer, ki je posteno vznejevoljil prebivalce Slivnega oziroma lastnike tamkajšnjih gozdov. Pred dobrimi štirinajstimi dnevi so namrec na svojih gozdnih površinah zalotili gozdarske delavce pri podiranju dreves in odstranjevanju podrasti, ne da bi jih kdorkoli - v tem primeru uprava gozdarske službe - o tem prej obvestil.

Za kaj gre? Na osnovi deželnega zakona st. 8 iz leta 1976, ki določa norme za preprečevanje gozdnih požarov, ima deželna uprava možnost in pravico, da preko svojih organov,

tj. gozdarske službe, izde-la protipožarne nacrte, ki predvidevajo podiranje dreves, odstranjevanje podrasti, urejanje gozdnih poti itd., z namenom, da se čim bolj omeji nevarnost požarov. Ta dela so nedvomno potrebna in koristna in lastniki jim ne nasprotujejo, mimogrede tudi zato, ker nimajo pri tem nobenih stroškov, kot bi jih imeli, če bi dela morali opraviti sami. Tudi posekan les pripada po zakonu lastnikom gozdov. Problem pa nastane pri praktičnem izvajanju omejenjave zakona, saj so gozdovi na Krasu najmanj 90-odstotno last zasebnikov ali posvarnih odborov, ki so prav tako organi zasebnikov oz. vaških skupnosti in ki skrbijo za vzdrževanje gozdov. Gre zato za

posege na tujih terenih in dejansko za njihovo začasno zasedbo, zato bi gozдна uprava morala poskrbeti (če ne iz splošnega zasebne lastnine, pa vsaj iz korektnosti), da bi bili lastniki predhodno obvesteni o tem, kaj se bo, kdaj in kako na njihovih terenih dogajalo. V nekaterih primerih, ko so gozdovi oddaljeni po nekaj deset kilometrov od bivališč njihovih lastnikov, lahko zadostuje tudi objava na občinski oglasni deski, toda ko gre za gozdove v neposredni bližini, kot je primer Slivnega, in ko so gozdniki upravi lastniki gozdov tudi znani, bi bilo povsem normalno, da bi jih o nameravanih posegih obvestila. Tak način bi moral biti v civilni družbi normalen, obenem pa bi

preprečil ogorčenje prizadetih, ki gotovo ne prispeva k dobrih odnosom med prebivalci in javno upravo. Nobene potrebe ni, da se ustvarjajo bregovi nerazumevanja. Gozdarska služba ni represivni, pač pa strokovni in nadzorni organ in ce jo morajo lastniki gozdov kot tako priznavati, mora tudi sama spoštovati dostojanstvo in pravico lastnikov. Naknadno pojasnjevanje pa ne more odtehtati vnaprejšnjih sporocil.

Kmečka zveza, na katero so so zaradi takega odnosa obrnili nekateri lastniki gozdov, je njihov protest že posredovala pristojnim oblastem in je zato upravičeno pričakovati, da do podobnih nesporazumov ne bo prihajalo več. (en)

Srečanj KZ za pripravo na izpit

Kmečka zveza prireja v ponedeljek, 8. in v sredo, 10. februarja strokovno srečanje o uporabi fitofarmaceutskih sredstev. Srečanje, ki bo v Srenjski hisi v Borstu, je namenjeno vsem kmetovalcem, ki nameravajo opraviti izpit za pridobitev dovoljenja za nakup sredstev 1. in 2. stopnje strupenosti za kmetijsko uporabo. Predaval bo dr. Pierpaolo Dapretto, funkcionar na Pokrajinskem kmetijskem nadzorništvu v Trstu. Glede na to, da je izpit za izdajo tega dovoljenja zelo zahteven, KZ priporoča zainteresiranim, da se srečanja udeležijo.

ERSA / NOV DEŽELNI ZAKON

Posegi za učinkovitejše delo mlekar in siram

Deželna ustanova za razvoj kmetijstva (ERSA) opozarja na deželni zakon st. 36 z dne 30. novembra 1992 o »novih posegih Dezele za izboljšanje učinkovitosti zadrznih in konzorcijskih mlekarso-sirarskih struktur«, ki delno ukinja 8. člen deželnega zakona z dne 20. julija 1967 st. 16. Ta člen poverja Deželni ustanovi za razvoj kmetijstva, da podeljuje prispevke z nepovratnim kapitalom v podporo dejavnosti zadrznih in konzorcijskih mlekar in siram. (V glavnem gre za prevoz mleka od proiz-

vajalcev do mlekar). Sedmi odstavek 3. člena namrec določa, da je »v prvem letu izvajanje tega zakona mogoče prošnje nasloviti na zavod ERSa v roku 90 dni od objave zakona«.

Ceprav deželni zakon, o katerem je govor se precu-juje v uradih EGS za izdajo predpisanega mnenja, kar seveda pogojuje njegovo izvajanje, pa ERSa opozarja, da je morebitne prošnje mogoče nasloviti nanjo do 2. marca letos. Prošnjam je treba priložiti triletni nacrt podjetja, ki jih najdemo v 3. členu zakona.

KMEČKA OPRAVILA / KO SE NARAVA SRAMEŽLJIVO PREBUJA

Če je februar vremensko mil je na kmetiji veliko opravkov

Nasveti Maria Gregoriča od strokovne službe Kmečke zveze

Februar zna kljub bližajoci se pomladi biti se zelo mrzel in nas prisiliti k nezazelenemu brezde-lju. Lahko pa nas zlasti v drugi polovici prijetno preseneti s suhim in razmerno toplim vremenom. V tem primeru nas čaka na zemlji veliko opravil.

V vinogradu lahko opravimo pomladansko obdelovanje zemlje. Pri tem moramo paziti, da zemlje ne obdelujemo pre-mokre. Do te napake pride, ce smo zamudili jesenjsko oranje ali kop in hočemo to nadomestiti ob koncu zime ali zgodaj spomladi. Ne pozabimo na osnovno pravilo za obdelovanje zemlje: obdelamo jo ob pravem času in v ustreznim orodjem. Globi-no oranja ali kopanja dolo-ci koreninje. Višina kore-nin pa je zelo različna in odvisna od podlage trt, vlage in zemlje. Ce ne gnojimo (hlevski gnoj in gnojila) ne bomo orali več kot 15-18 cm. Gnojimo lahko s hlevskim gnojem, ki mu dodamo rudniska gnojila. Potreba po njih pa je seveda znatno manjša, ce gnojimo tudi z gnojem. Pri tem upoštevajmo, da vsebuje stot gnoja približno 4-5 kg dusika, 3-4 kg P205 in 5-6 kg K20 ter da se dusik izkorisca približno le polovicino, medtem ko se P in K izkoristita enako dobro kot iz umet-nih gnojil.

Z gnojenjem ne pretiravajmo. Določanje potreb-nih odmerkov gnojil je zahtevno, ker so potrebe po hranilih odvisne od več dejavnikov. Zato ne smejo biti nekaj stalnega in nespremenljivega. Normativ, ki jih najdemo v tabelah, naj bodo le osno-

va, ki jo na podlagi izkušenj in se zlasti količine pridelka, sorte in analize tal, prilagajamo potrebam vinograda. Osnovno merilo količine "čistega" gnojila na ha, ki je navedeno kot odstotek na vreči vsakega gnojila (urea npr. vsebuje 46 kg čistega dusika na 100 kg gnojila), ki bi lahko zadoscalo za gnojenje naših vinogradov, bi lahko bilo naslednje: dusik (N) 50-70 kg, fosfor (P205) 20-40 kg, kalij 70-90 kg. Tem glavnim hranilom dodamo kalcij (CaO), magnezij (MgO), bor (B) in po potrebi še druge mikroelemente kot zezezo (F) in cink (Zn).

V toplejših dneh nadaljujemo z rezjo trt. Dva tedna po obrezovanju skropimo, ce sta prisotni kap vinske trte (mal dell'esca) in ali črna pegavost (escoriosi) z DNO (npr. Selinon v odmerku 0,5 do 1 kg na 100 litrov vode). Skropljenje opravimo v brezvetrju pri temperaturi nad 5°C.

V kleti preverimo obstojnost vin. Ce niso popolnoma čista, je potreben poseg. Motnost je lahko bioskopske izvora ali fizikalno-kemična, vzrokov pa je več. Posvetovati se moramo s strokovnjakom, da ugotovimo vzrok motnosti in nam svetuje najustreznejši poseg za odstranitev. Vina, ki jih nameravamo ustekleničiti, moramo ne glede na ostale posege tudi filtrirati.

V sadovnjaku ali sadnem vrtnu dokončamo sadno rez in zamazujemo rane s cepilno smolo. Obrezujemo najprej starejša, sele nato mlajša sadna drevesa in pod pogojem, da temperature niso pre-

nizke. Starejša sadna drevesa lahko v tem mesecu pomladimo z močnejšo rezjo.

Gnojimo s fosforjevimi in kalijevimi gnojili ter z 1/3 topnega dusika. Količine gnojil so odvisne od sadne vrste, življenjskega obdobja dreves (do rodnosti in med rodnostjo so potrebe po rudninskih gnojilih bistveno različne) in pridelka. Vsled tega določimo odmerke potrebnih gnojil od primera do primera, upoštevajoc seveda tudi zalozenost tal, zato je primerno, da si pomagamo s kemijsko analizo zemlje. Pri gnojenju upoštevamo, da je sadno drevo večletna rastlina z globokim koreninskim sistemom in da skrbijo za prehrano drevesa kapilarne korenine, ki so vecinoma v globlini od 20 do 40 cm, predvsem na obodu drevesne krošnje. Gnojiti moramo tako, da pridejo hranila do teh korenin; hranila pa so različno topna in različno hitro prodirajo v globlje plasti zemlje. Dusična gnojila so lahko topna in hitro prodirajo v globino, kjer se zaradi izpiranja kmalu izgubijo. Zato teh gnojil ni potrebno vnasiati v globlje plasti zemlje, pač pa zadošca že, ce pognojeno površino plitvo obdelamo. Fosforna gnojila so v zemlji zelo težko topna in izredno počasno prodirajo v globlje plasti, zato jih spravimo kar najbolj globoko. Kalijeva gnojila so nekoliko lažje topna in prodirajo hitreje, predvsem v lahki zemlji. V težkih tleh pa je bolje spraviti tudi kalij čim bliže aktivnih srkajocih lasastih korenin. Ta pravila veljajo tudi za gnojenje trt.

Če zemlja ni zmrznela, pripravimo ob ugodnem vremenu jame za sajenje in začnemo s presa-janjem. Režeme cepice marelic, cesenj, višenj in sliv. Ob koncu meseca lahko cepimo te sadne sorte (zlasti cesnje) v razkol. Jablane in hruske skropimo proti skrlupu na vejicah in proti jablanovemu raku (bordojska brozga ali druga bakrena sredstva - ramecaffaro, cupraviti itd.); na breskvah in nektarinkah zatiramo kodravost, luknjavost in breskov skrlup (Mezene, Ziramit, Orthodifolatan idr.). Skropljenje opravimo ob koncu meseca in pri visokih temperaturah (8-10°C).

V zaprte grede ali se bolje v tople zaprte grede, sejemo: zemlje, ohrovt, kumare, glavnatlo solato, solato rezliko, jajčevce, paradiznike, zeleno, por, bucke, origano in timijan. Na prosto sejemo v drugi polovici meseca korenček, kolerabo, cikorijo in spinaco, sadimo pa cebulo, cesen in zgodnji krompir. Sadimo lahko tudi cvetne grmovnice (vrtnice, oleandre, kosterenke, ampelopsis, forsitiije idr.).

Tudi travnike in pašniške površine gnojimo v tem casu. Nasi kmetje so to gnojenje žal precej opustili, kot nam potrjujejo analize tal in sena. Posledica tega je degradirano travnino in posledicno nizki pridelki s slabo kakovostjo sena. Okvirna norma za rudninsko gnojenje travnikov na ha bi lahko bila naslednja: 3 stoti kompleksnega rudninskega gnojila (dusik-fosfor-kalij 8-24-24 in 1 stot amonijevnega sulfata), ali 1 stot uree, 1 stot kalijevga sulfata in 3 stoti super fosfata.

Novosti pri gorivu

Ukinjeno 20-odstotno znižanje zaprosene količine

Nov finančni zakon za tekoče leto 1993 je vnesel nekaj pomembnih novosti tudi na področje dodeljevanja goriva upravičencem UMA. Ta ukrep predvideva zvišanje davka na goriva IV (Imposta di fabbricazione) in davka IVA, veljati pa bo začel sele s 1. julijem letos. Zakonski ukrep hkrati ukinja 20-odstotno znižanje zaprosene količine goriva, ki je bilo v veljavi zadnji dve leti. Zaradi tega bo urad UMA letos izdajal celotno zaproseno količino goriva (plinskega olja in bencina), in sicer v dveh obrobkih.

Za primerjavo naj navedemo, da bo na primer prosilec od zaprosenih 1000 kilogramov goriva prejel sedaj samo 500 kilogramov, ostalih 500 pa sele po 1. juliju. Zaradi omenjene ukinitve 20-odstotnega odbitka, bo dobil

vseh zaprosenih 1000 kilogramov brez odbitka, torej v celoti, vendar bo prvih 500 kilogramov prejel po stari ceni, za drugih 500 pa bo moral plačati z novim finančnim zakonom predvideni davek, katerega višina v tem trenutku se ni znana.

In se to: kdor je lani ob vložitvi prošnje za dodelitev goriva UMA izjavil, da obdeluje tudi zemljišča v najemu in je to dokazal z notorinim aktom - ter zato prejel vso zaproseno količino goriva za vse obdelovane površine - mu za letošnje leto ne bo treba predstaviti novega notorinnega akta oziroma registrirane najeminske pogodbe.

Kmečka zveza ob tem opozarja, da je čas za predložitev prošenj do 30. junija 1993.

MENJALNIŠKI TEČAJI

4. februar 1993

	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LTL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
menjalnica						
A Banka	61,35	62,25	8,74	8,86	6,54	6,65
AMTK plus	61,90	62,30	8,65	8,85	6,40	6,90
Avtohisa Ljubljana*	61,90	62,30	8,70	8,83	6,48	6,75
Azur*	61,80	62,50	8,72	8,89	6,55	6,74
Banka Vipra	61,69	62,39	8,75	8,86	6,50	6,63
Bobr Fuzine	62,00	62,40	8,75	8,88	6,55	6,80
Bobr Trzin	62,00	62,30	8,75	8,88	6,55	6,80
Brdar Koper*	61,80	62,30	8,66	8,80	6,50	6,65
BTC terminal Sezana	61,70	62,50	8,72	8,85	6,40	6,65
BTC d.d. Ljubljana	61,60	62,60	8,70	8,95	6,50	6,90
Burin Center*	62,00	62,49	8,65	8,85	6,55	6,75
Burin Moste*	61,95	62,55	8,60	8,85	6,55	6,75
Come 2 Us*	62,00	62,60	8,75	8,85	6,45	6,80
Creditanstalt - Nova banka	61,80	62,40	8,75	8,95	6,40	6,80
Dom na trgu	62,05	62,25	8,78	8,83	6,60	6,75
Dom Kafe Domžale*	62,00	62,25	8,78	8,87	6,55	6,75
Dom Kafe Kranjska gora*	61,80	62,35	8,73	8,88	6,52	6,80
Emona Globtour	61,70	62,70	8,73	8,93	6,30	6,75
Eros Ljubljana*	62,00	62,25	8,75	8,85	6,60	6,70
Eros Kranj*	61,90	62,30	8,75	8,85	6,60	6,70
Eurotours International*	61,80	62,60	8,75	8,85	6,60	6,80
Euroservis Sezana	61,95	62,35	8,70	8,80	6,60	6,66
Feniks Portoroz*	61,78	62,39	8,71	8,87	6,51	6,75
Feniks Koper*	61,80	62,35	8,66	8,86	6,48	6,70
Feniks Markovec Koper*	61,78	62,39	8,65	8,86	6,47	6,75
Fiba d.o.o. Koper	61,85	62,30	8,66	8,79	6,50	6,65
Firadas Idrija	61,80	62,55	8,80	8,95	6,50	6,70
Galileo Kozina*	62,00	62,35	8,75	8,85	6,60	6,65
Golfurist Ljubljana	61,95	62,60	8,72	8,88	6,40	6,80
Golfurist Domžale	61,90	62,30	8,70	8,90	6,60	6,90
Hida	62,05	62,25	8,77	8,83	6,60	6,70
Hipotekarna banka Koper*	61,80	62,35	8,65	8,85	6,45	6,80
Hranilno kreditna služba	61,75	62,45	8,72	8,88	6,40	6,83
Ilirika Ilirska Bistrica	61,65	62,50	8,59	8,78	6,38	6,66
Ilirika Slovenj Gradec	61,82	62,29	8,74	8,82	6,46	6,65
Ilirika Postojna	61,82	62,45	8,67	8,78	6,53	6,66
Ilirika Sezana	61,96	62,29	8,71	8,80	6,61	6,67
Italdesign Nova Gorica*	61,60	62,20	8,71	8,82	6,55	6,65
Klub Slovenijales	61,80	62,40	8,75	8,90	6,50	6,75
Komericalna banka Triglav	61,61	62,61	8,70	8,90	6,40	6,80
Kompas Hertz Celje*	62,00	62,40	8,75	8,85	6,45	6,80
Kompas Hertz Velenje*	62,00	62,40	8,75	8,85	6,45	6,80
Kompas Hertz Idrija*	62,00	62,40	8,75	8,85	6,45	6,80
Kompas Hertz Tolmin*	62,00	62,40	8,75	8,85	6,45	6,80
Kompas Hertz Novo Mesto*	62,00	62,40	8,75	8,85	6,45	6,80
Kompas Hertz Krško*	62,00	62,40	8,75	8,85	6,45	6,80
Kompas Hertz Bled*	62,00	62,40	8,75	8,85	6,45	6,80
Kompas Fintrade	61,70	62,59	8,60	8,89	6,40	6,85
Kompas Holidays	61,70	62,20	8,75	8,85	6,55	6,90
Ljubljanska banka d.d. Lj.	61,70	62,90	8,72	8,94	6,52	6,75
LB Banka Zasavje Trbovlje	61,50	62,50	8,74	8,90	6,50	6,80
LB Dolenjska banka N.M.	61,70	62,70	8,75	8,90	6,54	6,77
LB Komericalna banka N.G.	61,51	62,70	8,63	8,93	6,36	6,65
LB Kreditna banka Maribor d.d.	61,45	62,85	8,70	8,90	6,30	6,90
LB Splošna banka Koper d.d. *	61,36	62,59	8,59	8,79	6,31	6,66
Libertas Koper*	61,82	62,30	8,66	8,80	6,52	6,70
MA Vir	61,90	62,40	8,70	8,88	6,50	6,85
Madai Nova Gorica*	61,70	62,20	8,74	8,84	6,55	6,63
Media*	62,00	62,30	8,75	8,85	6,60	6,80
Mercator Turist	61,90	62,60	8,70	8,86	6,46	7,00
Otok Bled	61,86	62,54	8,72	8,83	6,57	6,78
Panna	61,90	62,30	8,70	8,88	6,50	6,80
Petrol	61,90	62,25	8,75	8,85	6,50	6,75
Pigai Nova Gorica*	61,80	62,40	8,71	8,82	6,55	6,63
Positna banka Slovenije	61,40	62,50	8,44	8,84	6,00	6,64
Probanka	61,34	62,80	8,68	8,86	6,50	6,85
Publikum Ljubljana	61,90	62,09	8,71	8,82	6,60	6,89
Publikum Celje	62,00	62,29	8,76	8,84	6,50	6,69
Publikum Dobova	61,90	62,50	8,52	8,87	6,35	6,85
Publikum Kostanjevica	61,90	62,50	8,52	8,87	6,35	6,85
Publikum Krško	61,90	62,50	8,52	8,87	6,35	6,85
Publikum Maribor	62,09	62,29	8,78	8,82	6,28	6,69
Publikum Metlika	62,00	62,50	8,70	8,85	6,30	6,70
Publikum Mozirje	61,90	62,35	8,76	8,84	6,28	6,70
Publikum Novo Mesto	62,00	62,70	8,70	8,90	6,45	6,75
Publikum Piran	61,50	62,40	8,63	8,78	6,47	6,66
Publikum Ptuj	61,80	62,50	8,73	8,82	6,30	6,70
Publikum Sevnica	62,00	62,70	8,65	8,85	6,45	6,79
Publikum Sentilj	62,12	62,29	8,78	8,83	6,28	6,69
Publikum Sentjur pri Celju	62,08	62,40	8,76	8,84	6,50	6,69
Publikum Trebnje	61,80	62,60	8,69	8,84	6,40	6,75
Publikum Zagorje	62,00	62,39	8,78	8,88	6,60	6,85
Publikum Zalec	61,95	62,24	8,76	8,84	6,58	6,85
Roja	61,85	62,40	8,78	8,86	6,55	6,75
Simotisk	61,90	62,40	8,70	8,85	6,40	6,80
SKB banka d.d. Ljubljana**	62,15	62,19	8,83	8,83	6,55	6,68
Slovenijaturist	62,00	62,35	8,75	8,83	6,57	6,73
Slovenijaturist žel. postaja	62,05	62,25	8,70	8,85	6,60	6,75
Slovenska investicijska banka*	61,80	62,35	8,70	8,83	6,35	6,80
Slovenska hran. in pos. Kranj	62,00	62,35	8,73	8,88	6,40	6,80
Sonce	61,90	62,40	8,72	8,88	6,48	6,78
SZKB d.d. Ljubljana	61,75	62,45	8,72	8,88	6,40	6,83
Tartarus Postojna	61,67	62,53	8,63	8,77	6,42	6,65
Tentours Domžale	61,90	62,30	8,70	8,90	6,60	6,90
Tori*	62,00	62,40	8,75	8,88	6,62	6,90
Tourist service	62,05	62,20	8,70	8,85	6,50	6,70
Trias*	62,00	62,30	8,70	8,90	6,50	6,80

Tečaj velja danes: * Zračunavajo provizijo: **

MENJALNICA HIDA

Pokrita tržnica Ljubljana

MENJAMO TUDI LIRE, DOLARJE, FRANKS, KRONE, FUNTE, IN GULDNE
VEDNO NA ZALOGI TUDI HRVASKI DINARJI

Delovni čas: 7.00 do 19.00 Tel.: 061/126-111, 127-273

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 25 z dne 4. februarja — Tečaji veljajo od 5. 2. 1993 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	68,4442	68,6502	68,8562
Avstrija	040	šiling	100	872,3859	875,0109	877,6359
Belgija	056	frank	100	296,8309	297,7241	298,6173
Kanada	124	dolar	1	79,6521	79,8918	80,1315
Danska	208	krona	100	1579,2929	1584,0450	1588,7971
Finska	246	marka	100	1760,3622	1765,6592	1770,9562
Francija	250	frank	100	1811,6140	1817,0652	1822,5164
Nemčija	280	marka	100	6137,9435	6156,4127	6174,8819
Grčija	300	drahma	100	—	45,7483	45,8855
Irska	372	funt	1	—	148,9236	149,3704
Italija	380	lira	100	6,5953	6,6151	6,6349
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	10,0000	—
Japonska	392	jen	100	81,2050	81,4493	81,6936
Nizozemska	528	gulden	100	5448,9593	5465,2554	5481,7515
Norveška	578	krona	100	1444,8718	1449,2195	1453,5672
Portugalska	620	escudo	100	67,6402	67,8437	68,0472
Švedska	752	krona	100	1348,5062	1352,5639	1356,6216
Svica	756	frank	100	6624,0686	6644,0006	6663,9326
Velika Britanija	826	funt sterling	1	145,8376	146,2764	146,7152
ZDA	840	dolar	1	101,1411	101,4454	101,7497
Evropska Skupnost	955	ECU	1	119,0270	119,3852	119,7434
Španija	995	peseta	100	86,3608	86,6207	86,8806

Opomba: Tečaj hrvaškega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov
Banke Slovenije na dan 5. FEBRUARJA 1993

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 15.MARCA 1993:					1,000,000	601,235	610,728	1,211,964
38		120,2471%	122,1456%	121,1964%	100,000	60,124	61,073	121,196

Od 31. 12. 1992 Banka Slovenije ne bo več objavljala podatkov za blagajniške zapise z dospelostjo 10. 12. 1992. Znesek za izplačilo teh zapisov je do 10. 12. 1995 enak znesku na dan 31. 12. 1992

MENJALNI TEČAJ ZA HRD

4. FEBRUAR 1993	v SLT za 100 HRD	
menjalnica	nakupni	prodajni
Azur*	8,00	9,70
Fiba	8,50	12,50
Hida	7,00	10,50
Hipotekarna banka Koper	7,00	11,00
Kompas Fintrade	7,00	9,99
LB Banka Zasavje Trbovlje	8,00	14,00
Otok Bled	6,10	11,10
Slovenijaturist	7,00	10,00
Sonce	8,00	11,00
Tentours Domžale	7,00	12,00
Tori*	8,00	12,00

Tečaj velja danes: *, Zračunavajo provizijo: **;

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

4. FEBRUAR 1993	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1510,00	1555,00
nemška marka	925,00	945,00
francoski frank	271,00	279,00
holandski gulden	815,00	840,50
belgijski frank	44,50	45,80
funt sterling	2170,00	2240,00
irski sterling	2215,00	2280,00
danska krona	235,50	243,00
grška dramma	6,40	7,25
kanadski dolar	1190,00	1230,00
japonski jen	11,70	12,60
švicarski frank	990,00	1020,00
avstrijski šiling	130,50	134,50
norveška krona	216,00	222,50
švedska krona	200,00	207,00
portugalski escudo	9,50	10,75
španska pezeta	12,50	13,25
avstralski dolar	1025,00	1055,00
madžarski forint	11,00	15,00
slovenski tolar	14,50	15,00
hrvaški dinar	1,00	1,75

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

4. FEBRUAR 1993				
država	banka	nakupni	prodajni	
Avstrija	Posojilnica Pilberk	10,00	11,00	
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	11,00	12,50	
Avstrija	Posojilnica Borovlje	10,25	11,50	
Avstrija	Posojilnica Sentjakob	11,00	12,50	
Avstrija	Posojilnica Ločilo	11,00	11,80	
Italija	Kmečka banka Gorica	14,80	15,30	
Italija	Tržaška kreditna banka	14,50	15,00	

DEVIZNI TRG BEOGRAD

2. FEBRUAR 1993			ZA DEVIZE		
država	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstrija	šiling	100	6539,6914	6559,3695	6579,0476
Francija	frank	100	13559,6750	13600,4770	13641,2780
Nemčija	marka	100	46032,2770	46170,7890	46309,3020
Italija	lira	100	49,1858	49,3338	49,4818
Švica	frank	100	49949,7870	50000,0870	50250,3870
ZDA	dolar	1	747,2500	750,0000	752,2500
V.Britanija	funt	1	1092,0863	1095,3724	1098,6585

Opomba: povzeto po Reutersu.

NOVICE

Ponovno referendum na Danskem

KOPENHAGEN - Danski parlament se je odločil, da bo nov referendum o ratifikaciji maastrihtskega sporazuma 18. maja letos. Odločitev so sprejeli s soglasjem vseh parlamentarnih skupin. Danski volilci so na prvem referendumu lani s 50, 7 odstotki zavrnili ratifikacijo sporazuma o vstopu Danske v Evropsko unijo. (Reuter)

Državljska vojna v Tadžikistanu

MOSKVA - V tadžikistanskem glavnem mestu Dusanbeju in okolici divjajo srditi boji med provladnimi komunističnimi četami in muslimanskimi uporniki. Doslej so boji zahtevali že več kot 100 žlupov, 300 ljudi pa je bilo ranjenih. V Dusanbe je pripotoval ruski obrambni minister Pavel Gracov, ki se bo s tadžikistanskim vodstvom pogovarjal o možnosti, da bi Rusija poslala v Tadžikistan mirovne enote, ki bi posredovale v državljanski vojni. (STA)

Turčija obtožuje Iran

ANKARA - Turski notranji minister Ismet Sezgin je izjavil, da so priprli več pripadnikov skrajne organizacije Islamska akcija. Zasegli so tudi večjo količino orožja in streliva. Po njegovih navedbah naj bi bili skrajneži krivi za umor najmanj treh ljudi, ki so se upirali vplivu muslimanskega fundamentalizma v Turčiji. Po Sezginovih besedah naj bi se pripadniki omenjene organizacije urili v Iranu, odkoder so dobivali tudi orožje in navodila za delovanje. Tiskovni predstavnik iranskega zunanjega ministrstva je to že zanikal. (Reuter)

Protestantje zavračajo pogajanja o Severni Irski

BELFAST - Voditelji glavnih severnoirskih protestantskih strank so zavrnili možnost, da bi se sestali z irskim zunanjim ministrom Dickom Springom. Republika Irsko ima namreč po sporazumu med Irsko in Veliko Britanijo, sklenjenim leta 1985, posvetovalno vlogo v vprašanjih, ki zadevajo Severno Irsko. Pri tem so poudarili, da sicer ne zavračajo vnaprej pogovorov s predstavniki Republike Irske, vendar so se pripravljene pogovarjati šele, ko se bo Republika Irsko odrekla slehernim ozemeljskim zahtevam do Severne Irske, ki mora po njihovem mnenju vedno ostati v sestavi Združenega kraljestva. (Reuter)

Diplomatski odnosi z Venezulo in Filipini

LJUBLJANA - Republiko Venezuelo in Filipini sta v četrtke s Slovenijo navezali uradne diplomatske odnose. Državi ne bosta odpirali diplomatskih predstavništev v Ljubljani, temveč bosta diplomatske stike z naso državo vzdrževali z veleposlanstvi na Dunaju. (STA)

Ameriško-kanadski pogovori

WASHINGTON - Danes je na uradni obisk v ZDA prispel kanadski premier Brian Mulroney. To je prvi tuji državnik, ki ga je sprejel novi ameriški predsednik Bill Clinton. Državnika se bosta pogovarjala predvsem o gospodarskem sodelovanju ZDA s Kanado in sporazumu o severnoameriški coni svobodne trgovine (Nafta). Clinton je ob tem izjavil, da ZDA ne bodo ratificirale tega sporazuma, dokler se ne bodo sporazumeli o dodatnih sporazumih na področju varstva okolja in socialne zaščite. (Reuter, STA)

Izrael popušča

JERUZALEM - Izrael bo do konca tedna objavil seznam 100 pregnanih Palestincev, ki se bodo smeli vrniti na zasedena ozemlja. Izraelska vlada se je namreč v ponedeljek odločila, da bo četrtini Palestincev, ki so jih izgnali decembra, dovolila vrnitev v domovino, je sporočil tiskovni predstavnik obrambnega ministrstva. Hkrati pa je izraelski premier Rabin napovedal nove izgone Palestincev. Ameriško zunanje ministrstvo pa je sporočilo, da so izraelsko-arabska mirovna pogajanja prelozili. Arabska stran namreč nadaljevanje pogajanj pogojuje z vrnitvijo izgnanih Palestincev. (Reuter, STA)

CIPER / ODLOČILNE PREDSEDNIŠKE VOLITVE

Ciprski Grki se ne bodo sprijaznili z delitvijo otoka

Nesporazumi o tem, ali sprejeti Galijev predlog federalizacije

NIKOZIJA - Nedeljske predsedniške volitve na Cipru bodo ene od najbolj kocljivih v 33 letih ciprske neodvisnosti, ker bo izid pogojeval sprejem ali zavrnitev mirovnega načrta ZN o združitvi otoka.

Trije predsedniški kandidati, dosednji predsednik George Vasilu, kandidat desnice Glafkos Klerides in poslovnež Pashalis Pashalides imajo različen pristop do »paketa idej«, ki ga je predlagal generalni sekretar ZN, da bi rešil ciprski spor.

Dosednji predsednik Vasilu, ki ga je podprla levica, je prepričan, da je treba »paket« sprejeti, ker si Ciper ne sme privoščiti spora z ZN. Klerides zahteva popravke, medtem ko ga Pashalides v celoti zavrača s trditvami, da bi Ciper s sprejetjem Galijevega predloga postal »tursko posestvo«.

Stavros Angelides, ugledni politični komentator neodvisnega dnevnika Fileftheros, je prepričan, da ne bo nihče izvoljen v prvem krogu. Na papirju bi moral vsak dobiti kakih 30 odstotkov glasov, se vedno pa je med 393.000 volilnimi upravičenci kar 16 odstotkov neodločenih, to pa nobenemu kandidatu ne zagotavljajo izvolitve v prvem krogu. Se teže je napovedati, kdo bo zmagal v drugem krogu naslednje nedelje, saj bodo se-

le po prvem krogu jasna politična zavezništva, se pravi, katerega kandidata bo podprl poraženec iz prvega kroga.

Ciper nedvomno plačuje težko dediščino preteklosti. Turska invazija severnega dela otoka, ki je povzročila na tisoče mrtvih in eksodus 200 tisoč ciprskih Grkov s se-

vera proti jugu in 40 tisoč ciprskih Turkov proti severu, je bila le tragicna posledica državnega udara od grških polkovnikov nasčuvanih skrajnežev, ki so 15. julija 1974 odstavili predsednika Makario. Pet dni pozneje je turska vojska pod pretvezo, da štiti svoje sonarodnjake pred grškimi naciona-

listi, zasedla severni del otoka. Od takrat je že nesteto resolucij VS OZN zaman poskušalo doseči umik turske vojske s severnega dela otoka. De facto je otok razdeljen na dva dela, »zeleno crto« pa ze 19 let nadzoruje modre celade. Leta 1984 je vodja ciprskih Turkov Denktash proglasil Repu-

bliko severni Ciper, ki pa jo je priznala le Ankara.

Po večletnih spodletelih mirovnih pogajanjih sta junija lani Vasilu in Denktash v New Yorku obnovila pogajanja, ki so se prav tako končala brez rezultatov novembra lani, ker je ciprsko-turska stran zavrnila Galijev nacrt o federalni ureditvi Cipra. (V.C.)

ŠVEDSKA / GOSPODARSKA RECESIJA

Švedski model države blagostanja v hudi krizi

Švedska vlada ukinja ugodnosti za brezposelne in mlade

JASNA KUHA-KARLEN / STOCKHOLM JASNA

STOCKHOLM - Švedska s svojim visokim standardom in izobiljem postaja vse bolj preteklost. Brezposelnost in dolgovi rastejo, proizvodnja in kupna moč pa pada. Državni dolg se je povzpela na 900.000 milijard švedskih kron. Tudi bruto nacionalni produkt pada že tretje leto zapovrstjo. Zaradi padajočega narodnega dohodka pada tudi standard; vsak Šved bo po zdajšnjih računih izgubil 7000 kron.

Napovedi za državni proračun kažejo na primanjkljaj 198 milijard, saj so državni izdatki vse večji, medtem ko se dohodki zmanjšujejo, predvsem zaradi davčne reforme, ki je nova vlada kot svoj prvi odločen ukrep uvedla zmanjšanje davkov, predvsem v proizvodnji, drobnem gospodarstvu in v industriji. Velik izdatek je tudi brezposelnost, letos naj bi osem odstotkov Švedov, ki so ostali brez dela ali pa ga se nikoli niso imeli, stalo sto milijard v obliki podpora in pripravnega dela, ki naj bi bil zacasen izhod iz stiske. V največjem položaju je predvsem mladina. Vsak osmi Šved v starosti med 16. in 24. letom, ki je pripravljen delati, nima niti dela niti možnosti zanj.

Dolgoročne napovedi kažejo, da se bo sedanje temno obdobje švedskega gospodarstva razjasnilo šele leta 1994, ko se bo zvisal gospodarski prirastek za 1, 6 odstotka, pozitivna trgovinska bilanca pa naj bi poskocila na celih 23 milijard švedskih kron. Velik udarec švedskemu gospodarstvu pa je zadala tudi nedavna

kriza v bančništvu, ko so banke, da bi pokrile svoje velikanske izgube predvsem zaradi odliva švedske valute v tujino, ki ga niso zajezile niti gromozanski zvišane obrestne mere, najela velika posojila v tujini. V zvezi s krizo se vse bolj pogosto pojavlja vprašanje, kolikšno svobodo naj imajo banke in v kolikšni meri jo lahko zlorabljajo.

Vzrok za gospodarsko krizo je v recesiji in v visokih stroških za plačevanje brezposelnosti. Ker so državni dohodki nižji od izdatkov, naj bi v prihodnje Švedi varčevali. Za pravo ravnotežje sedanjega proračuna bi morala država prihraniti 83 milijard kron.

Dodatni varčevalni ukrepi in sam proračun, ki ga je vlada predstavila prejšnji teden, jasno kažejo, da namerava Carl Bilt največ prihraniti prav pri upokojenecih, brezposelnih, gimnazijcih in študentih. Po izračunih caka letos povprečno švedsko gospodinjstvo padec standarda. Ze zdaj lahko povprečna švedska družina racuna, da bodo imeli ob koncu meseca za tisoč kron zmanjšane dohodke. Predvsem gre za družine, ki dobivajo različne podpore, ki jih določila novega proračuna temeljito zmanjšujejo.

Največja novost in najostrejši ukrep, ki korenito posega v družbeno varnost posameznika, je napetjen proti brezposelnim. Vlada hoče 1. julija uvesti za brezposelne, ki zbolijo, kar pet karentnih

dni, kar pomeni, da prvih pet dni bolezni ne bodo dobivali nikakršnega bolniškega nadomestila, nato pa namesto dosedanjih 90 odstotkov mesečnega dohodka le 80 odstotkov. Tudi tisti, ki so v rednem delovnem razmerju in zbolijo, bodo v prihodnje dobivali nižja bolniška nadomestila. Vsem tistim, ki se poskušujejo na delu, bo bolniška blagajna izplačevala nižja nadomestila kot doslej. Vlada si z novim proračunom obeta tudi izboljšanje konkurenčnosti švedskih podjetij in povečanje izvoza, kar je edina svetla napoved v temni napovedi švedske prihodnosti.

Ze prej smo govorili o nesorazmerno izdatkov in dohodkov v lanskem proračunu. Naj za boljše razumevanje sedanjega stanja navedemo nekaj najbolj donosnih virov dohodkov in nekaj najdražjih resorjev švedskega gospodarstva:

Od davkov na osebne dohodke dobiva švedska država 40, 5 milijard švedskih kron, 53, 9 milijard za prispevke za pokojninsko in socialno varovanje posameznikov, 25, 4 milijarde od dajatev na premoženje, 23, 6 milijard od bencinskega davka, kar 116, 6 milijard pa od prometnega davka. Poleg tega so tu še dohodki od dajatev na potovanja, alkohol, reklamo, oglase in promet.

Od izdatkov, ki državo največ stanejo, znasajo samo različne podpore posameznikom 154 milijard kron, vojska s svojim zni-

zanim proračunom zahteva 13 milijard, policija 10, 9 milijard, občine dobijo 48, 9 milijard, upokojenici stanejo 83, 5 milijard, pomoč državam v razvoju 13 milijard, kmetijstvo 7 milijard, družine z otroki 26, 8 milijard, kultura 33, 1 milijard, trzišče dela 31, 3 milijard. Poleg tega so vse večji izdatki za begunce in brezposelne, racunajo pa tudi, da bo Švedska plačala tudi za vse tesnejše zbliževanje z Evropo in evropsko gospodarsko skupnostjo.

Socialni demokrati, ki so jeseni solidarno stali ob strani Bildtovi desničarski vladi, jasno in glasno izražajo svoje nezadovoljstvo ob predstavljenem proračunu. Kot alternativo socialdemokrati predlagajo tri najvažnejše smernice za načrtovanje proračuna: večanje proizvodnje, manjšanje brezposelnosti in zmanjšanje proračunskega primanjkljaja, vendar ne na račun najsišbejših družbenih slojev: upoko-jencev, brezposelnih in družin z otroki. Socialdemokrati s svojo politiko, ki temelji na prepričanju, da nekdanje blagostanje se ni izgubljeno, spet pridobivajo simpatije. In to kar za 10 odstotkov več kot v času volitev septembra lani, medtem ko konservativci izgubljajo podporo prebivalstva.

Ker pa je kriza na Švedskem globoka, izhodov zanjo pa bore malo, se mnogi sprašujejo, če se bo sedanji vladi posrečilo prebroditi na odredni breg, kjer bo vse spet lepo in prav, kot so Švedi vajeni.

IRAN / OBLETNICA ISLAMSKE REVOLUCIJE

Iran vedno manj zvest Homeinijevim naukom

Iranci načrtujejo obsežne gospodarske reforme, ki jih bodo vrnile v mednarodno skupnost

TEHERAN - Islamska republika Iran te dni praznuje stinajsto obletnico prihoda islamskih mulahov na oblast. Danes namreč mineva stinajst let od zmagoslavnega prihoda ajatola Homeinija iz izgnanstva nazaj v Iran, kjer ga je na teheranskem letališču pričakala milijonska množica. Danes pa je očitno, da je iranski vrh spoznal, da islamski fundamentalizem ne more ozdraviti iranskega gospodarstva, ki bolega se za posledicami osemletne vojne z Irakom. Tako je iranski predsednik Akbar Hasemi Rafsandžani javno podprl paket političnih in gospodarskih ukrepov, ki naj bi liberalizirali iransko gospodarstvo, se posebej pa pospešili iransko trgovino, saj

ima Iran že dalj časa negativno zunanjetrgovinsko bilanco. Prav tako ima Iran kar 15 milijonov dolarjev proračunskega primanjkljaja, letos pa je Rafsandžani obljubil, da bo proračun prvič po 25 letih uravnotežen. Naslednja faza liberalizacije gospodarstva bo predvsem spodbujala privatizacijo podjetij, ki so zdaj v državni lasti. Proces lastnjenja bo postopen in bo trajal pet let. V gospodarstvo bodo lahko vlagali tudi tujci, vendar zakonodaja na tem področju se ni izdelana. Vlada namerava stabilizirati menjalni tečaj med iranskim rialom in ameriškim dolarjem in zaustaviti galopirajočo inflacijo. Iran tudi zeli igrati aktivnejšo vlogo v Opecu, združenju

držav proizvajalk nafte, seveda predvsem zato, da bi lahko sooblikoval ceno rjavega zlata na svetovnem trzišču. Na zunanjepoliciem področju postajajo glavno torisce iranske diplomacije nekdanje sovjetske republike v Srednji Aziji. Tu se Iran srečuje s svojo glavno težkico na tem področju - Turčijo. Očitno je, da je vsaj za zdaj ta uspešnejša, saj novonastalim državam ponuja stabilno državo s trznim gospodarstvom in parlamentarno demokracijo, predvsem pa zahodne kredite, medtem ko jim Iran za zdaj lahko ponudi le islamsko teokracijo in sepajoče gospodarstvo, v katero ne bo nihče pripravljen vlagati. Slej ko prej pa se bo Iran vrnil v mednarodno

DVANAJSTERICA O OKOLJU

Ministri pripravljajo preventivno zakonodajo o varstvu okolja

BRUSELJ - Evropska komisija pripravlja zakonodajo o zaščiti okolja, s katero bo precej zaostrela pogoje delovanja industrije. Z zakonodajo naj bi onesnaževanje začeli predvsem preprečevati. Celo najstarejši industrijski obrati naj bi imeli samo deset let časa za vgradnjo čistilnih naprav.

Kot so zapisali v osnutku, so med najhujšimi onesnaževalkami zraka, zemlje in voda elektrarne, rafinerije in težka industrija, nič manj pa tudi porodnišnice in farmacevtska ter plastična industrija. Vse zgradbe, zgrajene

pred letom 1995, naj bi najpozneje v desetih letih modernizirali in onesnaževanje omejili do predpisanih meja, ki jih bodo določili z najmodernejšimi merilnimi napravami. Prav to pa močno skrbi industrijo. Skrb pa jih tudi, da bodo to izrabila konkurenčna podjetja, ki jih ukrepi proti onesnaževanju ne bi tako prizadeli. Dokončno naj bi zakonodajo pripravili v nekaj mesecih, dvanaajsterica pa jo

mora sprejeti soglasno. Onesnaževanje okolja, predvsem zraka, je pereč problem tudi na Češkem. V sredo je stopnja onesnaženosti zraka v Pragi ponekod tudi do petkrat presežala dovoljeno mejo, zato so mestne oblasti stari del mesta zaprle za promet, otroci, starejše osebe, bolniki in nosečnice pa naj bi na njihovo priporočilo raje ostali doma. Po zadnjih statistikah sodeč, ima na Češkem težave z dihalnimi organi že vsak tretji otrok, alarmantno pa se je povečalo tudi število kožnih bolezni. (Reuter)

AFGANISTAN / BOJI

Uslužbenci ZN se umikajo

Uporniki že sedemnajsti dan silovito napadajo Kabul

SUZY PRICE / REUTER

KABUL - V Afganistanu so razmere iz dneva v dan hujše. Gverilci uporniskega Gulbudina Hekmatjarja ze sedemnajsti dan zaporedno obstreljujejo afganistansko glavno mesto s topovi in raketa-

mi, tako da so tamkajšnje bolnišnice že prenapolnili ranjenci in trupla nesrečnih civilistov. Skupno število žrtv in ranjenih v najnovejših spopadih se je povzpelo že na poltretji tisoč.

Hekmatjarjeve sile napadajo Kabul ze od lanskega aprila, ko so mesto nekdanjim komunističnim mogotcem, ki jih je podpirala Moskva, iztrgali mudzahidi. V silovitem napadu Hekmatjarjevih sil na mesto lanskega avgusta je bilo ubitih več kot 2.500 ljudi. Hekmatjar ni pripravljen priznati decembrske izvolitve Rabanija za predsednika, čes da je prišel na oblast s ponarejanjem glasovnic.

V četrtke jutraj so granate v mestu ubile stiri in ranile več deset ljudi. Razjarjeni Kabulčani so se zbirali pred osrednjo bolnišnico v mestu, ki jo z zdravili in osebjem oskrbuje Mednarodni Rdeči križ, in preklinjali tako predsednika Burhanudina Rabanija kot uporniskega Gulbudina Hekmatjarja, ki bi ga rad spodrinil z oblasti.

Se huje je v drugih mestih po državi, predvsem na jugu in jugovzhodu, kjer ljudje ze cutijo pomanjkanje, saj so se predstavniki OZN po nedeljkovem nesmiselnem uboju njihovih treh predstavnikov in nizozemskega svetovalca v vzhodnem Afganistanu odločili, da prenehajo oskrbovati Jalalabad in Kandahar s hrano, zdravili in drugim potrebnim blagom. Bojijo se novih podobnih incidentov.

Iz omenjenih dveh mest so ze umaknili tudi svoje osebe, »vendar pa afganistanskega ljudstva ne bomo zapustili«, je ob tem na tiskovni konferenci v Islamabadu poudaril Suturis Musuris, osebni odposlanec generalnega sekretarja ZN Butrosa Galija v Afganistanu.

HRVAŠKA / PREDVOLILNI OČITKI

»Poslušna HTV prikazuje le Tuđmana in hadezejevce«

Opozicija se pred volitvami bori za večji delež televizijskega časa

RAMIZ MEHULIĆ / ZAGREB

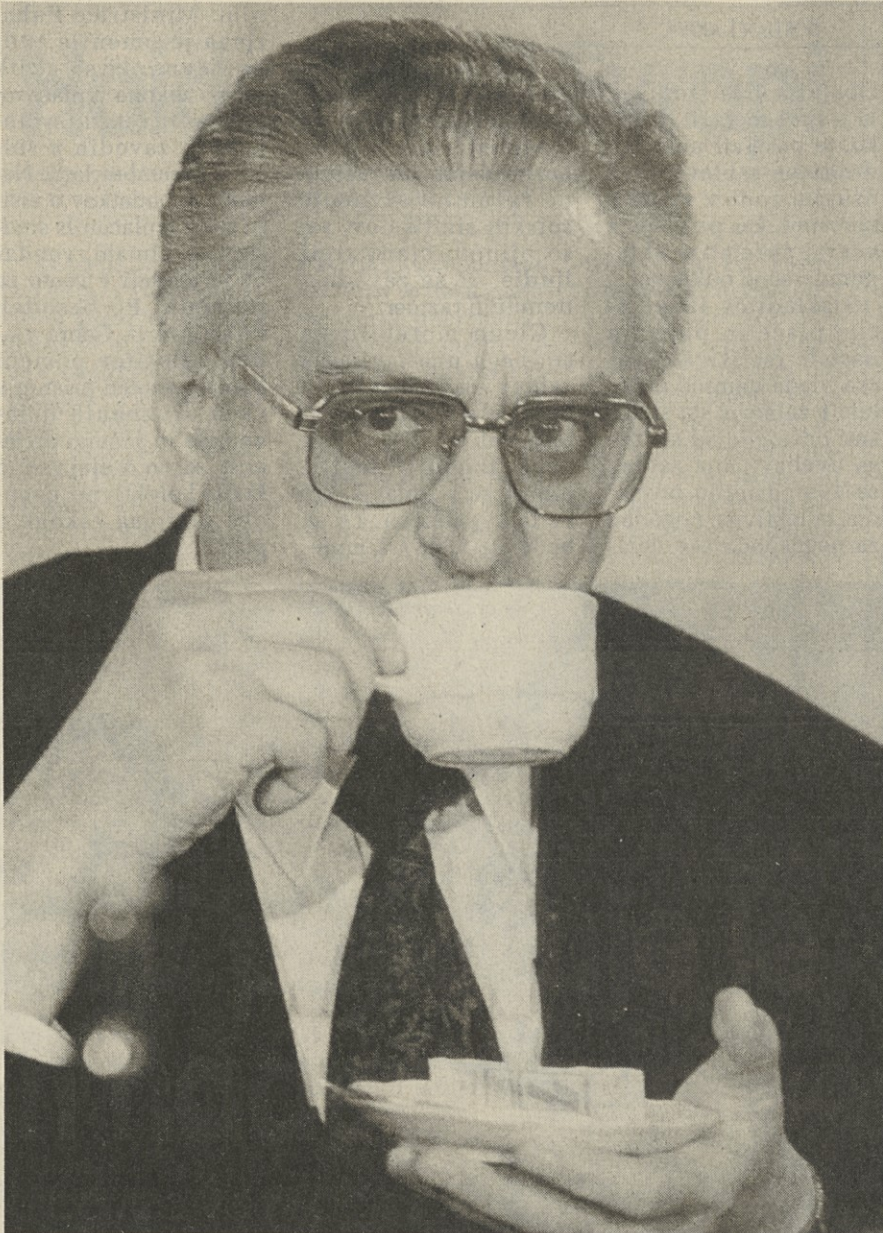
ZAGREB - »Vodstvo Hrvatske televizije se obnaša tako, kot bi hodilo v solo pri Miloseviću. V eliti terminih je prostor rezerviran izključno za prva-ke HDZ, ne glede na to, ali se pojavljajo v strankarskih ali državnih vlogah. Kamere HTV tesno sledijo vodilnim hadeze-jcem, opozicijske stranke pa pridejo na vrsto šele popoldne. Tako HDZ s pomočjo poslušne HTV državljanom vsiljuje samo sebe kot edino možno izbiro.«

Tako so prvaki Socialdemokratske unije opredelili na včerajšnji tiskovni konferenci odnos HTV do vladajoče stranke in opozicije. Ko so govorili o televiziji, so enkrat uporabili celo oznako »göbelsovska propaganda«. Po vseh anketah, ki so jih opravili pred skorajšnjimi zupanijskimi volitvami, prepričljivo vodi HDZ. Za njimi so, z veliko manjšim številom glasov, Budiševi liberali, ki jim sledijo opozicijske stranke levice, čisto na koncu pa so stranke kršćansko-demokratskih usmeritev ter desne stranke, med katerimi ima največje število privrženec Hrvatska stranka prava (-HSP) Dobroslava Paraga - okoli 5 odstotkov.

Najmočnejši mediji - radio in televizije, so zares postali servisi vladajoče

stranke, hadezejevci pa lahko v njih nastopijo, kadarkoli se jim zahoče. Franjo Tuđman se pojavlja skoraj vsak večer v tv-dnevniku za nekaj minut, bodisi kot predsednik HDZ, bodisi kot predsednik Hrvatske. Pred kratkim so na televiziji prikazali tudi naročni film »Dr. Franjo Tuđman, imamo Hrvatsko«, v katerem sta brezobzirno blatena dva nosilca dogajanja iz leta 1971 v času »hrvatske pomladi« Savka Dapčević-Kučar in Mika Tripalo. Njuna vloga v teh, za Hrvatsko zares prelomnih letih, je marginalizirana, njuni tedanji politični nameni pa so prikazani zgolj skozi pogromsko optiko dnevne politike in interpretirani skoraj kot - sovražni.

Večina drugih strank se mora zadovoljiti samo s plačanimi časopisnimi oglasi in malostevilnimi plakati po mestih ter s političnimi tribunami, na katerih - v skladu s profilom stranke - govorijo ali o pravnici državi in o državljan-skih vrednotah (HLSL, SDP) ali o postulatih kršćanske demokracije in preprečevanju stopnjevanja kriminala (HKDS, HGS), ali pa, kot Paragovi pravijo - kdove, kolikokrat že - o nujnosti prevrednotenja vloge ustave v hrvatski zgodovini in podobno.

Skodelca kave (Foto: Srđan Živilović / TRIO)

SRBIJA / NACIONALIZEM

Iztrebite razumnike!

Igralca Mensurja so pretepli
in žalili, ker je Musliman

MILENA PUTNIK / NOVI SAD

BEOGRAD - Nocoj bi morale biti vse zavese v gledališčih Srbije spu-scene. Igralci so odpovedali predstave v znamenje protesta zaradi incidenta v gledališkem klubu Bojan Stupica, kjer so brez povoda napadli igralca Irfana Mensuna - iz nacionalističnih pobud, zgolj zato, ker ima muslimansko ime.

Irfana Mensuna so med večerjo fizično mučili in od njega zahtevali z revolverjem, prislonjenim na senice, ob psov-kah, streljih in udarcih, naj vstopi v avtomobil, parkiran v bližini. Kasneje so igralca ob številnih groznjah in zmerljivkah izpustili.

Jugoslovansko dramsko pozorišče je ob tem incidentu kolege iz vseh gledališč Srbije pozvalo, naj v znamenje protesta danes zvečer ne nastopijo.

Zveza dramskih umetnikov Srbije je izjavila: »Oglasamo se zato, da bi opozorili kolege, občinstvo in celotno javnost, da so naše človeške, državljanske in umetniške pravice vsak dan bolj ogrožene. Svež primer nacionalističnega nasilja nad našim kolegom dramskim umetnikom Irfanom Mensunom nas opozarja, da so v nevar-

nosti tudi naša življenja...« Dramski umetniki spominjajo, da so »skrajno neprijetnim primerom sovinitične agresije do naših kolegov Serbedzije, Burine in Mire Furlan in številnih drugih, sledila grozilna pisma igralcem drugih narodnosti na glasni deski Beograjskega dramskega pozorišča«. »Če se bo to nasilje še nadaljevalo, bo naše gledališče prisiljeno obmolkniti za zmeraj.«

Predsedstvo Zveze dramskih umetnikov Srbije je poslalo tudi pismo predsedniku republike Slobodanu Miloseviću, v katerem opozarjajo na nevarnost ponavljanja se izgrediv neodgovornih, nadutih in oboroženih nasilnežev.

Ob napadu na Irfana Mensuna igralci v pismu Slobodanu Miloseviću pišejo, da je »napadalec kot vzrok za izživljanje svojega primitivnega socialističnega nagona izražal dejstvo, da nas kolega ne pripada njegovi naciji«, in dodajajo, da jih je »ogroženost enega znanih državljanov napeljala k reakciji, s katero se nacistično zavzemanje tudi za vse tiste, ki so ogroženi na podoben način, a v javnosti niso znani.«

NOVICE

Kinklovi pogovori o BiH in Makedoniji

WASHINGTON - Nemški zunanji minister Kinkel je dopotoval v Washington, kjer se je sestal z ameriškim državnim sekretarjem Christopherjem, obrambnim ministrom Aspinom in predsednikom Clintonom. Osrednja tema pogovorov z ameriški predstavniki so razmere v Bosni in Hercegovini, govorili pa naj bi tudi o dvostranskih odnosih med Nemčijo in ZDA.

Kot se je izvedelo, namerava Kinkel 11. februarja odpotovati v Atene, kjer se bo z grškimi predstavniki pogovarjal o makedonskem vprašanju. Kot je poudaril minister, so bili vsi dosedanja pritiski evropske dvanašterice na oblasti v Atenah za podporo priznanju Makedonije neuspešni. (Reuter, STA)

Konvoji še vedno blokirani v Srbiji

BUKARESTA - Stirje romunski rečni konvoji, ki so bili namenjeni v Nemčijo in Avstrijo oziroma so od tam prihajali, so še vedno blokirani v sbških pristaniščih Beždan in Veliko Gradište, so sporočili uradni viri iz Bukaresta. Dejanje srbskih oblasti je povračilni ukrep, ker je romunska vlada zadržala srbski tanker Bihač, ki naj bi po Donavi v Srbijo prepepeljal nafto, s čimer bi kršil embargo proti ZRJ. V Bukaresti so sporočili, da so imeli lani zaradi spoštovanja prepovedi uvoza v ZRJ za kar 7 milijard dolarjev izgub. (Reuter)

Bolgarsko ministrstvo opozarja

SOFIJA - Bolgarija je Rusijo, Romunijo in Ukrajino obvestila, da je treba vsak tanker, namenjen v katerokoli od bolgarskih pristanišč, ustaviti, saj gre za poskus kršenja embarga proti Srbiji. Bolgarska pristanišča na Donavi nimajo opreme za raztovarjanje nafte, zato so dokumenti, ki Bolgarijo navajajo kot uvoznico, neveljavni, je poudarilo v posebnem sporočilu bolgarsko zunanje ministrstvo. (STA)

Izpuščeni opazovalci ZN

BANJALUKA - Srbske enote v BiH so v sredo izpuštile stiri vojaške opazovalce ZN, ki so jih obtožili vohunjenja. Pripadnike modrih celad so zajeli v bližini Doboja na severu BiH med prekanjem frontne crte. Kot so sporočili iz glavnega poveljstva mirovnih sil v Zagrebu, so neoborožene pripadnike modrih celad Srbi izpustili po večurnih pogajanjih. Poveljstvo naj bi zaradi tega incidenta ostro protestiralo pri vodstvu bosanskih Srbov. (STA)

MAKEDONIJA / PRIZNANJE

Za priznanje novo ime

Bo Grčija priznala Makedonijo
pod drugačnim imenom?

MARJAN KOS / SKOPJE

SKOPJE - V četrtek je iz New Yorka prišla informacija, da je Maročan Ahmet Snushi, ki je februarja predsedoval Varnostnemu svetu - »seznanjem s predlogom resolucije«, ki so jo pripravile Francija, Velika Britanija in Spanija v zvezi s sprejemom Makedonije v ZN, ne v Skopju ne v Atenah se ni javnega odgovora na ključno vprašanje: ali se grška in makedonska stran strinjata, da je sprejemljiva zamisel o sprejemu Makedonije v svetovno organizacijo pod imenom: »Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija«, kot predlagajo omenjene tri evropske države. V Atenah se zmeraj velja, da bodo odgovorili, »ko se bo pojavil konkreten predlog«. Dobro obveščeni krogi menijo, da ima grška vlada v rokah neuradne »osnutke pre-

dloga«, ki ob tem imenu države vključujejo tudi »ukrepe za graditev zaupanja«. Ti ukrepi, kar za deva grško stran, zajemajo tudi zahtevo po sprejemanju posameznih členov makedonske ustave; odreci se uporabi nove makedonske državne zastave, katere simbol je med drugim tudi ime Makedonija, za katero Grčija meni, da je njena »zgodovinska dediščina«. Modifikacijo imena makedonske države s se nekaterimi drugimi pogoji, ki naj bi jih Makedonija izpolnila, napovedujejo tudi v dobro obveščenih diplomatskih krogih, po katerih je bistvo predloga Francije, Velike Britanije in Spanije prav »vzpostavitev mehanizma za uravnavanje razlik v zvezi z imenom in zaupanjem med obema državama«. Opozicijska stranka v makedonskem parlamentu VMRO-DPMNE je predlog, da bi Makedonija utegnili biti sprejeta v ZN pod drugim imenom, že pričakala na noz. Ljupčo Georgievski je že obtožil Kira Gligorova, da je predlog sprejel, kar je, po njegovem, »velika prevara«, ki jo je državni vrh skoval za hrbo makedonskega naroda. Gligorov zaenkrat samo molči, Makedonijo pa so medtem že sprejeli v Evropsko banko za obnovo in razvoj - pod imenom: »Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija«.

Konstantin Miletov

NEKDANJA YU REPUBLIKA...

Kri ima na hribovitem Balkanu najdaljši spomin

GORAN VEŽIĆ

vo sv. Save 27. januarja jim je minister za notranje zadeve Ljubomir Frckovski začrtal mejo, do kod smejo in od kod naprej ne. Tokrat je niso prestopili. Do naslednje »slave«.

Medtem ko Srbi Makedonijo občutijo kot maceho, med drugim tudi zato, ker v novi ustavi niso omenjeni, jo make-

donski Romi priznavajo za svojo mater - saj je to prva država, ki jih v ustavi omenja kot narodnost. Samo v Suto Orizariju, naselju pri Skopju, zgrajenem iz redkih hiš in »pločevink«, ki se držijo druga druge, jih živi 60.000 pod vladavino revščine, glasbe in upanja. Medtem ko vsi slutijo vojno, nekateri pa

se tudi pripravljajo nanjo, romski vodja Faik Abdi, v skladu s filozofijo svojega davnega indijskega praprotoka, pravi: »Legli bomo na cesto, naj nas poteptajo!«

Kot je pripomnil eden od nadarjenih potopiscev, lahko pridete v Skopje iz Beograda s pomočjo »karte Velike Srbije«, iz Aten s karto Ve-

Skopska tržnica - Bitpazar (Foto: Goran Vežić)

like Grčije, iz Sofije s tisto iz Velike Bolgarije in iz Tirane s tisto, iz Velike Albanije. Edino iz Ljubljane pridete v Skopje - s karto Adrije Airwaysa. Vsak drug potopisec, ki nima dovolj domisljije, pa se v Skopju presenečen seznanja tudi s kartami - Velike Makedonije. Prva sodi med boljše politične sale in označuje meje kraljestva Aleksandra Makedonskega, drugo pa so natisnili v Novi Makedoniji. Prav značilno balkanska je: označuje državne meje Makedonije in tiste »geografsko-etnične« meje, ki zajemajo predele egejske Grčije, pirinske predele Bolgarije, nekaj zahodne Albanije, nekaj pa tudi Kosova.

Vsaka makedonska gospodinja ve, kar glasno dopoveduje makedonski premier: »Vsi pogoji za vojno so izpolnjeni!« Nekateri na to odgovarjajo s pripravo ozimnice iz makedonske kuhinje: »Zgodovine, ki uči, da se v Makedoniji med vojno ni nikoli umiralo od lakote, druge pa iz tega navidez paradoksalno sklepajo: »Če so vsi pogoji za vojno izpolnjeni, do vojne pa vendarle še ni prišlo - potem je tudi ne bo!« Tako pravi tridesetletni Branko Črvenkovski, najmlajši evropski premier, ki pričakuje, da bo tudi njegova država postala najmlajša med evropskimi državami.

Vladajoča Socialdemokratska zveza Make-

donije (nekdanji komunisti) lovi ravnotežje na tanki nitki notranjih napetosti. VMRO je svoje članstvo menda oborožilo in zato porabilo 200 milijonov dolarjev - kar je prav neverjetna številka za revno Makedonijo. To orožje pa znova, kot krožijo govorice, prodaja Franco Albancem. Minister Frckovski trdi, da gre za prenaplunjene strelke, da pa se oborožujejo in da orožje prihaja iz Bolgarije in iz Hrvatske. Za zdaj je orožje mogoče videti le pri dobro oboroženi policiji, pri slabo opremljenih pripadnikih makedonske vojske in pri enotah Unproforja, ki se v svoji netipični, predvojni misli razmesčajo vzdolž srbske in albanske meje.

Razen hudih sanj o vojni tarejo povprečnega Albana tudi mirmodobne skrbi. Kako preživeti s povprečnimi 120 markami? Mogoče pa je poznati celo kanec nostalgije za nekdanjo skupnost. Titove slike niso več predmet obvezne, ampak prostovoljne ikonografije. Če že ne »puhajo v zrak« ZR Jugoslavije, kadijo pač »Jugoslavijo«, in pijejo vino z imenom »T'ga za jug«, ki se kaj hitro - po kakem litru - sprevrže v »Tugo za Jugo«, ko je ta se mejila na Italijo, Avstrijo in na Madžarsko in ni bila obdana samo z balkansko nemočno Albanijo, blokirano Srbijo, z Grčijo zaprtih mej in s sumljivo Bolgarijo.

NOVICE

Slovenski parlamentarci na zasedanju evropske skupščine

STRASBOURG - Clana slovenske delegacije v parlamentarni skupščini Sveta Evrope Borut Pahor in Tone Persak sta v včerajšnji razpravi o množičnem kršenju človekovih pravic v nekdanji Jugoslaviji podprla predlagano, hkrati pa je Pahor poudaril, da Jugoslavije ni mogoče obravnavati neselektivno. Povedal je, da je Slovenija kot del te nekdanje tvorbe zdaj samostojna, mirna in stabilna država, ki z vojno v Bosni in Hercegovini nima nicesar skupnega. Delegacijo slovenskega parlamenta je danes sprejel predsednik parlamentarne skupščine Sveta Evrope Miguel Angel Martinez, ki je ponovno izrazil prepričanje, da bo maja na zasedanju skupščine Slovenija sprejeta med polnopravne članice Sveta Evrope. Sicer pa bo danes popoldne potekala razprava o tem vprašanju. Zasedanje se bo zaključilo jutri z razpravo o problemih, povezanih s posledicami nesreče v Černobilu in o varnosti jedrskih elektrarn v vzhodni, srednji in južni Evropi. (A. K.)

Poslanska plača 38.945 tolarjev?

LJUBLJANA - Predsednik slovenske ljudske stranke Marjan Podobnik je včeraj v izjavi za javnost zapisal, da podpira odločitev o popolni javnosti plac poslancev, pri tem pa v javnosti in parlamentu pričakuje podporo tudi za javnost plac direktorjev in javnih podjetij in firmah z družbenim kapitalom. Predlagal je, naj bi poslanska plača trenutno znasala toliko kot povprečna slovenska plača, ki zdaj znasa 38.945 tolarjev. Tako bi laže dosegli uravnoteženje najvišjih in najnižjih plac v Sloveniji, je se povedal Marjan Podobnik, saj razmerje znasa najmanj 1:70. (STA)

Obalni sindikalisti pri predsedniku Kučanu

LJUBLJANA - Včeraj so se predstavniki stavkovnega odbora podjetja Slavnik International Boris Skergat in Bruno Zele, sekretar obalne sindikalne organizacije Jadran Calija, predsednik obalne sindikalne organizacije in predsedujoči Konfederacije sindikatov Slovenije 90 Boris Mazalin sestali z republikim predsednikom Milanom Kučanom. Kučanu so predstavili sindikalne razmere na Obali, posebno položaj v zvezi s stavko Slavnikovih delavcev. Predsednik je kasneje v pogovoru povedal, da so razmere v Sloveniji trenutno take, da zlahka vplivajo tudi na podjetja, kot je Slavnik. Obljubil je, da bo storil vse, kar je v njegovi moči, da bi odpravili vzroke taksnega položaja.

Želja po tesnejšem sodelovanju

LJUBLJANA - Na neuradnem srečanju direktorjev raziskovalnih organizacij, članic Zveze raziskovalnih organizacij Slovenije, in predsednika zveze z ministrom za znanost in tehnologijo Radom Bohincem so med drugim poudarili željo po tesnejšem sodelovanju med ministrstvom in raziskovalno sfero, ki naj bi jo ministrstvo bolj podprlo. Razgovor je potekal o vprašanjih, ki zadevajo raziskovalce. Ti so v razpravi dali tudi svoje predloge za nadaljnji razvoj znanosti kot celote in posameznih raziskovalnih organizacij v okviru nacionalnega raziskovalnega programa. Razpravljalci so največ govorili o programih mladih raziskovalcev, statusnem in lastninskem vprašanju raziskovalnih organizacij in metodologiji odločanja o izboru raziskovalnih projektov za financiranje, merilih za njihov izbor in podobno. (STA)

Tribuna kmalu med bralci?

LJUBLJANA - Na včerajšnji seji časopisnega sveta Tribune so člani kot najbolj primerno kandidaturu za mesto glavnega urednika sprejeli Gregorja Preaca, studenta četrtega letnika novinarstva. V razpravi so sicer poudarili pomen obstoja časopisa, ki bi izrazil interese studentov, strinjali pa so se v oceni, da mora biti nova ekipa predvidna pri oblikovanju časopisa, saj previsoko letetič načrtov morda ne bi bili sposobni izpeljati, kar bi Tribuno dokončno pokopalo. Oblikovali so nekatere pripombe k programu in jih sklenili posredovati kandidatu, dokončno potrditev pa bodo dali na svoji naslednji seji. (A. K.)

Razstava fotografij v Cankarjevem domu

LJUBLJANA - Včeraj so direktor Cankarjevega doma Mitja Rotovnik, prof. Stane Bernik in konzul ZDA v Sloveniji Allan Wendt odprli razstavo Quiet Pride (Tiho dostojanstvo) Roberta A. Claytona. Razstava fotografij s poti po ameriskem zahodu je hkrati svojevrsten dogodek, ki spreminja hodnik Cankarjevega doma - Valvazorjev podhod - v galerijo. Semantično naravnane fotografije, ki jih avtor ustvarja »povsem brez strahu, stoji na robu najvišjih poslopj na svetu, viseč s helikopterja, lebdeč nad globino kanjona ali pa ponizno sedec pri nogah 116-letnega poglavarja athabskaskih Indijancev, prodirajoč s kamero v clovska leta«, spremlja tekst J. Boura Hathway. Razstavo si lahko ogledate do 15. marca. (B. U.)

VLADA / DRUŽBENE DEJAVNOSTI

Vlada bo letos naredila red v družbenih dejavnostih

Plače bodo poračunali v obrokih - Končno bo vse pravno čisto

Slovenska vlada je na včerajšnji seji sprejela predlog, ki ga je formalno podpisala ministrica za delo Jozica Puhar, sodelovalo pa je več ministrstev.

Gre za poračun plac v družbenih dejavnostih, ki so zaostajale za določili kolektivne pogodbe in uskladištev izhodiščne place z osnovo za obračun plac v državnih organih. Usklajena izhodiščna plača tako znasa 23.880 tolarjev, razlika oziroma poračun za nazaj pa bo državni proračun obremenil za približno 5 milijard tolarjev.

Ministrica za delo Jozica Puhar in solski minister Slavko Gaber sta na tiskovni konferenci povedala, da bodo denar izplačevali v starih obrokih od februarja do maja, saj denarja v državni blagajni nikakor ni dovolj. Minister Gaber je izjavil, da je to skrajna meja, s katero se v vladi realno se lahko strinjajo, hkrati pa to izpolnjuje zahteve dveh solskih sindikatov (-SVIZ in Svobodnega), ki sta napovedala stavko.

BOSTJAN LAJOVIC

Obalni solski sindikat, ki je prvi zagrozil s stavko, je postavil nekoliko drugačne zahteve, med drugim tudi v zvezi z obrestmi, kar pa vlada z včeraj sprejetim sklepom izrecno odklanja. Uskladištev izhodiščne place in poračun nastale razlike slovenska vlada namrec pogotuje z zahtevo, da sindikati odstopijo od sodnega uveljavljanja zahtev pa je menil, da bodo sindikati, ce bo tozb veliko, v njegovih obeh izgubili legitimnost za pogajanja, seveda v primeru, ce se bodo strinjali s ponuje-

vnosti in se hkrati opovedo obrestim.

Minister Slavko Gaber je dejal, da racuna na razumno ravnanje solskih sindikatov, saj so njihovi člani zreli ljudje, ki se zavedajo trenutnih razmer.

Glede morebitnega sodnega uveljavljanja zahtev pa je menil, da bodo sindikati, ce bo tozb veliko, v njegovih obeh izgubili legitimnost za pogajanja, seveda v primeru, ce se bodo strinjali s ponuje-

nim. Ministrica Puharjeva je omenila tudi poračune, ki so si jih mimo zakona izplačevali v zdravstvu in nekaterih zavodih v solstvu decembra lani. Natancnih podatkov o višini tako izplačanih sredstev se nimajo, vendar bodo to steli v vsoto za poračun. Po besedah Puharjeve in Gabra vladna odločitev pomeni končno enoten pristop v vseh družbenih dejavnostih in pravno urejenost, saj so doslej vedno kršili kolektivno pogodbo oziroma zakone o placah.

Za zdaj uspešno sodelovanje Puharjeve in Gabra (Foto: Aleš Pavletič/TRIO)

PARLAMENT / DELOVNA SKUPINA

Dvajset odborov in komisij pri državnem zboru

Miran Potrč: Odbori naj bi obravnavali predvsem predloge vlade, komisije pa zadeve državnega zbora

LJUBLJANA - Državni zbor bo menda imel okoli dvajset delovnih teles - odborov in komisij. V zvezi s tem so manjše stranke odstopile od zahteve, da so zastopane prav v vseh delovnih telesih, večje pa od tega, da imajo v vsakem toliko članov, kolikor ustreza njihovi številni zastopanosti v parlamentu. Odbori (teh naj bi bilo do deset) naj bi vsebinsko obravnavali predvsem predloge vlade, komisije pa naj bi delovale predvsem za potrebe državnega zbora in na področjih, za katera se bo državni zbor odločil, da aktivno deluje. Tudi komisij naj bi bilo okoli deset, in sicer za nadzor nad varnostno-informativno in vojaško-varnostno službo, za vprašanja nezdružljivosti opravljanja javne funkcije s pridobitno dejavnostjo, za volitve in imenovanja, za po-

MAJDA VUKELIČ

slovnik, za narodnosti, za vloge in pritožbe, za zensko politiko, za lastninsko preobrazbo, za lokalno samoupravo in mandatno-imunitetna vprašanja. To je na včerajšnjem pogovoru z novinarji po seji začasne delovne skupine državnega zbora, ki je govorila o pripravah na sejo zbora (ta bo 23. februarja in bo trajala več dni) ter oblikovanju delovnih teles, povedal Miran Potrč, koordinator delovne skupine.

Kdo bodo predsedniki in podpredsedniki delovnih teles, bo odvisno od tega, koliko glasov je katera od parlamentarnih strank dobila na volitvah, le komisijo za nadzor nad varnostno-informativno in vojaško-varnostno službo bo verjetno vodil

nekdo iz opozicije.

Na seji so imenovali tudi stiri začasna delovna telesa: za gospodarske zadeve (komisijo vodi Janez Kopac), za socialne zadeve (Tone Persak), za pravosodje (Ciril Ribicic) in za okoljevarstvene zadeve (Zarko Pregelj). Te komisije morajo pripraviti mnenja o zakonih, ki bodo na prihodnji seji državnega zbora. Zbor bo sicer 23. februarja obravnaval pet skupin vprašanj, zlasti aktualne gospodarske in socialne razmere, pri čemer je pričakovati, da bo vlada predložila tudi konkretne ukrepe, sistemske zakone za uredničevanje gospodarskega sistema in lastninih, tekoče zadeve, pet zakonov, h katerim je dal veto državni svet, in vprašanja, povezana z ustanovitvijo stalnih delovnih teles.

OKROGLA MIZA O NOVINARSTVU IN NACIONALIZMU

Kje je meja med narodnim osvobajanjem in nacionalizmi?

Razprave so se udeležili tudi ugledni predstavniki iz tujine

LJUBLJANA - Društvo slovenskih novinarjev, Mednarodna federacija novinarjev (IFJ) in Mednarodna zveza založnikov so v četrtek na dvodnevni okrogli mizi o novinarstvu in nacionalizmu v slovenski prestolnici zbrali novinarje iz Avstrije, Italije, Madžarske, Hrvaske, Srbije, Bosne in Hercegovine, Kosova, predstavnike mednarodnih novinarskih organizacij, Unesca in Rdečega križa. Predsednik IFJ Jens Linde je razmišljal o tem, kako najti mejo med nacionalizmom, ki osvobaja zatirane skupnosti, in tistim, ki se sprevrže v sredstvo se hujšega zatiranja in boja za oblast. Predsednik Društva slovenskih novinarjev Ma-

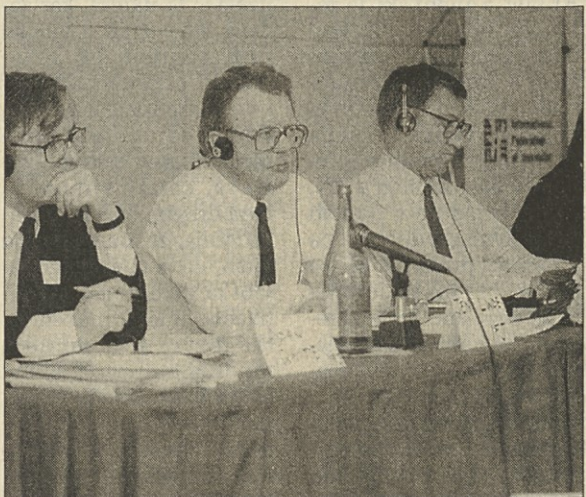
BARBARA KRAMZAR

rjan Sedmak vidi vlogo novinarjev v razumevanju in ne v odpravljanju razlik med ljudmi in narodi. Hrvaški publicist Zvonimir Cicak je obtožil oblastne strukture, da manipulirajo z vsem, tudi z nacionalnimi čustvi, samo da bi se naprej vladale.

Na ljubljanski okrogli mizi pa je bilo teorije konec, ko so s svojimi pretresljivimi izpovedmi nastopili novinarji sarajevskega Oslobođenja in srbski opozicijski novinarji s svojimi težavami. Voditelj Mednarodne federacije novinarjev z generalnim sekretarjem Aidanom Whiteom na čelu so zato za-

prti del okrogle mize namenili pogovorom o tem, kako lahko medna-

rodne organizacije konkretno pomagajo pri prebijanju blokade svobodnega novinarstva na območjih nekdanje Jugoslavije.

Predstavniki IFJ in Mednarodne zveze založnikov (Foto: TRIO)

SINDIKATI / RAZDELITEV LASTNINE

Konfederacija 90: KNSS napeljuje vodo na svoj mlin

KOPER - Konfederacija sindikatov Slovenije je 90 sporoca, da je v pobudi, ki jo je objavil sindikat Neodvisnost-KNSS in ki omenja razdelitev nekdanje sindikalne lastnine, vrsta neresnic.

Zato želijo te netočnosti demantirati, vendar ne, kot pravijo, v smislu neke druge absolutne resnice, ampak v namenom, da bi pobuda, ki je interes vseh sindikalistov, nasla pravo pot za rešitev problema. Predvsem se ne strinjajo s tem, da je predsednik KNSS France

Tomsic k okrogli mizi na temo sindikalne lastnine povabil le nekatere sindikate, s čimer je pokazal ignoranco do vrste drugih sindikatov.

Tomsicu ocitajo prepričanje, da ima do skupne lastnine več pravic kot drugi in da v skladu s tem prepričanjem stanje prilagaja svojemu sindikatu. Tako naj bi hotel izločiti cimvec sindikatov, ki upajo na del nekdanje skupne lastnine in prikrojiti merila za pridobitev lastnine tako, da bi njegov sindikat dobil cimveči delež. (A. K.)

AVSTRIJA / PO HAIDERJEVEM NEUSPEHU NA REFERENDUMU

Razkol v FPÖ

IVAN LUKAN

DUNAJ - Na notranje-političnem odru avstrijske politike je včeraj dopoldne počila politična mega-bomba. Samo tri dni po Haiderjevem porazu na referendumu o tujcih je znotraj stranke prislo do dramatičnega razkola. Haiderjeva namestnica v FPÖ in tretja predsednica avstrijskega parlamenta je s stiriimi drugimi poslanci izstopila iz Haiderjeve FPÖ in ustanovila lastno stranko z imenom »Liberalni forum«. S tem je Haiderjeva stranka potisnjena na skrajni desni politični rob, primerljivo z republikanci Schönhuberja v Nemčiji in Le Pena v Franciji.

Heide Schmidt, pred desetimi meseci se kandidatka svobodnjaskе stranke za položaj avstrijskega zveznega predsednika, je svojo senzacionalno odločitev posredovala javnosti na tiskovni konferenci na Dunaju, kjer so se sodelovali tudi ostali stiri »odpadniki«, bivši obrambni minister Frischenschlager, vplivna poslanka Klara Motta, ter poslanka Barmüller in Moser. Schmidtova je svoj izstop iz stranke utemeljila z ugotovitvijo, da se ne more več

vprašanja vstopa Avstrije v Evropsko skupnost. Predsednik avstrijskega parlamenta Heinz Fischer je naznanil, da bo Heide Schmidt ostala tretja predsednica državnega zbora, ker velja njena izvolitev za celotno legislaturno periodo.

Vicekancler Busek (Ljudska stranka) je dejal, da je treba razkol v Haiderjevi stranki ocenjevati kot »proces demokratične higiene«, ter da so se od Haiderja poslovili zadnji liberalci. Govornik Zelene alternative pa je menil, da je razkol v FPÖ najpomembnejši rezultat spodletlega referenduma o tujcih.

Haider je takoj po tiskovni konferenci Schmidtove sklical svojo. Dejalo je, da je razkol sicer pričakoval, predvsem pa da je »clovesko razočaran«. Ostro obračunal je s Schmidtovo, ki se je po mnenju Haiderja za korak sele odlocila, ko ji je bil zagotovljen položaj tretje predsednice avstrijskega parlamenta, ter z bivsim ministrom Frischenschlagerjem. »Kl danes ne bi sedel v parlamentu, ce mu to ne bi omogocili člani svobodnjaskih frakcije na Tirolskem«.

Za svobodnjasko stranko so se medtem oglasili se drugi funkcionarji. Iz njihovih izjav je mogoče razbrati, da proces odcepitve po vsej verjetnosti se ni koncan, ter da je vse bolj verjetno, da bodo v Schmidtovo novo stranko prestopili se nekateri drugi poslanci oz. vidni funkcionarji FPÖ.

Razkol v FPÖ ima za posledico, da je od včeraj dalje - prvič v drugi republiki - v avstrijskem parlamentu pet strank: socialdemokrati, Ljudska stranka, svobodnjaki, Zelena alternativa in »Liberalni forum«. Z eksodusom petih »disidentov« se je številno svobodnjaskih poslancev znižalo na 28, kar pa ima posledice tudi pri finančni dotaciji kluba FPÖ. Ta odslej dalje ne bo več dobil 20, ampak samo še 16 milijonov silingov. Novi parlamentarni klub »Liberalni forum« pa bo - kot Zelenci - deležen osnovne dotacije 14 milijonov silingov. Popolnoma na novo bodo formirani tudi vsi odbori, v katerih je bila doslej zastopana Haiderjeva stranka.

strinjati s politiko Haiderja, zadnji povod za njeno odločitev pa je bil prav referendum o tujcih. Heide Schmidt o Haiderju dobesedno: »Kdo uporablja vojno kot politični instrument, zapuška morišče!«

Na razkol v Haiderjevi stranki so takoj reagirali vsi politični dejavniki v Avstriji. Socialdemokratski zvezni kancler Franz Vranitzky je dejal, da ga dramatični razvoj znotraj FPÖ ni presenetil, z odcepitvijo liberalnega pa da je nastala nova stranka, s katero se da sodelovati. Prva preizkušnja za »Liberalni forum« da je njihova pozicija do

Haider proti Evropi

IGOR SCHELLANDER

DUNAJ - Razburjenje v zvezi z referendumom proti tujcem in porazno mali podpori za svobodnjake se še ni poleгло, a vodja FPÖ Jörg Haider že znova buri duhove. Tokrat zlasti tiste v lastni stranki, ki se zavzemajo za integracijo Avstrije v Evropsko skupnost (ES). Vstop Avstrije v ES v smislu maastrihtskih pogodb ne odgovarja strankarskemu programu FPÖ, je zacetek tedna izjavil Haider. »Pot v skupno državo ni zazeljena«, je se dodal. Da ne bi bilo nespornosti, je vodja svobodnjakov jasno opredelil, kaj s tem misli povedati: kdor je za pristop Avstrije k ES na osnovi sedanje pogajalske politike (avstrijske vlade), ne deluje več v okviru strankinega programa.

To je izzvalo val protesta s strani predstavnikov (v zadnjih letih močno skrcenega) liberalnega krila stranke ter svobodnjaskih pred-

stavnikov gospodarstva. Tako je dejal parlamentarni poslanec in nekdanji obrambni minister Friedhelm Frischenschlager, da od bijanje evropske integracije ter skupne zunanje, varnostne in valutne politike ni v skladu z dolgoletno programsko logiko svobodnjaskе stranke. Prav FPÖ je bila prva avstrijska stranka, ki se je pred avstrijskimi socialdemokrati in ljudsko stranko zavzemala za polnopraven vstop Avstrije v ES. Takrat, tako Frischenschlager, je celo Haider sam v zvezi s spornim nasprotjem med pristopom in avstrijsko nevtalnostjo izjavil, da je nevtralnost zastarela in zanemarljiva. Tudi gospodarski referent FPÖ Helmut Peter, se je postavil proti Haiderju in njegovim odklonilnim izjavam do ES.

Razprava o ES in Haiderjev avtoritarni način določanja strankarskih stališč bi

tokrat lahko resno ogrozila pozicijo vodje svobodnjakov. Do zdaj je stranko lahko vedno izsiljeval s svojimi političnimi uspehi. To je slo celo tako daleč, da je vodstvo stranke postavljalo pred izbiro: ali bo tako, kot recem jaz, ali pa grem in delajte brez mene... Haider je na tej osnovi avtoritarno odločal o vseh vprašanjih - od personalne politike do strankine aktualne politike. Z običajno lahkoto je potisnil ob stran negodovanje, proteste in celo odstop nekoč vodilnih svobodnjakov politikov. Zdaj, po neuspešnem referendumu in cedalje večji zaostitvi odnosov med FPÖ in predstavniki gospodarstva ter eskalaciji konflikta z nemškimi svobodnjaki, bi lahko res prislo do odločilne konfrontacije med Haiderjem in drugimi interesnimi skupinami v stranki.

AVSTRIJA / VSTOP V ES

Hladen sprejem pri komisarju ES za kmetijstvo

DUNAJ/BRUSELJ - Komisar Evropske skupnosti za kmetijstvo René Steichen ni pokazal veliko razumevanja za probleme novih kandidatov za vstop v skupnost, ko je včeraj na tiskovni konferenci predstavil nove smernice in tarife za agrarno politiko ES. Z znižanjem cen naj bi bila uresničena predvsem redukcija produkcijskih prezezkov pri zitu, mleku in govedini. Cene zita in govedine naj bi bile znižane za 10 oz. 5 odstotkov. Ker so zlasti Avstriji odpotovali na pogovore v Bruselj z aktivkami polnih zelja (prehodne ureditve, sprejemljive produkcijske kvote,

podpore za zapostavljena področja), je luksemburški agrarni komisar dejal, da je ES imela slabe izkušnje z novo pristopnimi članicami, prehodne restive so bile predrage. Zato naj bi zdaj pri novih bila napovedana vzdržnost, pravi Steichen, ter priporoča, naj države kandidatke raje koristijo čas za lastno ukrepanje, da ustvarijo čim boljše izhodiščne pogoje za vstop. Zvezna vlada je pred odhodom se obljubljala, da zeli za avstrijo, ki ima največji delež gorskih kmetov v Evropi, izboljšati poseben agrarnopolitični status v ES. (I.S.)

KOROŠKA / DRUŠTVO PISATELJEV

Iskanje mladih ustvarjalcev

CELOVEC - Društvo slovenskih pisateljev, publicistov in prevajalcev v Avstriji (DPPPA) je na svoji zadnji seji v Mladinskem domu v Celovcu sprejelo delovni načrt za leto 1993.

Predsednik Herman Germ je povedal, da se bo društvo zelo prizadevalo za novo izdajo razprodane antologije slovenske koroške literature z naslovom »Ta hiša je moja, in vendar moja ni«. Antologijo je društvo, skupaj z Mladinsko knjigo, izdalo leta 1976.

Drugo težišče v delovnem programu DPPPA je organizacija literarnojezikovnega seminarja za člane društva ter animacija in pospeševanje mladih besednih ustvarjalcev. S tem v zvezi je

Germ napovedal razpis natecaja spisov za mlade ustvarjalce. Uredništvo cerkvenega tednika »Nedelja« pa je napovedalo, da bo vsak mesec namenila eno stran slovenski besedni ustvarjalnosti slovenskih koroških avtorjev in avtoric.

V načrtu so dalje literarnoglasbene prireditve v Celovcu ter na celotnem dvojezičnem ozemlju Koroške. Društvo si pa zeli predstaviti ne samo na Koroškem, marveč tudi v Sloveniji in v ostalih avstrijskih zveznih deželah.

Seje so se udeležili tudi zastopniki obeh osrednjih kulturnih organizacij koroških slovencev (SPZ in KKZ) ter slovenskih založb v Celovcu.

KOROŠKA / KHD

Koroški sejem kot »slovenska provokacija«

CELOVEC - Desničarska organizacija »Kärntner Heimatdienst« (Koroška domovinska služba) je ugotovila novo »slovensko provokacijo«. Le-ta tokrat prihaja iz Slovenj Gradca, kjer med 4. in 9. julijem letos načrtujejo prirediti »Mednarodni koroški sejem«.

Heimatdienst ostro protestira proti uporabi besede »Koroška« s strani koroške regije v Sloveniji ter poudarja, da gre za »nadalnja politična prizadevanja ustvariti slovensko Koroško«. Nemskonacio-

nalna organizacija nadalje trdi, da hoče ta del Slovenije z uporabo besede »koroška« otegniti avstrijski Koroški tudi turist.

»Heimatdienst« s tem v zvezi z vso resnostjo zahteva od avstrijskega zunanjega ministra Mocka ter od koroške deželne vlade, naj se »v interesu dobrososedskih odnosov« - takoj obrneta na pristojna mesta v Sloveniji, da se bo Slovenija končno »za vse case« odpovedala »umetnemu ustvarjanju neke koroške regije«.

KOROŠKA / CELOVŠKA UNIVERZA

Deželni zbor zavrnil »demontažni« predlog

O tem vprašanju soglasje vseh strank

IVAN LUKAN

Palača deželnega zbora v Celovcu

pedagogike in filozofije pa da niso sprejemljive. V sklepu je tudi poudarjeno, da je v interesu Koroške, da se na celovski uni-

verzi postopoma ustanovi se juridicna fakulteta. nadalje stranke poudarjajo, da sedanja dotacija celovske univerze ni za-

достna, za to koroški deželni zbor od države zahteva, da se delež v zveznem proračunu zviša od sedanjih 2, 3 odstotka na pet odstotkov.

Namestnik koroškega deželnega glavarja, Peter Ambrozy, je v kviru razprave poudaril, da se bo na njegovo pobudo v razpravo o bodočnosti celovske univerze osebno vključil tudi zvezni kancler Vranitzky, katerega je zaprosil za čimprejtni termin. Se stanka naj bi se poleg kanclerja udeležil tudi pristojni minister Erhard Busek z najvišimi uradniki njegovega ministrstva ter najvišji člani koroške deželne vlade in celovske univerze.

Konkretno gre za prepričitev načrta, ki predvideva delitev univerze na samo dve fakulteti: eno s tezišči gospodarske vede, informatika, in matematika, drugo pa za jezike, geografijo in zgodovino.

Sedanje možnosti studija filozofije in pedagogike pa bi ukinili leta 1994 oz. leta 1998. Poleg tega naj bi iz sedanje »Univerze za izobraževalne vede v Celovcu« postala preprosto »Univerza Celovec«.

NOVICE

Kako pospešiti gospodarstvo?

CELOVEC - Predlog koroškega deželnega glavarja Zernatta, po katerem bi koroško gospodarstvo nujno potrebovalo eno milijardo silingov, da bi se resilo krize, je sef socialdemokratskega kluba v koroškem deželnem zboru Gerhard Hausenblas zavrnil. Hausenblas v izjavi za tisk meni, da gre pri Zernattovi pobudi za stare zahteve, bolj učinkovito bi bil zacetek gradnje elektrarn na zgornji Dravi ter realizacija zimskih turističnih projektov Peca, Ankogel in Goldeck.

Korak k gradnji Ziljske cestne dovoznice

DUNAJ-CELOVEC - Avstrijsko ministrstvo za gospodarstvo je v zvezi z gradnjo skoraj deset kilometrov dolge dovoznice k južni avtocesti v Ziljski dolini uredilo posebno koordinacijsko telo. Kot sporoča deželna tiskovna služba, bo koordinacijsko telo vodil deželni poslanec ÖVP Sablatnig iz Smohorja. Deželni glavar Zernatto je ureditev pozdravil kot bistven korak k realizaciji projekta. Tako imenovana Ziljska obvoznica k avtocesti je v zadnjih letih med prebivalci prizadela občine Straja vas naletela na velik odpor, tako da so potek cestne trase večkrat spremenili. Anketa o najnovejši varianti je pokazala, da se prebivalstvo sedaj v veliki meri s projektom strinja. Tako imenovana »Uradna trasa« med Podkloštom in Cajni ne bo več obremenila vasi spodnje Zilje.

Zelena kmečka zveza

DUNAJ - Tradicionalno združenje kmetov, konzervativni »Bauernbund«, ki je del organizacijskega spektra Avstrijske ljudske stranke (ÖVP), zdaj dobi zeleno konkurenco. Zelena alternativa Avstrije (Zeleni) je ustanovila »Zeleno kmečko zvezo«. Soustanovitelj je dolgoletni zeleni parlamentarni mandatar, učitelj in kmet-delavec Andreas Wabl. Zeleni kmetje odklanjajo pristop Avstrije k Evropski skupnosti (ES) in hočejo v zvezi s tozadevno pričakovanimi agrarnopolitičnimi problemi analizirano nastopati. Avstrijski Zeleni imajo diferenciran odnos do ES: integracijo odobravajo le, ce bi ES našla nacetne spremembe v demokratijski, socialni in ekološki politiki. (I.S.)

Najprej ES, nato Schengen?

DUNAJ/BRUSELJ - Države-članice tako imenovane Schengenskega sporazuma Avstrijo, Švedsko in Finsko vabijo, da se takoj po vstopu v ES priključijo Schengenskemu dogovoru. Do zdaj so se mu pridružile vse članice ES razen Danske, Velike Britanije in Irske. Eden imed ciljev dogovora je, da se med državami Schengenskega sporazuma ukinemo osebne kontrole na mejnih prehodih. Sporazum pa tudi regulira skupno in obvezno sodelovanje nacionalnih policijskih služb, prakso varovanja zunanjih meja, obravnavanje vprašanja migrantov, azilantov in beguncev - kar je bilo mnogokrat kritizirano kot restriktivno ustvarjanje nekakšne »evropske tradicije«. Za avstrijske državljane bi po pristopu k sporazumu odpadla kontrola na nemški ali italijanski meji. (I.S.)

V Evropi nezaželen gost

Neuspešnemu referendumu sedaj sledi posmeh

DUNAJ - Po neuspešnem referendumu proti tujcem je Jörg Haider postal tarča ne samo avstrijskih, temveč tudi nemških medijev. Medtem ko je referendum zbudil toliko pozornosti, da je o tem tekla beseda celo pri pogajanjih za avstrijski pristop k ES v Bruslju in se je zvezni kancler Vranitzky videl primorane, da v svojem nagovoru pred evropskim parlamentom v Straßburgu zagovarja demokratično Avstrijo, so komentatorji dunajskih listov ugotavljali, da je vodja svobodnjakov s svojim referendumom proti tujcem dosegel, »da ga kmalu cela Evropa vidi kot nezaželjenega tujca« (Kurier).

Bavarska FDP je zaradi refe-

renduma in po eskalaciji spora med avstrijskimi in nemškimi svobodnjaki medtem že ukrepala: ona je ukinila vse stike in odnose s Haiderjevo FPÖ. Do nadaljnjega avstrijskega svobodnjaki ne bodo več vabljeni na Bavarsko in celo vljudnostni pozdravi so prepovedani.

Iz reakcij nemških medijev pa je slisati zadovoljstvo in celo škotski dožljnost: »Njegovega nimbusa kot 'nepremagljivi Tarzan malega cloveka z ulice' (Haider o Haiderju) ni več. On je svoj referendum stopnjeval do preizkušanje moči z etabliranimi strankami - in je podlegel«, piše konzervativna Rheinische Post v Düsseldorfu. Liberalna Süddeutsche Zei-

tung pa je zabeležila: »S svojim tokratnim laso-metom za volilci se je skorajda sam potegnil s konja... Vendar se Haiderju tudi po tokratnem neuspehu ni treba bati vstaje na strankarski bazi, kajti FPÖ je že prevec postala firserska stranka.« Najbolje pa je zadel v rjavkasto jedro avstrijskih svobodnjakov Münchenska Abendzeitung: »Najprej je stranka mobilizirala proti ljudem, sele potem so začeli ljudje mobilizirati proti stranki. Prav to je korajzna demokracija. To se bo moral sele naučiti, ta podli populist Haider, ki svoje lastno mostlo vodi približno tako demokratično kot nekoč Pinocet v Cilu.« (I.S.)

NOVICE

Samo z delom
do podpore
za brezposelne

LONDON - Welfare state, na svidenje! Sicer pa je angleški welfare state že zdavnaj zginit, zdaj pa se je John Major spravil se na tisto malo, kar je ostalo: dejstvo je, da je v Veliki Britaniji trenutno 3, 4 milijona brezposelnih, ki prejemajo redno podporo. Britanski premier pa je na včerajšnjem sestanku s konservativnimi veljaki izrazil mnenje, da bi brezposelni morali nekaj delati, zato da dobijo podporo. V tem smislu je zakonski osnutek že izdelan treba ga je samo še odobriti: brezposelni bodo morali pomagati pri ciscenju javnih poslopij, pometanju cest, pri javnih gradnjah ali pa v občinskih uradih itd. Vest je med brezposelnimi odjeknila kot strela z jasnega. Nekateri so novost sprejeli z naklonjenostjo, drugi (in med temi je dosti taksnih, ki so se otepali slehernega dela in raje živeli od javne podpore) z ogorčenjem. Podprli so jih tudi laburisti, ki pravijo, da gre za ukrep, ki odvraca pozornost od realnega problema nezaposlenosti.

V Indiji otrok
s slonovo glavo

NOVI DELHI - V severni Indiji se je rodil otrok brez zgornje ustnice in z nenavadno dolgim nosom, ki ga domačini castijo kot boga. Menijo, tako piše Times of India, da gre za utelesenje boga Ganesa, ki ima v hindujski mitologiji otroško telo s slonovo glavo. Legenda pravi, da je otrok, sin Sive in Parvati, izgubil glavo v nesreči. Oče Siva je takrat odrezal slonu glavo in jo dal otroku. Ganeseva podoba je v skoraj vseh indijskih hišah in sicer pri vhodu, tako da bi bili domačini, ko gredo od doma, pod dobrohotnim vplivom tega bozanstva.

Iraški diabetiki
tvegajo življenje

BAGDAD - Embargo proti Iraku ima celo vrsto obrobni posledic: tako je na primer 400 tisoč diabetikov v hudi nevarnosti, ker v Iraku ni insulina. Irak nujno potrebuje več deset tisoč doz insulina, za to pa država nima denarja. Iraška vlada namreč trdi, da nima denarja, ker je OZN prepovedala prodajo njenega petroleja.

Krokodil odgrizel
roko paznika

SYDNEY - Petmetrski krokodil je včeraj na krokodilji farmi pri Sydneyju pred večjim stevilom prestrašenih turistov odgrizel desno roko pazniku, katerega naloga je, da ga hrani. Ker plazilec ni pokazal dovolj interesa za hrano, ki mu jo je prinesel, mu je 25-letni Mark Russel pomahal z roko. Takrat je 1000 kg tezak krokodil planil nanj in mu z enim samim ugrizom odgrizal roko. Krokodila Gregoryja so ulovili pred tremi leti in je največja privlačnost krokodilje farme.

Avstralcii umirajo
zaradi hude vročine

SYDNEY - Devet ljudi je včeraj umrlo zaradi hude vročine, ki te dni pesti Avstralijo. Temperatura dosega tudi 45 stopinj Celzija in slabosti zaradi vročine je vedno več. Zdravniki se bojijo za zdravje otrok in starejših oseb, obstaja pa tudi huda nevarnost požarov. Kar je najhujše napovedujejo, da se obali, kjer so vsa večja avstralska mesta, blizu nov toplotni iz notranjosti.

Umrla vsa posadka
poskusnega C130

NEW YORK - V letalski nesreči, v kateri je strmoglavilo poskusno tovorno letalo C130 je izgubilo življenje vseh sedem članov posadke. Letalo je iz se nepojasnjenih vzrokov padlo takoj po vzletu z oporišča v Marietti v zvezni državi Georgiji in se raztreslo nadeale od letališča. Iz razbitin letala (na sliki) so izveli samo trupla posadke.

FILIPINI / PO OBNOVITVI DEJAVNOSTI

Vulkan Mayon miruje
nevarnost še obstaja

Lava terjala 47 življenj - 20.000 prebivalcev so izselili

MANILA - Ognjenik Mayon je včeraj vsaj navidezno miroval. Posledice bruhanja pa so mnogo hujšega od tega, na kar so kazala prva poročila. Stevilo žrtv, ki so jih doslej ugotovili, je namreč naraslo na 47, ze več kot 20 tisoč prebivalcev pa je moralo zapustiti svoje do-

move.

Po eksploziji, do katere je prislo v torek, se je iz zrela dvignil skoraj pet kilometrov visok steber lave in pepela. Pepel je nato padel na bližnje naselje ter prekril hiše in ulice. Kmetje, ki so delali na poljih so zivi zgoreli, mnogo je tudi ranjenih. Obracun

pa verjetno se ni dokoncen ked reševalci se niso pregledali celotnega območja, ki ga je prekrila lava.

Sicer pa se ognjenih ni umiril. Bruhanja, kot receno, niso več zabeležili, pač pa je včeraj prebivalstvo zaznalo mocan potresni sunek, ki so ga občutili tudi v

320 kilometrov oddaljeni Manili. Vse to kaže na dejavnost vulkana in torej napoveduje novo nevarnost. Sicer pa so vulkanologi že napovedali nevarnost novega bruhanja.

Na sliki (Telefoto AP) reševalci odnasajo trupla žrtv izbruha vulkana Mayona.

NEMČIJA

Olajšati
naturalizacijo

Nemški zakon o državljanstvu močno restriktiven

BONN - Več nemških politikov je pod vtisom rasističnega nasilja predlagalo, naj olajšajo postopek naturalizacije tujcev, in s tem napadlo tudi zakonik o narodnosti, ki je star že več kot 80 let in utemeljen skoraj izključno v pravu krvi.

Najobsežnejši predlog v tem smislu je v četrtek predložila Cornelia Schmalz-Jacobsen, ki jo je kancler Helmut Kohl zadolžil za projekt preoblikovanja zakonika o narodnosti. »Predlog bo zgolj podlaga za razpravo,« je povedala, gre pa zato, da bi nemški zakon odselej temeljil na »zemljiškem pravu«, kot je to v večini zahodnih držav, ki pripadnost narodu pogojujejo z rojstnim krajem oziroma s krajem bivanja. Predlog predvideva tudi dvojno državljanstvo, ki zdaj ni mogoče, razen v zelo izjemnih primerih.

V torek je podpredsednica SPG (iz socialdemokratske opozicije) Herta Däubler-Gmelin predložila svoj predlog, ki je nekoliko bolj restriktiven. Predlaga, da bi iz naturalizacije izvzeli tiste tujce, ki so bili sodno kaznovani.

Večina krščanskih demokratov Helmuta Kohla v celoti nasprotuje tem spremembam, saj so prepričani, da bo dvojno državljanstvo povzročilo

vrsto težav z »lojalnostjo do Nemčije«, pri čemer se zavzemajo za načelo, naj »naturalizacija označi konec integracijskega procesa, ne pa njene- ga začetka«.

Sedanja zakonodaja, ki je iz leta 1913, predvideva dve glavni poti, po katerih je mogoče priti do nemškega državljanstva: stari morate biti med 16 in 23 let, obiskovati ste morali nemško solo najmanj šest let. Druga možnost je, če ste živeli v Nemčiji 15 let. Velika večina tujcev se za to temu odreka, saj Nemčija od njih zahteva, da se odrečejo svojemu prvotnemu državljanstvu.

Heribert Prantl je v četrtek v Süddeutsche Zeitung zapisal, da »nobeno pravo ni tako prežeto s krvjo kot nemško«. Ko opisuje to mešanico »biologije in prava«, meni, da kodeks o nacionalnosti pomeni vir argumentov za desne skrajneze.

Nemci, ki izhajajo iz nekdanje ZSSR ali iz vzhodne Evrope, zato lahko avtomatično pridobijo nemško državljanstvo, če se hočejo vrniti v Nemčijo, čeprav so njihovi predniki pobegnili iz Nemčije že pred več stoletji, njihovi otroci pa že zdavnaj ne govorijo več nemško. (AFP)

V ZRN
se širi
gonja
proti
tujcem

BONN - V noči na četrtek so neznanci polili in zazgali benzin pred glavnimi vrati treh hiš v nekem kölnskem predmestju, kjer živijo v glavnem tuji priseljenci. Po podatkih policije se je samo v enem primeru požar razširil, tako da so lazje opekline zadobili trije člani neke turške družine. Preiskovalci niso se ugotovili, kdo je izvedel zazigalne atentate, napisi na navojnicah bliznje garaže pa so skrajno protislovni, saj so zapisali »Ven s tujci« in »Ven z nacisti«.

Oba napisa pa bi lahko pomenila, da se v Nemčiji poraja nova miselnost, ki zavrača tako nacistično rasistično ideologijo kot prisotnost tujcev. To bi bilo skrajno nevarno, ker bi pomenilo, da se je s sovraštvom do tujcev okuzila tudi tista »tiha večina«, ki je ob sedanjih izbruhih neonacistične ksenofobije v Nemčiji stala ob strani in se ni udeležila protinacističnih manifestacij.

FRANCIJA / ANKETA

Francozi baje
niso zgled
največje čistoče

PARIZ - Kar 45% Francozov si s prsti vrta po nosu, 14% je v svojem življenju kdaj pozabilo na umivanje zob za en teden, 6% odstotkov si več dni ni menjalo spodnjega perila in 3% so bili kar po en teden brez kopanja.

To je le nekaj podatkov ankete, ki jo objavlja francoski satirični mesečnik L'Echo des Savanes. Podatki pa so zelo resni in verodostojni, ker je anketo pripravil institut Ipsos, eden najuglednejših v Franciji.

Francozi pa niso samo umazani imajo še druge negativne lastnosti. Kar 45% vseh intervjuvancev ne pristaja, da bi skupni račun v restavraciji delili s številom prisotnih, temveč zahteva to-

ne račune glede na naročeno hrano. 9% Francozov je priznalo, da niso za seboj pospravili smeti s piknika.

Francozi pa sotudi strahopetni. 15% intervjuvancev je priznalo, da kljub nasprotnemu mnenju pritrjuje taksistom, ki kričijo na Arabce in temnopolte priseljence. Anketa navaja tudi, da 44% Francozov med diskusijami sega v besedo, 37% ne sodeluje v nabiralnih akcijah ob upokojitvah delovnih tovarišev, 36% govori s polnimi usti, 30% zeha, ne da bi si z dlanjo prikrilo ust, 15% ne vrača prijateljem izposojenega denarja, 3% Francozov pa si briše nos v namizne prtičke.

NEMČIJA / POSLEDICA NEONACISTIČNIH NAPADOV NA TUJSKE DOMOVE

Nemški demokrati se organizirajo
da bi zaščitili zavetišča pribežnikov

Marsikaterega Nemca so neonacistični napadi na tujce močno pretresli

UTE EBERLE, DPA

NÜRNBERG (DPA) - Vse več je Nemcev, ki nič več ne čakajo prekrizanih rok, da bodo desničarji napadli tujski dom v njihovi soseski. V Nürnbergu, Erlangenu in Fürthu na Bavarskem, denimo, se je približno 700 ljudi povežalo v "telefonsko verigo" - mrežo ljudi, ki pokličejo druge, da bi brž naredili zivi zid in z njim varovali kak tujski dom, kadar se desničarski skrajneži spet pripravljajo, da bi povzročili nerede.

Medtem ko nekateri izmed teh ljudi pravijo, da se jim samo nenasilna sredstva zdijo primerna, drugi menijo, da bi se kazalo oborožiti vsaj s palicami. Zaradi tega tudi policija z mešanimi občutki gleda na "te-

lefonske verige". V Erlangu, na primer, so policijski predstojniki že od samega začetka prevzeli vlogo svetovalcev skupine, ki je organizirala zaščito tujskih domov. To skupino so po besedah Dietra Havla, predstavnika policije, obravnavali kot "partnerja v zaščiti iskalcev azila".

"Samo orožja nikar ne uporabljajte!" Havel vtrajno opozarja člane "telefonske verige", ljudi, ki prihajajo iz nemških političnih strank, sindikalnih organizacij, cerkvenih društev in organizacij, ki pomagajo tujcem. Heiner Grillenberger, predstavnik erlangenske skupine, je zatrdil, da

nobenemu izmed njihovih članov ne pride na misel, da bi sli na cesto in se z orožjem v roki postavili po robu neonacistom.

V Nürnbergu je polozaj drugačen. Elisabeth Ramthun, soorganizatorica "telefonske verige", pravi, da je glede na "osebna nagnjenja" čisto možno, da bi nekateri člani segli po palicah. "Ne morete pričakovati, da jo bo kdo izmed nas skupil, potem pa ga bodo drugi zadržali, da ne bi napadalcu vrnil mlo za drago," je rekla Ramthunova. Do taksnega izjemnega primera doslej vendarle še ni prišlo.

Nürnberska policija je

odločno proti "telefonskim verigam". Njen predstavnik Klaus Zothner pravi: "Zaradi spopadov med levicariji in desničarji pred tujskim domom je samo otežeceno delo policistov."

Erlangenska skupina se dobro zaveda svojih omejitev. Po dveh vajah je postalo jasno, da bi prvi člani prispeli pred tujski dom sele v dvajsetih minutah. To bi bilo najbrž prepozno, kajti do napadov, katerih cilj je požig, navadno pride brez opozorila. V taknem primeru bi člani skupine mogli kvečjemu pomagati žrtvam in jim preskrbeti zacasna bivališca.

Povrh vsega so mnogi tujski domovi v tako žalostnem stanju, da je pomoč neucinkovita. "Niti eden izmed tujskih domov nima telefona, da bi mogli stanovalci poklicati pomoč," pravi Havel. Gabriel, 38 let star priseljenec iz Gane, ki stanuje v domu blizu Erlangena, je povedal, da je blizu glavnega vhoda telefonska govornica, "toda napadalc bi nam kratko malo zastavili pot in nam preprečili, da bi prišli do telefona."

Ganec je se povedal, da mu ob napadu neonacistov niti na misel ne bi prišlo, da bi skušal iz govorilnice aktivirati "telefonsko mrežo", temveč bi "kratko malo pokazal pete".

JAPONSKA / PO RIMSKEM POSILSTVU 6 JAPONK

»Rumene taksistke« iščejo v tujini spolno osvobajanje
pred svojimi prepotentnimi in impotentnimi Japonci

TOKIO - Sest deklet, ki jih je v Rimu posilil neki Iranec, se je vrnilo na Japonsko, a so takoj izginile. Nobena japonska letalska ali turistična agencija jih ne pozna, prav tako so neznane japonskim univerzam. V Tokiu navajajo, da brzkone gre za tako imenovane »yellow cab« (rumeni taksiji), termin, ki ga je skovala japonska pisateljica Shoko Ieda. Pred dvema letoma je napisala knjigo o življenju japonskih studentk, uradnic in trgovskih pomočnic. »Taksistke, navaja Ieda, odgo-

vorijo na vsak zvizj in vsi lahko vstopijo. Običajno se konča s prigodo, včasih pa tudi z nezdgo. To je oblika protesta, v glavnem obupanega, proti družbi, ki jih žrtvuje in jim gospodari. V bistvu so to dekleta, ki bežijo iz domace sivine, da bi v tujini poiskale spolno vzburjenje. Zaradi njihove naivnosti so nadvse »zazelen grizljaj« je zapisal japonski Sankei Sports.

Beg mladih iz japonske sivine iz leta v leto narasca. Lani je 2 milijona Japoncev odpotovalo

v Seul, Bangkok, Hong Kong in Manilo na zloglasne »sex-toure«, a v tujino je odpotovalo skoraj enako število Japonkinj, ki so v ZDA in v Evropi iskale »spolno osvoboditev«. Da je sek-sanje s cednim tujim moskim neke vrste osvobajanje ob istocasnem protestu do prepotentnih in zaradi prekomernega dela impotentnih Japoncev, trdi tudi Shigeko Oyanagi, direktorica tokiške »feministične terapije«. »Japonske ženske imajo le dve skrajnostni izbiri, da se rešijo vloge dekel v družbi, ali

postanejo »rumene taksistke«, ali pa se odločijo za tako imenovano »drugo devstvo«. V prvem primeru bodo po besedah Oyanagijeve poiskale za razliko od japonskih zrele in spostljive tuje moze, v drugem primeru bodo pokopale vsako upanje in bodo zacele živeti samostansko življenje ob svojem stresiranem mozu.

Italijanski turistični operaterji vseeno upajo, da nedeljska »nezdga« sestih rumenih taksistk«, ne bo negativno vplivala na obisk Japoncev v Italiji.(voc)

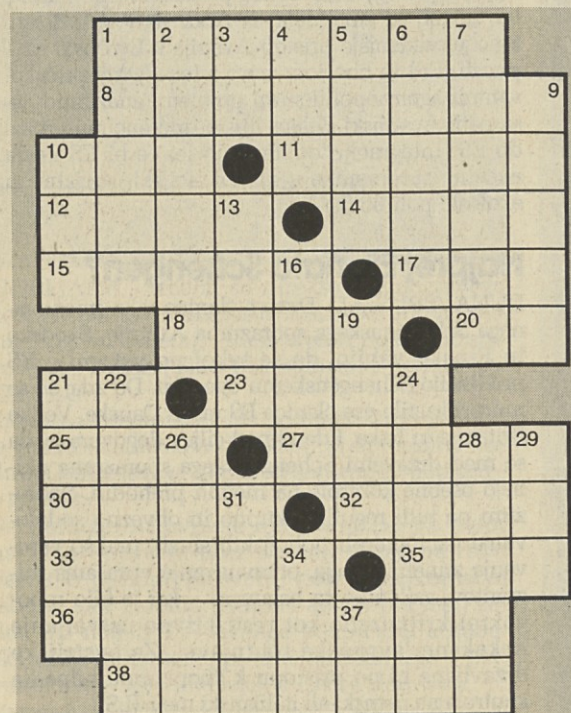
Vodoravno: 1. pustna sema, 8. kraljica sportov, 10. italijanska pevka zabavne glasbe (Anna), 11. moski, ki pospravlja in cisti sobe po hotelih, 12. orodje za obdelovanje kovinskih predmetov, 14. zimsko prevozno sredstvo, 15. lepljiv izcedek iz iglastih dreves, 17. zelezov oksid, 18. briga, 20. kemijski znak za ajnshtajnij, 21. začetnici ameriskega pisatelja Dreiserja, 23. anticno ime spanske reke Guadiana (iz crk SANa), 25. jelenov glas, 27. francoski skladatelj orkestralne in operne glasbe, ki je umrl na danasnji dan leta 1962 (Jacques, opera "Angelique"), 30. sop povezanega požetega zita, 32. sest meseec zidovskega koledarja, 33. pripadnik alpske rase, 35. ime pevca Ofarima, 36. mlinci iz koruzne moke in vode, spanska nacionalna jed, 38. domoljub, rodoljub.

Navpično: 1. francoski izumitelj po njem imenovane avtomatske strojnice, rojen na danasnji dan leta 1840 (Hiram

Stevens), 2. ime treh pergamskih kraljev, 3. soglasnika v besedi sal, 4. obzalo vanje, 5. grska sveta gora (iz crk OSAT), 6. prodajalec rib, 7. izgovorjanje glasu a namesto o, 9. kostariški ekonomist in politik, Nobelov nagradjenec za mir leta 1987 (Oscar), 10. rimska boginja plodnosti, 13. sinjska viteška igra, 16. azijski vodni bivol (iz crk IRAN), 19. gorovje v zahodni Makedoniji med Prespansko in Bitolsko kotlino, 21. del Reke, 22. angleski zivinozdravnik, izumitelj pnevmaticnih koles za avtomobile, rojen na danasnji dan leta 1840 (John Boyd), 24. del stola, namenjen za sedenje, 26. užitni trdni del kokosovega oreha, 28. glavno mesto Maroka, 29. film Aleksandra Petrovica, 31. britanski državnik, ki je leta 1800 drzavnopravno združil Irsko z Veliko Britanijo (William), 34. hiter tek, 37. kemijski znak za litij.

Simon Bizjak

Resitev križanke z dne 4.2.: Vodoravno: APA, Asti, Lindbergh, Pate, kora, Ives, star, Dajan, ilo, naslon, prstak, Aja, brada, rabi, clan, iver, Kant, Zenicanka, Cash, Dor.

RADIESTEZIJA

Nevtralizirajmo
geopatogena
žarčenja

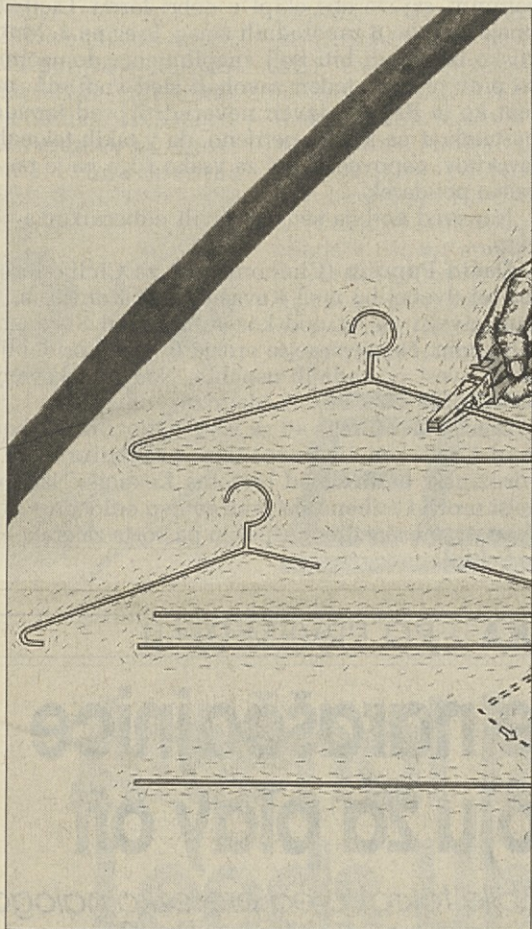
TOMAZ KRISTAN

V prejšnjih poglavjih smo spoznali, da živimo v bivalnem okolju, kjer smo nehoti izpostavljeni pozitivnim in negativnim žarčenjem, ki jim zelo težko ubežimo. V nadaljevanju bomo opisali nekaj načinov in sredstev, s katerimi ublažimo delovanje tega žarčenja. Strokovna literatura priporoča vrsto načinov, s katerimi nevtraliziramo ali zmanjšamo vpliv geopatogenih žarčenj na človekovo zdravje. Nekatera sredstva so bila zavestno ali nezavestno v uporabi že v prazgodovini.

Osnovno priporočilo za zaščito bi bil zavestni beg od geopatogenega žarčenja s premikanjem postelje ali stola na delovnem mestu na nevtralni prostor. Tak premik lahko zasneljivo svetuje samo izvežban in preverjen radiestezist.

Iz pretekle in polpretekle zgodovine so znana naslednja sredstva za nevtraliziranje žarčenja: slama in praprotni sta bila najpogostejša spremljevalca bivalnega okolja naših prabab. Ali se lahko odpravimo udobnim jogijem na račun slamaric, pa je seveda drugo vprašanje.

Lesno oglje je tudi znano kot izvrstno zaščitno sredstvo, ce ga v vreči postavimo pod posteljo. Tudi divji kostanj v vreči pod posteljo je naj-

cenejše in zelo uspešno sredstvo za nevtralizacijo. Cebelji vosek oziroma sveče iz voska pa odlično čistijo prostor. V spalnici torej ne bi smelo manjkati sveč, kakršne so imele v spalnicah naše prababice. Tudi živila kot so jedilno olje, mleko, ribe v konzervah in kuhinjska morskola sol, so izvrstna »čistila«.

Uporabljamo lahko tudi posamezne kovine v obliki trakov ali folije, ki pa morajo biti obvezno ozemljene. V ta namen se uporabljajo: Inox (nerjaveca) jeklena pločevina, svinec, cink ali aluminij. Plošče in folije iz teh kovin je treba vsake nekaj mesecev oprati v tekoči vodi in posušiti na soncu. Izkušnje kažejo, da sonce zelo nevtralizira s sevanjem nabite kovine in jih popolnoma očisti.

Posebno toplo priporočam uporabo naravnih in nebrusenih mineralov. Minerali so namreč na vrhu lestvice s pozitivnim energetskim nabojem in z velikim čistilnim učinkom. Vsak človek naj bi imel svoj mineral na delovni mizi in na nočni omarici. Toplo priporočam uporabo kristala SiO₂ - kamene tečnice, ki je pri nas zelo razširjena, zelo poceni in tudi univerzalni kamen za vsa nebesna znamenja.

Danes so v uporabi tudi posebne kovinske mreže pod posteljami ali v jogijih, zaščitne blazine in zaščitne tkanine, ki so po pravilu vse dokaj uspešni nevtralizatorji.

V Angliji prodajajo posebej izdelane tkanine z vtkanimi kovinskimi vlakni v obliki mreže. Te tkanine uporabljajo predvsem za izdelavo delovnih oblek za delavce, ki so zelo izpostavljeni žarčenju, predvsem pa jih uporabljajo ljudje, ki veliko časa preživijo pred računalnikom ali tv zaslonom.

V praksi je zelo razširjena kombinacija različnih zaščitnih sredstev, ki se med seboj dopolnjujejo. V novejšem času se na našem tržišču lahko kupijo različna namenska izdelana sredstva za zaščito pred žarčenji s strokovnim imenom - modulatorji. Prodajajo različne oblike piramid, graviranih plošč, spiral iz raznih materialov. Vsa ta sredstva so lahko zelo uspešna, lahko pa so tudi zelo škodljiva, če so izdelana nestrokovno in nepravilno postavljena v prostor. Običajno načrtovalci in avtorji teh sredstev podrobneje obrazložijo sistem varovanja in pravilno uporabo. Svetujem, da se pred nakupom in uporabo takih sredstev podrobneje seznanim z izdelkom.

Nasvet za ta teden: Ponoci spuščajte rolete in pripravite polkne na oknih spalnic in dnevnih sob. Med drugo in četrto uro ponoci imamo namreč izredno povečanje kozmičnega žarčenja, ki ga skušajmo omejiti. Minerala meseca februarja: ametist in oniks. Nasvidenje prihodnji teden!

AVTOMOBILSKA TEHNOLOGIJA / V ZDA RAZVIJAJO AVTOMOBIL NA ELEKTRIČNI POGON

Električni avtomobili bodo
morda še bolj racionalni

Nikljeva baterija obeta mnogo več kot dosedANJI akumulatorji

FANI POLANC

Ze več desetletij si največji proizvajalci avtomobilov po svetu prizadevajo razviti električni avto, ki bi bil enakovreden avtu na naftna goriva. A vsi njihovi poskusi zadevajo ob isto oviro - akumulator, ki je bodisi prešibak ali pa zavzema skoraj ves prostor v avtu. Po zadnjih novicah iz ZDA pa je videti, da ta ovira ni več nepremagljiva.

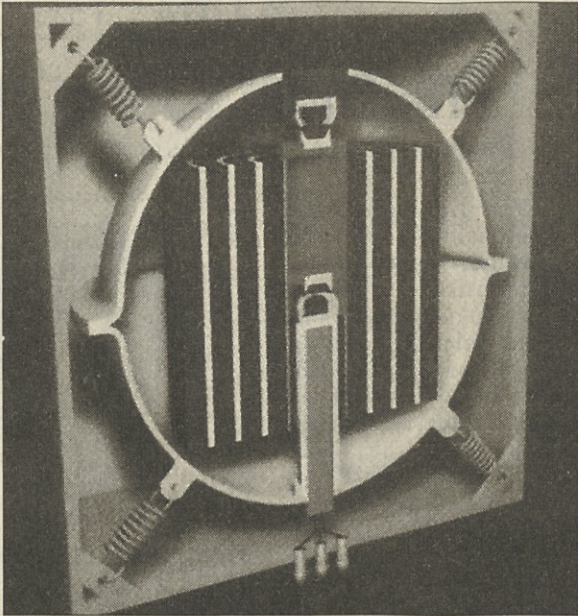
Tako je vsaj mogoče soditi ob novici, da je ameriški konzorcij, v katerem so poleg vladnega oddelka za energijo se trije največji ameriški avtomobilski proizvajalci General Motors, Ford in Chrysler, sklenili 18, 5 milijonov dolarjev vredno pogodbo z majhnim in neznanim raziskovalnim podjetjem, ki trdi, da je že razvila primeren akumulator.

Gre za podjetje Ovonic Battery Co. iz Michigana, ki ima manj kot 60 zaposlenih, ponasa pa se s prototipom »nikljeve kovinske hidridne« baterije. Kompaktni avto s tako baterijo lahko z eno napolnitvijo prevozi 500 kilometrov, v osmih sekundah lahko pospeši hitrost od 0 na 100 kilometrov na uro in vzdržuje hitrost 160 kilometrov na uro. Baterija se ponovno napolni v 15 minutah, zamjenjati pa jo je treba sele po 160.000 prevoženih kilometrih!

Električni avto s takšnimi lastnostmi je prav gotovo enakovreden, ce ne celo boljši od avtomobila na bencin ali nafto. In ne le to. Podjetje Ovonic trdi, da je strošek prevoženega kilometra z njihovim električnim avtomobilom več kot za polovico nižji od stroška avta na bencin, poleg tega pa je njihov akumulator v nasprotju z drugimi akumulatorji narejen iz okolju neskladjivih snovi.

V podjetju Ovonic pojasnjujejo, da se jim je posrečilo razviti tako zelo zmogljiv akumulator zato, ker so se, drugače kot drugi bolj znani razvojni laboratoriji, izognili dotlej znanim rešitvam in materialom in ubrali povsem novo pot. Medtem ko so elektrode v dosedanjih baterijah izdelane iz posamezne kovine ali preprostih zlitin, katerih atomi so razporejeni po urejenih kristalnih rešetkah, so atomi v Ovonicovih elektrodah raznovrstni in namernoma razvrščeni v skrajno neurejene medsebojne zveze.

Dosedanje baterije: prešibke ali pretežke

Kolicina energije, ki jo ustvari katerakoli baterija, je odvisna od kemijskih reakcij v bateriji. Električni tok je tok elementov, ki navadno teče skozi zico. Sam pojav je podoben crpanju vode skozi pipo. Cev utegne biti polna vode (kot je zica polna elektronov), voda ne priteče iz pipe, ce je ne potiska sila na enem koncu in vlece ven (vsaj težnost) na drugem.

Najpreprostejša baterija, pravilno imenovana celica je sestavljena iz dveh različnih kovin - elektrod, potopljenih v tekočino ali elektrolit, ki vsebuje atome z lastnim električnim nabojem. Obe elektrodi kemično reagirata z elektrolitom. Pri eni elektrodi reakcija sprosta elektrone, kar lahko pozorimo kot crpanje vode v cev. Druga reagira z elektrolitom tako, da ujame proste elektrone. Ce baterijo z zico povežemo na primer z električno žarnico, sklenjen krog omogoči tok izpusčenih elektronov skozi žarnico (ki sveti) in nazaj v drugo elektrodo, kjer so ponovno na voljo za nadaljnjo kemijsko reakcijo. Kemijske reakcije hkrati potiskajo in vlečejo elektrone skozi zico.

Reakcije v baterijah za enkratno uprabo potekajo, dokler se uskladišena kemijska energija ne izrabi. Enako velja za baterijo, ki jo je mogoče ponovno napolniti, le da je v njej pri polnitvi tok elektronov s pomočjo zunanje električne vira potisnjen skozi baterijo v nasprotni smeri in poteka nasprotna kemična reakcija, dokler baterija ni napolnjena.

Različne kombinacije materialov bateriji omogočajo, bodisi da sprosta elektrone postopoma in dolgo (kar naj bi zagotovilo dolgo vožnjo) ali pa jih veliko sprosti v zelo kratkem času (kar je dobro

za pospeševanje hitrosti) in nato usahne. Raziskovalci baterij si prizadevajo, da bi obe funkciji kar najbolje kombinirali, se vedno pa jim veliko teža povzroča teža. Dosedanje zelo zmogljive baterije so namreč tako težke, da avtomobili velik del porabijo zgolj zaradi njihove teže.

Sto let se vedno upoštevanega akumulatorja

Prva baterija, ki so jo uporabili za električni avto, je bila svinceno-kislinska izvedba, ki so jo razvili že pred sto leti in je se vedno precej v rabi. Omogoča razmeroma dobre pospeške, upošteva tezo, vendar pa ima zelo omejen domet oziroma »kilometrino«. General Motor je razvil prototip tekega avtomobila, ki sicer tehta zgolj 630 kilogramov, vendar pa potrebuje baterijo, ki tehta 400 kilogramov.

Nikelj-kadmijeva baterija, ki je trenutno na trgu najbolj razširjena baterija za ponovno polnitev in se uporablja za naprave, ki ne zahtevajo veliko električne energije, je boljše od svincenokislinske.

ske. Vendar pa vsebuje močno strupen kadmij, katerega količine so omejene, zato so strokovnjaki bolj ali manj opustili zamisel, da bi jo uporabili v električnem avtomobilu.

Primernejša je natrij-zveplova baterija. Nena- vadno je, da v tej bateriji staljena natrij in zveplo delujeta kot elektrodi, trdna keramika pa kot elektrolit. Vendar pa taka baterija omogoča dobre pospeške in veliko »kilometrino«, a po nekaj polnitvah izgubi pospeševalno moč. Njena življenjska doba bi verjetno znašala le leto ali dve. Poleg tega se ne sme ohladiti pod 300 stopinj Celzija in mora biti »na vročem« tudi, kadar ni v uporabi. Se več pomislekov proti njeni splošni uporabi v avtomobilih zastavlja dokaj veliko tveganje, da visoko reaktivni stopljeni natrij na primer pri nesreči eksplodira.

Učinkovit nered

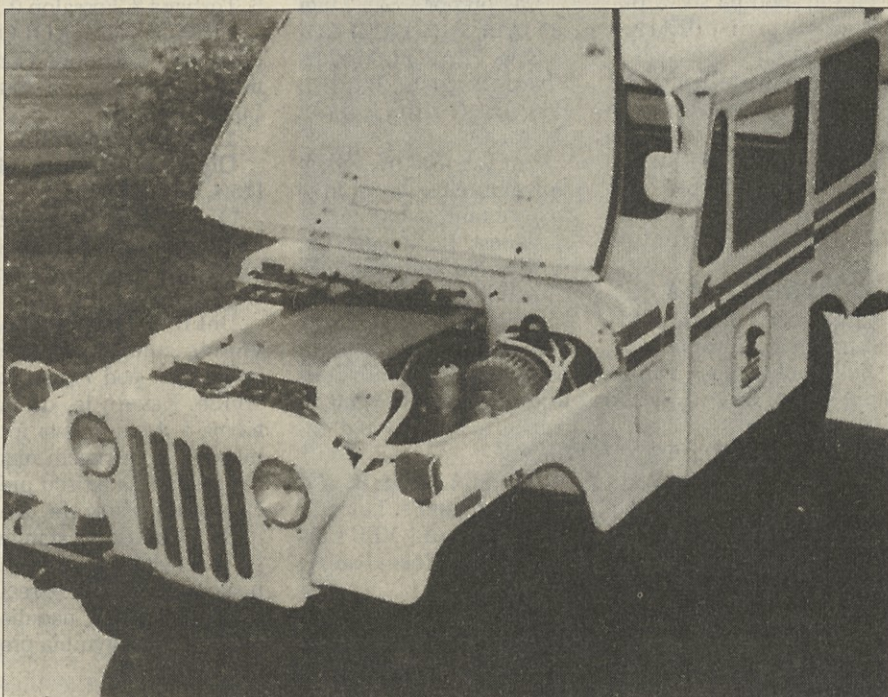
Ovonicova nikljeva kovinska baterija je najbolj obetavna in tudi najbolj nenavadna. Hkrati zagotavlja veliko število kilometrov in ima hkrati dobre pospeške. Njena posebnost pa je v tem, da je ena od elektrod narejena iz atomsko neurejene zlitine številnih kovin: vanadija, titanija, cirkonija, niklja, kroma in še nekaterih. To neurejeno mešanico ustvarjajo tako, da mešajo hlape različnih kovin, katerih atomi se odlagajo vsak zase in v različnih razmerjih in zvezah. Rezultat je bistve-

no različen način delovanja elektrode. Druge trdne elektrode lahko reagirajo z elektrolitom le na površini, medtem ko Ovonicova lahko reagira tudi v svoji notranjosti, saj se vodikovi ioni vrinejo med atome in prodrejo v njeno notranjost. Prav to ji omogoča učinkovitost, ki si jo je kot cilj zastavil omenjeni konzorcij in ki jo je, kot je videti, dobil hitreje, kot je predvideval.

Pospešeno so se v ZDA lotili razvijanja praktične elektricnega avtomobila pred dobrima dvema letoma. Takrat so v Kaliforniji sprejeli zakon, ki zahteva, da najkasneje od leta 1998 naprej vsej dva odstotka avtomobilov, prodanih v Kaliforniji, ne bo smelo onesnaževati zraka, do leta 2003 pa že najmanj deset odstotkov. Do takrat bi torej morali razviti električni avto, konkurenčen avtomobilom na naftni pogon.

Casa ni na pretek, zato so se omenjeni trije ameriški veliki avtomobilski proizvajalci po vzorcu Japoncev povezali v konzorcij skupaj z vladnim oddelkom za energijo. Ta jim prispeva polovico od 260 milijonov dolarjev, kolikor jih konzorcij namerava vložiti v programe raznih inovatorjev, da bi pravčasno razvili prototip in proizvodnjo premernih baterije za električni avto. Pri prvih 18 in pol milijona dolarjih, ki jih je vložil v neznatni Ovonic, je imel, kot vse kaže srečno roko.

	Obstoječe baterije	Ovonicova baterija
doseg v km	180 km	več kot 400 km
največja hitrost	160 km/h	160 km/h
življ. doba baterije	32.000 km	več kot 160.000 km
čas polnitve	2 uri	15 minut
materiali	strupeni	nestrupeni

MIKROELEKTRONIKA / MOŽNOST ZA PONUDBO EKOLOŠKO PRIJAZNEGA IZDELKA

Na Tehnični fakulteti v Mariboru so razvili mikroprocesorsko
voden transistorski regulator za avtomobilski električni motor

Raziskovalci laboratorija za robotiko Tehnične fakultete Univerze v Mariboru so na osnovi večletne teoretične raziskave vodenja servopogonov z izmeničnimi motorji zaokrožili svoje delo z izvrstnim uspehom, doseženim z vgradnjo transistorskega regulatorja v osebna vozila Uno 45 in Renault 5.

Za pogonski motor uporabljajo asinhronsko napravo, ki je krmiljena z IGBT transistorski. Za regulacijo pospeška in vrtilne hitrosti vozila pa nelinearen princip vektorske regulacije, kakr-

sna na osnovi informacije o dejanski hitrosti in zelenem pospešku (pedal za plin) izračuna potrebne napajalne napetosti za magnetenje in tvorjenje el. momenta motorja.

Sistemska zasnova nelinearnega pospeškovnega regulatorja vožnje, razvoj aparature in programska oprema mikrokontroliranja vožnje avtomobila so izvirni raziskovalni prispevki laboratorija, saj omogočajo prenos dobre teorije v učinkovito aplikacijo.

Asinhronski motor namreč zagotavlja med

znanimi motorji najvišje izkoristke pri pretvarjanju električne energije v mehansko gibanje. Prav tako transistorski pretvornik omogoča vračanje (rekuperacijo) mehanske energije v električno, ko celotna naprava zavira, in s tem pribitek v energetski bilanci. Transistorski regulator ima vgrajene funkcije polnilca akumulatorskih baterij za napajanje motorja.

Dosedanji praktični testi obeh vozil so potrdili tehnično-izvedbene prednosti električnega pogona s povratnim re-

gulatorjem in se posebej njegovo enakovrednost z bencinskimi in dizelskimi motorji, da niti ne omenjamo čistega obratovanja, ki ne onesnažuje okolja.

Poleg tega so tudi vibracije in ropot tega agregata bistveno manjše kot pri klasičnih motorjih z notranjim izgorovanjem.

Transistorski regulator za pogon različnih vrst avtomobilov, zlasti do skupne teže 1.000 kg, je izdelalo zasebno podjetje K. Stoja v Ljubljani.

Promocija avtomobila

Renault 5, ki ga poganja električni motor, na seju elektronike, dokazuje, da so raziskovalci in proizvajalci na Slovenskem sposobni proizvajati izdelke visokih tehnologij, ki so konkurenčni na svetovnem trgu.

Vozilo na električni pogon je vsekakor primer tehnološke zmogljivosti našega gospodarstva, kajti z njim se lahko vključimo v ponudbo ekološko prijaznih izdelkov, oziroma začnemo razreševati probleme onesnaževanja v prometu tudi v Sloveniji. K. J.

NOVICE

Satelit v javnem prometu

TOKIO - Na Japonskem so pred kratkim začeli prodajati slednik (angl. tracker), napravo, s katero je moč prek satelita slediti avtobusom in drugim vozilom v javnem prometu. Doslej so podobne naprave uporabljali zgolj za satelitski nadzor vlakov in tramvajev. Slednik prodajajo z DX anteno, ki se vrti za 360 stopinj z nagibom 21 do 55 stopinj. Naprava skupaj z anteno deluje po vsej Japonski. Kadar slednik izgubi satelitski signal, se na njegovem prikazovalniku pokaže ustrezno sporočilo. Ko motnjo, zaradi katere je prišlo do izgube signala, odpravimo, antena v osmih sekundah spet prestreže signal. Da antene ne bi motila veter in močni zračni tok med vožnjo, so jo opremili z majhno kupolo iz umetne smole, ki jakost signala le neznatno oslabi.

Profitežnostni stroj

TULSA - Majhno podjetje Sierra Environmental Systems je napravilo dober posel s prodajo čistilca zraka, v katerem so vdolane nič več in nič manj kot protitežnostne naprave (I). Lastnik podjetja Patrick Flanagan pojasnjuje, da je pred šestdesetimi leti "izumitelj, ki se je pisal Townsend Brown, konstruiral gravitator, kondenzator z izmenično zloženimi sloji aluminjske folije in izolatorja. Ko je vse skupaj uravnovesil in priključil na istosmerni tok visoke napetosti, se je teza naprave zmanjšala". Flanagan je te poskuse ponovil in dokazal, da so "natacnici", povrh pa je ustvaril "negativno polje" (torej protitežnost). Odkril je se, da "usmrnjeno meso, ki ga postavimo poleg gravitatorja, izgubi težo in dehidrira, ne da bi razpadlo, strupeni ogljikov monoksidi se spremeni v ogljikov dioksid, zmanjša se stopnja škodljivega plina radona"... Naj bodo te razlage še tako naivne: ljudje so se bolj otroci. Podjetju se je posrečilo, da je prodalo nekaj tisoč aparatov, za katere je bilo treba odšteti kar 500 do 1500 USD.

Manj solarnih nevtrinov

RIM - Raziskovalci se bodo morali naposled sprijazniti z dejstvom, da Sonce seva manj nevtrinov, kot bi jih moralo po standardnih teoretičnih modelih termonuklearnih procesov v naši zvezdi. Svoj cas so s klomnim detektorjem v rudniku zlata Homestake v Južni Dakoti registrirali vsega 27 odstotkov od pričakovane količine nevtrinov, z vodnim detektorjem v rudniku Kamioka na Japonskem pa 47 odstotkov. Z italijanskim detektorjem Gallex, katerega rezervoar vsebuje 30 ton galija, so lani prestregli 63 odstotkov pričakovanega teoretičnega števila nevtrinov. Nekateri fiziki zdaj trdijo, da rezultati, do katerih so prišli s tem detektorjem, ki je postavljen 2.900 metrov visoko pod enim izmed apeninskih vrhov, zahtevajo spremembo teoretičnih modelov. Drugi pa menijo, da ni z modeli nič narobe, pač pa da je treba bolj upoštevati fiziko delcev. Vsi solarni modeli so namreč oprti na domnevo, da nevtrini podobno kot fotoni nimajo mase. Ce pa bi vendarle imeli vsaj neznatno maso, bi se v interakciji s snovjo njihova "kakovost" spreminjala, tj. spremenili bi se iz ene vrste delcev v drugo. Posledica takšne spremembe bi bila zmanjšanje količine sevanih elektronskih nevtrinov, ki so jih prestrezali z vsemi tremi omenjenimi detektorji. Fiziki, ki se ukvarjajo s teorijo delcev, bi potemtakem morali znova preučiti vprašanje mase teh "delcev brez mase", pa tudi način spreminjanja "kakovosti" nevtrinov.

Poziv znanstvenikom in sankcije

BEOGRAD - Dramatični "beg možganov" in kritičen položaj znanstvenega dela v Srbiji in Crni Gori sta spodbudila novega ministra za znanost t.i. ZR Jugoslavije dr. Vlastimirja Matejica, da naslovi "osebni poziv" znanstvenikom, ki so iz teh krajev emigrirali bodisi že pred časom bodisi med sedanjim režimom.

Minister jih je pozval, naj priskocijo ZRJ na pomoč, in sicer tako, da bi prihajali kot gostujoči predavatelji, posiljali literaturo in opremo oziroma organizirali študijska gostovanja za mlade znanstvenike, ki bi mogli pomagati pri obnovi znanstvenega programa.

V krajšem zapisu o tej pobudi ugledna ameriška revija Science opozarja, da bi tovrstno sodelovanje pomenilo kršitev sankcij ZN, s katerimi sta prepovedana "uvoz revij in opreme ter znanstveno sodelovanje z raziskovalci, ki jih finansirata vladi Srbije ali Crne Gore". Kot piše Science, "Matejić sicer postavlja vprašanje o etični upravičenosti prepovedi znanstvenega sodelovanja, vendar pri tem zanika, da je motiv kršenje sankcij... čes da je njegov poziv na pomoč samo poskus predčasne identifikacije naklonjenih nekdanjih jugoslovanskih znanstvenikov, ki bi mogli priskociiti na pomoč, brz ko bi bile sankcije ukinjene".

Operacija Pušcavski razcvet

AR RIJAD - Čeprav operaciji Pušcavski vihar (angl. Desert Storm) in Pušcavski razcvet (angl. Desert Bloom) povezuje angleska beseda "oil" (olje, nafta), se razlikujeta "kot nebo in zemlja". V ozadju prve je namreč nafta, v drugi pa gre za jedilno olje. Savdska Arabija porabi vsako leto 1, 2 milijarde dolarjev za uvoz olja, zdaj pa od operacije Pušcavski razcvet pričakuje, da ne bo več odvisna od uvoza. V sodelovanju z Univerzo Arizone in družbo Halophyte Enterprises iz Tucsona namreč približno 100 km severno od mesta Jubaila urejajo prvo farmo na svetu, ki jo bodo namakali s slanico. Beseda Halophyte iz imena družbe pravzaprav pomeni rastline, ki lahko živijo v slani vodi in ki jih je približno 1500 vrst. Po 15 letih preučevanja so ugotovili, da je iz semena ene izmed njih - grmiceaste rastline Salicornia begelovii - moč dobiti kakovostno jedilno olje in beljakovinsko kaso za živinjsko krmo.

Pripravljeni so tudi ustrezno tehnologijo. O tej farmi, ki pokriva 300 hektarjev, strokovnjaki pravijo, da daleč presega vrednost olja, ki ga bodo na njej pridobivali, kajti "pomeni začetek nove revolucije v poljedelstvu, temelječem na namakanju z morsko vodo" in "uvaja novo strategijo nadzora nad globalnim segrevanjem, in sicer s prekrivanjem primorskih območij z užitnimi rastlinami, ki bodo absorbirale ogljikov dioksid".

ODBOJKARSKA C-1 LIGA / VALPRAPOR IMSA

Če bo priložnost, jo bodo zgrabili...

Za oceno o poti odbojkarjev Valpraporja Imse v prvem delu prvenstva C-1 lige smo se obrnili do predsednika društva Aleksandra Corvo.

Rezultati prvega dela gotovo presegajo vašo pričakovanja. Kako jih ocenjujete?

»C-1 liga za nas ni bila popolna neznanka. Preteklo izkušnje v tej ligi so nam pred pricetkom letošnje sezone narekivale okrepitve ekipe. To smo dosegli. Ze pred startom smo bili prepričani, da imamo mostvo, ki se mu ne bo treba nicesar bati glede obstanka v ligi. Nase ambicije pa so segale tja do uvrstitve nekje na sredini lestvice, do te pa smo se zeleli dokopati cimprej, da bi nato omogočili mirno kaljenje naših številnih mladih igralcev v zanje tako zahtevni konkurenci. Da bi se celo lahko potegovali za napredovanje, česa takega resnično nismo pričakovali, je pa to rezultat dobrega dela vseh, odbornikov, trenerja in seveda igralcev.«

Po novem letu igrajo fantje manj briljantno, trener pa pogreša nekaj več zagrizenosti na treningih in tekmah. Je ekipa utrujena, primanjkuje motivaciji ali kaj?

»Da igramo slabše, je dejstvo. Razlogov je več. Najpomembnejši je ta, da se odsotnosti dveh igral-

ALEKSANDER KOREN

cev, kakršna sta Superga in Lutman, ne da kar tako nadomestiti. Ekipa posebno pogreša Lutmana in njegovo izkušnost pri mreži. Paoletti igra odlično, a ne smemo pozabiti, da ima fant samo sedemnajst let. Potem je tu tudi vprasanje forme. Ne moreš igrati vedno stoddotno in zdaj se očitno nahajamo v fazi krize. Zdržimo pač največ set in pol. Motivacije ne manjka. Pogovorili smo se s fanti in si bili edini v ugotovitvi, da ne smemo zamuditi nobene priložnosti, če se nam bo ta ponudila.«

Ali ni igra, ki jo predvaja ekipa, vendarle preveč enostavna za to ligo?

»Nasa igra je res enostavna. Kombinacij ni veliko, a variant nam ne manjka, le da jih zdaj težje uresničujemo, posebno zaradi omenjenih težav.«

Vaše možnosti v boju za vrh so kljub zadnjim porazom pravzaprav neokrnjene. Vsi najhujši tekmeči morajo priti igrati v Standrez? Mislite, da bi vam lahko vendarle uspel veliki met?

»Prihodnje štiri tekme so odločilne. Če bomo dosegli vsaj tri zmage,

eno od teh proti Montecchiu (ki z Valpraprom deli drugo mesto, op.ur.), bodo nase možnosti za napredovanje čisto realne.«

Ste optimist?

»Ne le optimist, preprčan sem, da lahko uspejo, ker do tekme z Montecchiom pričakujem vzpon forme. Superga je počasi že začel trenirati, mogoče bomo lahko računali tudi na Lutmana.«

Za konec pa...

»Samo to. Fantje se mi "dopadejo", ker res igrajo za zastavo kluba. Od njih si odborniki res ne upamo zahtevati več. Dajo vse, kar objektivno zmorejo dati.«

ODBOJKA / V 1. MOŠKI IN ŽENSKI DIVIZIJI NA GORIŠKEM

Olympia in Valprapor: 8 točk v štirih tekmah Dekleta Olympie še naprej tik pod vrhom

Fantje Našega praporja proti San Luigiju spet brez moči - Zmaga Sočank v 2. ženski diviziji

1. MOSKA DIVIZIJA

Skupina A

Medtem, ko je bila tekma Socanov odložena sta Olympia in Valprapor odigrala ta teden dve tekmi. Olympia je najprej odpravila Mosso, o čemer smo že poročali, v torek zvečer pa se Ronchi.

Olympia - Acli Ronchi 3:0 (15:6, 15:1, 15:2)

OLYMPIA: Hlede, Lutman, Mitja in Marko Cevdek, Bensa, M. Pintar, E. in M. Komjanc, Jarc, Braini, Dornik, Spacapan.

Nasprotnik je bil Goricanom povsem nedorašel. Trener Dornik je dal priložnost za igranje vsem, izkazal pa se je komaj 15-letni Evgen Komjanc.

Caldini Valprapor Vini Pintar 1:3 (4:15, 3:15, 16:14, 13:15)

VALPRAPOR: Ursic, Ferfolja, Brisco, Populini, Kovic, Devetak.

Tekma je imela dve licenci. V prvih dveh setih so valpraporci povsem nadigrali sibekejšega nasprotnika, v nadaljevanju so popustili, nato pa so z veliko težavo spet ujeli pravi ritem. V tretjem setu so pri vodstvu s 13:11 verjetno že mislili, da imajo zmago v zepu, zato so začeli manj zbrano in naredili nekaj nepotrebnih napak. Vodili so tudi v četrtem nizu (6:3 in 11:10), a nato je Caldini spet prevzel vodstvo (13:11), kazalo je bolj slabo, k sreči pa so se valpraporci le izognili le breaku.

Valprapor Vini Pintar - Mossa 3:1 (15:10, 9:15, 15:3, 15:5)

OSTALI IZIDI 8. KOLA: Mossa - Olympia 1:3, Fincantieri - Intrepida 3:0, Acli Ronke - Soca Valprapor Pos. Sovodnje bo 10:2.

VRSTNI RED: Fincantieri in Valprapor Vini Pintar 16, Olympia 12, Soca Valprapor in Mossa 8, Caldini 4, Intrepida 2, Acli Ronchi 0. (Valprapor, Mossa in Olympia imajo tekmo več, Soca ima tekmo manj)

Prvi niz je bil izenačen, nato pa so valpraporci pritisnili (12:6) in prepriljivo zmagali. V drugem nizu je padla koncentracija (0:7). Fantje so reagirali (7:8) nato pa spet popustili, tako da jih je trener Jakopič kar precej okregal. Njegov poseg je očitno dobro zalegel...

OSTALI IZIDI 8. KOLA: Mossa - Olympia 1:3, Fincantieri - Intrepida 3:0, Acli Ronke - Soca Valprapor Pos. Sovodnje bo 10:2.

VRSTNI RED: Fincantieri in Valprapor Vini Pintar 16, Olympia 12, Soca Valprapor in Mossa 8, Caldini 4, Intrepida 2, Acli Ronchi 0. (Valprapor, Mossa in Olympia imajo tekmo več, Soca ima tekmo manj)

Skupina B

Nas prapor - San Luigi 0:3 (3:15, 7:15, 13:15)

NAS PRAPOR: Mikluz, Sosol, Legisa, Paulin, Boskin, Gulin, korsic, Bervar.

San Luigi je bil tudi v povratni tekmi boljši in je tako ohranil svojo nepremaganost. Bolje so se mu igralci Našega praporja upirali le v tretjem nizu, v katerem so celo povedli z 12:7, zaradi nerodnosti in nekaj nenaklonjenih sodnikovih odločitev pa se jim je niz naposled izmuznil.

OSTALA IZIDA 8. KOLA: Torriana - Turiaco 3:1, Corridoni - VBL Cormons 3:1, Fossaloni ni igral.

VRSTNI RED: San Luigi Banca Agricola 14, Nas prapor 10, Lib. Turriaco 8,

Lib. Cormons in Corridoni

6, Torriana 2, Fossaloni 0. PRIHODNJE KOLO: Fossaloni - Corridoni, Cormons - Nas prapor, San Luigi - Torriana.

1. ŽENSKA DIVIZIJA Olympia - Azzurra 3:0 (15:4, 16:14, 15:2)

OLYMPIA: Bulfoni, Cernic, Jussa, Princi, Branjnik, Lutman, A. in K. Korsic, Bratina.

Dekleta Olympie so vnovic zmagale in tako ostajajo tik pod vrhom lestvice. Kazalo je, da bo tekma z Azzurro čista formalnost, a v drugem nizu so se stvari na igrišču precej zakomplicirale, trenerki Mirandi Kristancic pa je z nekaj posrečenimi potezami uspešno preprečilo izgubo niza. V nadaljevanju je bila Olympia prepriljivo boljša.

OSTALA IZIDA 8. KOLA: Torriana - Turiaco 3:1, Corridoni - VBL Cormons 3:1, Fossaloni ni igral.

VRSTNI RED: San Luigi Banca Agricola 14, Nas prapor 10, Lib. Turriaco 8,

KOŠARKA / 15. KOLO PROMOCIJSKEGA PRVENSTVA

Cicibona - Breg: za koga konec zmagovite serije?

Sokol Warm bo skušal v gosteh presenetiti vodilno Barcolano

D LIGA / 16. KOLO

VANJA JOGAN

Priložnost za Bor in Kontovel

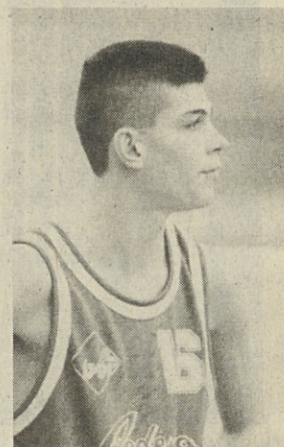
Pri Boru bo prvič letos zaigral lanski jadranovec Peter Ažman

V D ligi bodo tako »belozeleni« kot »plavozeleni« imeli opravka z neposrednimi tekmeči, težjo nalogo pa imajo Kontovelci, ki bodo gostovali pri Porcii, medtem ko si borovci ne smejo privoščiti novega domačega poraza. Tokrat bodo igrali proti Corridoniju iz Staranzana. Trener Sancin ima nekaj težav s sestavo mostva, saj bo Poretti službeno odsoten, prvič letos pa bo zaigral Peter Ažman.

Krajši pogovor o tekmah v promocijski in D ligi smo izpeljali z Michelom Grbecem, ki je letos kljub mladim letom nekajkrat že uspešno branil clanske barve Bora Radenske.

Pravijo, da ni dober playmaker tisti, ki dosega precej točk, v mladinskih ligah pa pogosto presegajo mejo tridesetih točk. Kaj meniš o tem?

Trener Martini me večkrat uporabi tudi v vlogi beka, kar mi seveda omogoča, da imam v napadu več priložnosti za igro na koš. Vsekakor je nekaj primerov v nesoglasju s trditvijo, da

Michel Grbec (f. Ferrari)

dober play igra le za ostale, glej Bodiogo...

V clanski postavi je vloga playmakerja izredno dobro pokrita s Smotlakom in Persijem, kar tebi preperečuje, da bi več igral. Kakšne njihove karakteristike bi si rad »sposodil«?

Smotlak ima izreden smisel za igro v hitrosti, »Docci« pa zavidam fantazijo in telesne sposobnosti.

Očitajo ti, da igras vedno z isto vnamo, ne glede na kategorijo in važnost tekme...

Tako zgleda, ker se ne razburjam in imam tak

karakter, v resnici pa ni tako. Ob zagrizenosti je treba pogledati tudi na kakovost in rezultate.

NAPOVEDI - Michel Grbec

Ozzano - Jadran Tkb +3

Matchwinner: Pregarc(5. zbran); top scorer: Crisma(1); nad pričakovanjem: Emili(4).

Bor Radenska - Staranzano +5

Matchwinner: Carbonara(1); top scorer: Persi(4); nad pričakovanjem: Debeljuh(2).

Porcia - Kontovel +10

Matchwinner: Grilanc(1); top scorer: Cividari(5); nad pričakovanjem: Hmeljak(4).

Cicibona - Breg +15

Matchwinner: R. Simoncic(3); top scorer: Cupin(10); nad pričakovanjem: I. Bajc(7).

Barcolana - Sokol -3

Matchwinner: Starc(5); top scorer: Stanisa(1); nad pričakovanjem: Sedmak(1).

Dom - Isontina -15

Matchwinner: Jarc(1); top scorer: Pecanac(3); nad pričakovanjem: Semolic(1).

Promocijsko prvenstvo je z zmago Barcolane nad Ferroviarjem pridobilo na zanimanju, saj se je krog morebitnih kandidatov za napredovanje podvojil v pričakovanju medsebojnih spopadov, ki se bodo v bližnji prihodnosti vrstili kot na tekočem traku.

Odvce bi bilo poudarjati, da si tako zgoraj omenjena protagonista kot nasledovalca Santos in Cicibona ne smejo privoščiti nepredvidenih spodrsrlajev, tokrat pa največ tvega Cicibona, ki bo v derbiju lahko preverila kakovost prerojenega Brega. V prvem delu prvenstva je Marijeva ekipa pometala z nasprotniki, ki pa so bili le blede senca današnjega »teamak«, tradicija pa je na strani Brega, ki je v zadnjih letih trikrat zmagal v starih srečanjih.

Veliko uslugo Ciciboni bi lahko napravil Sokol, ki bo gostoval pri Barcolani. Vatovčevi fantje so sposobni premagati kogarkoli, žal pa so večkrat dokazali, da predvsem v odločilnih tekmah ne zaigrajo z maksimalno učinkovitostjo. Skerlavaj, Sosič in ostali pa bi se seveda radi oddolžili za tesen poraz iz 2. kola, ko so v zadnjih minutah napravili še dobljeno tekmo.

Certi letosnji slovenski derbi, ki bo na programu v »balonu« na stadionu 1. maj, pa bi moral biti izredno zanimiv, saj sta obe ekipi v dobri formi. Cicibonasi imajo za sabo 8 zaporednih zmag, Breg pa 3. Motivacijsko bi morali biti bolj »napihnjeni« domačini, ki so prav prejšnji teden zavohali sled vodilnih, medtem ko je Breg ze izven nevarnosti pred izpadom, nestetokrat pa je bilo potrjeno, da v takih tekmah ni favoritov, napovedati boj za vsako zogo pa je res odvečen poudarek.

Napoved derbija smo postavili odbornikom obeh ekip.

David Pupulin (Cicibona): +6 za Cicibono. Odločilni dvoboj bo med Kovacem in Koroscem, najzanimivejši pa bo pod koscem boj med Slavcem in Furlanom. Najnevarnejše orožje Brega je pridobljena samozavest po zadnjih uspehih. Nad pričakovanjem bosta igrala Iztok Bajc in Maurizio Schiulaz.

Denis Salvi (Breg): +3 za Breg. Odločilni dvoboj bo med Cupinom in Koroscem, najzanimivejši pa »družinski derbi« med bratoma Kovacem. Najnevarnejši orožji Cicibone sta prav gotovo odločnost in zagnanost, presenetljivo uspešno pa bosta zaigrala Volk in Schiulaz.

ODBOJKA / PO PRVEM DELU

Domove naraščajnice še v boju za play off

Naše mladinke so bile tokrat pred pretežno nalogo Dečki Soče Valprapor podirajo vse ovire

MLADINKE

Sagrado - Pos. Sovodnje 3:0 (15:0, 15:5, 15:5)

POS. SOVODNJE: Tomšic, Sosol, Jelen, Devetak, Peric, Dorni, Jakin, Frandolic.

Vodilni Sagrado, verjetni zmagovalci prvenstva, ki ga skoraj v celoti sestavljajo igralke clanske postave D lige, je bil premocen za naso ekipo, ki pa je pasivno sprejemala razvoj dogodkov na igrišču, pri čemer pa so se dekleta pritoževala nad neobčajno razsvetljavo telovadnice, kar jim je onemogočalo normalno sprejemanje servisa.

Olympia - Staranzano 1:3 (6:15, 15:12, 6:15, 5:15)

OLYMPIA: Bulfoni, Cernic, Jussa, Princi, Branjnik, Lutman.

Staranzano sodi med četverico najmočnejših ekip prvenstva in je to proti Olympii tudi potrdil. Zaradi tega smo lahko z nastopom Gorican v bistvu zadovoljni, posebno se z njihovo igro v drugem setu, v katerem so bile stalno v vodstvu in so z dobrim napadom onemogočile sicer boljšo obrambo domačink.

OSTALI IZIDI 2. KOLA 2. FAZE: Ronchi - Torriana 3:1.

VRSTNI RED: Soca Valprapor 20, Torriana 12, Ronchi 10, Valprapor Soca in Cormons 2.

DEKLICE

Skupina A

Tekmo predzadnjega kola proti Cormonsu b Soca igrala drevi ob 19.30 v Sovodnjah, pričakujejo pa novo zmago.

IZIDI 12. KOLA: Villesse - Ronchi 3:0, Fincantieri - Pro Romans 3:0, Cormons - Azzurra 0:3, Soca ni igrala.

VRSTNI RED: Fincantieri 20, Azzurra 18, Villesse 14, Soca, Acli Ronke in Pro Romans 6, Cormons 0.

Skupina B

O zmagi domov proti Intrepidi smo že poročali, v prihodnjem kolu pa bodo odlične varovanke trenerja Princica proste, njihova uvrstitev v play off za naslov pa že nekaj tednov ni več sporna.

IZIDI 12. KOLA: Intrepida - Dom Imsa 1:3, Staranzano - Lucinico 3:0,

sojilnica Sovodnje - Valprapor Soca Kmečka banka 3:0 (15:8, 15:2, 15:1)

SOCA VALPRAPOR: Makuc, Radetti, Bonan, Muzic, Gravnar, Plešnicar, Devetak, S. in M. Cernic, Sobani, Pintar.

VALPRAPOR SOCA: D., G. in R. Lutman, Plešnicar, Poletto, Mucci, Pellegrin, Braione, Cernic, Devetak, Frandolic.

Po pričakovanjih je bil derbi povsem enosmeren, le v prvem setu so mlajši igralci Valpraporja Soca nudili svojim nasprotnikom, ze vnaprejšnjim zmagovalcem naslova pokrajinskih prvakov, kaj več odpora.

OSTALI IZIDI 2. KOLA 2. FAZE: Ronchi - Torriana 3:1.

VRSTNI RED: Soca Valprapor 20, Torriana 12, Ronchi 10, Valprapor Soca in Cormons 2.

OSTALI IZIDI 8. KOLA: Lib. Gorizia - Staranzano 0:3, Grado - Farra 3:0, Mossa - Fincantieri 2:1.

VRSTNI RED: Grado 21, Dom Imsa 20, Staranzano 19, Farra 18, Pizz. Italia 15, Sagrado 11, Lib. Gorizia 7, Mossa 5, Fincantieri 4, Acli 0. (Dom Imsa in Fincantieri imata tekmo več)

Konjske dirke

piše: Giorgio Pletterscek

Najbolj negotova 2. dirka v Firencah Lahko delo za Majert Irmo v Padovi

1. dirka (Firenze): kasac Mint di Jesolo (skupina 1) bo skušal ponoviti nedeljsko zmago, paziti pa bo moral na konja Incredible (2) v skupini X pa je vredna pozornosti Biba Bi.

2. dirka (Firenze): v zelo negotovi tekmi predlagamo kobilu Lea Effe (1), v skupini 2 kasaca Ispano d'Assia, v skupini X pa Filarda.

3. dirka (Milan): Infallibile (X) je nas favorit, iz skupine 2 je vredno omeniti Nespola Sira, iz skupine 1 pa Libod Mo.

4. dirka (Bologna): za Neroneja (1) pravijo, da je izreden, paziti pa je

treba se na Ibiaca San (X) in Nicka di Jesolo (2).

5. dirka (Padova): Majert Irma (2) bi morala imeti lahko delo, opozarjamo pa se na Lincol Cola (1) in Nones (X).

6. dirka (Pisa): favorit je Cotman (2), slediti pa je treba se konju Spazio d'Aria (X) in Tony Sanu (1).

Dirka tris

NASI FAVORITI: 19) Locatario, 15) Marlon d'Assia, 7) Mandante

DODATEK ZA SI-STEMISTE: 6) Frankie Lucas, 4) Max dei Rossi, 2) Much More.

Totip

1. — prvi	1
drugi	X2
2. — prvi	12
drugi	X
3. — prvi	X
drugi	12
4. — prvi	12
drugi	X
5. — prvi	2
drugi	1X
6. — prvi	1X
drugi	2

Danes igra za vas Totocalcio

Franc Fabec

Franc Fabec (letnik 72) brani hokejska vrata novonastalega openskega mostva Poleta. Franc se je tej športni panogi približal lani, ko se je v poletnem času vpisal na tečaj kotalkanja pri istomenskem društvu, sedaj pa trikrat tedensko vadi na openski ploščadi in že uspešno zaustavlja nasprotnikove strele na črti pred majhnimi hokejskimi vratci. Franc se že dalj časa aktivno bavi z jamarstvom, pet let pa je tudi igral namizni tenis pri Krasu. Sonja Makuc pravilno napovedala 7 izidov.

Atalanta - Juventus	X
Cagliari - Inter	2
Florentina - Lazio	X2
Milan - Pescara	1X
Napoli - Foggia	1
Roma - Genoa	X2
Sampdoria - Ancona	X
Torino - Brescia	1
Udinese - Parma	1X
Monza - Reggiana	X
Venezia - Ascoli	1
Casertano - Giarre	1X2
Casertano - Catania	1X2

Obvestili

SPDT SMUCARSKI ODSEK organizira v nedeljo, 14. t.m. smucarski izlet v Podkloster (Avstrija) Vpisovanje pri načelniku odseka V. Fakin - tel. 634648.

ZSSDI obvešča, da bo urad v Trstu od 8. do 12. februarja odprt od 9. do 13. ure.

KOMBINACIJSKI SLALOM ZA ŽENSKE / KONČNO PRVA TEKMA

Wachterjeva le za dve stotinki...

MORIOKA - Japon-skim organizatorjem je uspelo spraviti pod streho vsaj kombinacijski slalom za ženske, če so že druge discipline pod vprašajem, vsaj kar zadeva datum, ko naj bi bile na sporedu.

Včeraj je slavila Avstrijka Anita Wachterjeva, ki je tudi največja favoritka za kombinacijsko zlato, čeprav je njena prednost pred izrazito smukacico Vogtovo le dve stotinki sekunde. Velja omeniti, da je dokaj solidno odpeljala smuk tudi Slovenka Urška Hrovat, ki je zasedla peto mesto. Pret-narjeva, ki je imela pred tekmovalcem več možnosti za dobro uvrstitev v kombinaciji, pa se ni uvrstila.

Zadovoljni, pa čeprav le na pol, so v italijanskem taboru, kjer je Morena Gallizio osvojila četrto, Perezova pa deveto mesto. Toda Morena

Gallizio je med voznjo napravila vsaj tri nape, tako da bi bila njena uvrstitev lahko se boljša. Tudi sama ni bila zadovoljna in je dejala, da je za prvo voznjo izbrala napačne smuči, ker so se razmere na progi po ogledu bistveno spremenile, v drugi voznji pa je kljub opozorilom Perezove napačno vzela zadnjo strmino.

Le malo pa je manjkalo, pa bi sel po zlu tudi kombinacijski slalom. Svicarji so namreč vložili pritožbo in zahtevali ponovitev slaloma, ker je Norvezanka Loedemell v prvi voznji izpustila vratica, vendar pa je kljub temu startala tudi vdruho.

»Na ta način je bila najbolj oskudovana Bournissenova,« so trdili Svicarji, saj bi njihova tekmovalka v drugi voznji startala z najugodnejšo startno številko, če bi Norvezanko diskvalificirali. Tekmovalna komisija je v osnovi sprejela švicarsko pritožbo, vendar je Loedemellovo le enostavno crtala iz vrstnega reda, nikakor pa

Morena Gallizio je osvojila 4. mesto, s katerim pa ni bila zadovoljna (AP)

niso razveljavili slaloma.

REZULTATI: 1. Wachter (Avt) 1:08.88; 2. Vogt (Nem) 1:08.90; 3. Rodling (Sve) 1:09.19; 4. Gallizio (Ita) 1:09.50; 5. Hrovat (Slo) 1:09.99; 6. Andersson (Sve) 1:10.16; 7. Hansson

(Sve) 1:10.63; 8. Maier (Avt) 1:10.68; 9. Perez (Ita) 1:10.75; 10. Kjoerstadt (Nor) 1:10.84; 11. De Pourtales (VB) 1:10.95; 12. Berge (Nor) 1:11.14; 13. Medzihrad-ska (Slk) 1:11.69; 14. Schuster (Avt) 1:11.84;

15. Street (ZDA) 1:12.51; 16. Tarasovikova (Slk) 1:13.86; 17. Bournissen (Svi) 1:14.77; 18. Ruthven (Kan) 1:15.04; 19. Cava-gnoud (Fra) 1:15.16; 20. Haeusl (Nem) 1:16.53 itd.

ELAN

NOGOMET / ANGLEŠKI POKAL

Arsenal izločil Leeds United

Ian Wright in vratar David Seaman slavita zmago Arsenalu v angleškem pokalu nad Leedsom s 3:2 po podaljških. Arsenal zdaj čaka Nottingham Forest (AP)

Gregor Fučka bo moral počivati 50 dni

TRST - Gregor Fučka, 21-letni kosarkar trzaskega Stefaneta (znan pa je tudi ljubiteljem kosarke v Sloveniji, saj je v Trstu prisel iz ljubljanske Olimpije, kjer je tudi že opozoril na svoj razkošni kosarkarski talent), bo moral zaradi poškodbe počivati najmanj 50 dni. Slovenski kosarkar se je poškodoval na predvčeršnjem dobrodelni tekmi proti beneschemu Scainiju v kraju Concordia Sagittaria pri Pordenonu. Fučka si je zlomil stopalo na desni nogi, včeraj pa so mu že nadeli mavčni oklep.

Nedvomno pomeni njegova poškodba precejšen handicap za Stefaneta, ki se v rednem delu prvenstva italijanske A1 lige bori za uvrstitev tik pod vrhom, brez Fučke pa bo moral trzaski prvoligas igrati tudi na zaključnem turnirju četverice najboljših italijanskih ekip v pokalnem tekmovalnem prihodnji mesec v Forliju. Poleg tega pa se Fučka ne bo mogel udeležiti treninga italijanske reprezentance, ki ga je reprezentančni trener Ettore Messina sklical za 8. in 9. februar v Forliju.

KOŠARKA / KORAČEV POKAL

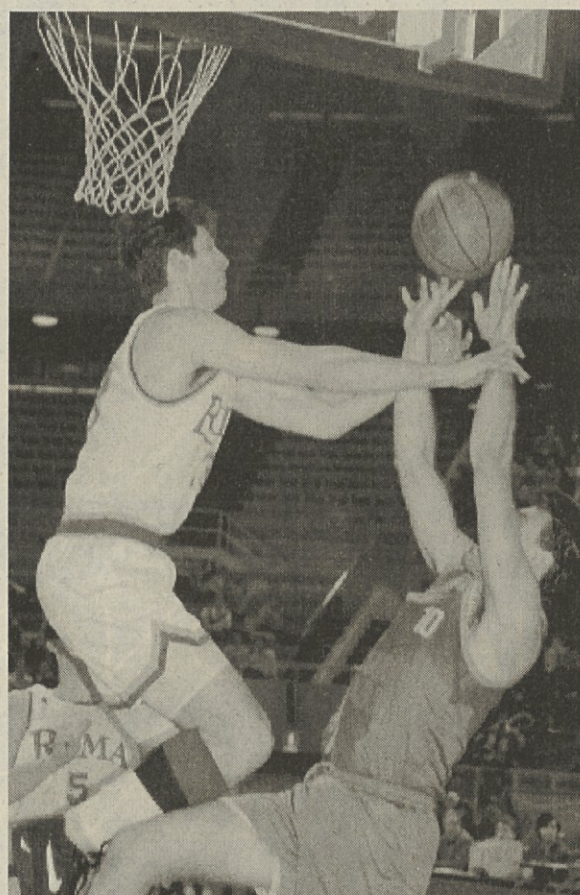
V polfinalu kar tri italijanske peterke

Poleg Cleara, Philipsa in Rima še Barcelona

RIM - Italijansko zastopstvo v kosarkarskem Koracevem pokalu zaradi četrtfinalnega »derbija« med Clearom in Phonolo ni moglo ostati neokrnjeno, vendar je uspeh Italijanov kljub temu prodoren, saj so se v polfinale uvrstila tri moštva - Clear, Virtus Roma in Philips Milan, tem pa se je pridružila še Barcelona.

V Cantùju je bilo pričakovati hud boj na nož. Phonola je po prvi tekmi imela prednost petih točk, vendar se je Clearu upirala le v prvih osmih minutah, potem pa se je predala brez boja. Gostitelji so bili neusmiljeni. Po prvih dvajsetih minutah so vodili z 52:32, v 34. minuti pa je njihova prednost znašala že 30 točk (78:48), tako da je bila tekma povsem neizidna, končni rezultat 95:69 pa dovolj zgovoren. Za Clear je American Mannion dosegel 33 točk, od teh 25 v prvem polcasu! Pri Phonoli je porazno zaigral Gentile, Esposito pa je moral zaradi stare poškodbe kolena zapustiti igrišče.

Dosti bolj zanimivo je bilo v Rimu, kjer je imel Virtus težko nalogo. Proti španskemu moštvu Leon Elosua je moral namreč nadoknaditi 11 točk zaostanka. Rimljani so prednost gostov prvič izenačili v 14. minuti (38:27), a ob polcasu so imeli le še šest točk prednosti. Odločilni »break« so dosegli v začetku drugega polcasa, končni rezultat pa je bil 103:85. Radja (18 točk) je večji del tekme odigral obremenjen z

Niccolai (Virtus Roma) ovira Fernandeza pri metu

osebni napakami, za goste pa je bil neresljiva uganka Premier (15), nekaj odločilnih kosev pa je dosegel tudi Fantozzi (22).

Philips je proti Panioniosu zmagal že v Atenah (78:79), zato je bila povratna tekma le gola formalnost. Grki so zdržali le en polcas (38:30), predvsem po zaslugi Fanisa Christodouloua (31 točk), nato pa gostitelji (Djordjević 23, Riva 21, Pittis 14 točk) niso imeli več težav in so zmagali z rezultatom 81:74.

Polfinalna para: Clear - Philips, Barcelona - Vir-

tus Rim. V sredo so odigrali tudi večino tekem v B skupini evropskega prvenstva. Skansijev Benetton je v Madridu s 86:85 (44:44) premagal tamkajšnji Estudiantes, ki je že odrezan od boja za finale starih. Končno je svoj sloves upravičil Toni Kukoč. Dosegel je 34 točk (v metih 12:21). Benetton je igral brez poskudovanega tujca Teaglea.

Ostala rezultata: Orthez - Olympiakos 64:65, Malines - Real Madrid 90:98 po podaljških, Zadar - Bayer večerna tekma.

ZARADI SLABEGA VREMENA / SLALOM MORDA ŽE V NEDELJO

Program SP bo najbrž povsem spremenjen

Tomba »eksplozirala« ob objavi te hipoteze

MORIOKA - Na svetovnem prvenstvu je eksplodirala bomba. Toda ne gre za tisto po imenu Alberto, lahko pa se zgodi, da bo prav Tomba največja žrtev te eksplozije. Stalne težave z vremenom so predsednika mednarodne smučarske zveze Hodlerja prisilile, da je posredoval predlog, s katerim naj bi povsem zrevolucionirali program svetovnega prvenstva. Prva posledica tega je že v tem, da so danes ponoči najbrž (uporaba te besede je skoraj nujna ob vseh dosedanjih težavah z vremenom) vozili tako moški kot ženski kombinacijski smuk.

Kar pa se bodoče programa tiče, naj bi izgledal takole: jutri moški in ženski smuk, v nedeljo moški slalom, za naslednji teden pa naj bi se se dogovorili. In prav v tem možnem premiku slaloma za teden dni tisti največja nevarnost za Alberta Tomba, ki je skupaj z ostalimi slalomisti azzurrov na prizorišče letosnjega SP prisel sele pred kratkim. Kdor je na to opozarjal Hodlerja, je bil deležen kratkega odgovora: »Vse ekipe smo že prej opozorili, da so možne spremembe. Toliko slabše za tiste, ki so pršli prepozno.« Predsednik FIS pa se ni nič kesal, da je

mednarodna zveza pred petimi leti izbrala Morioko za prizorišče SP, priznal pa je, da niso imeli vremenskih podatkov in da nihče ni vedel, da lahko obdobje slabega vremena traja tudi po 5, 6 dni skupaj. »Pa tudi če bi bili s tem seznanjeni, najbrž ne bi bilo nič drugače,« je dejal in dodal, da so tukaj pač najboljše smučarice na japonskem »in imeli smo tudi dolocene obveznosti do Japoncev, ki so dosti napravili za razvoj smučanja. Povprašajte o tem evropske proizvajalce. Japonski trg je s 15 milijoni smučarjev namreč po ameriškem zanje najpomembnejši.«

Vesti o možni premostitvi slaloma pa ni prebavil Alberto Tomba. »Vsi skupaj so navadni bastardi in vse to počnejo nalah, ker vedo, da sem prisel sele včeraj in da se do nedelje ne morem prilagoditi veliki časovni spremembi,« je glasno protestiral Tomba, ki je včeraj iz Tokia prisel v Morioko. Po tej eksploziji jeze, pa je srd zamenjalo začudenje.

V nasprotju s Tombo pa italijanska smučarska zveza ni kazala prevelikega začudenja nad možnimi spremembami programa. Direktor moske ekipe Helmut Schmalzl je potrdil Hodlerjeve besede in

Alberto Tomba na tokijski železniški postaji (AP)

dejel, da so ze od vsega začetka vedeli, da lahko pride do sprememb. Toda Schmalzl tudi pravi, da imajo slalomisti dovolj časa, da si ogledajo proge, doslej pa se nihče ni treniral slaloma. Izrazil je tudi začudenje, da je bil Tombov stab zaradi tega presenečen: »Thoeni je za vse to vedel in bi hoteli priti prej, bi lahko.«

Miospray

USPEŠNO BLAŽI BOLEČINE

NOVICE

Spaski izenačil

BUDIMPESTA - V prijateljskem sahovskem dvoboju je nekdanji svetovni prvak Boris Spaski proti 16-letni Madžarki Juditi Polgar v tretjem kolu zmagal in izenačil rezultat na 1, 5:1, 5. Čeprav so v sahovskih krogih govorili o dvoboju Madžarke s Fisherjem, je sredi januarja Juditin oče Laszlo zagnal te govorice. Nagradni sklad tega sahovskega dvoboja je 200.000 ameriških dolarjev, od katerih jih zmagovalcem prejme 110.000. Polgarjeva in Spaski bosta odigrala deset partij, od katerih bo zadnja 16. februarja. (M. D.)

21. Connorsova sezona

SAN FRANCISCO - Na mednarodnem teniskem turnirju z nagradnim skladom 300.000 ameriških dolarjev je v zmago v dveh nizih proti rojaku Matsuzewskemu American Jimmy Connors startal v svojo 21. profesionalno tenisko sezono. 40-letni Connors je za zmago 6:4, 6:4 potreboval vsega 91 minut. (STA)

Zmaga Grafove v 2. kolu

YOKOHAMA - Na mednarodnem teniskem turnirju z nagradnim skladom 750.000 ameriških dolarjev je Nemka Steffi Graf v drugem kolu premagala Natalijo Zverovo iz Belorusije s 6:2, 6:0. Drugi rezultati 2. kola: Tauziat (Fra) - Malejeva-Fragnière (Svi) 7:5, 6:3, Kamio (Jap) - Fernandez (ZDA) 6:4, 6:3 in Navratilova (ZDA) - Basuki (Indo) 6:2, 6:1. (STA)

Bowe s papežem

NEW YORK - Svetovni boksarski prvak v težki kategoriji po verzijah IBF in WBC Riddick Bowe se bo februarja v Vatikanu srečal s papežem Janezom Pavlom II. 25-letni boksar bo na svoji poti, ki jo bo začel 16. februarja, obiskal več držav. Najprej se bo v Johannesburgu srečal z Nelsonom Mandelo, nato pa bo odpotoval v Somalijo, kjer bo daroval 100.000 ameriških dolarjev za otroke.

V Atlanti manjši dobiček

ATLANTA - Predsednik organizacijskega komiteja olimpijskih iger leta 1996 v Atlanti A. D. Frazier je na tiskovni konferenci sporočil, da pričakujejo namesto 156 samo 16 milijonov dolarjev dobička. Manjši dobiček gre predvsem na račun višjih organizacijskih stroškov, ki bodo predvidoma 1,6 milijarde ameriških dolarjev. Organizacijski komitej ima za zdaj le 288 milijonov dolarjev, od katerih so 160 milijonov plačale evropske televizije za prenose. (STA)

Pozzi premagal Lendla

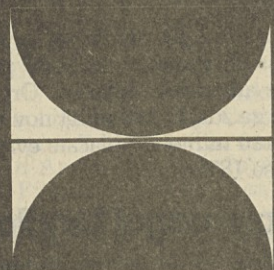
MARSEILLE - V drugem kolu teniskega turnirja Marseille Open z nagradnim skladom 500.000 ameriških dolarjev je po dobri igri Italijan Gianluca Pozzi premagal Američana Ivana Lendla s 6:4, 5:7, 6:4. Drugi rezultati 2. kola: Siemernik (Niz) - Pridham (Kan) 6:2, 7:5 in Bruguera (Spa) - Raoux (Fra) 6:4, 5:7, 6:4. (Reuter)

VAŠ STIK S SVETOM TISKA

GRAFICENTER

DISTRIBUCIJA MEDNARODNEGA TISKA PO EVROPI
NAROČNINE NA MEDNARODNE DNEVNIKE, REVije, KNJIGE

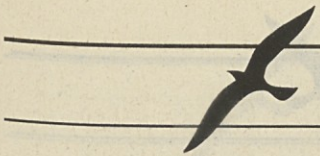

ZALOŽNIŠTVO TRŽAŠKEGA TISKA
DISTRIEST

NAROČILA SPREJEMAMO TUDI
PO TELEFONU IN FAKSU

TRST
TEL. 040/7796666
FAKS 040/7796402

SEŽANA
TEL. 067/73373
FAKS 067/31202

Gledališča

Slovenija

LIUBLJANA

CANKARJEV DOM

JUTRI: ob 20. uri (Linhartova dvorana) E.Hrvatini: Zenska, ki nenehno govori (Cas subjektivnega) : Poligon. Cena vstopnic je 500 SIT.

V PRIHODNJIH DNEH: 13. 2. ob 20. uri in 14.2. ob 18.uri G.Tabori: Natanova smrt. Gostuje Bavarsko drzavno gledališce iz Munchna. Predstava bo simultano prevajana. Vstopnina je 500 SIT, dijaki študentje in upokoјenci 250 SIT.

. Informacije na tel. 061/222-815.

DRAMA SNG LJUBLJANA

DANES: ob 19.30 G.Strniša: Samorog. Za izven in konto.

Ob 21. uri (Mala drama) Nicolaj: Prva klasa. (za izven in konto) predstava z gostom iz Rima - gospodom Aldom Nicolajem osebn.

JUTRI: ob 20. uri Nicolaj: Blagi pokojniki, dragi mozje. Monodramski nastop Polone Vetrli. Predstava z gostom iz Rima - gospodom Aldom Nicolajem osebn!

Ob 20. uri (Mala drama) Nicolaj: Prva klasa. Za izven in konto.

Drage obiskovalce obvescamo, da sta predstavi Zaigraj se enkrat, Sam, 11. in 16. 2. razprodani. Vstopnice za dodatno predstavo, 12. 2., so že v prodaji. Pohitite!

Informacije in rezervacije vsak delavnik od 11. do 12. ure ter od 18. ure do zacetka predstave na tel. 061/221-511.

OPERA IN BALET

JUTRI: ob 19. uri Strauss: Netopir.

Blagajna je odprta med 11. in 13. uro ter med 17. in 19. uro. Rezervacije na tel. 331-950 samo med 9. in 11. uro.

MESTNO GLEDALIŠČE

DANES: ob 19. uri A.P.Cehov-T.Brasch: Platonov. Za abonna Petek in izven.

JUTRI: ob 19. uri A.P.Cehov-T.Brasch: Platonov. Za abonna Sobota in izven.

V PRIHODNJIH DNEH: 9. 2. ob 15.30 uri E. Flisar: Kaj pa Leonardo? Za abonna Torex Popoldan in izven.

9. 2. (Mala scena) ob 19.30 uri Z. Petan: Don Juan in Leporella. Za izven in konto.

Informacije in rezervacije od 10. do 12. ure in uro pred predstavo na tel. 061/210-852.

SLOVENSKO MLADINSKO GLEDALIŠČE

DANES: ob 19.30 H.Achternbusch: Susan. Za izven.

JUTRI: ob 19.00 uri A.A.Rozman: Tartif. Za izven.

Prodaja in rezervacija vstopnic v Galeriji SMG na Trgu francoske revolucije 5, med 10. in 12. uro ter med 15.30 in 17.30, na dan predstave pa tudi uro pred predstavo pri blagajni SMG.

KLUB K4

V PRIHODNJIH DNEH: 9.2. ob 21. uri Prometej brez skodelice. Ponovitev razprodane predstave Barbare Jozelj in eksperimentalne skupine Rezares. Informacije na tel. 061/113-282.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

DANES: ob 19.30 uri Z. Petan: Zmagoslav Sloven, diktator de luxe (za abonna red A in izven).

JUTRI: ob 19.30 uri Z. Petan: Zmagoslav Sloven, diktator de luxe (izven).

MARIBOR

SNG DRAMA

DANES IN JUTRI: ob 19.30 Carmen - popoldan na robu evropske zgodovine.

V PRIHODNJIH DNEH: 8.2. Dan odprtih vrat SNG Maribor - ob slovenskem kulturnem prazniku:

Ob 18. uri Ogled gledališča.

Ob 19.30. W.Shakespeare: Hamlet. Jubilejna, 50. predstava. Brezplačne vstopnice lahko obiskovalci dvignejo pri gledališki blagajni najkasneje do 4.2. Tel. 062/211-461.

CELJE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE

DANES: ob 17. uri Moliere: Namisljeni bolnik. Za abonna Solski III in izven.

SLG Celje obvesca svoje obiskovalce, da so vse predstave, vključene v Dneve komedije, ki bodo potekali vsak petek in soboto od 12. 2. do 6. 3. 1993, žal, že razprodane.

Informacije na tel. 063/25-332.

KRANJ

PRESERNOVO GLEDALIŠČE

JUTRI: ob 19.30 R.Cooney: Zbezi od zene. Za izven in konto. Razprodano.

V PRIHODNJIH DNEH: 8. 2. ob 20. uri Mateja Puhar: Homo, mozaični plesni spektakel.

13. 2. ob 19.30 uri H. Ibsen: Nora. Za konto in izven. Informacije na tel. 064/222-681.

NOVA GORICA

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE

DANES: ob 10.15 uri in ob 20. uri (Gledališka dvorana Solkan) R. Vitrac: Volkodlak.

JUTRI: ob 20. uri (Gledališka dvorana Solkan) R. Vitrac: Volkodlak.

V PRIHODNJIH DNEH: 9. 2. ob 20. uri (za izven) gostovanje SNG Drame iz Ljubljane s predstavo W. Allen: Zaigraj se enkrat, Sam.

Informacije in rezervacije na tel. 065/25-326.

KOPER

GLEDALIŠČE

V PRIHODNJIH DNEH: v ponedeljek, 8. t. m., ob 20. uri gostovanje Slovenske skupine gledališča iz Trsta z recitalom Ves ti svet je oder. Nastopata Mira Sardoc in Stane Stresnič.

V PRIHODNJIH DNEH: 18. 2. ob 20.uri R.Vitrac. Volkodlak. Gostuje PDG Nova Gorica. Informacije na tel. 066/21-027.

GORNJA RADGONA

KULTURNI DOM

JUTRI: ob 19.30 uri B.Nusič: Mister Dolar. Komedija v priredbi Milana Jesiha. Gostuje skupina KUD Jarja Trnovlje-Celje.

Furlanija-Juljska krajina

TRST

GLEDALIŠCE ROSSETTI

DANES: ob 20.30 bo skupina Teatro d'Arte predstavlja B. Brechtovo delo Madre coraggio. Igra Piera Degli Esposti, režija Antonio Calenda. V abonmaju odrezek st. 7. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasazi Protti in pri blagajni gledališča Rossetti.

DVORANA TRIPCOVICH

JUTRI: ob 20. uri (red L) cetrt predstava Poulencove »Le Voix Humaine« in Mascagnijeve »Cavalleria rusticana«. Dirigent Nikša Bazeza. Predprodaja vstopnic pri blagajni dvorane Tripovichi. Urnik blagajne: od 9.00 do 12.00 in od 16.00 do 19.00, ob ponedeljkijh zaprt.

GLEDALIŠCE CRISTALLO

DANES: ob 20.30 W. Shakespeare - Kakor vam drago- v izvedbi gledališke skupine Teatro del Filodrammatici iz Milana. Režija Nanni Garella, scene in kostumi Antonio Fiorentino. V glavnih vlogah Marisa Della Pasqua, Paola Della Pasqua, Marco Balbi in Rosanna Bruzzo. Predstave bodo trajale do 7. februarja.

VIDEM

VIDEMSKI GRAD - DVORANA PARLAMENTA

DANES: ob 20.00 in ob 21.30 »Sinjbradec« (Barbabi) v izvedbi gledališke skupine Compagnia del Centro Servizi e Spettacoli iz Vidma. Režija Cesare Lievi. Predstave bodo trajale do 9. t. m.

GLEDALIŠCE LUIGI BON (Cologna)

JUTRI: ob 21. uri gostovanje gledališke skupine »Le Prime Luse« iz Cologne z delom G. Marionija »No cjan-tin i risignui« ter mladinske gledališke skupine z delom Daria Foja La Marcolfa«.

Koroška

CELOVEC

MESTNO GLEDALIŠČE

DANES: ob 19.30 Der Kontrabass. Zadnja ponovitev jutri, ob 19.30.

V PRIHODNJIH DNEH: v nedeljo, 7. t. m., ob 15. uri Orfej v podzemlju (predstava za seniorje).

Glasba

Slovenija

POSTOJNA

RESTAVRACIJA HOTELA JAMA

V PRIHODNJIH DNEH: 6. 2. ob 19. uri kulturni večer posvečen ljudskemu glasbenemu izročilu. Nastopajo: Duo Piščanci in Dario Marusič, Ljoba Jenca, Ana Branišelj. Vstopnice so naprodaj v poslovalnici Kompas v Postojni. Informacije in rezervacije na tel. 067/21-220.

KRANJ

PRESERNOVO GLEDALIŠČE

V PRIHODNJIH DNEH: 7. 2. ob 19.30 uri koncert Ljubljanskih madrigalistov. Informacije na tel. 064/222-681.

ŠEMPETER PRI GORICI

GALERIJA KLUBA CRMK

JUTRI: ob 23. uri bo koncert skupine Res Nullius iz Ilirske Bistrice. Do 2.00 zrebanje vstopnic.

RADENCI

HOTEL RADIN

V PRIHODNJIH DNEH: 7. 2. ob 20. uri koncert učiteljev Glasbene sole iz Gornje Radgone in avstrijske skupine Radkersburger Musikanten.

GORNJA RADGONA

GLASBENA SOLA

DANES: ob 17. uri otvoritev prizidka in obnovljene dvorane. Nastopili bodo učenci glasbene sole in pihalni orkester.

V PRIHODNJIH DNEH: 26. 2. ob 18.uri koncert ZePZ Manko Golar iz Gornje Radgone in Pihalnega orkestra Gornja Radgona.

KULTURNI DOM

V PRIHODNJIH DNEH: 8. 2. ob 19. uri osrednja prireditve ob slovenskem kulturnem prazniku. Koncert učiteljev Glasbene sole iz Gornje Radgone in avstrijske skupine Radkersburger Musikanten.

MEDVODE

BLAGOVNI CENTER

JUTRI: ob 18.30 uri koncert pod naslovom Rezijanski kulturni praznik, v počastitev slovenskega kulturnega praznika. Nastopata Moski pevski zbor Kanin iz Režije in Moski pevski zbor Medvode

PORTOROŽ

AVDITORIJ

JUTRI: ob 20.30 uri Koncert ob slovenskem kulturnem prazniku. Gost večera bo Boris Cavazza. Informacije in rezervacije center Portorož, tel. 066/73-571.

Furlanija-Juljska krajina

TRST

GLEDALIŠCE ROSSETTI

V PRIHODNJIH DNEH: v ponedeljek, 8. t. m., ob 20.30 koncert Trzaskega koncertnega društva. Nastopila bosta Mischa Maisky in Pavel Gililov.

SPORTNA PALAČA PRI CARBOLI

V PRIHODNJIH DNEH: v ponedeljek, 15. t. m., ob 21. uri celovečerni koncert italijanske rock skupine Lit-fiba z naslovom »Terremoto tour«.

NAPOVEDUJEMO: aprila bo v športni palaci nastopil kantavtor Marco Masini.

VIDEM

GLEDALIŠCE LUIGI BON (Cologna)

DANES: ob 21. uri koncert violoncelista Wolfganga Panhoferja. Na programu Bach, Wagner, Wellse in Paganini.

Razne prireditve

Slovenija

LIUBLJANA

CANKARJEV DOM

DANES IN JUTRI: ob 20. uri (Linhartova, Kosovelova dvorana) Noč na zemlji, film Jima Jarmuska. Vstopnina je 300 SIT.

Informacije na tel. 061/222-815.

KLUB K4

DANES: ob 22. uri Dance Machine in tetoviranj. Dance Machine predstavlja knjigo o tetoviranjih Dimitrija Vremca. Spremni projekciji ekskluzivnega videa in diavov.

V PRIHODNJIH DNEH: 7. 2. ob 22. uri nastop Salome, prve dame transestivske scene in otvoritev foto razstave Primoza Dolničarja.

MARIBOR

KNJIZNICA STUDENCI

DANES: ob 17. uri pogovor z dr. Tilko Hren ob njeni novi knjigi Ideali maturantov.

KOPER

GLEDALIŠČE

V PRIHODNJIH DNEH: 8. 2. ob 20. uri osrednja proslava ob slovenskem kulturnem prazniku. Informacije na tel. 066/21-027.

DOMŽALE

PROSTORI NAD TRGOVINO KOVINAR

DANES: ob 17. uri Predavanje o astrologiji.

JUTRI: ob 17. uri - presnecanje. Informacije in prijave: Društvo SMO, Domžale, Ljubljanska 71, prvo nadstropje. Tel 061/711-875.

ŠKOFJA LOKA

KNJIZNICA IVANA TAVCARJA

DANES: Dan odprtih vrat knjižnice. Ob 19. uri Literarni večer poezije Haiku Slavka Kvasa.

V PRIHODNJIH DNEH: 17. 2. ob 18. uri Anapurna 1992 - večer z diapozitivi.

18. 2. ob 17. uri Zivalski svet, diapozitivi. Informacija na tel. 0664/620-200.

ŽALEC

DOM II. SLOVENSKEGA TABORA

JUTRI: ob 18. uri osrednja proslava slovenskega kulturnega praznika v občini Žalec. Sodelujejo: slavnostni govornik pesnik Ervin Fritz ter glasbenika Mojca Žlobok in Franci Rizmal.

MURSKA SOBOTA

GRAJSKA DVORANA

V PRIHODNJIH DNEH: 8. 2. ob 17. uri osrednja slovesnost ob kulturnem prazniku in podelitev občinskih nagrad. Po proslavi bo srečanje s prkmurkimi dokorji znanosti.

Furlanija-Juljska krajina

TRST

SALA STURZO

Ul. Sturzo 2
DANES: 5.2. »Layla, ma raison« (Tunizija 1989).
V PRIHODNJIH DNEH: 8.2. - »Ken Bugul« (Senegal 1990); 10.2. »Ta dona« (Mali 1991); 12.2. »Laada« (Burkina Faso 1991).

GLEDALIŠCE ROSSETTI

V PRIHODNJIH DNEH: v cetrtke, 11. t. m., ob 17.30 »Con la virtù d'un femminil sembiante« - ob 200-letnici smrti Carla Goldonija. Nastopale bodo Sara Alzetta, Stefania Barca, Monica Bucciantini, Riccardo Canali, Nicoletta Corradi, Giulia Del Monte, Francesca Gamba, Alvia Reale in Gianni De Lellis. Vstop prost.

GORICA

KATOLISKI DOM

V PRIHODNJIH DNEH: v ponedeljek, 8. t. m., ob 20.30 v organizaciji Zveze slovenskih kulturnih društev in Zveze slovenske katoliške prosvete dan slovenske kulture: Sredozemlje - zemlja na sredi...

Za najmlajše

Slovenija

LIUBLJANA

LUTKOVNO GLEDALIŠČE

DANES: ob 11. uri (Veliki oder) S. Makarovič: Korenkov palcek.

Ob 17.uri (Kulturnica, Zidovska steza)) Z.Florian: Tobija. Za izven.

JUTRI: ob 11. in 17. uri. (Veliki oder) S. Makarovič: Korenkov palcek.

V PRIHODNJIH DNEH: 7. 2. ob 11. uri (Veliki oder) gostovanje Lutkovnega gledališča Maribor s predstavo Darka Čeh: Pepelka.

10. 2. ob 16.30 in 18. uri (Lutkoteka) Jan Malik: Zogica Marogica. Vstopnice so že v prodaji.

Informacije ob sredah, četrtkih in petkih od 11. do 12. ure in uro pred predstavo na tel. 061/314-962.

KUD FRANCE PRESEREN

JUTRI: ob 17. uri igrica Ciribu ciriba, v izvedbi Lutkovne skupine pri GM Jesenice. Informacije na tel. 061/332-288.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

V PRIHODNJIH DNEH: 9. 2. ob 9. in 10.45 uri Golia-Partijci: Srce igrack. Predstava je zaključena.

KULTURNI DOM SPANSKI BORCI

JUTRI: ob 16. uri Sobotno popoldne za otroke: Otroške pesmi z Romano Kranjčan. Prodaja vstopnic vsak dan od 9. do 13. ure in od 16. do 19. ure, ob sobotah od 9. do 13. v Jelovskovem salonu Lutkovnega doma in uro pred predstavo pri blagajni.

MARIBOR

AVTOBUSNA POSTAJA

V okviru Otroškega razstavišča, v organizaciji Zveze kulturnih organizacij Maribor in Avtobusne postaje Maribor, je na ogled razstava likovnih del uencev O. S. Prežihov Voranc, Maribor. Razstava je nastala pod mentorstvom Božidarja Muršca.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE

V PRIHODNJIH DNEH: 7. 2. ob 11.00 uri Jana Kolaric: O pajku, goski in slonu balonu.

8.2. ob 9.45 uri (Razstavišče Avla LGM) otvoritev razstave gledaliških likovnih osnutkov Brede Varl.

Ob 10. in 11.00 uri J.Kolar: Slon balon. Brezplačne vstopnice za obe predstavi lahko dvignete pri Maticu in v LGM ob delavnikih od 10. do 12. ure na Rotovskem trgu 2.

KRANJ

PRESERNOVO GLEDALIŠČE

DANES: ob 9.30 uri Z. Zupancič: Norcavi striček Frak. Informacije na tel. 061/222-681.

KOPER

GLEDALIŠČE

V PRIHODNJIH DNEH: 9. 2. ob 9.30, 10.30 in 11.30 uri Z. Zupancič: Norcavi striček Frak. Gostovanje Presernovega gledališča iz Kranja.

13. 2. ob 10. uri Crviva zgodba. V izvedbi lutkovne skupine Us. Informacije na tel. 066/21-027.

TRBOVLJE

KULTURNI DOM

V PRIHODNJIH DNEH: 10.2. ob 10.30 in 15.30 uri Z. Zupancič: Norcavi striček Frak. Gostovanje Presernovega gledališča iz Kranja.

DOMŽALE

PROSTORI NAD TRGOVINO KOVINAR

SAMO SE DANES: Vesele zimske počitnice od 1. do 5. 2. od 8. do 14. ure. Organizirano počitniško varstvo za otroke nižjih razredov.

Racunalniški tečaj - od 1. do 5. 2. od 9. do 10.30 ure za otroke 1. do 4. razreda, od 11. do 12.30 ure za otroke 5. do 8. razreda.

1. in 2. 2. od 10.30 do 12.ure. Gledališko lutkovna delavnica na temo Pike Noga-vičke z naslovom Pika Strumf gre na počitnice. Namenjeno otrokom od 2. do 5. razreda.

Organizira društvo SMO (Starsi-Mladi-Otroci) ob pomoči Napredka Trgovine, d.o.o. Informacije od ponedeljka do petka od 17. do 19. ure po telefonu 711—875.

KAMNIK

GALERIJA VERONIKA

SAMO SE DANES je na ogled Slikarska parada, razstava slik otrok VVZ Mojca.

»Gremo na gura«

Gora sv. Lovrenca slovi po strminah in izjemnih razgledih, nekdanje kraljestvo polhov pod njo pa po pestri dediščini nekdanjega življenja

Davno je tega, kar so nekemu popotniku, ki je prenočil v gozdu pri naselju Gradec, polhi snedli srajco. Od takrat se kraj imenuje Polhov Gradec. Tudi Valvasor navaja podobno pripoved, le da gre pri njem za skofa, ki je bil zaradi polhov ob vso konjsko opremo. Naj bo kakorkoli že, danes se Polhov Gradec ne ponaša samo z bogato preteklostjo na račun polhov, saj tudi sedanost v njem ne skopari s posebnostmi in naravnimi lepotami. Vse to govori v prid ce-

lodnevnu obisku, ki pa ni popoln brez vzpona na Goro.

Ze med potjo do Polhovega Gradca se lahko v vasi Dvor ustavimo pri cerkvi sv. Petra. Stavba iz 16. stoletja z elementi gotike in renesanse je izjemen kulturni spomenik. Nedalec stran stoji druga podobna zgradba v kraju, barokizirana gotška cerkev sv. Miklavža.

Polhov Gradec je slikovit kraj, po katerem se imenuje tudi okoliški hribovje. Panoramo naselja obvladuje strma, 924 metrov visoka

Gora. Vcasih jo imenujejo tudi Lovrenc, po cerkvi sv. Lovrenca, ki stoji na vrhu. Preden se tako kot domačini, ki gredo ob nedeljah radi »na Gura«, zalezemo v strmine, se bo gotovo zanimivo srečati z nekaterimi znamenitostmi kraja.

V kulturni dediščini velja omeniti župnijske cerkev Marijinega rojstva, ki je tako kot Gora neločljivo povezan s panoramo kraja. Prvo cerkev omenjajo že v 14. stoletju, današnja baročna stavba pa je stiri stoletja mlajša. Tu-

di ce nam cerkve, ki jih je v okolici se veliko, nič ne pomenijo, ne moremo spregledati tega, kako pomembna stavbna dediščina so. Nasploh je za Polhograjsko hribovje značilno, da je v njem skoraj toliko cerkva, kot je vzpetin.

Najbolj znamenita stavba v kraju je nedvomno grad iz 16. stoletja. Se pred dvema letoma so okna zalostno črno zevala, danes pa ga lčno obnavljajo in tudi park poleg njega ni več zanemarjen. V grajski kompleks sodi tudi kamnit Neptunov vodnjak in stolp z uro.

Grad je najbolj znan po grofu Rihardu Blagaju, ki je upravljal posestvo v prvi polovici 19. stoletja. O njem bi lahko napisali samostojen sestavek, na tem mestu pa omenimo le njegovo zanimanje za rastlinstvo in najdbo nove vrste volcina na Gori. Gre seveda za danes vsem poznani in tudi zasciteni blagajev volcin. Ta rastlina se ponaša tudi s spomenikom, ki so ga njej v čast postavili pod Goro. Kamniti obelisk je dal grof Blagaj postaviti v spomin na obisk saksonskega kralja Friderika Avgusta, tudi velikega ljubitelja roz, ki si je leta 1838

Polhov Gradec z Goro v ozadju (Obe fotografiji: Dario Cortese)

ogledal novo odkrito rastlino. Mimo obeliska vodi ena izmed poti na Goro, vendar je tako strma, da potrebujemo zanjo malo ogrevanja.

Ravno pravsnja vzpetina za to je Kalvarija ali Stari grad, ki se dviguje neposredno nad starim delom naselja. Pot na vrh se vije mimo stinrajstih obnovljenih, za zdaj se praznih kapelic križevega pota. Domnevajo, da je na vzpetini že v 14. stoletju stal grad, ime

Kalvarija pa se menda nanasa na case gradnje tega gradu in ne na križev pot. Tako ali drugače, danes na vzpetini stoji osmerokotna kapela, ki jo je dala postaviti grofica Blagaj. V njej je krajevna muzejska zbirka. Odprta je le vsako prvo nedeljo v mesecu od 14. do 16.

ure, obiskovalci lahko pa se najavijo tudi po telefonu (061 645-083).

Polhov Gradec je lep kraj. Ivan Cankar je menil, da je sploh najlepši slovenski kraj, toda ti časi so minili. Pogled s Starega gradu se nam bo zaustavil na veliki lesni tovarni in tudi novi del naselja s solo se ne vključuje preveč v pokrajino. Zato pa se na drugi strani Gora se vedno dviguje tako strmo, kot se je nekoč.

Natančnejše informacije o poteh, ki vodijo nanjo, boste dobili na planinski karti Polhograjsko hribovje in Smarna gora v merilu 1:25.000. Dve možnosti imamo. Po strmi poti mimo omenjenega kamnitega obeliska smo na vrhu v eni uri, za položnejši in nekoliko

daljši dostop pa si lahko izberemo pot prek sedla v Praproče. Kdor bo vihal nos nad strmino, se lahko spomni na to, da nekateri domačini po tej poti privihrajo na vrh in zdrvirjo nazaj v dolino v picle pol ure.

Gora velja za eno najlepših razgledisc po Polhograjskem hribovju, vendar nam pogled lahko seže vse do Notranjske in do alpskega sveta. Na sedelcu pod vrhom stoji domacija pri Logarju, kjer se (samo ob vikendih) ustavijo lačni in jejni, sicer pa smo ze nekaj minut potem lahko pri cerkvi sv. Lovrenca na vrhu. Zgrajena je bila leta 1517, preteklost življenja na Gori pa sega še dlje v čas. Ze v pozni železni dobi je na vrhu stalo gradisce, ki je po-

novno ozivilo v antiki. Verjetno je bil vrh stalno naseljen zaradi blizine takratne glavne prometnice, ki je vodila iz osrednje Slovenije proti morju.

Ceprav tega z vrha ne opazimo, velja omeniti, da so nekatere prometnice v okolici gore se vedno »arheoloske«. Ceprav ti kraji niso daleč od Ljubljane, se vcasih v njih se vedno srečamo z odmaknjenimi naselji in slabimi povezavami. Se posebej na severnem obrobju krajeve skupnosti Polhov Gradec prebivalci gravitirajo na losko stran, saj tako lažje pridejo v dolino. Polhograjsko hribovje je pač eden izmed tistih naših predelov, kjer hribi in doline krojijo način življenja ljudi.

JUTRI

6. februarja

Potem ko je po Hitlerjevi zaslugi komunistična zabloda pljusnila prek meja gulagovskega raja in ustavila obetaven razvoj skoraj polovice Evrope, je dolga desetletja kazalo, da tako tudi ostalo. Pa se je zgodilo drugače, in to za mnoge povsem nepričakovano.

Vsakemu kolikaj civiliziranemu in razgledanemu Zemljanu je bilo jasno, da so socialistična nebesa zahodnega bloka ena sama Potemkinova vas, ki je mogla obstati le tako, da je spretno krmarila med blokovskiimi interesi ter socialnimi nasprotji med revnimi in bogatimi. Bistveno je bilo, da so se z izvozom orožja pridobljena sredstva uporabljala za uspešen plasma ideologije. Velik del »tretjega sveta« pa je imel nafto in revščino, namesto napredka pa je uvajal revolucijo.

Da je nekdo uganil, kje je moč presekat začarani krog, je pokazala naftna kriza, ki se je končala tako, da so usahnili denarni viri, ki so napajali realistične agencije po svetu. Kaj več o tem pa bi mogla povedati nekdanji predsednik ZDA, sicer pa filmski igralec in sindikalni aktivist Ronald Reagan, ki se je rodil 6. februarja leta 1911 in njegov genijalni svetovalec, ekonomist in Nobelovega nagradenec Milton Friedman.

RECEPT

Narastek iz jajčevcev

SESTAVINE:

150 g rženih zrn, 2 čebuli, 2 stroka česna, šopek majarona in timijana, 100 g gaude, 3 jedilne žlice olivnega olja, 500 g paradižnika, narezanega na kocke, sol, poper, 600 g jajčevcev, 3 žlice olja, 100 g skute, 1 žlička gustina, 370 g zelenih oliv (brez pečk)

CAS PRIPRAVE: 90 minut

Rzena zrna skuhamo v 1/4 l vode in pustimo cez noč v vodi, da se napnejo. Čebulo olupimo in razrežemo na oseminke. Česen sesekljamo. Sir naribamo. Olivno olje segrejemo in na njem prepražimo čebulo in česen. Dodamo kocke paradižnika, rzena zrna (nekaj jih pustimo za dekoracijo) in zacimbe, solimo in popramo. Malo podusimo. Jajčevce operemo, očistimo in narezamo na rezine (podolzne). Opecemo jih z obeh strani. Skuto gladko zmesamo z gustinom (skrob), dodamo olive in sir, da dobimo gosto omako. Jajčevce in omako izmenoma v plasteh nalagamo v ognjevarno posodo. Pecemo približno 30 minut v pečici pri 200 C.

Dekoriramo s seseklanim petersiljem, vejico timijana in majarona ter z rženimi zrni, ki jih posujemo po narastku.

(Slavko Adamlj)

ZELENI RECEPT

Zlata prosena kaša

SESTAVINE:

2 žlici masla, 1/2 čebule, 250 g zlate prosenke, 8 dl čiste zelenjavne vode, sol, nariban sir, petersilj

Sesekljano čebulo popražimo na maslu ter dodamo prebrano in oprano kašo. Zalijemo jo z vročo vodo, osolimo in kuhamo pokrito pri zmerni temperaturi 15 - 20 minut. Takoj ko odstavimo, potresemo z narганиm sirom in s precej sesekljane petersilja. Ponudimo z izbrano prilogo in solato.

(Neva Miklavčič Predan)

AVTOMOBILIZEM

Astra GSi 16V - športnik od nog do glave

MARKO LENASSI

vljenju po avtomobilu. Majhen in širok volanski obroč, ki zelo dobro sede v roko, je sicer servo ojačan, vendar dovolj neposreden, da obnašanje avtomobila na cesti zares cutis. Armatura plosca je enaka kot v astrah: vse dobro vidno in na svojem mestu. To velja tudi za vse instrumente, ki jih potrebujete med vožnjo. V desno obvolansko ročico so namestili tudi stikalo za racunalnik. Ta meri trenutno in povprečno porabo, kilometre, ki jih s preostankom bencina se lahko naredite, povprečno hitrost v zadnjih stotih kilometrih in stoparico. Ta seveda mora biti, da se lahko pohvalite, recimo, da ste prišli iz Portoroža v Ljubljano v 42 minutah in 46 sekundah. Vendar se s tem ne sme pohvaliti policajem. Izredno dobro so nameščena tudi pedala za plin, zavoro in sklopko. Ugaja predvsem tisti za plin, ki postaja s tem, da ga potiskate bolj proti »tluču«, trse. Tako imate med dodajanjem plina občutek, da hitrost zares obvladate. Vsekakor pa je najbolj sportno zasnovan menjalnik. Pri oplih je ze tako ali tako navadno, da so menjalniki izredno natančni. Ta je

poleg tega tudi nekoliko trši za prestavljanje, gibi pri prestavljanju pa so izredno kratki. Tisti, ki obvlada menjavanje prestav z medplinom, bo pri prestavljanju zares užival.

Tudi med vožnjo astra ne skriva svojih sportnih ambicij. Zaradi trsega vzmetenja in sirših nizkopresečnih gum (pirelli P700) se ceste zares »drži kot pribita«.

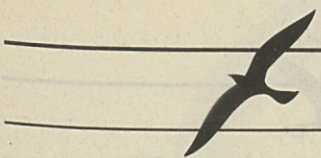
Izredno težko jo je spraviti iz ravnotežja in bojazni, da bi vam zadnji del nekontrolirano zdrsel, ni. Če ste s hitrostjo v ovinku zares pretiravali, vam bo iz ovinka začel drseti cel avtomobil. Takrat pa vam ni več pomoči. Ne pomagane dodajanje plina ne dodajanje volana. Če ste izredno vešč voznik, se boste uspeli izvleči z dodajanjem plina z de-

sno nogo in zaviranjem z levo, vendar se je treba tega manevra naučiti. Tisti, ki so se nekoliko bolj zverzirani, pa si lahko pomagajo tudi z ročno zavoro. Vsekakor pa to ni dirkalni avtomobil in teh ambicij tudi nima, saj ima za take »hece« tudi nekoliko preslabo podvozje. To velja predvsem za prvo premo, na katero se prenaša 150 konj, in volanski mehanizem. Ni pa nujno, da se s tem avtomobilom vozite samo sportno. Tudi popolnoma mirno in nič razgrajsko, seveda ce vam to dovoli srce, se da peljati. Pri nizkih obratih se motorja v kabini ne sliši, pri višjih pa se ga se-

veda mora. Dokler se avtomobila ne navadite, je merilec obratov do brodosla pomoč, kasneje pa lahko prestavljate samo po posluhu.

Sportni avtomobil, ki je pisan na kožo predvsem mladim, z odličnim motorjem in nekoliko slabšim podvozjem, z elektronsko pomočjo (ETC in ABS) in sportnim pocutjem za volanom je gotovo eden najboljših avtomobilov v svojem razredu. Teh nekaj tisoč kilometrov, ki sem jih s tem avtomobilom naredil, sem zares užival. In se za nobenim drugim avtomobilom mi ni bilo tako žal, ko sem ga vračal v matično garazo.

ODDAJE V SLOVENŠČINI

SLOVENIJA 1

08.30	Zimski pocietniški program
10.00	Videospon, ponovitev
10.45	Goli in mrtvi, ameriški film, ponovitev, VPS 1050
13.00	Poročila
13.05	Poslovna borza, ponovitev
13.05	Filmsko popoldne
14.40	Dragi John, 41. del ameriške nanizanke, ponovitev, VPS 1435
15.05	Iskanje resnice, 3/4 del angleske nadaljevanke, ponovitev, VPS 1500
15.55	Vrnitev na otok zakladov, 1/10 del angleske nadaljevanke, VPS 1555
17.00	TV dnevnik 1 - slovenska kronika
17.15	Silas, 8/12 del nemske nadaljevanke
17.40	Prvi uspehi: Helena Kosem
18.00	Regionalni studio Koper
18.50	Pari, tv-igrice
19.15	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme
19.55	Sport
20.00	Forum
20.20	Butch in Sundance - zgodnji časi, ameriški film, VPS 2025
22.15	TV dnevnik 3, vreme, VPS 2220
22.38	Sport
22.45	Večerni gost: Vlado Habjan, VPS 2250
23.55	Video strani

SLOVENIJA 2

10.00	Ze veste, svetovalno namenski program, ponovitev
10.30	Gospodarska oddaja: Made in Slovenia, ponovitev
11.10	F.Huby: Ljubezenska preizkušnja, 1/7 del nemske nadaljevanke, ponovitev
12.00	SP v alpskem smučanju, posnetek iz Morioke
13.00	Poročila
16.35	Osmi dan, ponovitev
17.30	Mostovi
18.00	Tok tok, kontaktna oddaja za mladostnike
18.45	Znanje za znanje, učite se z nami
19.00	Euroritem, 9. oddaja, ponovitev
19.30	TV dnevnik 2, vreme
19.55	Sport
20.00	Studio City
22.05	Glasbeni utrinek: Aratunian - Koncert za trobento
22.25	Sova
	Popolna tujca, 16/28 del ameriške nanizanke
	Iskanje resnice, 4., zadnji del angleske nadaljevanke
	Woody Allen: Dnevi radia, ameriški film (do 01.10)

KANAL A

10.30	Astroloska napoved
10.40	RIS, risanke in spoti
11.00	Drugacen svet, ponovitev 89. dela
18.50	Dober nakup
19.00	Ninja zelve, 45. del ameriške risanke
19.40	MCM
20.00	Risanka
20.15	Dnevnoinformativni program in vreme
20.30	Dan po jutrisnjem, 5. del ameriške poljudnoznanstvene serije
21.05	Moski, zenska in banka, kanadska komedija
22.40	Drugacen svet, 90. del ameriške nadaljevanke
23.30	Dnevnoinformativni program in vreme, ponovitev
23.45	Porocila v angleščini: Deutsche Welle
00.15	Astroloska napoved
00.25	MCM
01.00	Video strani

KOPER

18.00	Studio - pogovor z gosti
-------	--------------------------

RAI 1

6.50	Aktualno: Unomattina, vmes dnevnik in gospodarstvo
10.15	Film: Neve rossa (dram.), vmes vesti
11.40	Dok.: En sam svet
12.00	Variete: Servizio a domicilio, vmes vesti
13.30	Dnevnik in Tri minute
14.00	Fatti, misfatti e...
14.30	Italijanska kronika
14.45	Dok.: Supertelevison
15.15	Variete: Buona fortuna
15.30	Otroska oddaja
16.00	Mladinski variete: Big!
17.55	V Parlamentu in vesti
18.10	Aktualno: Italija, navodila za uporabo
	Variete: Ci siamo?
18.45	Vreme, vesti in sport
19.50	Aktualno: Uno Sette
20.40	Aktualno: Caffè Italiano (vodi E. Gardini), vmes (23.00) vesti
24.00	Vreme in dnevnik
0.30	Danes v Parlamentu
0.40	Rubrika opolnoci
1.10	Film: Joan Lui (glas., It. '85, i. A. Celentano)

RAI 2

6.10	Cuore e batticuore
7.00	Risanka in nanizanke
9.05	Rubrika o vrtnarstvu
9.30	Film: Miss Italia
11.00	Nan.: Lassie
11.30	Kratke vesti
11.45	Segreti per voi...
11.55	Variete: I fatti vostri
13.00	Dnevnik, gospodarstvo, rubrika Trentatre in vreme
14.10	Nad.: Quando si ama, 14.40 Santa Barbara
15.25	Kronike v živo
17.15	Vesti in iz Parlamenta
17.25	Aktualno: Il coraggio di vivere
18.10	Sportne vesti
18.20	Nan.: Hunter, vreme
19.15	Nad.: Beautiful
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Variete: Ventieventi
20.40	Variete: I fatti vostri
23.15	TG 2 - Pegaz
23.55	Nočni dnevnik
0.10	Sport: Boks

RAI 3

6.45	Dok.: L'altrarete, vmes (6.50, 12.00) vesti
12.15	Chi è di scena?
13.45	Znanstveni dnevnik
14.00	Deželne vesti
14.20	Popoldanski dnevnik
15.15	Dokumenti
15.45	Sportno popoldne
17.20	Sportna rubrika Derby
17.30	Aktualno: On-Off
18.00	Dok. oddaja: Geo
18.30	Nan.: Lassie in vreme
19.30	Dnevnik, deželne vesti
19.45	Telegiornale Zero
20.05	Blob in Una cartolina
20.30	Dan na preturi
21.25	Variete: Avanzi
22.30	Dnevnik ob 22.30
22.45	Aktualno: Milano, Italia, 23.40 Voglia di tenerezza

RETE 4

6.30	Aktualno: Telesveglia, vmes od 7.30 dalje vsakih 30 min. vesti
8.00	Nad.: General Hospital, 9.00 Marilena, 10.00 Ines, 11.00 Amanda, 12.00 Celeste, vmes (10.30) TG 4 vesti
12.50	Variete: A casa nostra
13.30	TG 4 vesti
14.00	Variete: Buon pomeriggio
14.05	Nad.: Sentieri, 15.10 Grecia, 16.10 Anche i ricchi piangono, 16.55 Febbre d'amore
17.25	Rubrika o lepoti
17.30	TG 4 vesti
17.35	Aktualno: C'eravamo tanto amanti
18.05	Nad.: La signora in rosa, vmes (18.55) vesti
19.35	Kviz: La cena è servita
20.30	Nad.: Renzo in Lucia
22.30	Film: Bravissimo!, vmes (23.30) vesti
0.45	Nan.: Top Secret

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
8.35	Variete: Maurizio Costanzo Show
10.30	Nan.: La casa nella prateria
11.30	Variete: Ore 12
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.35	Aktualno: Forum, 14.30 Agenzia matrimoniale, 15.00 Ti amo parliamone, 15.30 Scene da un matrimonio
16.00	Otroski variete
18.00	Kviz: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5
20.25	Striscia la notizia
20.40	Varieteja: Scherzi a parte, 22.40 Gommapiuma
23.15	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) TG 5 vesti
2.00	Danes v kioskih

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
9.15	Nanizanke
12.45	Odpri studio
13.00	Otroski variete
13.45	Nan.: Agli ordini papà
14.15	Varieteja: Non è la RAI, 16.00 Unomania
16.05	Nan.: Baywatch
17.05	Varieteja: Twin Clips, 17.35 Mitico
18.10	Nan.: NacGyver
19.10	Varieteja: Rock & Roll, 20.00 Karaoke, vmes (19.30) Studio sport
20.30	Film: Labirinto mortale (krim., ZDA '88, i. Kelly McGillis)
22.45	Film: Sensi (dram., It. '86, r.-i. Gabriele Lavia, M. Guerritore)
0.45	Odpri studio, pregled tiska in Studio sport

TMC

7.00	Euronews
9.00	Nad.: Doppio imbroglio, 9.30 Potere
10.15	Rubrika: Zenska TV (vodi Carla Urban)
12.00	SP v smučanju: zenski slalom
13.50	TMC News - Sport
14.15	Film: L'ora scarlatta (krim., ZDA '56, r. M. Curtiz, i. Carol Ohmart, Tom Tyron)
15.45	Risanke
16.15	Nan.: Batman
16.45	Dok.: Prijateljska narava
17.15	Rubriki: Zenska TV, 19.10 Garderoba. Intervju s C. Riminijem
19.25	Vremenska napoved in TMC News
20.00	Nan.: Maguy - Menage a quattro
20.30	Nan.: Matlock
22.30	SP v smučanju
22.45	Dok.: New York
23.40	TMC News - Vesti
24.00	Film: La prova d'amore (dram., It. '74, i. Eli Galeani, G. Ferzetti)
1.45	SP v smučanju

ITALIA 7

7.30	Risanka
8.40	Dezelni programi
12.00	Nad.: Cara cara
13.05	Nanizanka: I Campbell
13.55	News Line - vesti
14.00	Nad.: Aspettando il domani, 14.30 Il tempo della nostra vita
15.50	Dezelni programi
17.30	Sette in allegria
19.15	News Line - Vesti
19.30	Nan.: Buck Rogers
20.25	Il sasso nella scarpa
20.30	Film: Amici più di prima (kom., It. 1976, i. Franchi-Ingrassia)
22.20	News Line - Vesti
22.35	Colpo grosso story
23.50	Film: Paura nella notte (krim., VB '72, i. Joan Collins)
1.50	News Line - Vesti

TELEFRIULI

11.00	Telefriuli non stop
16.55	Kratke vesti
17.00	Starlandia
18.00	Nan.: Villa Arzilla
18.30	Nad.: Destin
19.00	Vecerne vesti
19.25	Aktualno: O Dezeli
19.40	Rubrika: Občina
20.30	Rubrike: Diagnosa, Led in sneg, 22.00 Motorji no-stop

TELE 4

	(Se povezuje s sporedi Italia 1)
	Lastne oddaje:
14.00	Kronika in komentar
19.30	Dogodki in odmevi

Koper

13.00	Mannix, am. naniz.
13.50	Juke box, glasbena oddaja
16.00	TV novice
16.05	Carobna svetilka
	Dolgo iskanje, angl. dokumentarna serija
	Vohuna, am. naniz.
17.20	Meridiani, aktualna tema, ponovitev
18.00	Studio 2, pogovor z gosti
18.50	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.25	Mannix, am. naniz.
20.15	Nočni sodnik, ameriška nanizanka
20.40	Koncert APZ «Tone Tomsic»
21.50	TV dnevnik
22.00	Globus
22.30	Kodeks kriminalcev, ameriški film, 1931 - V zaporu ubijejo kaznjence, sojetnik pa noče priti proti morilcu, sklicujoc se na kodeks kriminalcev...
	Režija: Howard Hawks

Avstrija 1

09.00	Jutranji spored
10.30	Spet te ljubim, ponovitev am. filma
13.35	Sinhva Moca, 91. del
14.00	Trojica s štirimi pestmi
15.00	Jaz in ti, otroški spored
15.05	Heidi, risana serija
15.30	Am, dam, des
15.50	Muppet babys, risana serija
16.15	Cool
16.30	Video uspešnice in kviz
17.00	Mini cas v sliki
17.10	Wurlitzer
18.00	Cas v sliki
18.30	Hribovski zdravnik
19.30	Cas v sliki, vreme
20.20	Derrick: Clovek na dežju
21.35	Fletch II, am. film
23.30	Sedem dni v maju, politična srhljivka, igra: Kirk Douglas in drugi

Avstrija 2

04.00	SP v alpskem smučanju, slalom za kombinacijo, Z, 2. tek
14.00	Bitka za Rim, zgodovinski spektakel
16.45	Japonska sveta opica, 1. del
17.30	SP v alpskem smučanju
18.30	Millijonsko kolo
19.00	Regionalna poročila
19.30	Cas v sliki, vreme
20.00	Kultura
20.20	Alpe, 4. del
21.20	Siling
22.00	Cas v sliki
23.15	Ladyboys, dok. oddaja
00.35	Depeche Mode, film
01.50	Morioka: Smuk za kombinacijo, M

Hrvatska 1

08.00	Dobro jutro, Hrvatska
	Porocila
	Zgodbe iz Monticella, 57. del
10.00	Porocila
10.05	TV sola
11.30	Operacija Barbarosa, 5. del mladinske nanizanke
12.00	Porocila
	Ko se svet vrti, 57. del
13.25	Mikser M
14.00	Porocila
14.05	Slika na sliko
14.50	Oddaljena sreca, ponovitev 2/6 dela
15.40	The Big Blue
16.00	Porocila
16.05	Tecaj nemskega jezika, 19. lekcija
16.35	Beverly Hills, 90210, 18/23 del amer. naniz.
17.30	Hrvatska država in ljudje
18.00	Porocila
18.05	Alpe-Donava-Jadran: Slike iz Srednje Evrope
18.35	Santa Barbara, 319. del amer. nanizanke
19.18	Risanka
19.30	Dnevnik 1
20.15	Film-video-film
20.55	Cudez, angleški film
22.35	Dnevnik 2
23.10	Slika na sliko
00.00	Porocila

Hrvatska 2

19.00	Volitve 93
19.02	Risanka
19.30	Dnevnik
20.15	Svetovno prvenstvo v alpskem smučanju, kombinacijski smuk, Z, posnetek
21.20	Hiša na prodaj, 20. del humoristične nanizanke
21.50	Cro pop rock
22.40	Gospodična Marple, 4/8 del
23.35	Haggart, 2/7 del hum. serije
	Magija, 5/12 del
	Une histoire inventée, kanadski film, 1990
03.00	Horoskop

Madžarska

08.35	Cez dan
09.00	Sosedje, pon. 151. dela
09.50	Zrebanje lota
10.00	Dallas, 111. del
10.50	Igra
11.05	Stotipni
11.20	Pomoč v duševni stiski
12.00	Porocila
16.00	Popoldanski saldo
16.10	Spored za upokojence
16.40	Kupil bom to zensko, 149. del
17.10	Risanka
18.00	Okno
19.05	Philip Morris Superband, 1. del
20.00	Dnevnik
20.40	Dallas, pon. 111. dela
23.15	Puritanka, fr. film
00.40	Dixieland festival
01.10	Miskolc, 3. del
	Dnevnik

TV SLOVENIJA 2 / NOCOJ V SOVI

Woody Allen
Dnevi radia

Ameriški barvni film iz leta 1987
scenarij in režija: Woody Allen

Tako kot večina Allenovih filmov je tudi film Dnevi radia v marsicem avtobiografski. V njem se spominja zivljenja v začetku stiri-desetih let v newyorskem Queensu. Zgodba je pripoved o zidovski družini, o uspešnem dekletu, ki iz prodajalke postane radijska zvezdnica. Prav radia odigra v filmu pomembno vlogo, saj je bil v tistih letih skoraj tako vpliven in nepogresljiv kot je danes televizija.

Allenovo spominjanje je vezano na radijski program, na priljubljeno glasbo tistih časov, na radijske zvezdnike in junake, na informacije o

pomembnih dogodkih, od poročil o začetku vojne, pa do panike, ki jo je povzročila Wellesova radijska igra o prihodu maršalcev na zemljo, ki so ga takrat poslušalci vzeli kar prevec zares.

Vsi ti dogodki Allena spominjajo na njegovo otrostvo, ki ga je preživel v številni družini, kjer je med drugim dočkal tudi rojstvo brata. V filmu pa se srečata tudi igralki Mia Farrow, ki igra Sally in Diane Keaton, ki igra barsko pevko. To pa pomeni srečanje sedanje z nekdanjo Allenovo življenjsko sopotnico.

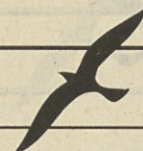
Woody Allen nastopa v filmu kot pripovedovalec in njegova pripoved o casih in življenju družine je osnovna rdeca nit filma, vezno tkivo, ki povezuje mozaik epizod in anekdotičnih dogodkov prepletenih z nostalgijo.

Slovenija 1

(UKV 88,5; 90,0; 91,8; 92,9; 94,1; 96,4; MHz, od 16,00 SV 918 kHz)
5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Porocila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio Ga-Ga; 11.05 Petkovo srečanje; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.35 Osmrtnice in obvestila; 14.05 Poslovne informacije; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 18.30 Gremo v kino; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Oddaja za pomorske; 20.30 Slovenscem po svetu; 23.05 Literarni nohturno; 23.15 Nočni program.

Slovenija 2

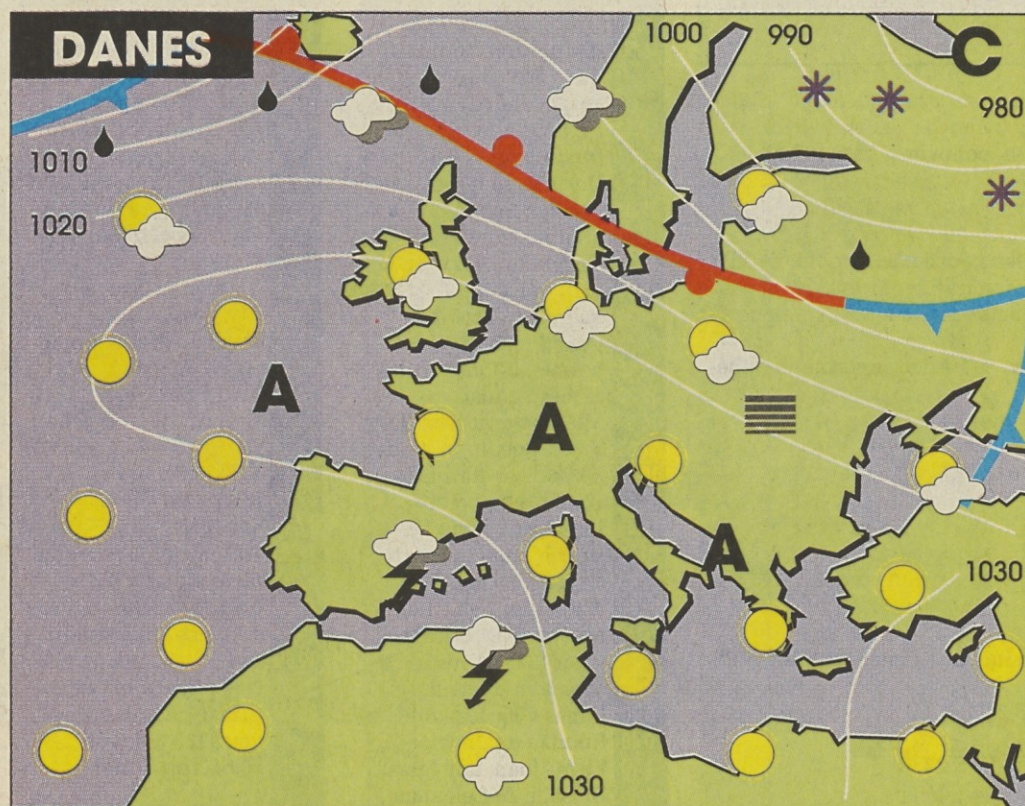
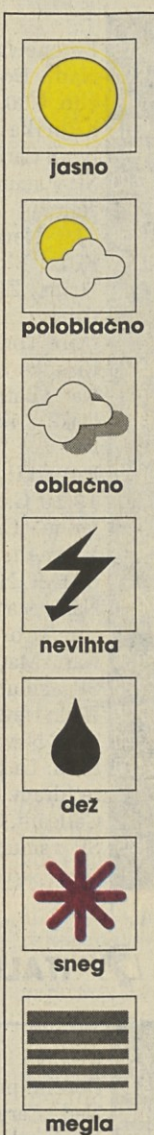
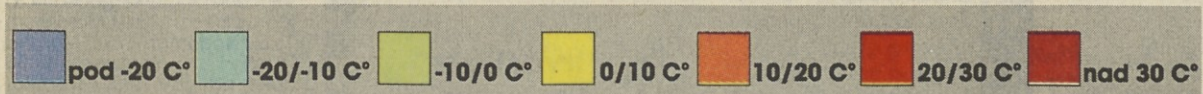
(UKV 87,8; 92,4; 93,5; 95,3; 96,9; 97,7; 98,9; 99,9; MHz)
6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Porocila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 8.00 Strokovnjak svetuje; 8.40 Rekreacija; 9.10 Koledar prireditve; 10.40 Primorski val; 11.00 Country glasba; 11.50 Vreme; 12.00 Točno opoldne; 12.05 Popevka tedna; 12.40 Stajerski val; 13.00 Danes

EVROPA/ V SKANDINAVIJI NEKAJ PADAVIN, DRUGOD PO EVROPI SUHO IN TOPLO

TEMPERATURE OB 13. URI

VREMENSKA SLIKA
Nad večjim delom Evrope je ustaljeno območje visokega zračnega pritiska. Atlantski frontalni valovi se

pomikajo prek severne in vzhodne Evrope. Nad našimi kraji se zadržuje tople in suh zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce bo danes vzhlo ob 07.19 in zašlo ob 17.13. Dan bo dolg 9 ur in 54 minut. Luna bo vzhla ob 15. uri 38 minut in zašla ob 05. uri 55 minut.

PLIMOVANJE
Danes: ob 2.23 najnižje -18 cm, ob 8.07 najvišje 46 cm, ob 14.48 najnižje -64 cm, ob 21.22 najvišje 44 cm. Jutri: ob 3.01 najnižje -25 cm, ob 8.46 najvišje 48 cm, ob 15.20 najnižje -66 cm, ob 21.51 najvišje 49 cm.

VREMENSKA NAPRAVEDI
HIDROMETEOROLOŠKEGA
ZAVODA SLOVENIJE

TEMPERATURE

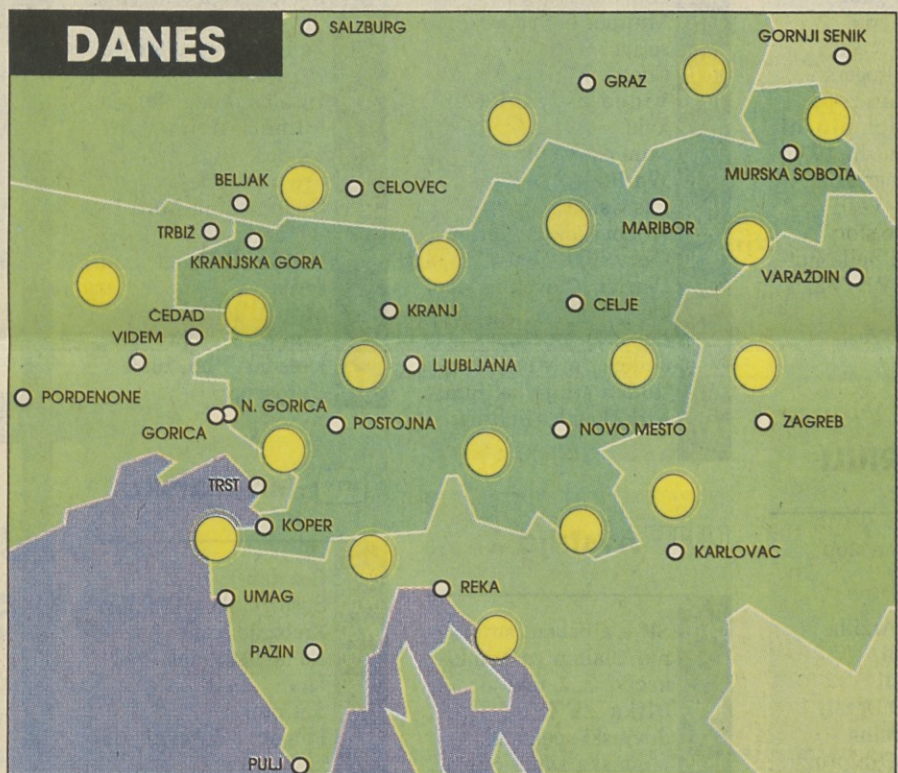
PO SVETU

HELSINKI.....	0/4
OSLO.....	5/11
STOCKHOLM...	5/8
KØBENHAVN...	4/5
MOSKVA.....	0/0
BERLIN.....	-3/0
VARSAVA.....	-4/-2
LONDON.....	2/5
AMSTERDAM...	1/5
BRUSELJ.....	-2/1
BONN.....	-8/5
FRANKFURT.....	-7/1
PARIZ.....	0/3
DUNAJ.....	-11/3
MÜNCHEN.....	-5/-3
ZÜRICH.....	-3/-1
ZENEVA.....	-1/2
RIM.....	-1/14
MILAN.....	-4/13
BEOGRAD.....	-10/2
NICA.....	6/16
BARCELONA.....	8/14
BUKARESTA.....	-7/7
CARIGRAD.....	-1/4
MADRID.....	1/13
LIZBONA.....	7/15
ATENE.....	8/12
LARNAKA.....	5/11
TUNIS.....	8/16
ALŽIR.....	5/17
MALTA.....	11/15
JERUZALEM.....	-1/2
KAIRO.....	5/10

ALPE-JADRAN / SONČNO, TOPLO, PO NEKATERIH NIŽINAH V AVSTRIJI BO ZJUTRAJ MEGLA

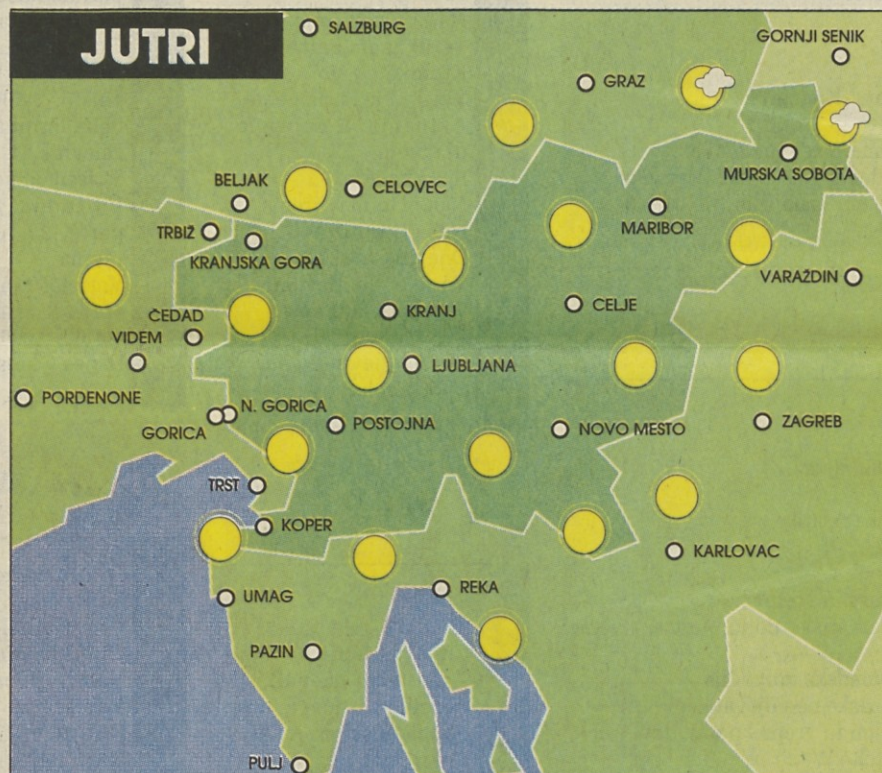
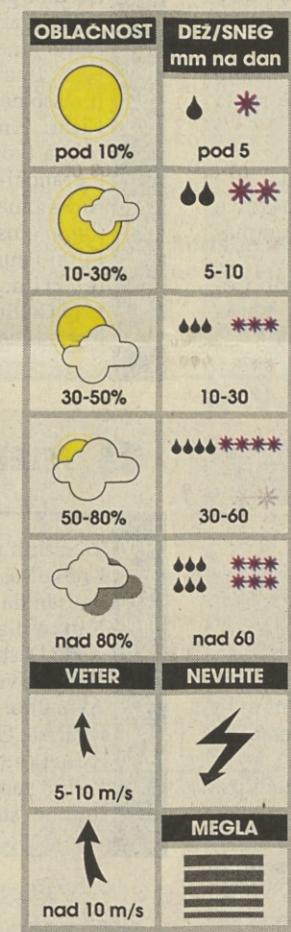
TEMPERATURE
VČERAJ
OB 7. IN OB 13. URI

LJUBLJANA.....	-6/5
TRST.....	9/11
CELOVEC.....	-9/2
BRNIK.....	-6/7
MARIBOR.....	-6/10
CELJE.....	-8/8
NOVO MESTO.....	-6/7
NOVA GORICA.....	-3/16
MUR. SOBOTA.....	-7/6
PORTOROŽ.....	0/12
POSTOJNA.....	3/12
IL. BISTRICA.....	-/-
KOČEVJE.....	-8/8
ČRNOMELJ.....	-8/7
SL. GRADEC.....	-8/6
BOVEC.....	-1/11
RATEČE.....	-7/9
VOGEL.....	3/11
KREDARICA.....	2/4
VIDEM.....	4/14
GRADEC.....	-7/5
MONOŠTER.....	-4/8
ZAGREB.....	-6/7
REKA.....	6/15

V SLOVENIJI: Danes bo jasno, najvišje dnevne temperature bodo od 6 do 11, na Primorskem okoli 17°C.

SOSEDNJE POKRAJINE: Tudi v sosednjih pokrajinah bo jasno, le po nekaterih nižinah v Avstriji bo jutraj megla.

V SLOVENIJI: V soboto bo jasno in razmeroma toplo.

OBTI: V nedeljo in ponedeljek se ne bo sprememba vremena, le postopoma bo nekoliko hladneje. V gorah je še vedno nevarnost zdrsov.

ONESNAŽENOST
ZRAKA

Povprečne 24-urne koncentracije SO₂ v mikrogramih na m³ zraka:

Ljubljana	234
Maribor	-
Celje	259
Trbovlje	336
Hrastnik	261
Zagorje	323
Šoštanj	77

Kritična 24-urna koncentracija SO₂ je 375 mikrogramov na m³ zraka.

STANJE VODA

Višina vode v cm ob 7. uri:

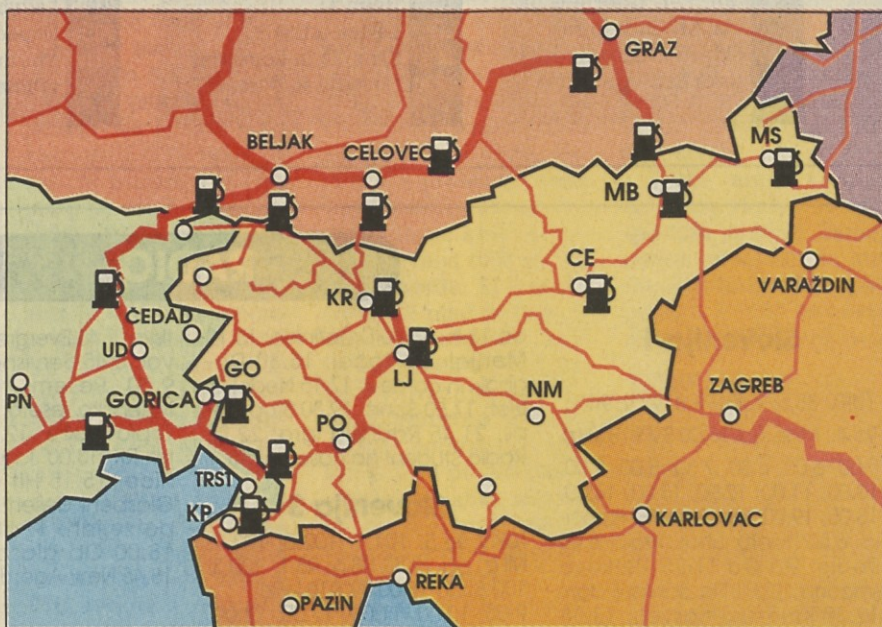
Mura, G. Radgona:	108
Soča, Solkan:	179
Sava, Radovljica:	38
Sava, Senta-kob:	—
Sava, Radece:	112
Sora, Suha:	—
Ljubljana, Moste:	54
Savinja, Nazarej:	62
Laško, Krka Podbočje:	93
Kolpa, Radenci:	80

HOROSKOP

Pisec:
Aleksandra Zorc Berco

- OVEN 21-3/20-4:** Razvija včeraj začeto, z malo sreče pa se boste dogovorili za kosilo z osebo, katere vplivne stike lahko izkoristite za svojo kariero.
- BIK 21-4/20-5:** Vase zamisli bodo naredile močan vtis na pomembno osebo, ki bo menila, da je za delček vaših namenov zagotovilo za uspeh. Zdi se, da boste ta vikend precej zaposleni.
- DVOJČEK 21-5/21-6:** Možno je, da se boste danes odpravili na izlet ali potovanje, ki bo prineslo rešitev nekega problema. Morda boste s tem ugodili partnerju, ki vam očita zanemarjanje.
- RAK 22-6/22-7:** Pri pregledovanju svojega finančnega stanja in razmišljanju o novi in nujno potrebni naložbi se boste z veseljem oprli na partnerja in mu prepustili odločitev.
- LEV 23-7/23-8:** Včerajšnji srečni trendi se nadaljujejo tudi danes. Zdi se vam, da bolj srečni kot ste zdaj, skorajda ne bi mogli biti. Čas je za odločilni korak.
- DEVICA 24-8/22-9:** Tudi ta vikend bo verjetno delaven. Če želite povečati svoj proračun in si privoščiti dodatne užitke, se morate odpovedati prostemu času.
- TEHTNICA 23-9/22-10:** Današnji dan prinaša produktivno rešitev za včerajšnje dvome in razmišljanja. Obnovite znanstva z osebami na ključnih položajih.
- SKORPIJON 23-10/22-11:** Današnji trendi zagotavljajo trdne temelje za vašo včerajšnjo odločitev in doma so tega veseli. Veliko več si boste lahko privoščili, saj vas družina povsem podpira.
- STRELEC 23-11/21-12:** Včerajšnje navdušenje v službi se bo danes nadaljevalo in težko boste pričakovali konec projekta. Moti vas le obljubljena zamenjava pri nadrejenih.
- KOZOROG 22-12/20-1:** Včeraj ste postavili temelje za poglobitev svojih finančnih ciljev. Čaka vas velika sprememba na bolje. Nekdo iz vaše bližine se bo navzel vaših idej.
- VODNAR 21-1/19-2:** Z malo več sreče in naklonjenosti vam bo uspelo svoje ideje spraviti v življenje. Zapomnite si, da so dolžnosti in obveznosti na prvem mestu.
- RIBI 20-2/20-3:** Vzбудili boste pozornost s svojo odsotnostjo z nekega družabnega dogodka. Medtem boste čisto zasebno načrtovali in postavljali temelje novemu osebnemu projektu.

CESTE / NORMALNO PREVOZNE

Ceste v Sloveniji so večinoma suhe ter normalno prevozne. Promet poteka tekoče ter brez zastojev. Promet na mejnih prehodih je tekoč, razen na mejnem prehodu Dolga vas, kjer tovorna vozila čakajo za izstop od šest do osem ur.

SNEŽNE RAZMERE (v cm)

SLOVENIJA	FURLANIJA-JK	KOROŠKA
Kope...../30	Cimalais.....-/	Podklošter.....-/40
Vrhe.....-/	Claut.....-/	Bad Kleinkirchheim.....20/70
Lontov.....-/	Piancavallo.....30/60	Pilberk/Peca.....-/30
Stari vrh.....-/	Zabnice/Ovčja vas.....-/	Sloveniji Plajberk.....-/50
Rogla.....30/40	Railb.....-/	Dobrac.....30/80
Kanin.....90	Forni Avoltri.....-/	Nassfeld/Mokrine.....60/80
Cerkno.....-/30	Forni di Sopra.....30/80	Spital/Goldeck.....10/60
Šoriška planina.....-/	Paluzza-Timau.....20/30	Heiligenblut.....20/40
Vogel.....-/	Paularo.....-/	Katschberg.....60/110
Kobla.....-/	Pontebba.....50/50	Koraple/Golica.....-/30
Mariborsko Pohorje.....25/40	Pradibosco.....60/90	Kötschach/Mauthen.....30/40
Kranjska gora.....-/	Prato Carnico.....-/	Malnitz.....20/140
Pokljuka.....-/20	Zoncolan.....10/40	AVSTRIJA
Rog - Črmošnjice.....-/	Sauris.....10/20	Arberg.....60/250
Prvine.....-/	Sella Chianzutan.....0/20	Seefeld.....35/90
Jezersko.....-/	Nevejsko sedlo.....20/80	Kitzbühel.....10/30
Ulovka.....-/	Višarje.....35/60	Obertraum.....140/260
Kravec.....-/	VENETO	Zell am See.....20/80
Črni vrh.....-/	Sappada.....30/100	Schlading/Planai.....30/100

- ZASTOJI**
- X ZAPRTA CESTA
 - POPRAVILA NA CESTIŠČU
 - POLEDICA
 - SAMO Z ZIMSKO OPREMO
 - ŠPORTNA PRIREDITEV
 - GOSTA MEGLA
 - BENCINSKE ČRPALKE 24 UR

V VEDNOST

Vpliv sončnega sevanja na rastlinstvo

Sončno sevanje omogoča življenje rastlinskega sveta. Je vir svetlobne (in hkrati toplotne) energije, ki v valovnem območju vidnega svetlobnega spektra (od 400 do 700 nanometrov) omogoča fotosintezo. Fotosinteza je fotokemijski proces, v katerem zelene rastline s pomočjo svetlobne energije vežejo ogljikov dioksid in vodo, ustvarjajo organsko snov in sproščajo kisik.

Fotosinteza poteka v neposredni in razpršeni sončni svetlobi, pri čemer razpršeno svetlobo rastlinstvo bolje izrablja, saj vsebuje večji del fotosintetičnega aktivnega svetlobnega spektra. Delež neposredne in razpršene svetlobe se spreminjata, odvisna sta od stanja v ozračju, od rastlinstva, reliefa in nadmorske višine, spremenjata pa se celo v enem dnevu, v posameznih letnih časih in v več letih.

Sončna svetloba vpliva tudi na splošno stanje rastlin, posebej odločilno ze pri kalitvi. Semena nekaterih rastlin (nekateri trave, kobilnice, solatnice in iglavci) lahko vzkalijo le, če jih k temu spodbudi svetloba. Kadar je svetlobe premalo, rastline pretirano poganjajo v višino in oblikujejo šibko rast. Rastline si lahko do neke mere same uravnavajo osvetlitev. Sposobnost, da rastejo in se obračajo k soncu, imenujemo fototropizem (sončnice, lucerna, bombaz). Svetloba vpliva tudi na razpored listov, na odpiranje in zapiranje cvetov, pri nekaterih rastlinah pa tudi na izhlapevanje, ker souvnavna odpiranje in zapiranje listnih rez. V kmetijstvu dobro osonečnost v času rasti vrednotijo po kakovosti pridelka, vsebnosti sladkorja, skroba, olja...

Ana Züst